

༄༅། བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱེད་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS76509	ImageGroup:	I8LS76511
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་དང་མཐུན་པ་སོགས། yum gsum don brgyad dang mthun pa sogs/
Author:	སྨི་ཏི་རྣམ་ཀློང་། smri ti dz+nyA na/
Descriptor:	n/a
Original Publication:	mdo rgyan sbyar ba'i 'grel pa/;6
Place:	[s.l.]
Publisher:	zab rgyas gtsug lag dpe tshogs khang /
Date:	[n.d.]
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

༡༡། རྩུམ་གཤུམ་རྟོན་བརྒྱད་དང་མཐུན་པ། བྱར་ཕྱིན་མཆོད་
ཀྱི་ཇེ་མིག རྩོད་ཐུག་བརྒྱ་པའི་ནམ་པ་བཤད་པ་
བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྩུམ་གཤུམ་རྟོན་བརྒྱད་དང་མཐུན་པ་སྟགས།

མཁའ་པ་པོ་པལྱེན་ཆེན་པོ་ལྷན་ཉི་ལྷན་སྟེ། ཁ་ཆེད་མཁན་པོ་ལྷ་མ་ཆེན་སྟེ།

ཁ་ཆེ་པལྱེན་ཆེན་སྟེ་མཁའ་པ་པོ་སྟགས་སོ། །

ཐབ་རྩུམ་གཤུམ་ཐུག་དཔེ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་པུ་བཤད་པ་ལྟུན།

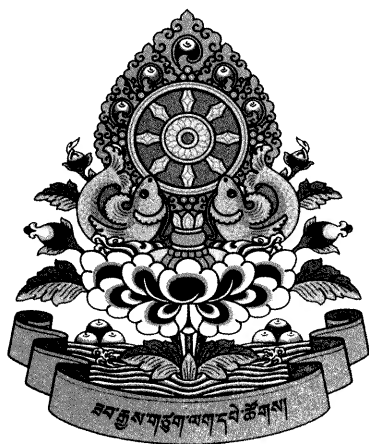

༦༦། ཡུལ་གཡུལ་དོན་བརྒྱད་དང་མཐུན་པ། སྟོང་ཕྱིན་མཆོད་
 གྱི་ཐེ་མིག་ཕྱོད་ཡུག་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་
 བཅས་བཞུགས་སོ།།

16 མཐུན་པ་ཡུལ་གཡུལ་དོན་བརྒྱད་དང་མཐུན་པ་སྟོང་ཕྱིན་མཆོད་ཀྱི་ཐེ་མིག་ཕྱོད་ཡུག་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཡུལ་གཡུལ་དོན་བརྒྱད་དང་མཐུན་པ་སྟོང་ཕྱིན་མཆོད་ཀྱི་ཐེ་མིག་ཕྱོད་ཡུག་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ།།

མཆོད་པ་སྟོང་ཕྱིན་མཆོད་ཀྱི་ཐེ་མིག་ཕྱོད་ཡུག་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཁ་ཆེ་པའི་ཐེ་མིག་ཕྱོད་ཡུག་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཟབ་ཆུས་གཞུག་ལག་དཔེ་ཆོགས་ཁང་གིས་དཔར་བྱ་བཞུགས།

དཀར་ཆག

སྐབས་དང་པོའི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།	2
སྐབས་གཉིས་པའི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།	78
སྐབས་གསུམ་པའི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།	107
སྐབས་བཞི་པའི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།	114
སྐབས་ལྔ་པའི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།	152
སྐབས་དྲུག་པའི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།	176
སྐབས་བདུན་པའི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།	177
སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།	179
ཤེས་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྟེ་མིག།	209
ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་དུ་མ་བྱུན་པ།	231

༡༡། །སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་སོ། །ཁ་ཆེའི་བརྟེན་རྣམ་གྱིས་མཛད་པར་གྲག་གོ། །

སྐབས་དང་པོའི་སྒྲིང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ།

༡༡༡། །སྒྲིང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྲ་བ། འཕགས་པ་
འཇམ་དབལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་ཁྱིད་མཛད་
གང་ཡིན་དང་། །འགྲོ་ལ་མན་པར་བཞེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་
འདིག་ཉེན་དོན་སྐྱབ་མཛད་པ་གང་། །གང་དག་ཡང་དག་ལྡན་རྣམས་
སྐབ་རྣམས་སྣ་ཆོགས་འདི་དག་རྣམ་པ་ཀྱན་གསུངས་པ། །སངས་
རྒྱུ་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་དང་ལྡན་ཡུམ་དེ་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོན་ཕྱགས་ནི་གཉིས་ཏེ། སྟོན་བྱང་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ལ་པ་པོས་རི་ལྟར་མཛད་པ་དང་། རྗེས་སུ་
འབྲུག་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་རིམ་པའོ། །སྟོན་བྱང་ལ་གཉིས། མདོ་ཡོན་ཏན་
རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྐྱེད་གཞི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། མདོ་ཡོན་ཏན་རིན་
པོ་ཆེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སྐྱེད་བསྐང་བའོ། །སྐྱེད་གཞི་ལ་གཉིས་ལས། ཕུན་མོང་གི་
སྐྱེད་གཞི་ནི་འདི་སྐྱད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན། བཙུག་ལྡན་འདས་
རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་ཁྱོད་ཕྱང་པོའི་རི་ལ་དག་སྒྲིང་ལྷ་སྒྲིང་ཙམ་གྱི་དག་སྒྲིང་གི་དག་
འདུན་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྡས་བསྟན་ཏོ། །ཕུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེད་གཞི་ནི་འཁོར་ཕུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་པ་ཕུན་མོང་

མ་ཡིན་པས་བསྟན་ཏོ། །འཁོར་ལ་གཉིས་ལས། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཚོ་ལ་བ་ནི་དག་གི་སྒྲིང་གི་དག་འདུན་ནོ། །

ཉེ་བར་ཞི་བར་ཁྱིད་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ལོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ནི་ལམ་མོ། །འགྲོ་ལ་པན་བར་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཟང་སྒྲིང་ལ་སོགས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་དོན་སྐྱབ་མཛད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུངས་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ལམ་མོ། །སྟོན་པ་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདན་སེང་གའི་ཁྱི་བཤམས། རྩོམ་པ་སྤྱི་ལ་ཀྱང་བཅས། སྤྱི་བྱང་པོར་བསྐྱང་། དགོངས་པ་མངོན་ཏུ་བཞག་པ་ནི་སྤུན་ཆམས་ཞེས་པའོ། །རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་སྤྲོ་ཚོགས་འདི་གསུངས་ཞེས་པས་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། ཉིང་འཛིན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོར་དང་། བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་བར་མཛད་པ་གཉིས་ལས། ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། སེང་གེ་རྣམ་པར་རོལ་པའོ། །

ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བཞི། སྤྱི་ཐམས་ཅད་ནས་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་བཀྱེ་བ་དང་། བ་སྤྱིའི་བྱ་གདང་། རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་དང་། ལྷགས་གྱི་དབང་པོ་ལས་འོད་ཟེར་བཀྱེ་བའོ། །སེང་གེ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ལ་ལྷ། དན་འགྲོའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་དང་། མིའི་སྟོན་སྤྱང་བ་དང་། པན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དག་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཆེད་ཏུ་བརྩོད་པའོ། །རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་བཞི། རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་ཐེལ་གྱིས་མནན་

བ་དང་། གདུལ་བྱ་མོས་བར་བྱ་བ་དང་། མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་།
གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པར་བསྟན་པའོ། །འཁོར་སྐྱད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ལ། ཞིང་
ཁམས་བཅུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུ། གྲིས་པ་
བཅུ། ལན་བཅུ། ལྷས་པ་བཅུ། གནང་བ་བཅུ།

འདི་ཉིད་དུ་བྱོན་ནས་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་བཅུ་ནི་ཤར་བྱེད་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་རིན་ཆེན་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགོན་
མཆོག་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་གཞེས་ཏེ། དེ་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀུན་ནས་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་འདུག་འདུག་
པས། འོད་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་དང་། འོག་ས་ཆེར་གཡོས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་བྱུང་ལྟ་བུས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་མཐོང་ནས། འདི་ཅིའི་རྒྱ་
ཅིའི་རྒྱུ་གྱེས་པས། འདི་ནི་རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལོགས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་
གྲུའི་ལྷང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་འདས་པ་ཀུན་གྱི་པ་རོལ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་
མཛེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་སྦྱང་
ངོ། །

དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེའི་མཐུན་ལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ནས་
འོད་ཟེར་གྱིས་བདག་ཅག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་མཆོའོ་ཞེས་
ལྷས་པས། གནང་བ་ནི་ཁྱོད་དེའི་དུས་ལ་བབ་པར་ཤེས་ན་སོང་ཤིག་ལ་འཇིག་

རྟེན་གྱི་ཁམས་དེར་བག་ཡོད་པར་སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ནས་
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ལྷན་པོ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྩ་འབྲུག་དང་མཐུ་ཆེན་པོས། བཙུགས་པའི་ལྷན་པོ་ལ་ག་ལ་
བ་དེར་བྱོན་ཏེ། བཙུགས་པའི་ལྷན་པོ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ནས་མེ་
རྟོག་གཏོར་རོ། །

བཙུགས་པའི་ལྷན་པོ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོགས་སུ་
གཏོར་རོ། །ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ནས་མེ་རྟོག་པ་རྣམས་ཁེབས་
པར་གྱུར་ནས། མེ་རྟོག་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་མང་པོ་བཞུགས་
ཤིང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །ཆོས་དེ་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་
ཐོས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་རྟོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་དུ་བྱུང་བའོ། །སྤྱི་དང་བྱ་མོའི་གཟུགས་
ཀྱིས་རང་རང་གི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མཆོད་པ་བྱས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་འཁོད་
པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་ཕྱོགས་གཞན་ལ་བསྐྱེད། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་གཞི་
རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར། མེ་རྟོག་སེམས་སྤྲོ་ཆོགས་དང་།

དར་གྱི་ལྷ་ལྷེ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཤིང་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཅེ་མོ་གཡུར་ཟ་
བ་སྤྲོ་ཆོགས་དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མེ་རྟོག་ཀྱན་
ནས་རྒྱས་པའི་ཞིང་གང་ན། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་པ་
བཞུགས་པའོ། །སྤྱི་དང་བྱ་མོ་དུ་བཞུགས་པའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་
པ་རྣམས་ཅན་བཞིན་དུ་གྱུར་རྟོ། །གང་དག་ཡང་དག་ལྷན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ། དུམ་དེ་གསུམ་ལ་ཐུག་འཆལ་བའོ། །དེ་ཡང་སྐྱེད་གཞི་རྒྱས་
པར་བཀའ་སྩལ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་མཆོད་བརྗོད་ཆོག་ལེའུར་བཅས་པ་མཛད་
ཅས་པའོ། །སྐྱེད་གཞིའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ། །

མདོ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་བའི་སྐྱེན་སྐྱེད་བསྐྱང་བ་ནི་གཉིས། སྐྱོན་
བས་སྐྱེད་བསྐྱང་བ་དང་། འཁོར་གྱིས་སྐྱེད་བསྐྱང་བའོ། །སྐྱོན་བས་སྐྱེད་བསྐྱང་བ་
ནི་དེའི་ཆེ་བཅུ་ལྟ་བུ་འདས་གྱིས་སྤྱད་དང་བཅས་པ། བདུད་དང་བཅས་པ། དག་
སྐྱོང་དང་བཅས་ཐེ་དང་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་གཞོན་རྒྱུར་གྱུར་པ་མང་པོ་སྐྱོང་
གསུམ་གྱི་སྐྱོང་འདིར་འདུས་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ནས། ཆེ་དང་ལྟན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་
ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་མེས་ས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་
བས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྐྱེན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །འཁོར་གྱིས་
སྐྱེད་བསྐྱང་བ་ནི་མདོ་དོན་གཞུང་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱོན་ཏོ། །དགོས་འབྱེལ་ནི།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། སྐྱོན་བས་འདི་ལས་བཤད་པ་
གང་། །གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བ་མ་ཡིན་དེ། །སྐྱོང་དང་ལྟན་པས་མཐོང་
འབྱུར་བྱིས། །ཆོས་སྐྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད། །མདོ་དོན་ཐུན་པ་ལ་
བཞག་ནས། །བདེ་སྐྱབ་དུ་ནི་རྫོགས་འབྱུར་པ། །བྱ་བ་རྩལ་པའི་
དགོས་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་དགོས་པའི་དགོས་
པའོ། །བརྗོད་བྱ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྐྱེན་པའོ། །དགོས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་

རྟོགས་པའོ། །འབྲེལ་བ་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བའོ། །མངོན་རྟོགས་མཛད་
བའི་དགོས་པ་ནི་དོན་དེ་ཉིད་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་མཛད་པའོ། །

རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ལ་གཉིས་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོ་འདི་ལ་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་སྟོང་སྒྲག་བརྒྱ་ཐམ་པ། བམ་པོ་སུམ་བརྒྱ། ལུས་ལན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ། རྣམ་
གངས་བཅུ་གཅིག། འབྲེལ་རྒྱུ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད། འབྲེལ་ཙ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ།
བཤད་ཐབས་རྣམ་པ་ལྟ། བཤད་པ་དཀྱུས་ཐོག་།གང་ཟག་ཉམས་ཐོག་།ཆོས་ཉིད་
དོན་ཐོག་དང་གསུམ། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱིས་མདོར་བསྟོན། སྐབས་བྱ་ཆུང་བདུན་
ཅུས་རྒྱས་པར་བཤད། གཞུང་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྱེ་བས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །ཉི་
པར་བསྐྱུ་བ་ལ་གཉིས། དྲུག་གིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ། གསུམ་ཀྱིས་ཙ་བའི་
བསྐྱུ་བའོ། །སྐབས་བརྒྱད་ནི།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་
བཤད། །རྣམ་ཀུན་མཐེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་
དང་མཐར་ཀྱིས་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱུང་ཆུབ། །ཆོས་
ཀྱི་སྐྱུ་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །

ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་ལྟ་སྟོན་རྣམ་པ་བཞི། རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པའི་ཆོས་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་སྐྱེ་མེད་དོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་སྐྱེ་མེད་དོ། །གཞི་བྱང་
པོ་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གཞོན་མ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི་གཞི་སྐྱེ་
མེད་དོ། །

དེ་གསུམ་གྱི་གཞི་དངོས་པོར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ལམ་སེམས་ཉིད་དུ་
ཞེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ལ་རེ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་
གསུམ་ཆོད་པས་གཏན་ལ་ཐེབས་པའོ། །སྒྲོམ་པ་ལ་གཉིས། ལུན་སྒྲོམ་དུ་དེ་
གསུམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་སོ། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་
སྤྱིད་བྱང་ནས་འབད་ཚུལ་མི་དགོས་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་ཅེ་མོ་མངོན་རྟོགས་སོ། །སྤྱིད་
པ་ལ་གཉིས། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་རིམ་གྱིས་འཆར་བ་ནི་མཐར་གྱིས་པ། འབྲལ་
མེད་དུ་བསྒྲུབས་པས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ཅིག་ཅར་དུ་རྫོགས་པ་ནི་སྤྱད་ཅིག་
མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་བདག་དོན་གཞན་དོན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ། འབྲས་བུའོ། །སྐབས་
བུ་ཆུང་བདུན་ཅུ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་
རྣམ་བཞི་དང་། །སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དང་། །དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི། །ལོ་ཆ་འཇུག་པའི་
བྱ་བ་དང་། །ཆོགས་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །ཐུབ་པའི་
རྣམ་ཀུན་མཐེན་པ་ཉིད། །མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །སྒྲོབ་
མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། །འདི་དང་གཞན་པའི་ཕན་ཡོན་

གྲིས། །ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། །བྲེད་པ་དང་ནི་མོས་པ་
 དང་། །བསྟོད་དང་བཀུར་དང་བསྐྱུགས་པ་དང་། །བསྟོད་རྗེས་སུ་
 ཡི་རང་དང་། །ཡིད་ལ་བྲེད་པ་བྲེད་དག །སྐྱབ་དང་ཡིན་ཏུ་དག་པ་
 ཞེས། །བྲེད་པ་འདི་ནི་བསྟོས་པའི་ལམ། །བྲེད་ཆུབ་སེམས་དབང་
 མཁས་ཀླུ་མས་ཀྱི། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཤེས་པས་
 སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྲིད་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །ཐབས་མ་
 ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །མི་མཐུན་
 གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་དག་དང་། །སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཉན་
 རྩོམ་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཏུ་
 འདོད། །རྣམ་པ་སྦྱོར་བར་བཅས་ཀླུ་མས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྦྱོར་ནི་
 མཚན་ཉིད་བཅས། །ཐར་དང་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་། །སྦྱོབ་པ་
 ཕྱིར་མི་སྤྱོད་པའི་ཆོག་ཤིང་། །སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞིང་
 དག་བྲེད་པ་མེད་པ་དང་། །འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། །དེ་
 ཡིས་རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །བརྟན་དང་སེམས་ཀུན་གནས་པ་
 དང་། །མཐོང་ཞེས་བྲེད་དང་བསྟོས་པ་ཞེས། །བྲེད་པའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་
 ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་
 རི། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འདྲིན། །ལོག་པར་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་
 རི། །ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་མཐར་གྱིས་པ། །རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་
 སྐད་ཅིག་མ། །གཅིག་གིས་མངོན་རྟོགས་བྲེད་ཆུབ་པ། །མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །དོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྟོགས་བཅས་པ། །དེ་བཞིན་

གཞན་ནི་སྤྱལ་སྤྱོད་དང་། ཆོས་སྤྱོད་མཛད་པར་བཅས་པ་སྟེ། རྣམ་པ་
བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟྃ་ད། །

ཅེས་པ་ནི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནོ། །དགོས་པའི་དོན་ནི་བཤད་པ་པོས་བཤད་
སྤྱོད་པ། ཉན་པ་པོས་རྟོགས་སྤྱོད་པའོ། །ཆོག་གི་དོན་ནི་གཞུང་དང་སྤྱར་རོ། །ལེ་ལུ་
འདི་ནས་ལྷ་རིའི་བྱའི་ཁྱུས་ལན་གསུམ། འཁོར་སྤྱིའི་ཁྱུས་ལན་དང་བཞི། ཞལ་གྱི་
སྒོ་ནས་ལྷགས་གྱི་དབང་པོ་བརྒྱུད་ནས་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བསྐྱུས་པ་ནི་
བསྐྱུས་པའི་དོན་ནོ། །ཁྱུས་ལན་དང་པོ་ནི་ལྷ་རིའི་བྱས་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པས་
ཁྱུས་ལན་ལ་སེམས་བསྐྱེད། ཁྱུས་ལན་གཉིས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་རི་ལྟར་བཅོམ་གྱི་ཁྱུས་ལན་ལ་གདམས་ངག་རང་གི་རོ་པོ། དམིགས་པ་བདེན་
པ་བཞི། ཉེན་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ལ་གདམས་པའོ། །ཁྱུས་ལན་གསུམ་པ་ལྷ་
རིའི་བྱས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་
དག་གང་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་འདིར་འོངས། འདི་ནས་གར་སྤྱོད་ཞེས་ཁྱུས་པའི་ལན་
ཏུ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ། མ་ཞེན། མི་ངལ། ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ། སྤྱན་ལྔ་དང་།
མཛོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་གདམས་པའོ། །ཁྱུས་ལན་བཞི་པ། འཁོར་སྤྱིས་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་རྟོགས་ནས། མཛོན་
པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཁྱུས་པས། དེའི་ལན་འཐད་པ་དང་
བཅས་པ་གསུངས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་བྱིད། །ཡང་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་
རྒྱལ་འདོད། །

ཅེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་སྟེ། སེམས་
བསྐྱེད་གྱི་རོ་བོའོ། །

དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྐྱེད་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོན་ས་བརྗོད། །

ཅེས་པ་ལ། དེ་དང་གཞན་དོན་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མདོ་བཞིན་ནི་བསྐྱེད་པ་ནས་
སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་སུ་གསུངས། མདོ་རྒྱས་པ་ནས་དགོས་པའི་སྒྲོན་ས་ཉི་ཤུ་ཙ་
གཉིས་གསུངས་པ་ནི།

དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩ་བ་མེ། །གཉེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
མཆོ། །དོ་རྩེ་རི་སྒྲོན་བཤེས་གཉིན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉི་མ་
སྟེ། །རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་རྒྱ་དང་
ནི། །སྐྱ་སྒྲོན་རྒྱ་པོ་སྒྲོན་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་སོ། །

ཞེས་པ་ལས། འདུན་པ་ས་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོན་
པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་
བརྩོན་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་ལོ་ཉོག་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་པས་ས་དང་འབྲའོ། །བསམ་
པ་བཟང་པོ་གསེར་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྒྲིན་པ་དང་གཉོང་བ་དང་ལེན་
པ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་
པ་ལ་སོགས་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཡང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་
བསམ་པ་མི་འགྱུར་བས་གསེར་དང་འབྲའོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྩ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་
བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་

འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་ཅ་བ་རྫོགས་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བས་ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲིབ་བ་མེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། ལམ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྒྲིབ་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །མཐུན་པ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཤྱོགས་ཀྱི་བྱད་ཤིང་བསྐྱེགས་པས་མེ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གཏེར་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སེར་སྒྲ་ཅན་རྣམས་སྒྲིན་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་བེལ་གྱིས་མནན་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྒྲིན་པ་མི་བད་པ་གཏེར་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་བཟང་པོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་འབྱུང་བས་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། །བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སེམས་འབྲུགས་པ་རྣམས་བཟོད་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བཟོད་པ་དེ་བབ་པས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའོ། །བཅོན་འགྲུལ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་བཅོན་

འགྲུས་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ལ་མི་དགེ་བས་དབྱེ་བར་མི་རུས་པས་རྗེ་རྗེ་པ་ལམ་ལྟ་བུའོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ནི་སེམས་གཡེང་བ་རྣམས་བསམ་གཏན་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་
ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཆོན་མ་དང་མཆོན་མ་
མེད་པས་མི་སྐྱལ་བས་རི་རབ་ལྟ་བུའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྐྱན་
བཟང་པོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ལ་
འགོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་མནན་
པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉོན་
མོངས་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པས་སྐྱན་ལྟ་བུའོ། །ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
དུག་ཐབས་མཁས་པས་རྒྱུ་དུ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་
མི་ཟད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
གང་ཡང་དགེ་བའི་གྲོགས་སུ་འཆར་བས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུའོ། །

སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་
མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དགོངས་ཤིང་སྐུར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ས་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་ནི་མའི་སྒྲིང་པོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་དགོ་བ་ལ་གཞུང་པར་འདོད་པས་ལུས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྟོབས་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པས་ནི་མ་ལྟ་བུའོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བྱུངས་སྟོན་པ་སྟོན་བྱུང་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ནི་སྟོགས་བཅུའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟེ་སེམས་སྦྱེད་པ་གཅིག་གིས་
 འདོད་ཞིང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱོད་བྱུངས་གཅིག་གིས་གོ་བར་འདོད་པ་
 དང་། སྦྱོར་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
 ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཁོར་དུ་ཆུད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཏུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་དང་བ་འདེན་པར་བྱེད་
 པའི་བྱི་ཟེ་སྤྱོད་བྱུངས་སྟོན་པ་སྟོན་བྱུང་། བའོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱལ་པོ་སྟོན་བྱུང་བྱུང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྦྱོར་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ཆེན་པོའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤེས་པར་
 འདོད། རྒྱ་ཐམས་ཅད་སྦྱའི་ཉག་མ་གཅིག་གིས་སྦྱང་བར་འདོད། མེའི་སྤང་པོ་
 ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འདོད། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འདོད། རྒྱུལ་
 མོ་སྤང་གཅིག་གིས་ཁེངས་པར་འདོད། སྤྱོད་ཉག་མ་གཅིག་གིས་སྤམས་ནས་གཞན་
 དུ་འཕང་བར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

མངོན་པར་ཤེས་པ་དབང་འབྱུང་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་འདི་ལ་མི་མོས་
 བར་མི་བྱ་སྟེ་སྐྱལ་པོ་དང་འདྲའོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་པོར་
 མཛོད་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་

གྲུའི་སྤྱང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་གི་འཛིག་རྟེན་གི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་ན།
 སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་དང་བཅས་ཉན་
 ཐོས་གི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་རི་སྟེད་བཞུགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསོད་
 གློམས་གཅིག་དང་།

མི་ཉོག་དང་སྟོས་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་ཁྱེད་པར་འདོད་པ་དང་། མི་
 མཉམ་པའི་བྱང་པོ་ལྷ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་
 པ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
 ཤེས་གི་ཆོགས་ཟད་མི་ཤེས་པས་བང་མཛོད་ལྟ་བུའོ། །ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་བྱང་
 ཆུབ་གི་སེམས་ནི་དུས་གསུམ་གི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པར་
 འདོད་པ་དང་། ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་བཟུ་
 གཅིག་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་གི་
 སེམས་དུས་གསུམ་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་གཤེགས་པས་
 ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྷན་པ་བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་
 ཆུབ་གི་སེམས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གི་སྟོན་དུ་འགོ་བར་
 འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ནང་གི་འཁོར་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པས་
 ཡུམ་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྷན་པ་ནི་གང་དུའང་མི་ལྟོང་བར་འགོ་བས་
 བཞོན་པ་སྤང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །གཟུངས་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་ལྷན་
 པ་བཞོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་ནི་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གི་

ཁམས་གང་གྲུའི་ལྷང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་གི་སངས་རྒྱས་གི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་གསུངས་པ་དང་། གསུང་བ་དང་གསུང་བར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
དང་མི་བརྟེན་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

གཟུངས་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་ལྟན་པ་ནི་རུང་ཞིང་མི་ཟད་
པས་ན་བཀོད་མའི་ཚུ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱ་སྟན་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་ནི་སྤྲུགས་
བརྩའི་འདིག་ཉེན་གི་ཁམས་གང་གྲུའི་ལྷང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་ན། ལྟན་པ་སྟན་ནག་
སྤྲུག་གིས་བྱབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གི་
སྐྱ་བསྐྱག་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པ་དང་།
བཙོན་ར་དང་ཁྲི་མོན་ན་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གི་མ་ཐུས་རང་དགར་སྤྱད་
པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྟན་པ་
སྤྲུགས་པ་དགའ་སྟོན་ལྟ་བུའོ། །ཆུ་པོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་ནི་སྤྲུགས་བརྩའི་
འདིག་ཉེན་གི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་དཔུས་ལོང་གང་དག་འཁོད་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་གིས་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། འོན་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱ་
ཐོས་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

སེམས་ཅན་གི་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པས་ཆུ་པོ་ལྟ་བུའོ། །སྤྲིན་ལྟ་
བུའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་ནི་ནམ་ཞིག་སྤྲང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྟངས་གིས་བལྟ་བར་འདོད་
པ་ལ་སོགས་པས་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སེམས་
ཅན་གི་དོན་ཆར་ལྟ་བུར་འབབ་པས་སྤྲིན་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་གི་ཡོན་
ཏན་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡང་ལྷུང་བཟེད་འབྱུལ། ལྟ་རྣམས་ཀྱང་དགའ་བའི་

ཡིད་ཀྱིས་འབྲུལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་སྦྱོད་པས་ནི་
 ཆངས་པའི་འཛིན་ཉེན་དུ་སྦྱེ་བའི་བར་དུ་གཙོད་ན། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ལྟ་
 ཅི་སྒྲོས་སྒྲུལ་ནས་ཆངས་པར་སྦྱད་དེ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྩོགས་པར་འཆང་རྒྱུ་ལོ། །

ཞུས་ལན་ནི་ལྷ་རིའི་བྱས་གསལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདོད་པ་ལ་
 བརྟེན་པ་མཆིས་སམ་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལ་ནི་
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ནས་གཞོན་ཏུ་རྒྱུར་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ལ་ལ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོད་པས་འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་བྲལ་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་
 ཡོན་ཏན་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ་ཡང་སྟོན་ཏོ། །ཉམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ནི་མེད་དོ། །དཔེ་
 གྲུ་མ་མཁན་ལྟ་བུ་ལོ། །འདོད་པ་རང་རྒྱུད་དུ་སྦྱོད་ན་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་
 འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ། །གདམས་ངག་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་
 བའི་དོན་ལ་ཆོགས་ཆུང་དུས་དོན་འབྲུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་ངག་གོ། །

ད་རེས་ནི་སངས་རྒྱས་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྤྱོད་པ་ཅིག་སྟོན་པ་སྟེ།
 སངས་རྒྱས་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ལ་འཁོར་བར་མི་འབྲུམ་པ་ཅིག་དགོས། འཁོར་
 བར་མི་འབྲུམ་པ་ལ་ཆགས་སྤང་མེད་པ་ཅིག་དགོས། དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་མེད་པ་
 ཅིག་དགོས། དེ་ལ་དངོས་པོ་འབྲུམ་སྤང་དུ་ཤེས་པ་ཅིག་དགོས་པས་མཁས་པ་
 བརྩེ་ཏའི་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱི་རུ་གཙོད། ལྷོག་ཕྱི་རུ་བྱེད་དེ། རྟོག་བཅས་
 འབྲུམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་པས་ཡུལ། བཅད་པས་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྟོན་ག

རོ། །གཞུགས་ཀྱང་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་བ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་བས་སྟོང་བ་
བཞི་སྟོང་དུ་བསྟན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མིང་ཅིག་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟུ་མ་ལྟ་བུའོ། །

སྟུ་མ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས། གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ། སྟུ་མ་ལ་སྟེ་བ་མེད།
འགག་པ་མེད། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད། ཆོས་སོ་
སོའི་མིང་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟུ་མའི་མིང་གིས་སྟོ་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གྱིས་པ་སོ་
སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་མངོན་པར་ཞེན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེ་
མེད་འགག་མེད་དུ་རྟོགས་ཏེ། བྱེད་པའི་སྟེས་བྱ་བ་ཅུ་གཉིས་ཞེས་ཐ་སྟོད་དུ་བརྗོད་
ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཐ་སྟོད་དུ་བརྗོད་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །དེ་
ལྟར་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་འབགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་། མོད་གལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ཤ་སྟག་
གིས་འདམ་བུའི་ཆལ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་གང་བར་གྱུར་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་སྟོད་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་བརྒྱ་ལ་
སོགས་པའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་མོད་དོ། །

ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དབེན་པ། མ་སྟེས་པ། རོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་བ་ལ་ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཤེས་རབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་མཆིས་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། ཤུ་རིའི་བྱ་ཉོན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་སྒྲུལ་མཐུ། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱལ་ལ་སྒྱུད་སྒྲུལ་
མཐུ། གསོལ་བ་དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ། །བཀའ་སྒྲུལ་པ། དཔེར་ན་སྤྱི་བྱ་མེ་ཁྱིའི་ཀྱི་
འོད་དང་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱི་བྱ་པའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་བྱ་པའི་གནས་ལགས་སམ། བཀའ་སྒྲུལ་པ།
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ནས་ཉོན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བྱ་པའི་གནས་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དམིགས་པ་བདེན་པ་
བཞི་ལ་གདམས་པ་ལས། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། གསོལ་བ་
རི་ལྟར་བཙོན་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཙོན་ཞེས་བགྱི། བཀའ་སྒྲུལ་
པ། བྱང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བདེན་པ། འདུས་བྱས། འདུས་མ་བྱས། རྟེན་འབྲེལ།
རང་བཞིན་སྒྲིང་པ་ཉིད་བདུན་པོ་འདི་དག་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །

ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། དེ་དག་ལ་བཙོན་པའི་ཆེ་བཙོན་
ཞེས་བྱ་བའམ། མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་
སྐྱེ་བའམ་འགག་བའམ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བའམ། རྣམ་པར་བྱང་བའམ།
གཟུགས་ནི་ཆོར་བ་དང་ལྟན་ཅིག་རྗེས་སུ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
མི་མཐོང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲིང་རོ། །སྒྲིང་པ་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད། སྐྱེ་འགག་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། དུས་གསུམ་མེད་དོ། །འགོག་པ་ལ་གདམས་པ་ནི་

དེ་འབྲེལ་གྱི་ལ་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །

ལམ་ལ་གདམས་པ་ནི། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་བཙོན་ཞེས་
བྱ་བའམ་མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་རོ། །རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་དང་སྦྱོར་བར་
ཡང་མི་བྱེད་འབྱེད་བར་མི་བྱེད་དོ། །སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ད་ལྟར་
བྱང་བ་དང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་འབྱེད་བར་མི་
བྱེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ལ་དབྱེ་བར་བྱ་བའམ་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི་
དུས་གསུམ་དང་སངས་རྒྱས་སྟུ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་འབྱེད་བར་མི་བྱེད། གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དང་སངས་རྒྱས་སྟུ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་འབྱེད་བར་མི་
བྱེད་དོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི། འདྲེས་རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་
བར་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའམ། དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་རོ། །

རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བདེ་སྦྱུག་དང་། བདག་ཡོད་
མེད་དང་། སྦྱུག་མི་སྦྱུག་དང་། སྟོང་མི་སྟོང་དང་། མཚན་མ་ཡོད་མེད་དང་། སྟོན་
པ་ཡོད་མེད་དང་། སྦྱོ་འགག་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་
དང་། དུས་གསུམ་དང་། ཡོད་མེད་དང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་
བརྟན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བརྟན་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་རོ། །སྟོང་ཅེས་བྱ་བ་དང་མི་
སྟོང་ཅེས་བྱ་བ་དང་། གཉི་ག་དང་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོང་ན་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོང་དོ། །སྟོ་རེ་བ་མེད་པ་ནི་པར་ཕྱིན་ནས་ཡང་དག་

པའི་མཐའི་བར་གྱི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་མི་སྤྱོད་དོ། །མངོན་
བར་ཤེས་པ་དུག་གི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་མི་སྤྱོད་དོ། །པན་
ཡོན་གྱི་ཆོས་བཅུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་དགོངས་པ་མཛད་དོ། །ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་
མཛད་དོ། །གཟུངས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆེགས་ཆུང་དུས་མངོན་
དུ་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་མི་བླ་ཞིང་སྤང་སྤོང་དུ་མི་འབྱེད་དོ། །དགེ་
འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི།

དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྫོན་པོ་དག། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་
རིགས། །བར་ཆད་གཅིག་པར་སྦྱེས་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན་
འོག་མིན་འགྲོ། །འཕར་གསུམ་སྤྱི་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། །གཟུགས་
ཀྱིས་འདོད་ཆགས་བཅོམ་པ་དང་། །མཐོང་ཆོས་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་
བྱེད། །བསེ་བྱ་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། །

ཞེས་པ་ལས། །ལྷ་རིའི་བྱས་གསལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་
གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དེ་གང་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་འདིར་འོངས་
པ་ལགས། །འདི་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་གང་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། བཀའ་སྩལ་བ། །འདི་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་འདིར་སྦྱེས་པ་དབང་པོ་རྫོན་པོ།
དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འདིར་སྦྱེས་པ་དབང་པོ་འབྲིང་། མིའི་ནང་ནས་འདིར་
སྦྱེས་པ་དབང་པོ་ཐ་མཛོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགྲོ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་མདོ་སྦྱར་
བརྟན་ལོ། །དད་པས་མོས་པའི་དགེ་འདུན་ནི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་གཞོག་

ཅིང་། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་སྤྲད་དེ། བསམ་གཏན་ཐོབ་པས་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་
 ཞིང་། བསམ་གཏན་སྤངས་ནས་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་དབང་པོ་མི་རྣེས་པ་དག་གྲང་
 ཡོད་དོ། །

མཐོང་ཐོབ་ནི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་འདུག་གསུམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་
 བདུན་ལ་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པར་འདུག་ཅིང་སྒྲིབ་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་འདུག་སྟེ། དེ་དག་གིས་མི་སྐྱེ་
 ཞིང་། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱེད་པ་
 དག་གྲང་ཡོད་དོ། །མིའི་རིགས་ནས་མིའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་
 གསུམ་ལ་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པར་འདུག་གྲང་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ཞིང་རྒྱལ་རིགས་
 སམ། བྲམ་ཟེའམ་བྲིམ་བདག་གི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། ཡང་སྤྱིད་པ་ལ་བཞུགས་པའི་
 ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྐྱེན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་
 ཁམས་ཀྱི་སྣུའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་འདུག་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་སྒྲུབ་
 པར་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྣུའི་རིགས་
 སུ་གནས་ཤིང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྐྱེན་པར་བྱེད་དོ། །

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་འདུག་གསུམ་
 ལ་ཞུགས་པ་དེ་ཞི་འཕྲོས་ནས་ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་དུ་ཆངས་པ་བརྒྱ་པག་བཅུ་
 ལ་དབང་བསྐྱར། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
 གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པའོ། །སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དག་སྒྲིབ་སྒྲུབ་འདུག་གསུམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པར་འདུག་ཅིང་།

པོ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཕར་བ་གཉིས་པ་ནི་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འཕར་བ་གསུམ་པ་ནི་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་ཐོབ་པ་དག་གཞན་བདེན་པ་བཞི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའོ། །སྤྱི་བའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་དགོ་འདུན་ནི་སྤྱི་བའི་པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བྱས་ནས། ཟས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བཙོམ་པ་ནི་པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་གནས་ཤིང་སྤྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་དོང་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན། སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོན་བཀྱར་བྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དག་མཐོང་ཞིང་དེ་དག་གི་མཆོན་མ་བཟུང་སྟེ། དེ་བས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བསྐྱབས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཤ་སྟག་སྟེ་བར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མི་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་བྱ་སྟེ་ལ་སོགས་པའོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་དགོ་འདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གོ་མི་འབྱེད་དོ། །མ་ཞེན་པ་ལ་གདམས་པ་ནི་གསོལ་པ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་གང་

ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། འདི་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཡིན་ཏེ་ལས་ཅིག་རྩོམ་
སྒྲུལ་ན། བ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་སྤྱི་བས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པའོ། །

མི་དང་པ་ལ་གདམས་པ་ནི་གསོལ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གང་ལགས།
བཀའ་སྩལ་པ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་དུ་རྫོམ་སེམས་མེད་པ་སྟེ། ཡེ་
ཤེས་དེ་དང་ལྷན་པ་ནི་རྣམ་ཡང་ངན་སོང་རྣམས་སྲུ་མི་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་
བཤོ། །ལམ་ཡོངས་སྲུ་འཇོན་པ་ནི་གསོལ་པ། དེ་ལྟ་བུར་མི་ལྟར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
གང་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། ཡེ་ཤེས་དེ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཚྭགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་གང་གྱའི་སྤྱང་གི་ཁྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ། །ཆོས་ཉན་ཏོ་
ནས་བདག་གཞན་གྱི་འདུ་ཤེས་མི་སྦྱེད་པ་དང་རྣམ་མཁེན་བར་དུ་འདུ་ཤེས་མི་
སྦྱེད་བཤོ། །སྦྱན་ལྟ་དང་། མངོན་བར་ཤེས་པ་དུག་ལ་གདམས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ། མིག་ལྟ་ཡོངས་སྲུ་སྦྱོང་བ་ཡོད་ངོ། །ཤེས་
མིག་གི་ཡུལ་ནི་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངས་བཤོ། །ལྟའི་མིག་གི་ཡུལ་ནི་སྦྱེ་བ་དང་།
འཆི་འཕོ་ཤེས་བཤོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གི་ཡུལ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཤེས་བཤོ། །ཚོས་ཀྱི་མིག་གིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཤེས་
 བཤོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བཤོ། །མངོན་ཤེས་
 རྒྱལ་ནི་རྩ་འབྲུག་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ། ལྷའི་མིག་གི་དང་། རྣ་
 པའི་དང་། སྡོན་གྱི་གནས་ཤེས་པ་དང་། པརོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་

ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་མཛོགས་པར་
བདག་གིས་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣོ་མ་སེམས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་པ་
དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དུག་ལས་དང་པོ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་གནས་
ཤིང་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ནི་མི་
མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དུག་གིས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལ་
ཕྱིན་པ་དང་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རྣོ་མ་སེམས་མེད་དེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣོ་མ་སེམས་ཐམས་ཅད་གཙོང་པའོ། །ཡོན་ཏན་གཉིས་
པ་ནི་ཉན་རང་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། མཉམ་པ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་གསུམ་པ་ནི་མིག་གིས་
གཟུགས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི་
ལུང་སྟོན་པ་གསུམ་སྟེ། དག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་དང་། ལྷའི་བྱ་རྣམས་དང་། འཁོར་
སྒྲིང་སྒྲག་དུག་ཅུ་ལུང་བཞུན་པའོ། །

ལྷ་པ་ནི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་ཆེན་པོའོ། །ཆད་མེད་པ། དཔག་
ཏུ་མེད་པ། དམ་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྐྱད་དོ་སྟོན། སྐྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྐྱད་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
དུག་རྫོགས་སོ། །རྫོགས། རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་

ལུས་ཐོབ་པོ། །འཐོབ། ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་ཆོས་འདི་
ལྷ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཐོབ་པོ། ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་བཙུང་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་
བཞེན་ནས་སངས་རྒྱས་སོ། །སངས་རྒྱལོ། །རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྤྱད་དུ་
སངས་རྒྱ་བར་འཆའ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ལ་བཙུན་པར་
བགྱིལོ། །བཀའ་སྩལ་པ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡོད་ན། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་
སྤྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་དུག་ནི་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་
པོ་བཀའ་སྟེ། སྒྲིང་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དང་། གང་
ཡང་ཕྱོགས་བཅུ་འདི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྤྱང་བས་བྱུང་བར་མཛད་
དོ། །ཕྱོགས་བཅུ་ན་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུ་
ན་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱང་བ་
ཆེན་པོས་བལྟམས་པ་འདི་སྤྱི་མཐུ་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། མི་མཛད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཤུག་སྤྱབ་པ་བཞུགས་ཏེ། དེའི་ཞལ་ནས་ལྷགས་བཀའ་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་མཐུལོ། །

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་ལགས་ན་བདག་ཅག་ཀྱང་
བཙུང་ལྷན་འདས་ཤུག་སྤྱབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བལྟ་བའི་
སྤྱད་དུ་མཆིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་མཆོད་མཆོད་པ་པོ་བྱེད་ནས་

འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་མཆིས་སོ། ། ལྷ་རིའི་བྱའི་ལེ་འུ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

ལེ་འུ་འདི་ནས་མཐོང་ལམ་དང་བསྟོན་ལམ་ལ་གདམས་པ་གཉིས་སྟོན།
 མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ་ལ་ཁུས་ལན་གཉིས་ཏེ། དེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོ་
 འདོགས་གཙུག་པའོ། ། སྟོ་འདོགས་གཙུག་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་
 གཙུག་པ་དང་། བཏགས་པའི་དང་། མཐོང་བའི་སྟོ་འདོགས་གཙུག་པ་སྟེ་བསྐྱེད་
 པའི་དོན་རྟོ། ། དེ་ལས་དང་པོ་འཕྲོས་པའི་ཁུས་ལན་དང་། དགོས་པའི་མངོན་
 རྟོགས་གཉིས་ལས་ཁུས་ལན་ནི། དེ་ནས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་
 བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལས་བརྒྱུ་ཏེ་དེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་
 བྱ་བར་སྟོབས་བསྐྱེད་ཅིག ། དེ་ལ་འཁོར་གྱི་རྟོག་པ་སྟེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དང་།

ཉན་ཐོས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་རྣམས་རབ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་པའི་མཐུས་སྟོན་ནས།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སྟོན་སྟུང་བ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཐུས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཤེས་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སྟུས་པ། ཉན་
 ཐོས་རྣམས་ཅི་སྟོབས་བྱ་དང་། སྟོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུས་ཡིན་གྱི་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་སྟོན་པའོ། ། དགོས་པའི་མངོན་རྟོགས་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
 པ། བདག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱོར་བ་
 མ་དམིགས་མ་འཆལ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བཤྱི་བ་དེ་གང་གི་ཆོག་ལྷོ་

དྲལ་ས་ལག་ས། ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱི་མ་མཐོང་ན། གང་ལ་གདམས་ཤིང་རྗེས་སྤྱི་
བསྟན་པར་བཀྲ། བཀའ་སྤྱལ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་ནི་མིང་ཙམ་སྟེ། མིང་དེ་ནི་ནང་ནའང་མེད། སྤྱི་རོལ་དང་གཉིས་ཀ་
ན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །

དཔེརན་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཅུ་གཉིས་དང་། བྱང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ནང་།
གི་མགོ་པ་སོགས་པ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་རྩ་དང་གིང་ལ་སོགས་པ་དང་། འཁྲལ་
པའི་དཔེ་བཅུད་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེད་པས་ནི་བྱང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད། ཉག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་
དང་། ཞི་བ་དང་། ལྷོང་བ་དང་། མཆོན་མ་དང་། སྒྲོན་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། དཔེན་པ་དང་། དགོ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་
པ་དང་། འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་
ཆར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡུམ་ལ་སྐྱེད་པའི་ཆེ།

ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྟེ། འཛ་པ་ཉེ་བར་
 གཞག་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་བསྒྲེལ་པའི་སྤྱིར་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྟོན་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐུགས་སྙུ་ཆུད་དེ་མིང་དང་བརྟ་
 ཅམ་དུ་ཤེས་པས་ན། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་མཛོན་པར་ཆགས་

པར་མི་འགྱུར་ཁིང་སྤྱིན་པ་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ནམས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་འགྱུར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱོན་མེད་ཅིང་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་
ཡོངས་སུ་ཁོན་པར་འགྱུར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པས་མིང་དང་བརྟུར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱལ། །དངོས་པོའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་འཆའ་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི། གཟུགས་ནས་ཀྱ་ཤིའི་བར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལྷ་ལྷར་བསྐྱེ་བ་ནི་
གཟུགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་སྟེ་མམ། གཟུགས་མ་ཡིན་པ་གཞན་
ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་སྟེ་མམ། གཟུགས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡོད་སྟེ་མམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གཟུགས་ཡོད་སྟེ་མམ། གཟུགས་
མེད་པ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་སྟེ་མམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་ཅིང་
མི་དམིགས་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འགྱུར་བ་ལྟ་གཤམ་མཆིས།

བཏགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་
གང་གི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་ལགས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱེལ་བ་དང་།
བདག་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། མ་ཞི་བའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་ཡིན་སྟེ་
མམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ། །ཕྱང་པོ་ལྷ་རྟག་པ་དང་
མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མ་མཆིས་ཤིང་མི་དམིགས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔར་འགྱུར་བ་ལྟ་གཤམ་མཆིས། མཐོང་བའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ན། གཟུགས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་དང་།
ཁམས་དང་། རྒྱུ་མཆེད་དོ། །བསྐྱོམ་ལམ་ལ་གདམས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་
དོ། །གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། དེ་
སྐད་ཅེས་བཤད་པ་ལ་མི་འདིགས་མི་དངང་ན་དེ་ཉིད་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ་རྗེས་
སུ་བསྟན་པའོ། །རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

ངེས་འབྱེད་ནི་མགོན་པོས་བདེ་ཐུག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱུང་པར་
འཕགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ།

དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི། །ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་
དང་། །བཅས་པ་དག་ལས་བྱུང་པར་འཕགས། །རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་
རྟེན་པ། །

ཞེས་པ་ནི་གང་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ན། ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་
བཅས་པ་ལས་འཕགས། གང་གི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སྐྱོབ་པའི་འཕགས། གང་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ན་རྒྱ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། རྣམ་
རྟོག་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཕགས་ན་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རང་འབའ་ཞིག་གི་ཐེག་
པ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་བྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་འཕགས་སོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་དམིགས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་
དམིགས་ནས་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ཞེན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
དམིགས་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས།
མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ཞེན་པའོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྤྲོང་བའོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
ཡོད་པ་སྤང་བར་མི་རུས། མེད་པ་སྤང་མི་དགོས་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རྣམ་རྟོག་ནི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་རང་ལ་རྣམ་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་
འཆར་བས་ལྡན་པའོ། །གཞན་དོན་དུ་རྣམ་རྟོག་བརྟེན་པའོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་
དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་རབ་ཡ་གཤལ་ལ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་དམ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
ཟེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྫོང་ཆུང་དུ་སྟོན། རྒྱ་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཤེས་པའི་རྒྱ། སྤྲོང་བའི་རྒྱ། རྟོགས་པའི་རྒྱའོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ། རབ་
འབྱོར་གྱི་གཏམ་བརྒྱ་གསུམ་བསྐྱེས་པའི་དོན་ནོ། །ཤེས་པའི་རྒྱ་ནི་དེ་ནས་ཆེ་དང་
ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། སྤང་པོ་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་
པར་འཆོལ་བས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བགྱིའོ། །སྤྲོང་བའི་རྒྱ་ནི་དུག་གསུམ། སྤྱོར་

ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། འོད་གསལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉན་རང་གི་སེམས་དང་མི་ལྡན་མ་བུལ་བའོ། །སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ནི་མི་དམིགས་ཤིང་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །

ཤུ་རིའི་བྱས་སྦྲས་པ། སེམས་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱས་སྦྲས་པ། རབ་འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །ཁྱོད་ནི་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤྲུལ་ཆོས་ཀྱི་བཀོས་སྐལ་ལ་སྦྱོད་པ། ཟང་ཟིང་གི་བཀོས་སྐལ་ལ་སྦྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་རང་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་སྦྱོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཟུང་བར་བྱའོ་ལ་སོགས་པའོ། །སྦྱོན་མེད་པའི་ལེ་ཏུ་སྟེ་བཞི་པའོ། །

ལེ་ཏུ་འདི་ནས་རྫོད་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའོ། །ཅེ་མོ་ཆེ་འབྲིང་གསུམ། བཟོད་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་སྟེ་བདུན་སྟོན་ནོ། །

གཟུགས་སོགས་སྦྱེ་འཛིག་གནས་བུལ་དང་། །གནས་དང་བཏགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། །

ཅེས་པ་ལ་སོགས་རྫོད་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་

སྒྲེ་འཇིག་མེད་པས་གང་ལ་འང་མི་གནས་པ་ནི་བདག་གིས་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བ་དང་འགྲི་བ་པ་མ་དམིགས་མ་འཆའ་ཏེ། མིང་ཙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས། སེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་འཕེལ་བ་དང་འགྲི་བ་པར་བགྱིད་ན་དེ་ཉིད་བདག་གིས་བགྱིས་འགྲོད་པར་འགྱུར་རོ། །

བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་གཟུགས་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའི་བར་གྱིས་འཕེལ་བ་དང་འགྲི་བ་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་སྟེ། དེ་རྣམས་མ་མཐོང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གང་ལ་མིང་དུ་གདགས་པར་གྱི། ཆོས་དེ་རྣམས་གྱི་མིང་དེ་གནས་པ་མ་མཆིས། ཐུག་པ་མ་མཆིས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་མ་མཆིས་ཏེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། མིང་དེ་མ་མཆིས་པས་དེ་ལྟར་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་མཆིས་སོ། །དེའི་བྱིར་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་བར་ལ་གནས་པར་མི་བགྱིའོ། །དོད་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམས་ནི་བརྟན་བཟགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཆོས་གང་ལ་མིང་དང་བརྟན་བགྱི་བ་དང་བཟགས་པ་དེ་ཡང་། བཟགས་པ་ཙམ་དུ་བས་ཤིང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ཞེས་བགྱི་བའི་མིང་ནི་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱིན་པ་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའི་བར་དུ་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་སོ། །ཅེ་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི།

གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །དེ་ཡི་རྩ་ལ་རང་བཞིན་མེད། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ །དེ་ལ་རྟག་སོགས་པར་

མི་གནས། །དེ་རྒྱལ་ས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྒྲིབ་། །ཆོས་རྒྱལ་ས་མི་འཛིན་
གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་མཆན་མར་མི་མཐོང་བྱིར། །ཐམས་ཅད་
དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོགས་པའོ། །

ཞེས་པ་ལ། ཅེ་མོ་ཆུང་དུ་འེད་མིགས་རྒྱལ་ས་ནི་བྱང་པོ་ལྷ་རྟག་མི་རྟག་དང་།
བདེ་སྦྱག་དང་། བདག་ཡོད་མེད་དང་། ཞི་མ་ཞི་དང་། སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་། མཆན་མ་
ཡོད་མེད། སྒྲོན་པ་ཡོད་མེད། དཔེན་མི་དཔེན་ལ་གནས་པར་མི་བགྱིད། །ཅེ་མོ་
ཆུང་དུ་ན་གྱི་རྒྱལ་ས། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ངོ་
བོས་སྒྲིབ་ངོ་། །སྒྲིབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན། གཟུགས་ལ་སོགས་
བཤང་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་བར་ལ་སྒྱུར་རོ། །ཅེ་མོ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆོ། ཐབས་མི་མཁས་པས་བདག་ཏུ་བགྱི་བ་དང་།
བདག་གིར་བགྱི་བ་ལ་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་གནས་ན་གཟུགས་
མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་སྒྱུད་ཀྱི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མི་སྒྱུད་
དོ། །

དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་སྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་ཡོངས་སུ་བྱིན་པར་མི་འགྱུར། རྒྱལ་
འབྱོར་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་བསྐྱེད། ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་
པ། ཆོས་རྒྱལ་ས་མི་འཛིན་པ་ནི་དེ་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་

བ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མ་མཆིས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་སྤྲད་དུ་གཟུགས་མ་ལགས། །དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའི་བར་རོ། །ཅི་ནས་ཀྱང་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཡིད་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བརྟག་པར་བྱའོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བཟུང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དེ་ཡང་སྒྲོང་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུང་དུ་མ་མཆིས་སོ། །ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོན་མར་མི་མཐོང་བ་ནི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ནི་མཆོན་མའོ། །མཆོན་མར་བཟུང་བ་ཅིག་ལགས་ན་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་སྤང་བ་ཅན་དད་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལས། ཀུན་ཏུ་རྒྱ་དེས་ཀྱང་ཉི་ཆེ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞུགས་ཏེ་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་རྟོགས་པ་དང་ཐོབ་པར་བགྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱི་ནང་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའི་བར་དུ་ཕྱི་ནང་རྣམ་པ་བཞིའི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་མོས་པར་གྱུར་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་དུ་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ། གཟུགས་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་འདི་ན་པ་རོལ་མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །

ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་གང་། གང་གི། ཅི་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བརྟག་སྟེ། མི་དམིགས་ན་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་
སྒྲིབ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་པའི་བྱིར་བུང་པོ་རྣམས་མི་དམིགས་སོ། །སངས་རྒྱུས་
དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་སྐད་བཤད་པ་ལ་མི་
འཛིགས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་དང་མ་བྲལ་བའོ། །བཟོད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ནི།

གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །དེ་མེད་པ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །དེ་
དག་སྒྲེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད། །དག་དང་དེ་ཡི་མཆན་མ་མེད། །དེ་ཡི་
མཆན་མར་མི་རྟོན་པས། །མོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ལས། བཟོད་པ་རྒྱུང་དུ་འི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་
ཀྱི་བར་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲིབ་པས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་
སོ། །བཟོད་པ་རྒྱུང་དུ་འི་རྣམ་པ་དེ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པ།
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་ཀྱི་བར་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རི་ལྟ་བུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་
སྒྲས་པ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་ཀྱི་བར་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དངོས་པོ་མེད་
པའོ། །བཟོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དེ་དག་སྒྲེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད་ནི་གཟུགས་
ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་སྟེ་སྒྲེ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བསྒྲེའོ། །བཟོད་པ་འབྲིང་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ལྷས་ངག་ཡོངས་སུ་དག་ཉོན་
མོངས་ཡོངས་སུ་དག །སྒྲེ་གནས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ནམ་ཡང་སངས་རྒྱུས་

བཙེམ་ལྟན་འདས་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཀུན་དུ་སྤྱུ་བཙོ་སྤྱུངས་ཀྱི་མེའུ་སྟེ་
སྤྱ་བའོ། ། །

ལེའུ་འདི་ནས་བཅོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་ཆེ་འབྲིང་གསུམ་དང་།
གཟུང་རྟོག་གཉིས་སྟོན་པ་ལས། བཅོད་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྒྱལ་ས་མཆོན་མ་
མེད་ཅིང་མོས་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་ལས། དེའི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་བསྟན་པ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ། གཟུགས་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་
དང་། བདེ་སྤྱད་དང་། བདག་ཡོད་མེད་དང་། ཞི་མ་ཞི་དང་། དཔེན་མི་དཔེན་ལ་
སྟོད་ན་མཆོན་མ་ལ་སྟོད་དེ་ཐབས་མི་མཁས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་
བསྐྱེདོ། །བདག་ནི་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་དང་མི་སྟོད་པ་དང་། གཉི་ག་དང་གཉི་ག་མ་
ཡིན་པ་ལ་སྟོད་ན་མཆོན་མ་ལ་སྟོད་དེ་ཐབས་མི་མཁས་པའོ། །

ལུ་རིའི་བྱས་སྒྲུབ་པ། ཅིའི་སྤྱིར་ན་ཐབས་མི་མཁས་པར་རིག་པར་བྱ། རབ་
འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ། གཞུགས་ལ་
མོས་ཤིང་འདྲ་ཤེས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པས་གཞུགས་མངོན་པར་འདྲ་བ་ལ་
སྟོན་དེ། དེ་ནི་སྟེ་བ་དང་། ཆ་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། སྤང་ན་དང་། སྟེ་
སྒྲགས་འདོན་བ་དང་། སྒྲག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པ་ལས་
ཡོངས་སུ་མི་གོ་ལ། སྒྲག་བསྐལ་ཆེན་པོ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གོ་ལ་བར་བརྗོད་
དོ། །དེས་ཀྱིན་ལ་བསྟེན། །དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡང་
མངོན་དུ་བྱ་བའི་སྐལ་བ་མེད་ན་ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐབས་མི་མཁས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དངོས་ནི་ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། དེ་ལྟར་ཐབས་མཁས་པར་
ཤེས་པར་བྱ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་
པའི་ཆེ། གཟུགས་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། བདེ་སྤྱད་དང་། བདག་ཡོད་མེད་
དང་། ཞི་མ་ཞི་དང་། སྤྱོད་མི་སྤྱོད་དང་། མཆོན་མ་ཡོད་མེད་དང་། སྦྱོན་པ་ཡོད་
མེད་དང་། དབེན་པ་དང་མི་དབེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་
སྦྱོད་པའི་ཆེ། ཐབས་མཁས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཅིས་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་མ་ཡིན་ཞེས་
པ་ལས་སྤྱང་སྤྱོད་བཞི་སྦྱོར་དང་། སྦྱོད་མི་སྦྱོད་ལ་སོགས་པ་ཐུ་བཞི་རུ་མི་
དམིགས་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྟུང་བའི་བྱེད་རོ། །ཆོས་
མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་ཉིད། །ལུང་སྟོན་པ་དང་རྫོམ་
པ་ཟད། །གསུམ་པོ་པན་ཚུན་དོ་བོ་གཅིག་ ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །དེ་
ལྟར་དཔེ་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་ནི། །རྟུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཆོས་
མཆོག་རྟུང་དུ་འཛིན་དམིགས་རྣམས་ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྦྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོད་དེ། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་རྣམ་པར་སྦྱོད་པ་
ནི་ལྟར་དུ་ཐུན་མེད་པར་སངས་རྒྱལ། །སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ལ་
དཔའ་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཀུན་ལ་སྦྱར་རོ། །

ཆོས་མཆོག་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམས་ལུང་སྟོན་པ་དང་རྫོམ་པ་ཟད་པ་ནི་
དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དག་གི་སྦྱོད་པ་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་

གྱིས་ལུང་བསྟན་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བདག་དང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་སྟོམ་
སེམས་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྟོམས་པ། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རོ་བོ་གཅིག་པ་ནི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་
པོའི་དམིགས་པའོ། །དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །

དེ་རྣམ་བཙུག་ལྟར་འདས་གྱིས་ལེགས་ཞེས་གནང་བ་ནི། བཀའ་སྩལ་པ།
ངས་ཉོན་མོངས་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱང་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །དེ་རྣམ་ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོབ་པ་ལགས་སམ།
བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ལྟར་སྟོབ་པ་ནི་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོབ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཅིའི་བྱིར་ན་མི་དམིགས་པ་ལགས་ཞེས་པའི་ལན་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཙུ་
གཉིས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་
སོ། །རྣམ་པར་དག་པ་གང་ལགས་ཞེས་པའི་ལན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འགག་མེད།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟོབ་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གང་ལ་ཡང་མི་སྟོབ་པོ། །

གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས། །གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་
ཡིས། །གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །མོངས་དང་སྤང་སོགས་
བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགྲ། །

ཞེས་པ་ལས། རྣམ་རྟོག་གི་གོ་བ་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འཁོར་

འདས་ལ་ཞེན་པའི་ཆ་ནས་ནི་རྟོག་པ་ལ། དེ་གསལ་སྤང་གི་ཆ་ནས་ནི་ཡེ་ཤེས་
སོ། །གཞིའི་རྟོག་པ་དགྲུ་ལས། དང་པོ་མ་དེག་པའི་རྟོག་པ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱས་ཆས་
འདི་དག་གིས་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་ཆགས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ། སྟོང་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱིར་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་མེད་པ་ལ་བཏགས་ནས་
མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནོ། །བཞི་པ་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པའི་
རྟོག་པ་ནི་མེད་པ་ལ་ཞེན་ཅིང་རྟོག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མི་ཤེས་སོ། །ལྔ་པ་མི་ཤེས་པའི་
རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་མི་
ཤེས་མི་མཐོང་། དྲུག་པ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་རྟོག་པ་ནི་དེ་ཁམས་གསུམ་དང་
ཉན་རང་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའོ། །བདུན་པ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་རྟོག་པ་ནི་
གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ལ་སོགས་
པའོ། །བརྒྱད་པ་མི་གནས་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་བར་ལ་
གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དགྲུ་པ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་བར་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་མི་སྦྱོད་ཅིང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའོ། །གཉེན་པོའི་རྟོག་པ་དགྲུ་
ལས་དང་པོ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། ཇི་ལྟར་བསྐྱབས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་

དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་རྣམ་པར་བཤས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
 ལགས། ལམ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ནི་མི་དམིགས་དང་པོའོ། །གཉིས་པ་
 སྒྲིབ་པ་བཙུག་པའི་དམིགས། གསུམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་
 ཙ་བདུན་མི་དམིགས། བཞི་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས།
 ལྷ་པ་ཉིད་དེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲོ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་མི་
 དམིགས། རྟག་པ་སྒྲོབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་དམིགས། བདུན་པ་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་མི་དམིགས། བརྒྱད་པ་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་མི་དམིགས། དགུ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མི་དམིགས་ཤིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ན་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྲོབ་ཅིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་
 ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །མཆན་མ་མེད་པའི་ལེའུ་སྟེ་རྟག་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་
 ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། ཐབས་མི་མཁས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲིབ་པའི་
 གྲོགས་པོའོ། །དེ་ཡང་།

བདག་སོགས་རང་དབང་རོ་བོ་དང་། །དེ་བཞིན་ཕྱང་སོགས་རྟེན་སྒྲོ་
 རས། །རྗེས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་
 སུ་འདོད། །

ཅེས་པ་ལ། གང་ཟག་གི་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
 ལ་བསྐྱབས་ཀྱི་མེད་པའོ། །སྒྲིབ་པ་བཏགས་པའི་རྟོག་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་ཀྱི་མེད་
 པར་སྒྲོན་ནོ། །རྟོག་པ་དང་པོ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་

འདི་ཞིང་། སྐྱེ་མའི་སྐྱེས་བུ་འདི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱུག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ། དེ་སྐད་དུ་འདི་བ་དེ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བསྐྱབས་པར་བཀྱི།
བཀའ་སྩལ་པ། ཁྱོད་ལ་དེ་ཡིས་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་སྐད་དུ་བསྐྱབས་པ་དེ་ལྟར་ལན་ཐོབ་
ཅིག །

རྟོག་པ་དང་ཕྱང་པོ་འང་གཞན་ལས་སྐྱེ་མའང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་མཉམས་
གཉིས་པ་ཁམས། གསུམ་པ་སྐྱེ་མཆེད། བཞི་བ་རྟེན་འབྲེལ། ལྷ་པ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་རྣམས། བྱུག་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས། བདུན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས།
བརྒྱད་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ། དགུ་པ་སྟོབས་རྣམས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། གཟུགས་
ཀྱང་གཞན་མ་ལགས། སྐྱེ་མའང་གཞན་མ་ལགས། གཟུགས་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མ་
ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་སྦྱར་རོ། །སྐྱེས་བུ་བཏགས་པའི་རྟོག་
པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་རྒྱ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལས་དང་པོའི་སྐྱེ་མ་ལ་སྐྱེ་འགག་ཡོད་
དམ། གཉིས་པ་སྐྱེ་མ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ཡོད་དམ། གསུམ་པ་
སྐྱེ་འགག་མེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་མེད་པ་དེ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རམ།

བཞི་བ་རྟེན་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྟེན་དང་
ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ནམ། ལྷ་པ་བརྟེན་དང་ཐ་སྙད་ཅུམ་གྱིས་རྟེན་བར་ལེན་པའི་
ཕྱང་པོ་འདི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་འགྱུར་རམ། བྱུག་པ་བརྟེན་དང་ཐ་སྙད་མེད་ལུས་

ངག་ཡིད་གསུམ་མེད་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དེ་གསུམ་ལ་བསྐྱབས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་རམ། བདུན་པ་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་
དག་ཡུམ་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་རམ།

བརྒྱད་པ་འབྲུལ་པའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡུམ་ལ་
བསྐྱབས་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་རམ། དགྲུ་པ་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་ནི་འབྲུལ་
པའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟ་བུ་སྟེ་ཡུམ་ལ་སྟོབ་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའང་མེད་དོ། །རབ་
འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། དེ་སྐད་བརྟན་ཅིང་བཤད་ན་འཛིགས་ཤིང་དངང་བར་མི་
འབྱུར་ལགས་སམ། བཀའ་སྩལ་པ། ཐབས་མཁས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
དང་ཕྱད་ན་མི་འཛིགས། ཐབས་མི་མཁས་པའི་སྟོག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་ཕྱད་ཟེན་
ན་འཛིགས་སོ། །

སེམས་མི་འཁོར་བ་ཉིད་སོགས་གྱིས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་
བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྟོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་
ཡིན། །

ཞེས་པ་ལ། ཐབས་མཁས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྟོན་པའི་
ཆོ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གྱིས་ཕྱང་པོ་ལྔ་མི་རྟག་
པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་། མཚན་
མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། དབེན་
ཞེས་བྱ་བར་སོ་སོར་རྟོག་སྟེ་དེ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཆོས་
དགྲའི་རྣམ་པར་སོ་སོར་རྟོག་སྟེ་དེ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ཉིད་ལྟོག་པའི་སྟོན་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་ཐབས་སུ་སྟོན་པ་ལས། སྤང་པོ་ལྔ་ཚོས་དགུ་པོ་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཚོས་སྟོན་པ་ནི་ཕྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །

སྤང་པོ་ལྔ་ཚོས་དགུ་པོ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ཉན་
རང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་ལྟན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའོ། །སྤང་པོ་ལྔ་ཚོས་དགུ་པོ་དེ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་མོས་
ཤིང་བཟོད་པ་ནི་བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །སྤང་པོ་ལྔ་ཚོས་དགུ་པོ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཀྱི་སེམས་མི་གཏོང་བར་སྟོབ་པ་ནི་བཅོམ་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །སྤང་པོ་
ལྔ་ཚོས་དགུ་པོ་དེ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་མི་དགེ་བ་གཞན་ཀྱི་གོ་མི་འབྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་
ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་
རོ། །ཐབས་མཁས་པ་དེ་དང་ལྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནི་བསྟན་པ་འདི་
ཐོས་ན་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བསཤེས་གཉེན་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁྱེན་ཀྱི་བར་དུ་ཚོས་དགུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
ཚོས་སྟོན་ཅིང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
མ་གཏོགས་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོངས་སུ་བསྟོར་མི་

འཇུག་པའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནི་སྒྲིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཐབས་མི་མཁས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྦྱོར་པའི་ཆེ་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་བསྒྲིམ་ཞིང་དམིགས་ཏེ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྫོམ་སེམས་སུ་
བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་པ་ཐབས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་ལྟན་པས་
གཟུགས་སྒྲིབ་པ་བཙུག་དོ་ཞེས་བྱ་བར་དམིགས་ཤིང་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྫོམ་སེམས་སུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པ་མཐེན་གྱི་བར་ལའོ། །དེས་
བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ནས་འདྲིམས་ཤིང་དངངས་སྒྲིག་གོ། །སྤྲིག་པའི་སྤྲིགས་པོ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་པ་བྱུག །ཉན་ཐོས་པ་མ་མཁན་སྟོབ་དགེ་སྟོང་གི་
ཆ་བྱད་དང་བཅུས་སྟོན་པ་ལས། དང་པོ་དབྱེས་འཇུག་པའི་བདུད་ནི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་མོས་པ་མེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་
མ་ཡིན། ཆོས་དང་འདུལ་བ་མ་ཡིན། རང་བཟོར་བྱས་པ་སྟེ་འདི་དག་ལ་ཉན་པ་ལ་
སོགས་པར་མི་བྱའོ། །

གཉེས་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པར་བདུད་སྤྲིག་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བྱང་དུ་ཡོངས་ནས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་བེར་བའོ། །གསུམ་པ་ཁ་
འདྲེན་པའི་བདུད་ཀྱི་ལས་ནི་ཉན་རང་གི་གསུང་རབ་ལ་སྟན་པར་བརྗོད་
པའོ། །བཞི་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སུན་འབྱེན་པའི་བདུད་ཀྱི་ལས་ནི་ཁྱོད་ལ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ཕྱིར་མི་སྤྲིག་པ་ཡང་མིན་པས་སངས་
ཀྱང་མི་རྒྱལ་ཞེས་བེར་བའོ། །ལྷ་པ་སྒྲིབ་པ་ཏང་པོའི་བདུད་ཀྱི་ལས་ནི་མིག་ནི་

བདག་གམ་བདག་གིས་སྤྲོད་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ནི་བདག་གམ་བདག་གིས་སྤྲོད་ན་སངས་རྒྱས་པས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་བའོ། །

དུག་པ་ཆད་ལྟའི་བདུད་ཀྱི་ལས་ནི་སྤྱོད་པ་བཅུ་དང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོད་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅེས་ཟེར་བའོ། །བདུན་པ་ནི་བདུད་སྤྲིག་ཅན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བ་རྫོགས་ཅིང་། ཉན་རང་གི་ཡིད་ལ་བྱ་བ་འདེབས་ཤིང་སྟོན་པའོ། །བརྒྱད་པ་མཁན་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བརྫོགས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་གྱིས་ཤིག །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་བའོ། །དགུ་པ་པ་མའི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་ནས་འཁོར་བ་ན་རྒྱང་ལག་དང་མགོ་པོ་བཅད་པ་མེད་པས་ཉན་ཐོངས་པར་འགྱུར་གྱི་ཞེས་པའོ། །བཅུ་པ་དགེ་སྤྲོད་གི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་ཆོས་དགུ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་སྤྲིག་པའི་སྤྱོད་པ་པོར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་ནས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་རིགས་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུ་གསུམ། དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག །ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ། གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་སུམ་ཅུ་སོ་དུག །འདུག་པའི་སྦྱབ་པ་དགུ། །ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་བཅུ་ཐམས་པ་སྟོན་ནོ། །དེ་ལ་རིགས་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ནི།

རྟོག་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དུག་དང་། །གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྲོད་བ་དང་། །དེ་དག་

དང་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང་འབྱུང་བ་མེད་པ་ལ་གནས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་གནས་མེད་གཞི་མེད་དོས་པ་སྟོན།
གཉེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་ནི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
འཆར་བ་ལ་སྟུན་པའི་གནས་མེད་དོ། །

སྤྱི་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་ནི་བསྐྱལ་པའི་མེ་འབར་
པའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གནས་མེད་དོ། །དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་འཆལ་བ་ལྟའི་གནས་མེད་དོ། །ཤེས་རབ་སྤྱིང་བཅེར་བཅས་
པ་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་ཉི་མ་དང་ཆུ་བའི་འོད་ལ་གནས་མེད་དོ། །སྤོབ་མ་
སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནི་གཟའ་དང་སྐར་མའི་འོད་ལ་གཞི་མེད་དོ། །གཞན་
ཀྱི་དོན་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་ནི་སྟུ་ནམས་
འོད་ལ་གནས་མེད་དོ། །ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་དཔེར་
ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱས་འོད་ལ་གནས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཆོག་གི་གཞིའི་དོན་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
གང་ཡིན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མགོན་པོས།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་སྤྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རྩང་མ་
ཡིན། །བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་

བརྗོད། །

ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་འདི་གང་ཟག་ལ་སྤེལ་བ་ཡིན། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་བྱམ་པར་སྒྲུགས་པ་འདི་རྒྱ་དང་འོ་མ་དང་སྤྱང་ཅི་ལ་སོགས་པས། རྒྱའི་བྱམ་པ་དང་སྤྱང་ཅིའི་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དགེ་ལ་སོགས་པ་
ཡིན། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོག་པ་དང་། །གང་དག་འཛིག་རྟེན་འདས་
འདོད་དང་། །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་དང་། །གང་དག་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས། །སློབ་མ་སྟུན་མོང་ཚོས་རྣམས་དང་། །གང་དག་
སྟུབ་པའི་སྟུན་མོང་མིན། །

ཞེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་
 པས་མི་དམིགས་པ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་
 སེམས་དང་། སྟོང་དང་ཉོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། །ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་བྱུང་
 གྱི། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ཅེས་བཞིན། །ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷན་གྱི་བཤད་པ་ལ་སེམས་དཔའ་
 ཆེ་བ་ནི་རབ་འབྱེད་གྱིས་གསོལ་བ། ཅིའི་སྦྱང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི། བཀའ་སྩལ་བ། སེམས་ཅན་གྱི་ཡུང་པོ་ཆེན་པོ་
 དེས་པའི་ཡུལ་བྱེད་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཡུང་པོ་དེས་པ་ནི་
 འབགས་པའི་གང་ཟག་ནམས་སོ། །རྫོ་རྫོ་ལྷ་བྱའི་སེམས་དང་། རྒྱལས་པོ་ཆེའི་
 སེམས་དང་། མི་འགྲུལ་པའི་སེམས་དང་། བན་བདེ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་དང་།
 ཆོས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་

དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྲིའོ། །

སྤྲོད་བ་ཆེ་བ་ནི་ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བདག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྲི་བ་དེ་ལ་སློབས་བ་སྦྱེའོ། །བཀའ་སྩལ་པ།
སློབས་བ་སྦྱེད་ཅིག །སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྲི་བ་ནི་བྱེད་
པའི་སྦྱེས་བྱ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཡོད་མེད་དང་། ཉག་ཆད་དང་གཟུགས་ནས་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་བ་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བགྲིའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། ལྷ་རིའི་བྱས་སྦྱས་པ། གཟུགས་ནས་
ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་དམིགས་ཤིང་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷ་བ་
བསྦྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་ནས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ལྷ་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ནོ། །རྟོགས་པ་ཆེ་བ་ནི་རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་པ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་དོན་དེ་ལ་བདག་ཀྱང་སློབ་སྦྱེའོ། །

བཀའ་སྩལ་པ། སློབས་བར་གྱིས་ཤིག །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དེ་
ལའང་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྲིའོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་དང་པོ་བསྦྱེད་ཕྱིན་ཆད་ཆོས་གང་སྦྱེ་བའམ། འགག་བའམ་
འཕེལ་འགྲིབ་བམ་འགྲོ་འོང་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་བུ་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བས་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་ཆགས་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །སྦྱབ་པ་ནམ་པ་བཞི་ལས་གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་ནི།

སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་ཆུང་བ་ལ་བཞག་པ། །དེ་དག་སོ་སོར་བསྐྱུས་པ་
དང་། །གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ། །དུག་ཆེན་དུག་གིས་ཡང་དག་
བཞག་། །

ཅེས་པ་ལ། བྱམས་མའི་བྱ་གང་པོས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་བདག་
ཀྱང་སེམས་དབང་ཆེན་པོའི་དོན་དེ་ལ་སྐྱབས་པར་བགྱིད་ལགས་སོ་གྱིས་ཤིག
།གསོལ་བ། །གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་ཤིང་འཇུག་པའི་
བྱིར་ན་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱིདོ། །ཤུ་རིའི་བྱས་སྐྱས་པ། གང་པོ་ཇི་ཙམ་
གྱིས་ན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཞེས་བྱ། གང་པོས་སྐྱས་པ། སེམས་ཅན་ཉུང་ཟད་ཉི་
ཆའི་དོན་དུ་གོ་ཆ་གྱོན་པ་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་འདི་སྟེང་ཅིག་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་འགོད་པར་བྱའོ། །འདི་སྟེང་ནི་དགོད་པར་མི་བྱའོ་སྐྱས་དུ་གོ་ཆ་གྱོན་པ་མ་
ཡིན། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་གངས་མེད་པའི་དོན་དུ་གོ་ཆ་གྱོན་པའོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་སེམས་གྱིས་སྒྲིབ་
པ་གཏོང་ཞེན། མ་ཆགས་པར་གཏོང་བའི་ཆ་ནས་སྒྲིབ་པ། དེ་ཉིད་མི་དགེ་བ་དང་
མ་འདྲེས་པར་གཏོང་བས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས། དེ་ཉིད་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་གཏོང་
བའི་ཆ་ནས་བཟོད་པ་དགེ་བ་ལ་སྐྱོ་བའི་ཆ་ནས་གཏོང་བས་བཙོན་འགྲུས། མ་
ཡེངས་པའི་ཆ་ནས་བསམ་གཏན། སྒྲིབ་པ་གཏོང་བ་དང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུ་
མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པས་ཤེས་རབ་པོ། །དེ་ལྟར་དུ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཀ་ལ་དུག་
དུག་ཏུ་བསྐྱེདོ། །དེ་ལ་སྐྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་མཛད་དོ། །འཇུག་པའི་སྐྱབ་

བ་དགུ་ནི།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ལམ་དང་བྱམས་ལ་
སོགས་བ་དང་། །དམིགས་བ་མེད་བར་ལྡན་བ་དང་། །འཁོར་གསུམ་
ནམ་བར་དགཉིད་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མངོན་ཤེས་བྱུག་ །ནམ་གུན་
མཁུན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཇུག་པའི་སྦྱབ་བ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛེག་བ་
ཡིན་བར་ཤེས་བར་བྱ། །

ཞེས་བ་ལ། །ཤུ་རིའི་བྱས་སྦྱས་པ། །གང་པོ་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ལ་རི་ལྟར་འཇུག་
ཟེས་པའི་ལན་ནི། ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ལ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཇུག་བ་ནི།
བསམ་གཏན་བཞི་ཆད་མེད་བ་བཞི་གཟུགས་མེད་པའི་སྦྱོམས་བར་འཇུག་བ་
བཞིའི་རོ་སྤྱང་བར་མི་བྱེད་དབང་གིས་ཀྱང་མི་འཕྲོགས་པའོ། །སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་
འཇུག་བ་ནི་སྦྱོམས་འཇུག་གསུམ་གཏང་བའི་ཆ་ནས་སྦྱིན་པ། སྤྱང་བའི་ཆ་ནས་
ཚུལ་ཁྲིམས། མི་བཟོད་བ་མེད་པའི་ཆ་ནས་བཟོད་པ། མི་གཏོང་བའི་ཆ་ནས་
བཙོན་འགྲུས། ཡིད་ལ་བྱེད་བ་གཞན་ཀྱི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་ཆ་ནས་བསམ་
གཏན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་ཤེས་རབ་དེ་ལྟར་སྦྱོང་བའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཆེད་དུ་བཟོད་བ་མངོན་དོ། །ལམ་ཀྱི་འཇུག་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའོ། །

བྱམས་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་བ་ནི་ཆད་མེད་བ་བཞི་འཛིན་ཆགས་མེད་
པའི་ཆ་ནས་སྦྱིན་པ། མི་དགེ་བ་སྤྱང་བས་ཚུལ་ཁྲིམས། ཆད་མེད་ཀྱི་བཟོད་པ།
ཆད་མེད་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས། ཆད་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན། ཆད་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་

པོ། །མི་དམིགས་པའི་འཇུག་པ་ནི་སྒོར་པ་བཙུང་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་མ་ཡིན། ཉག་པ་དང་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་
དམིགས་པ་བརྟུ་གཅིག་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་འཇུག་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ལ་
གནས་ཀྱང་གསུམ་པོ་ལ་མི་དམིགས་པའོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་མ་འདྲེས་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་རྣམ་པར་མི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དུ་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་མོ། །གཟུགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ། །མངོན་
པར་ཤེས་པའི་འཇུག་པ་ནི་བདག་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་ཀྱང་
མི་དམིགས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འཇུག་པ་ནི་བདག་གིས་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས། སེམས་ཅན་
ཆད་མེད་གངས་མེད་པའི་དོན་བྱེད་ཀྱང་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའོ། །ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་
པ་ནི།

བཙེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་
དང་། །བྱུང་དུ་འབྲེལ་པའི་ལམ་གང་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
ཡིན་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །ལམ་དང་གཟུངས་

དང་ས་བཅུ་དང་། །གཉེན་པོ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡི། །རིམ་པ་ཡིན་
བར་ཤེས་པར་བྱ། །

དེ་ལ་སྤྲོད་མེད་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་ས་གསོལ་པ།
བྱམས་མའི་བྱ་གང་པོས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་
པའི་སྤྱིར་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
ནི་རི་ལྷོང་གྲོན་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་
དུག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིའི་གོ་
ཆ་བགོས་ནས་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་སྤྲང་བས་
རྒྱས་པར་འགོངས། སྤྲོད་གསུམ་ན་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་རི་སྤྲོད་ཡོད་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆམ་པའི་སྤྱོད་བརྗོད་དོ། །དེས་དེ་ཐོས་ནས་
དགའ་བ་དེ་ཐོབ་སྟེ་དེ་ནས་རྣམ་པར་ལྗང་རོ། །ལངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
གང་དང་གང་ན་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པ་དེར་སྤྱོད། །དེ་བཞིན་དུ་བྱོལ་སོང་དང་
གཤིན་མེད་འཛིག་རྟེན་ལ་སྤྱར་རོ། །

སྤྱིན་པའི་ཚོགས་ནི་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་གནས་ཤིང་འཁོར་ལོས་
སྤྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་སྤྱལ་ནས། ཟས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཟས་སྤྱིན་པར་བྱེད་དོ་ལ་
སོགས་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཆེད་དུ་བསམ་སྟེ་འཁོར་ལོས་སྤྱར་བའི་
དབང་ཕྱག་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བ་བཅུ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཚོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་འགོད་དོ། །བཟོད་པའི་ཚོགས་ནི་སེམས་དང་པོ་
བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་བརྒྱལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་རྫོང་དང་

དབྱུག་པས་དེག་ཅིང་ལ་སོགས་པའོ། །བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས་ལ་
ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་ཞིང་འཛོག་གོ། །བསམ་གཏན་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་
གནས་ཤིང་ཆོས་གང་ཡང་འབྱུག་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པ་རྣམས་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་འགོད་ཅིང་། ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེ་
བཅས་འགག་པའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ངམ། ལྟ་རྟོག་ལས་པ་
རྣམས་མི་དམིགས་སོ། །

ཞི་གནས་ཀྱི་ཚྭ་གསལ་ནི་དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་འཕམ་མཆན་བྱ་ཅིག་གིས་
 ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཚྭ་གསལ་གྱི་མདུན་དུ་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཚྭ་གསལ་
 ལྷིག་མདོན་པར་སྐྱུ་ལ་ནས་དེས་ངན་སོང་གསུམ་ནས་བརྟོན་ནས་པར་བྱིན་དུག་
 ལ་བསྐྱུ་ལ་ཞིང་བཅུད་ན་དེ་རི་སྐྱུ་ལ་དུ་སེམས་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་འཕམ་མཆན་བྱ་དེས་
 སེམས་ཅན་གང་ཡང་ངན་སོང་ནས་བརྟོན་ནས་པར་བྱིན་ལ་བཀོད་པ་ཡོད་དམ།
 བཀོད་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་ལ་སྐྱར་རོ། །ལྷག་མཐོང་གི་ཚྭ་གསལ་
 བྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲད་དུ་གོ་ཆ་མ་མཆིས་པ་གོ་ཆར་རིག་པར་
 བགྱིད། །དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་གོ་ཆས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
པ། གོ་ཆ་དེ་ནི་མ་བྱས་ནམ་པར་མ་བྱས་མངོན་པར་མ་བྱས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། གཞུགས་ནས་ནམ་མཁེན་གྱི་བར་ནི་མི་བྱེད་ནམ་པར་མི་བྱེད་མངོན་པར་མི་

བྱེད་དེ། བྱེད་པ་པོ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་ནི་
རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། སྤང་པོ་ལྷ་ནི་མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བའོ། །གང་པོས་
སྤྲས་པ། མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བའི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་གང་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་
སྤྲས་པ། འབྲེལ་བའི་དཔེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་དང་། ཏུས་གསུམ་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ནི་
མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བ་སྟེ། མེད་པ་དང་དབེན་པ་དང་མ་སྤྲེས་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་སྦྱར་རོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག། སྟོང་པ་བཙུག་དུ། ཉིང་རེ་འཛིན་
བརྒྱ་ཉི་ལྷུ་སྟོན་ཏེ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ནི་གང་ལགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རི་ལྷོང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་རིག་པར་
བགྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ནས་ངས་པར་འབྱུང་བ་ལགས། ཐེག་པ་དེ་གང་དུ་
གནས་པར་འབྱུང་བ་ལགས། ཐེག་པ་དེས་སུ་ཞིག་ངས་པར་འབྱུང་ཞེས་ཞུ་བ་ལྷ་
སྤུལ་བའི་ལན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ལྷས་བསྟན་པ་ལས། ཐབས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་མི་དམིགས་པའི་ཆུལ་གྱིས་བསྟན་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
ནི་སྟོང་པ་བཙུག་ལས། རྣང་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྣང་གི་ཆོས་མིག་ལ་སོགས་པ་
དུག་ཐེར་ཟུག་ཀྱང་མ་ཡིན་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་མིག་
གིས་སྟོང་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཀུན་ལ་བསྟེན། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ཉི་ལྷུ་རྒྱང་
གངས་དང་བཤད་པའོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་ལམ་གྱི་ཚོགས་དང་། གཟུངས་གྱི་ཚོགས་གཉིས་སྟོན། ལམ་
 གྱི་ཚོགས་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཚོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན། ཉིང་དེ་འཛིན་
 གསུམ། ཤེས་པ་བཅུ་གཅིག། དབང་པོ་གསུམ། རྗེས་སུ་བློན་པ་བཅུ། བསམ་
 གཏན་བཞི། ཚད་མེད་པ་བཞི། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འབྲུག་བཞི། རྣམ་ཐར་
 བརྒྱ། མཐར་གནས་དགུ། སྟོབས་བཅུ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་
 པར་རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱ། མི་དམིགས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །གཟུངས་གྱི་ཚོགས་ནི་ཡི་གེ་ལ་འབྲུག་པ་སུམ་
 ཅུ་སོ་དྲུག་དང་། བན་ཡོན་ཉི་ལུའོ། །དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའོ། །ལམ་དང་གཟུངས་གྱི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་སའི་ཚོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྟོན། སའི་ཚོགས་ནི།
 ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམས་བཅུ་ཡིས། །

ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་འགྱུར་ཉ། །བསམ་དང་པན་པའི་དངོས་ཉིད་
 དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་ཉིད། །གཏོང་དང་བཤེས་
 གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། །དམ་ཚོས་དམིགས་པ་ཚོལ་བ་དང་། །རྟག་ཏུ་
 དེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་སྦྱུ་འདོད་དགའ་བ་
 དང་། །ཚོས་སྟོན་པ་དང་བདེན་པ་ཡི། །ཚིག་ནི་བཅུ་བ་ཡིན་པར་
 འདོད། །འདི་དག་རང་གཞན་མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་
 ཤེས་པར་བྱ། །

གཉིས་པའི་ས་སྦྱོང་བརྒྱད་པ་ནི། །

ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཞོ་དང་བཅོད། །རབ་ཏུ་དགའ་དང་སྦྱིང་རྩེ་
ཆེ། །བཀྲར་སྟེ་གུས་བར་ཉན་པ་དང་། །བརྒྱད་པ་སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་
བཅོམ། །

གསུམ་པའི་ས་སྒྲིང་ལྟེ།

ཐོས་བས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། །ཟང་ཟིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྒྲིང་བ་དང་། །འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་
མི་སྒྲིང་དང་། །ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་བཅས་པ་དང་། །ཆོས་མེད་བདག་ཉིད་
དེ་རྣམ་ལྟ། །

བཞི་པའི་ས་སྒྲིང་བཅུ་ནི། །

ནགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་དང་། །སྤངས་པ་ཡང་དག་སྒྲིམ་
ཉིན་དང་། །བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་
སྒོད་པ་དང་། །ལྷ་ངན་འདས་དང་བདོག་ཀུན་གཏོང་། །མི་ཁྱུམ་པ་དང་
ལྷ་བ་མེད། །

ལྔ་པའི་ས་སྒྲིང་བཅུ་ནི། །

འབྲིས་དང་ཁྲིམ་ལ་འཁྲེན་པ་དང་། །འདུ་འཇིག་གྱུར་པའི་གནས་དང་
ནི། །བདག་སྟོད་གཞན་ལ་བརྟུས་པ་དང་། །མི་དགོ་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་
དང་། །ཆོས་བས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག། །ཡིད་གཉིས་དང་ནི་ཉོན་
མོངས་བཅོད། །བཅུ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན། །ས་ལྔ་པ་ནི་ཡང་དག་

ཐོག། །

དུག་པའི་སྒྲིང་ལུགས་བརྒྱ་གཉིས་ནི། །

སྒྲིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཙོན་འབྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་
རབ་རྫོགས་པས། །སྒྲོབ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ། །དགའ་དང་སྒྲག་པའི་
སེམས་སྤངས་ནས། །བསྤངས་ན་མི་ཁྱུ་བདོག་པ་ཀུན། །བཏང་ཡང་
མི་དགའ་མེད་པ་དང་། །དབྱལ་ཡང་སྒྲོང་བ་མི་སྒྲོང་བས། །ས་ནི་དུག་
པ་ཡང་དག་ཐོག། །

བདུན་པའི་སྒྲིང་ལུགས་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལས་མི་མ་སྤུན་པའི་སྒྲིགས་ཉི་ཤུ་ནི།
བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། །སྒྲོག་དང་གང་ཟག་ཆད་རྟག་
དང་། །མཆན་མ་རྒྱ་དང་ཕྱང་པོ་དང་། །ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་དག་
དང་ནི། །ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཆགས་གནས་དང་། །སེམས་ནི་ཀུན་
དུ་ཁྱུ་པ་དང་། །དེ་ལྟར་ལྟ་ལ་མངོན་ཞེན་དང་། །དཀོན་མཆོག་
གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་དང་། །དེ་དང་
འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི། །ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་ཆད་པ། །དེ་ཡིས་ས་ནི་
བདུན་པ་ཐོག། །

དེ་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་ནི། །

རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། །ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་
དང་། །སྒྲིང་རྗེ་དང་ནི་རྣོ་མ་མེད་དང་། །ཆོས་མཉམ་ཉིད་དང་ཚུལ་

གཅིག་ཤེས། །མི་སྤྱི་བ་དང་བཟོད་ཤེས་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་
གཅིག་ཏུ་སྟོན། །རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལྟ་དང་
ཉོན་མོངས་སྤོང་། །ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། །ལྷག་མཐོང་
ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། །སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ཏུ། །ཐོགས་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་འདོད་པས། །ཞིང་
གཞན་ཏུ་ནི་མཉམ་འཁོད་དང་། །ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། །སྤྱི་བ་
ཉིད་དང་ཉི་ཤུའོ། །

བརྒྱད་པའི་ས་སྤྱི་བ་བརྒྱད་ནི། །

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །མདོན་པར་ཤེས་པས་བཅེ་བ་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་སྦྱབ་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་བརྟག་ཕྱིར་
སངས་རྒྱས་བསྟོན། །དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི། །ཞིང་སྤྱི་བ་སྦྱ་
མ་ལྟར་གནས་དང་། །བསམས་བཞིན་སྤྱི་བ་ལེན་པ་དང་། །ལས་ནི་
རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། །

དགུ་པའི་ས་སྤྱི་བ་བཅུ་གཉིས་ནི། །

སྟོན་ལས་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་
དང་། །སྟོབས་པ་ཚུ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་
ནི། །རིགས་དང་རུས་དང་ཆོ་འབྱང་དང་། །འཁོར་དང་སྤྱི་བ་དག་དང་
ནི། །ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྤྱན་སྦྱར་
ཆོགས་པ་ཡིན། །ས་དགུ་འདས་རྣམ་ཡེ་ཤེས་ནི། །གང་གིས་སངས་

ཀྱས་སར་གནས་པ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། །བརྩ་བ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ངེ་ལྟར་འབྲུག་ཅེས་པའི་ཞུས་ལན་ནོ། །གཉེན་
པོའི་ཚོགས་ལ་གསུམ་ནི།

མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་
རྟོག་རྣམས། །ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
ཤེས་བྱ། །

ཞེས་པ་གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འཁྱོར་ཐེག་པ་
དེ་གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་
ཞེང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པར་
འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་
བཅས། འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་མེད་དེ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་
བར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་བརྒྱད་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་འདོད་པར་ཟད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་རང་བཞིན་ནི་ཁམས་གསུམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་
དོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གནས་པ་མེད་དོ། །

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། རྣམ་
མཐུན་གྱི་བར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །བཀའ་སྩལ་པ། ཐེག་པ་དེ་གང་དུ་
གནས་པར་འབྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གནས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་

པོ་ནི་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་སོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བརྒྱད་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁའ་ཀྱི་
བར་སྒྲོང་བ་ཉིད་ནི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། དེ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དེ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །བཀའ་སྩལ་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེས་སུ་ཞིག་ངེས་པར་འབྱུང་ཞེས་ཐེར་བ་ནི་
ཐེག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་འབྱུང་བ་དང་། གང་གིས་འབྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པའི་
ཕྱིར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཅུ་གཉིས་ནས་ནམ་མཁའ་ཀྱི་བར་དུ་དམིགས་སུ་མེད་
དོ། །ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁའ་ཀྱི་བར་དང་ས་བཅུ་དམིགས་སུ་
མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནམས་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་མི་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོང་བ་བཙུང་བརྒྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་
འབྱུང་གི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་སྐྱབ་པ་ལྟ། ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་ས་བོན་
དང་དྲུག་སྟོན་པ་ནི།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་
དང་། །འིན་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། །ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ངེས་
འབྱུང་དང་། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་ཉིད་དུ། །ངེས་འབྱུང་ལམ་གྱི་
སྟོན་ལུལ་ཅན། །ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་། །ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་
པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ལ་སྒྲོ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་
 ཚོས་དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་
 ཟེལ་གྱིས་མཐུན་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ངོ་། །མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་
 འབྱུང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དང་ངོ་། །དམིགས་པ་མེད་པར་ངེས་པར་
 འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་གངས་མེད་པའི་གོ་འབྱེད་པའོ། །ལྷན་གྱིས་བྱུང་
 པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་འགྲོ་འོང་མེད་པའོ། །

ཤིན་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་དམིགས་
 པའོ། །ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་ནི་ཐོབ་པ་པོ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཐོབ་རྒྱ་
 མེད་པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་
 བ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །ལམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་ལམ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའོ། །རེ་ཞིག་ངེས་འབྱུང་གི་བསྐྱུས་པའི་དོན་
 རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ངེས་འབྱུང་གི་ཐེག་པ་ནི་པ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དག་སྟེ། ལྷ་དང་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །

ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་དེ་
 བཞིན། མ་ཞོར་བ་དེ་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟག་ཅིང་བརྟན་ལ་ཐེར་རྟག་མི་
 འབྱུང་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཐེག་པ་འདིས་ཀྱང་ལྷ་དང་། མི་
 དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཟེལ་གྱིས་མཐུན་ཅིང་ངེས་པར་འབྱུང་
 བར་མི་འབྱུང་བ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བརྟགས་པ། རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ།

མི་རྟག་ཅིང་མི་བརྟན་ལ་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་མེད་པས་དེའི་
ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིས་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་
ཟེལ་གྱིས་མནན་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

རང་བཞིན་མེད་པའི་ཐེག་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་
ཕྱོགས་ཁ་དོག་དབྱིབས་དུས་འཁེལ་འགྲིབ་སྦྱེ་འགག་བདེན་བར་མེད་པས་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་ཐུན་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་
དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་བཤོ། །དམིགས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་ངེས་
འབྱུང་ནི་བྱེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་བཙུ་གཉིས་མི་དམིགས་པས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
སོགས་པ་བརྒྱད་མི་དམིགས། དེ་མི་དམིགས་པས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་
བར་དུ་མི་དམིགས། དེ་མི་དམིགས་པས་ནམ་མཁའ་མི་དམིགས། དེ་མི་དམིགས་
པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མི་དམིགས་པ་དང་། མི་འཇམ་བ་དང་། མི་འགྲངས་པ་དང་།
མི་དཔོགས་པ་མི་དམིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་བཙུ་གཉིས་གང་ཡིན་པ་དང་།
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་དང་། མི་འཇམ་བ་དང་། མི་འགྲངས་པ་དང་། མི་དཔོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་འོང་མེད་པའི་ཐེག་པ་ནི་གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གང་ནས་ཀྱང་འོང་བ་མེད། གང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་མེད།
གང་དུ་ཡང་གནས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་།
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་ནི་གང་ནས་ཀྱང་འོང་བ་མེད་གང་དུ་

ཡང་འགྲོ་བ་མེད་གར་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །

ཤིན་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐེག་པ་ནི་སྡོན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས། ཕྱི་མའི་
མཐའ་མི་དམིགས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདས་མ་
འོངས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་རྣམས་རང་རང་གིས་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞུགས་
ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་སྡོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་མཉམ་པ་
ཉིད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་ན་ལྷག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱུང་
གི་ས་བོན་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིང་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ལགས་སོ། །བཀའ་སྩལ་བ།
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཐོབ་པོ། །འཕྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པའི་ལེ་ཏུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པའོ། །

ལེ་ཏུ་འདི་ནས་འཕྲོས་པའི་ཁྱས་ལན་ཐོབ་པ་པོ་མ་གྲུབ་པ་བཅུ་གཅིག། ཐོབ་
པར་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པ་བཞི་སྟེ། ཁྱས་ལན་བྱམས་གང་གི་བྱས་སྟན་གསན་དབབ་པ་
ནི་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྐྱོ་བ་མཛད་པས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཅམ་དུ་སེམས་པར་གདའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་མི་འགལ་ལམ་
ཁྱས་པ་ནི། བདག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་བསྟན་པ་འགལ་བར་མ་གྱུར་པ་ལགས་སམ། བཀའ་སྩལ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ།

གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གང་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དག་གཉིས་སུ་མེད་པས་མཐུན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འང་གཞན་ལ་པར་བྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འབྲེས་པའི་བར་དུ་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འབྲེས་པའི་བར་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པ་པོ་མ་གྲུབ་པར་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱི་འོ་བྱས་དེའི་འཐད་པ་བརྒྱ་གཅིག་ངེས་པ་དང་། དེའི་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས། ཐོབ་པ་པོ་མ་གྲུབ་པོ། །དང་པོ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱས་པ། སྤྱི་འོ་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྡོན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཟེར་བ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་མེད་པ་དང་། སྣང་པ་དང་དབེན་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ཅིས་ན། མེད་པ་དང་སྣང་པ་དབེན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་དེ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ཅིས་ན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །

ཐོབ་པ་པོ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཀུན་དུ་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་མཐའ་ཡས་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་ཏེ་མཐའ་ཡས་ཀུན་དུ་མཐའ་ཡས་པའི་

ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ཞེས་མིང་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་ཞེས་
གྱི་བར་སྒྲིང་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་ཏེ། སྒྲིང་བ་
ཉིད་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཐོབ་པ་པོ་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་བྱང་པོ་ལྟ་བུར་རྒྱབ་སེམས་
དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཟུགས་ནི་
གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲིང་བ་སྟེ། སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་
མེད་དོ། །རྣམ་གྲངས་དེས་ན་གཟུགས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེས་བསྐྱེདོ། །ཐོབ་པ་པོ་མ་གྲུབ་པ་བཞི་པ་ནི་བྱང་རྒྱབ་
སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་ན་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ལ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །བསྐྱེདོ། །ཐོབ་
པ་པོ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་མིང་ཅམ་ཟེར་བ་ནི་
བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོ་བྱར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་སྟེ། བྱང་པོ་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་བྱར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་སྟེ། མིང་ནི་
གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས། གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ། གང་ཡང་མི་གནས། མིང་ནི་མིང་
གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་དོ། །

པར་ཕྱིན་ནས་རྣམ་མཁའ་ཞེས་གྱི་བར་ནི་མིང་ཅམ་སྟེ། མིང་ལའང་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་མེད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་མིང་མེད་གཉི་ག་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ། །ཐོབ་པ་པོ་མ་གྲུབ་པ་དུག་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ཤིན་
ཏུ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཅུ་གཉིས་

མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ན་དེ་མངོན་པར་གྱུ་བ་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་
གཞུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་བལྟོ། །

ཐོབ་པ་པོ་མ་གྱུ་བ་བདུན་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འདྲེས་རྒྱུ་ལས། གཞུགས་འདུ་བ་
ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །གཞུགས་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་སྟེ།
བདག་མེད་པ་སྟེ། ཞི་བ་སྟེ། སྤྱིང་པ་སྟེ། མཆོན་མ་མེད་པ་སྟེ། གཞུགས་ནི་སྒྲོན་པ་
མེད་པ་སྟེ། དག་པ་སྟེ། ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་
མེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་བྱང་བ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་པ་
སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་གང་ཡང་བྲལ་བས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཅིས་ན་དེ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་བད་པ་སྟེ། གཞུགས་ནི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་ནི་དེའོ། །རྣམ་གྲངས་དེས་
ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཐོབ་པ་པོ་མ་གྱུ་བ་བ་
བརྒྱད་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་མ་གྱུ་བ་ཅིས་ཟེར་བ་
ནི་འདི་ལྟར་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ།
བྱེད་པ་པོ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

རྣམ་གྲངས་དེས་ན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་མ་གྱུ་བ་པོ། ཐོབ་པ་
པོ་མ་གྱུ་བ་དགྲུ་བ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་མངོན་པར་མ་གྱུ་བ་དེ་གཞུགས་ལ་སོགས་
པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཞུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་
སྤྱིང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད་དོ། །གང་ལ་སྟེ་བ་མེད་

ཅིང་འདྲིག་པ་མེད་པ་དེ་ལ་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་བསྐྱེདོ། །རྣམ་གྲངས་དེས་ན་མངོན་
བར་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཐོབ་པ་པོ་མ་གྲུབ་པ་བཅུ་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་མངོན་བར་མ་གྲུབ་པ་དེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མངོན་བར་མ་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས་བར་
གཟུགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་བར་མ་གྲུབ་པ་དང་
གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་དེ་གཉིས་ནི་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་བསྐྱེདོ། །ཐོབ་པ་པོ་མ་གྲུབ་པ་བཅུ་གཅིག་
པ་ནི་དེ་སྐད་བསྟན་པའི་ཆེ་མི་འདྲིགས་མི་དང་མི་སྐྱལ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
མི་ལས་ནས་སྐྱལ་པ་དང་འདྲ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས་མི་
འདྲིགས་མི་སྐྱལ་གོ། །ཐོབ་བར་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཚོས་བཞི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
ཉོག་པའི་ཆེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་མི་དམིགས་ཤིང་མི་ལེན་མི་
གནས་ཏེ་མངོན་བར་ཞེན་བར་མི་བགྱིད་ལ་འདོགས་བར་མི་བགྱིད་དོ། །

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཐོབ་བར་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཚོས་གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་མ་
སྐྱེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་གཟུགས་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་དང་མ་
སྐྱེས་པ་དེ་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་ཤིང་། གཉིས་སུ་བགྱིར་མ་མཆིས་སོ། །དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་སྐྱེས་པ་ནི་གཅིག་མ་ལགས་གཉིས་མ་ལགས་མང་བ་མ་ལགས་ཐ་
དད་པ་མ་ལགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་རོ། །

ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འགྲིལ་བ་གང་
ལགས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་དང་འགྲིལ་བ་དེ་
གཉིས་སུ་མ་མཆིས་ཏེ་གཉིས་སུ་བགྱིར་མ་མཆིས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེ་ན།
འགྲིལ་བ་ནི་གཅིག་མ་ལགས་གཉིས་མ་ལགས་མང་བ་མ་ལགས་ཐ་དད་པ་མ་
ལགས་སོ། །ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་བཞི་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཐུན་གྱི་བར་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་ཉམས་པ་མ་མཆིས་པའི་གངས་སུ་བགྱིད་
པའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལེ་ལྷ་སྟེ་བརྟ་གསུམ་པའོ། །

ལེ་ལྷ་འདི་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པ་དུག །རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་། ལམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་། དེ་ལ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ།
ལྷ་རིའི་བྱའི་བྱི་བ་དུག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཅི། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་གང་། མ་སྐྱེས་པ་ནི་གང་། འགྲིལ་བ་མེད་པ་
ནི་གང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་ཅི་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
མངོན་པར་ཆགས་པ་མེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་རིང་དུ་སོང་བ་
སྟེ། བྱང་པོ་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལས་རིང་དུ་སོང་བའོ། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ། བདེ་སྤྱད་ཀྱི་ཡོད་
མེད། སྤྱད་མི་སྤྱད། སྟོང་མི་སྟོང་། མཆོན་མ་ཡོད་མེད། སྟོན་པ་ཡོད་མེད། ཞེ་མ་

ཞི། དཔེན་མི་དཔེན་དུ་ཉི་པར་མི་ཉོག་གོ། །

མ་སྐྱེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ལགས་ཟེར་བའི་ལན་ནི་
 གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲོང་སྒྲེ་གང་སྒྲོང་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱེ་བ་
 མེད་དོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་འགྲིབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 གཟུགས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་ནི་འགྲིབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ནས་
 རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གང་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་སུ་བྱུང་མེད་པ་དེ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ། །དེས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་
 འགྲིབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ནི་གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་གངས་སུ་བྱས་པའི་ཞེས་པའི་ལན་ནི་གཟུགས་ཀྱང་གཞན་མ་ཡིན་
 མ་སྐྱེས་པ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་གཟུགས་ཉིད་
 ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའོ། །དེས་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གངས་སུ་བྱས་པའོ། །རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ངེས་འབྱུང་ལ་ངེས་ལན་དུ་གྲག་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཉོག་
 པ་བརྗོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་ལྷན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
 པའི་སྤྱིར་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་མ་སྐྱེས་པ་མ་མཐོང་ལགས་སོ། །

ལྷ་འཁོར་བྱས་རབ་འབྱོར་གྱི་འདོད་པ་སྒྲངས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཐུན་གྱི་བར་དུ་མ་སྐྱེས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་དང་དེའི་ཆོས་ཀྱང་མ་
 སྐྱེས་པ་ལགས་ན། དེ་ཆེ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
 རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཟེན་པར་འབྱུང་བ་དང་། འགྲོ་བ་རྣམས་

ཀྱང་ཐ་མི་དད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱང་ཚུབ་པ་རྣམས་པ་ལྟ་ཡང་ཐོབ་ཟིན་པར་
འགྱུར་རོ། །

འདོད་ཐོག་ན་བསལ་བ་བཏང་བ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་འཕགས་པའི་གང་
ཟག་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་ལས་ལ་འབད། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་ན་
དཀའ་བ་སྤྱོད། སངས་རྒྱས་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོད། དེ་སྤྱད་ཅེས་
སྤྲུམ་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱི་ལན། སྤྱི་ལོ་བྱུ་བདག་ནི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཐོབ་པ་
དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་
ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ཡང་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་མི་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་པར་མི་
འདོད་དོ། །དྲིས་ལན་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་བྱུ་སྤྲུམ་པ། ཆོས་སྐྱེས་པས་ཐོབ་པར་
འདོད་དམ་མ་སྐྱེས་པས་ཐོབ་པར་འདོད། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུམ་པ། གཉི་གས་
ཐོབ་པར་མི་འདོད་ཀྱི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་འདིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྤྱད་ཀྱིས་
བཏགས་པའོ། །སྤྱི་ལོ་བྱུ་སྤྲུམ་པ། ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདིག་
ཏེན་གྱི་ཐ་སྤྱད་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྟ་ཡང་འདིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྤྱད་ཏུ་ཐ་
དད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུམ་པ། དེ་བཞིན་དེ་ཅིས་ན། དོན་དམ་པར་ནི་ལས་དང་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའང་མེད། སྤྱི་འགག་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་
བྱང་མེད་དོ། །དྲིས་ལན་གསུམ་པ་སྤྱི་ལོ་བྱུ་སྤྲུམ་པ། སྤྱིས་པའི་ཆོས་སྤྱེའམ་
མ་སྤྱེས་པའི་ཆོས་སྤྱེ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུམ་པ། བདག་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་

མཁའ་གྲི་བར་མ་སྐྱེས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་སྒྲིང་བ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་དོ། །གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁའ་གྲི་བར་སྐྱེས་པས་རང་བཞིན་གྲིས་སྒྲིང་བ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་
དོ། །དེ་བ་བཞི་པ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་འཇམ་འོན་ཏེ་མི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ། ལན་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་།
སྐྱེ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་གཉི་ག་ལྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

དེས་ལན་ལྷ་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོབས་པ་ཡོད་དམ་ཞེས་
པའི་ལན། སྒྲོབས་པ་མེད་དེ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་གྲི་བར་ལ་
སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེས་ལན་དུག་པ་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ནི་ཆོས་སྐྱེ་བའི་ནང་ན་
མཆོག་ཏུ་བྱ་བར་འོས་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་གྲི་
བར་རང་བཞིན་གྲིས་སྒྲིང་བ་སྐྱེ། དེ་ནི་ནང་ན་འང་མི་གནས་ཕྱི་རོལ་ན་འང་མི་
གནས་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཡང་མི་གནས་སོ། །ལམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྒྲོད་པས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་གྲི་
བར་དུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ལམ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་མ་བྲལ་བར་སྐྱེད་པར་བགྱིདོ། །ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་
བྲལ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རམ་
ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། དེའི་དེའི་སྒྲུམ་པ་ཁྲོད་གྱིས་དེས་པས་གཏན་ལ་
ཐེབས་སོ། །

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་གྲི་བར་དུ་སེམས་ཅན་མེད་
པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྒྲིང་པ་དང་། དབེན་པ་
དང་། མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁང་མི་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་།

དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་། དབེན་པ་དང་། ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁང་མི་རྒྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆེ་དང་ལྡན་
པ་ལྷ་རིའི་བྱ་རྣམས་གངས་དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་སོ་ཞེས་བ་
གནང་སྟེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་མཛད་དོ། །རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱ་བཞི་པའོ། །

སྐབས་གཉིས་པའི་སྒྲིང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ།

ལམ་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལས། ལམ་སྤྱི་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི།

ལྷ་རྣམས་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་

པ། །ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱབ་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། །

ཞེས་པ་ལས། ང་རྒྱལ་བཅག་པ་ནི་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་བྱ་ངེ་
སྦྱོད་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ལས་བྱང་བའི་འོད་རྣམས་བཙུག་འདས་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱི་གས་ན་ལྷམ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡུལ་ངེས་པ་ནི་
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། བྱབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལའོ། རང་བཞིན་ནི་འཁོར་བ་མི་སྦྱོང་བའོ། ལམ་ནི་མ་ཞི་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ལས་སོ། །ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་ངེས་པ་ལྷ།
བཙུག་འདས་ལ་ཁུས་པ་ལྷ་བརྒྱས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལེ་ལུ་སྦྱོན་པ་ལས། དང་པོ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་གང་ཡིན།
ཡུམ་ལ་ངེ་ལྷར་གནས་པར་བྱ། ཡུམ་ལ་ངེ་ལྷར་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཡུམ་གང་ནས་
བཙུག་པར་བྱ། ཡུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའོ། །

བཙུག་འདས་ལ་ཁུས་པ་ལྷ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པར་འཇིན་པའི་མན་ཡོན་

དང་། མཆོད་རྟེན་དང་ཡུམ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་བསོད་ནམས་གང་ཆེ་ཞུས་པ་
དང་། ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞུས་པ་དང་། འཛམ་གྲུ་གླིང་
ལ་སོགས་པ་སྐུ་གདུང་གིས་བཀྱང་བ་བས་ཡུམ་འདས་པའི་འཐད་པ་དང་། རང་
གཅིག་བྱས་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་བས་ཡུམ་གཞན་ལ་བྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཆེ་
བ་སྟེ་བརྒྱ་བྱིན་རྣམ་གངས་ཀྱི་བསྐྱས་པའི་དོན་དོ། ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་
གི། །རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྟོན་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་
བྱ། །

ཞེས་པ་ནི་སྟོང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ། དངོས་གཞི་མི་
དམིགས་པ། མཐུག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་ལྷགས་སོ། ། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་མི་ལྡན་པར་རང་གི་དོན་སྐྱབ་པའོ། །བརྒྱ་
བྱིན་གྱིས་སྦྱས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་གང་ཡིན་ཟེར་བའི་ལན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས། སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་མི་རྟག་པ། སྐྱུ་བ་བསྐྱལ་བ། བདག་མེད་པ། ཞི་བ། དཔེན་པ། ཅད།
ཕྱ་བ་ཟུག་ཏུ། སྟྱེག་པ། ར་བ་དག་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན། མི་བརྟེན་པ། འཇིག་པ་
འཇིགས་པ། འཁོ་བའི་ནད། སྟོང་པ་ཉིད། བདག་གི་བ་མེད་པ་དང་། ཡིད་བརྟན་ཏུ་
མི་རུང་བ། གཞོད་པ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱའོ། །

པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་
བར་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མཐོ། །འཕྲོས་པ་ནི་ལེགས་སོ་
གནང་བས་བཀའ་ངེན་དུ་གཞོ་བ་བགྱིས་པའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་ནི།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །གཞུགས་ལ་སོགས་པས་སྒྲིང་བའི་
བྱིར། །སྒྲིང་བ་ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པས། །རྫོ་བ་དེ་དག་མི་
དམིགས་པས། །ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དག་ཏུ་འདོད། །དེ་ལ་རྟགས་ལ་
སོགས་ཚུལ་གྱིས། །གནས་པ་བཀག་པས་བཞེད་པ་ནི། །ས་བརྩ་
དག་ལས་བརྩམས་ནས་ནི། །མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་
ཡིས། །ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དོ། །ཅི་བྱིར་ཞེན་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས། །མཁུན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་བྱིར། །

ཞེས་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ངེ་ལྟར་གནས་པར་བྱ་བའི་
ལན་ནི་ཀོ་ལི་ཀ་གཞུགས་ནི་གཞུགས་ཀྱིས་སྒྲིང་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབས་སྒྲིང་དོ། །གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའི་སྒྲིང་བ་ཉིད་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་
བྱར་མེད་པ་ནི་ཤོད་དོ། །གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
དུ་མི་གནས་པ་ནི་ཅེ་མོད། །གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་རྟག་མི་རྟག་
དང་། བདེ་སྤྱད་དང་། བདག་ཡོད་མེད་དང་། སྤྱད་མི་སྤྱད་དང་། ཞེ་མ་ཞེ་དང་།
དཔེན་མི་དཔེན་དང་། སྒྲིང་མི་སྒྲིང་དང་། མཆོན་མ་ཡོད་མེད་དང་། སྒྲོན་པ་ཡོད་

མེད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་པ་ནི་བཟོད་པའོ། །

རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་དུ་སྤྱེ་ཞེས་བྱ་
བཤམ། སྒྱིན་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བཤམ། ས་དང་པོ་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱ་བ་ནི་ཆོས་མཆོག་གོ། །མི་གནས་པའི་གཏན་ཆོགས་
ནི་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ཅི་ལ་གནས་སྐྱམ་པ་དང་།
རབ་འབྱོར་གྱིས་མགོ་བསྐྱེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཅི་ལ་གནས། ལྷ་
རིའི་བྱས་སྐྱམ་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་མི་གནས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མ་གཟེགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱམ་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་ལ་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་གནས་པ་ཡང་མ་
ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་
པ་ཡང་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་པས་རང་
རྒྱལ་གྱི་ལམ་བུ་དང་དུ་འཕགས་པ་ནི་མགོན་པོས།

རང་འབྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། །གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ཡང་མི་
དགོས་ལ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་བརྫོད་པ་
ཡིན། །གང་དང་གང་དོན་གང་གང་ལ། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་ཉན་དེ་ལྟར། །དེ་
ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱང་དོན་དེ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ལྟར་སྤྱང་། །

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དངོས་ནི།

གཟུང་བར་རྟོག་པ་ཉམས་སྤྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མ་སྤངས་སྤྱིར་དང་
 བོ། །རྟོག་གི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་བསྐྱུས་པར་ཤེས་པར་
 ཟ། །

ཞེས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་རྣམ་པ་དྲུག་བཅད་ནས། མེ་རྟོག་གི་དཔེས་མཆོན་
 བས་མ་སྤྱིས་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་དེས་ན་འདོད་པ་དང་
 གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་ལྟའི་བྱ་རྣམས་འདི་སྤྲུལ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གཞོད་
 སྤྱིན་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་སྤྱད་དང་རང་རང་གི་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་ན་ཤེས་པར་
 རུང་གི། རབ་འབྱོར་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་སྤྲུལ་མོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྱིས་པ། ལུས་
 གྲང་སྤྱས་པ་མེད་ཐོས་པ་མེད་པ་ནི་ལུས་གྲང་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིས་ན་
 དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོག་དང་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་
 པའོ། །སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པ་ནི་མི་ལམ་ན་མི་ལམ་གྱིས་སྤྱོན་པས་མི་ལམ་གྱི་
 འཁོར་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་བསྐྱེད་ན། ལུས་གྲང་སྤྱས་པ་དང་ཐོས་པ་དང་
 ཤེས་པ་ཡོད་སྤྲུལ་མམ། ལྟའི་བྱས་སྤྱས་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུ་མ། བྲག་ཅ།
 སྤྱུ་ལ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལུས་གྲང་སྤྱས་པ་དང་ཐོས་པ་མེད་དོ། །ཟབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
 བཅད་པ་ནི་ལྟའི་བྱས་སྤྱས་པ། རབ་འབྱོར་ནི་ཟབ་པ་བས་གྲང་ཟབ་པ་སྟོན། ཟ་བ་
 བས་གྲང་སྤྱ་བ་ལ་འདྲུག་གོ་ཞེས་པ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྱིས་པ། གཟུགས་ནས་
 རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་སྤྱ་བ་མ་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་
 ཟབ་པ་མ་ཡིན་སྤྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བཏགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་ནི་ལྟའི་བྱ་འདི་སྤྲུལ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་

ཏེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པ་
དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཅེས་ན། དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་
ཆོག་དང་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལས་གདགས་སུ་མེད་པ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཟོད་པ་འདི་ལ་མི་བརྟན་དུ་མི་རུང་ངོ། །བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ལེའུ་
སྟེ་བཙུ་ལ་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་སྟོ་འདོགས་རྣམ་པ་གསུམ་གཅོད་པ་ལ། ཉན་པའི་སྟོ་
འདོགས་བཅད་པ་ནི་ལྟའི་བྱ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གནས་བརྟན་རབ་
འབྱོར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་རི་ལྟ་བུ་ཅིག་གིས་མཉན་སྙམ་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་
སྦྲས་པ། གཞུགས་ནས་ཐུ་བར་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྦྲུམ་མ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ལྷག་པའི་ཆོས་ཅིག་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཡང་སྦྲུམ་མ་ལྟ་བུ་མི་ལམ་
ལྟ་བུའོ། །ཆོག་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་ནི་ལྟ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་སྤྱིས་
སྦྲས་པ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལྟར་ཟབ་པ་འདི་ལྟར་སྤྲ་བ་འདི་
ལྟར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རྟོག་གཤིས་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་འདི་སྙམ་རྟོགས། རབ་
འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱིར་མི་སྟོག་པ་དང་།

བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། དག་བཙུམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་དང་། དག་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟེན་པ་བཞིས་འདི་ལྟར་དུ་རྟོགས་ཏེ། གཞུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་
ཞེས་ནས། རྣམ་བྱང་གི་བར་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ། མཆོན་མ་ཡོད་མེད་སྟོན་པ་
ཡོད་མེད་སྟེ་འགག །ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་། ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ།
གཞུགས་དཔེན་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར། དཔེན་པ་གཞུགས་སོ་

ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར། བསྟན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་ནི།
 ལྷ་འདི་བྱས་སྤྲས་པ། ཡུལ་འདི་ལ་ཐེག་པ་གསུམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་པར་ཕྱིན་ནས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་
 བར་དུ་འཕགས་པའི་བར་མ་བསྟན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ། དེ་རྣམས་མི་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་གྱི། དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བསྟན། སྟོང་པ་
 བཙོ་བརྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པའི་སྤྱེས་བྱ་བཅུ་གཉིས་ནས་རྣམ་བྱང་གི་བར་
 དུ་མི་དམིགས་སོ། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ལེུ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པའོ། །

ལེུ་འདི་ནས་མེ་རྟོག་གི་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་མ་སྤྱེས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་
 དེས་འབྲེད་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་
 དགུའོ། རྟོགས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སེམས་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆོས་གྱི་ཆར་པབ་ན།
 ཡུལ་དང་སངས་རྒྱས་དང་རབ་འབྱོར་ལ་མེ་རྟོག་གི་ཆར་ཆེན་པོ་པབ་ནས་མཆོད་
 པ་ལྷལ་བ་དང་། དེས་ན་རབ་འབྱོར་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། མེ་རྟོག་འདི་དག་ནི་
 སྟོན་ཆད་ལྟ་དང་མིའི་ཡུལ་དུ་མ་མཐོང་། རྒྱ་དང་ཐང་ལས་སྤྱེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 སྟམ་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤྲས་པ། མེ་རྟོག་འདི་དག་འབའ་ཞིག་དེས་པར་མ་
 བྱང་བར་ཟད་དམ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན།

རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ། མེ་རྟོག་འདི་དག་མ་བྱང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མ་བྱང་མ་སྤྱེས་པའོ། རྟོགས་འབྲེད་ཀྱི་བྱོད་ནི།

བཏགས་པ་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །སྟོན་པའི་རྣམ་པ་བྱོད་གྱུར་
 པ། །

ཞེས་པ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ནི་བཏགས་པ་
ཅམ་མོ། །དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་དེ་རབ་འབྱོར་གྱིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅམ་སུ་སྟོབ་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་
མི་སྟོབ་སྟེ། སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། །ཅེ་མོ་
ནི།

ཅེ་མོར་གྱུར་བ་གཟུགས་ལ་སོགས། །འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་པས་
ཕྱེ། །

ཞེས་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་འཕེལ་བར་བྱ་བ་དང་འགྲིབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་མི་སྟོབ་པོ། བཟོད་པ་ནི་

ཕྱི་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། །གཟུགས་སོགས་མི་འཇིན་ཕྱིར་བཟོད་
པ། །

ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་མི་འཇིན་ནོ། །ཆོས་མཆོག་ནི།
གཟུགས་སོགས་སྟེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི། །རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་
མཆོག །

ཅེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ། གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྟེ་བ་དང་འགག་པ་དང་། སྒྲང་བ་དང་དོར་བ་དང་། ཀྱུན་
ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་སྟོན་པ་དང་འབྲིད་པ། འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མི་
མཐོང་སྟེ། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས། དེ་ལྟར་

ཤེས་ནི་དོན་དམ་པ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བར་ཤེས་པའོ། །

བཟོད་པ་གཉིས་ནི་རི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་པ་དང་། རི་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་
གྲིས་སྒྲིབ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ནས་བཅའ་བེར་བ་ནི་
གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་ལས་བཅའ་བར་མི་བྱ། དེ་ལས་གཞན་དུ་འང་
བཅའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིས་ན་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་གང་ཡིན་པ་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བཅའ་བ་གང་ཡིན་པའི་
ཆོས་དེ་དག་ནི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིས་ན་
གཞུགས་དང་གཞུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། གཞུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མེད། དེ་ལས་གཞན་ན་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
མཁྲིན་གྱི་བར་རོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་ནི།

ཆེན་པོ་ཆད་མེད་ཉིད་བཅས་དང་། །དཔག་མེད་མཐའ་ནི་མེད་པ་
དང་། །

ཞེས་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། ཡུལ་འདི་ནི་ཆེན་པོ་ལགས་སོ། །ཆད་
མེད་པ་ལགས་སོ། །མཐའ་ཡས་པ་ལགས་སོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲིབ་པ། དེ་དེ་
བཞིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། བྱིན་པ་ནས་རྣམ་
མཁྲིན་གྱི་བར་དུ་ཐོབ་པོ་འཐོབ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཞུགས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཐའ་
དང་བྱི་མའི་མཐའ་དང་དབྱུས་མི་དམིགས་པས། གཞུགས་ཆེ་བའི་བྱིར་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཆེ་བའོ། །བསྐྱེད། །ནམ་མཁའ་ཆད་མེད་པའི་བྱིར་གཞུགས་
ཆད་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཆད་མེད་པའོ། །འདྲེད། །གཞུགས་

ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དང་། ཚོས་ཉིད་བརྒྱད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དམིགས་པ་
མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །

དེར་གནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་ངེས་
འཛིན་དང་། །མྱང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །བྱམས་ལ་སོགས་
དང་སྒྲིང་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་
ཀྱན་ཡོངས་བསྐྱུས་དང་། །ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀྱན་སེལ། །མྱ་ངན་
འདས་འཛིན་ཞི་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་ལ་
སོགས། །སློག་མི་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ། །རྣམ་པ་ཀྱན་མཁུན་ཚུལ་
ལ་ནི། །བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག །འཁོད་དང་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ། །ལམ་ཤེས་ཉིད་གྱི་
སྐད་ཅིག་མ། །

ཞེས་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཁུ་བ་ལྟ་ནི། །ལྟའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་
པ། །འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡུམ་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་བསྐྱུན་པ་ནི་རོ་མཆར་
ཆེད། །བདག་ཅག་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་མ་བུལ་བ་
དེ་དག་སངས་རྒྱས་སུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་སོ། །བཀའ་སྩལ་པ། །བྱང་ཅིག་པར་
ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་ལས་གྲུད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་དམིགས་སོ། །རིགས་གྱི་
བྱ་པར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་ལ་སློབ་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་ངས་སྟོན་རྒྱལ་པོའི་
འཁོར་བརླ་ཅན་གྱི་ཆོང་དུས་ན་པར་ཕྱིན་དང་མ་བུལ་བ་དེའི་ཆེང་ལུང་བསྐྱུན་
ནོ། །མྱང་དོར་མེད་ནི་ལྟའི་བྱ་རྣམས་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ། །གཞུགས་ནས་རྣམ་

མཁུན་གྱི་བར་དུ་མི་ལེན་མི་འདོར་བ་ངོ་མཚར་ལགས་སོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པ་མཁུན་ནས་
 དབང་པོར་བཅུགས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ནི་
 བདུད་དང་བདུད་ལ་སོགས་པས་སྒྲགས་མི་ཆེད། དེས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཁུན་གྱི་བར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་
 ཉིད་ལ་སྒྲགས་མི་ཆེད་དོ། །བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་འཛིན་པ་
 ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ལ། བདུད་ལ་སོགས་པས་སྒྲགས་མི་ཆེད། དེས་ཆད་མེད་པ་
 རྣམས་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་
 བྱེད་པ་གང་ན་གནས་ཀྱང་སྒྲགས་མི་ཐོད་དེ། དེས་སྟོང་པ་བཅོ་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བྱས། རིགས་
 ཀྱི་བྱ་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱུང་བ་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་
 བགྱེད། །དེ་ཅིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཡོད་ན། །དགེ་ལ་བཅུ་བ་སོགས་པ་
 མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་ཡས་ལུང་སྟོན་གྱི་ལེ་ལུ་སྟེ་
 བཅུ་བདུན་པའོ། །

ལེ་ལུ་འདི་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་བདུན། བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་
 གཉིས་ཏེ་དགུའོ། །རྣམ་པར་བྱང་ཀྱན་ཡོངས་བསྐྱུས་ནི། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་འདིར། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་འདུས་སོ། །ཉམ་ང་
 སེལ་བ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་ལ་བདུད་དང་ཐུ་སྟེགས་ལ་སོགས་པ་
 འཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བའོ། །ནད་ཀྱན་སེལ་བ་ནི་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་

ཕྱི་མ་གཤེད་དཔེ་ས་ནད་ཞི་བའོ། །

སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པར་འཛིན་པ་ནི་བཞི་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པས་མི་
 དགེ་བ་ཐམས་ཅད་གཞུགས་སུ་འཛིན་པ་ནས་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་
 འཛིན་པ་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱེད་དེ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་བསྐྱུང་བ་དང་བསྐྱུབ་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ། །སྟོག་མི་གཙོང་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་གྲང་མི་དགེ་བ་
 བཅུ་སྐད་ས། གཞན་ཡང་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟོང་དུ་འབྱུག །དེ་བཞིན་དགེ་བ་ལ་
 སོགས་སོ། །སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྟོ་བཞི་པ་རོལ་དུ་
 སྤྱིན་པ་དྲུག་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྟོ་བའོ། །བསྟོ་མ་ལམ་ཀྱི་བྱེད་པ་དྲུག་
 བོ། །ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ནས། །བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་
 དང་། །གཞོད་པས་བརྩི་བ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཚོད་ཉིད། །ཅེས་
 པ་ལ། ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ནས་འདུད་པའི་བྱེད་པ་གཉིས་ནི་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་པར་སྤྱིན་དྲུག་ལ་སྦྱུད་པས། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁེངས་པ་ཞི་ནས་
 བདག་ལ་གཞན་འདུད་པའོ། །ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་གཞུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཙེ་བརྒྱད་
 པའོ། ། །

ལེ་ཏུ་འདི་ནས་བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་སྟེང་བ་བཞི། རང་དོན་དུ་མོས་བ་
དགུ་ལོ། ཉོན་མོངས་བ་ལས་སྐྱལ་བ་ཞི་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་
གྱི་མདའ་ལ་སོགས་བ་ཡང་བཅོམ། དེ་ཅིས་ན་ཡུན་རིང་པོར་བ་རོལ་དུ་སྒྲིན་བ་ལ་

སྤྲད་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱད་མེད་པའོ། །གཞོན་པས་མི་བཞི་བ་ནི་ཡུམ་འཇིན་
བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞོན་པར་བྱ་བར་ཡང་མི་སེམས།
མཆོད་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་འཕྲོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་པའི་བྲེད་པ་ནི་
ཡུམ་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའོ། །མཆོད་རྟེན་ནི་
ཡུམ་བཅངས་ནས་མཆོད་པ་བྲེད་པའི་ས་དེ་མཆོད་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའོ། །མོས་པ་
ནི།

མོས་པས་རང་གི་དོན་དང་ནི། །གཉི་གའི་དོན་དང་གཞན་དོན་
དང་། །དེ་ཡང་ནམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
སྟེ། །ཆུང་དུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
ཏེ། །ནམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །

ཅེས་པ་ལས། རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ནི། བརྒྱ་བྲིན་གྱིས་
གསོལ་བ། དེགས་ཀྱི་བྱའམ་དེགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལས་ཡུམ་ལ་སྤྲད་པ་དང་།
མཆོད་རྟེན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་བསོད་ནམས་གང་ཆེ་ལགས་ཞུས་པའི་ལན་
བཀའ་སྩལ་བ། ཁྱོད་ཉིད་ལ་དེ་ཡིས་ལན་ཐོབ་ཅིག །དུས་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་
པ་དེ་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པས་ཡིན་ནམ། ཡུམ་ལ་སྤྲད་པས་ཡིན།
བརྒྱ་བྲིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འཆལ་བ་
ལྟར་ན། ཡུམ་ལ་སྤྲད་པས་སངས་རྒྱས་ལགས་སོ། །བཀའ་སྩལ་བ། དེ་བཞིན་དེ་
ཡུམ་ཡོད་ན་དགོ་བ་བཅུ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དང་།
མཛོད་མཐོང་དང་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆུང་དུའི་འབྲིང་ནི་བརྒྱ་བྲིན་

ངན་སོང་སྤྱོད་བ་དང་། ཡུལ་འདི་རིག་སྤྲུགས་ཆེན་མོ་དང་འབྲུ་བར་སྤྱང་ན་དང་
སྤྲུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་ཡོད་ན་
ཡུལ་ཁ་ཏོན་དུ་བྱས་པས་འཆེ་བ་ཉི་བར་ཞི་བ་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་གྱི་པན་ཡོན་
ནས་ཡང་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་པར་བྱིན་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲུལ་བར་མི་
འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བརྫོད་པའི་ལེ་འུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་
པའོ། །

ལེ་འུ་འདི་ནས་བཞི་ལས་ཀྱན་དུ་རྒྱ་བརྒྱུག་པ་ནི། ཀྱན་དུ་རྒྱ་མང་པོ་བཙོམ་
ལྡན་འདས་ལ་སྤྲུགས་ལྟ་བུའི་བསམ་བསམ་འོངས་པ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁ་ཏོན་བྱས་
པས་བསྐྱོར་བ་ལན་གསུམ་བྱས་ནས་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་དོང་རོ། །བདུད་བརྒྱུག་ནི་
བདུད་སྤྲིག་ཅན་གྱིས་དབྱང་གི་ཆོགས་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་པ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དབྱང་
གི་ཆོགས་འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་གསུགས་ཅན་སྤྲོད་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེས་པར་བདུད་སྤྲིག་ཅན་གྱི་དབྱང་གི་ཆོགས་སོ་སྤྲུལ་ནས་ཡུལ་ཁ་ཏོན་བྱས་
པས་བདུད་པམ་པར་བྱས་པའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི་ཡུལ་བཞུགས་
ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོན་པ་
དང་མཚུངས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོན་པའམ། སྟོན་
པའི་གནས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་དུ་རྒྱ་བརྒྱུག་པའི་ལེ་འུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་
གཅིག་པའོ། །

ལེ་འུ་འདི་ནས་གཉི་གའི་དོན་དུ་མོས་པ་བརྒྱད། ཆུང་དུའི་འབྲིང་ནི་ཀྱན་
དགའ་བོས་གསོལ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྫོད་པ་ལྟ་བུ་

གཞན་ལ་མ་བརྟེན་ལགས་སོ། །བཀའ་སྤྱོད་ལ། ཡུལ་ནི་ས་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བར་
སྒྲིབ་པ་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའོ། །

ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་ཉན་རང་གི་མི་མཉམ་པ་དང་། མཉམ་པའི་སྤྱང་པོ་ལྷ་ལས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ནི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
སྒྲོབས་པ་ཉི་བར་སྐྱབ་པོ། །འབྲིང་གི་འབྲིང་ནི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་སྐྱབ་པའོ། །འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲོབས་པ་མི་འཕྲོགས་པ་གྲུར་
པའོ། །ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ནི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷའི་བྱ་རྣམས་ཉན་དུ་
འོངས་པའོ། །ཆེན་པོའི་འབྲིང་ནི་ལྷའི་བྱ་རྣམས་འོངས་པའི་རྟགས་སྒྲོན་ཆད་མེད་
པའི་དྲི་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་པའོ། །ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲོགས་བཅུའི་
འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པར་ཞུགས་པ་
ལ་ནམ་འཆོའི་བར་དུ་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། ཡོངས་སུ་སྤྱ་
ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་སྐྱབ་པའུང་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་སྤྱལ་ཏེ་མེ་རྟོག་ལ་
སོགས་པའི་མཆོད་པ་བྱས་པ་བས། ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་བྱས་ན་བཀྱར་སྤྱི་
བྱས་ན་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །མཆོད་རྟེན་གྱི་ལེའུ་སྤྱི་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་དག། ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ནི་བཙམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་སྐྱབ་པའུང་གིས་གང་བ་ཞིག་
ཀྱང་གཏང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཡང་གཏང་ན། བདག་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གདམས་ལགས་སོ། །ཅིས་ན་པར་བྱིན་ལས་སྐྱབ་པའུང་འབྱུང་
བས་སོ། །ཆུང་དུའི་འབྲིང་ནི་དཔེར་ན་བདག་ཆོས་བཟང་ན་སྟན་ལ་བསྐྱད་ནས་

ཆོས་བཤད་པའི་གདན་ལ་མཆོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དུམ་ནི་སྟོན་པ་དང་འབྲ། སྐྱ་གདུང་
ནི་གདན་ཁྱིའི་པ་དང་འབྲའོ། །

ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་སྐྱ་གདུང་གིས་བཀང་བ་བས་ཀྱང་
འདམ་མོ། །འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ནི་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་གསུང་
རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་གསུང་བ་དང་། དུམ་ནི་འདི་དང་མཆོངས་ལགས་ཏེ་
འདི་ལས་བྱུང་བའོ། །འབྲིང་གི་འབྲིང་ནི་དུམ་འདི་འདྲིལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་རན་
སོང་ལ་སོགས་པའི་འདྲིལ་པ་མ་མཆིས་ཏེ། དུམ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲའ་ལ་སྐྱ་
གདུང་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་ལ་འདྲིལ་པ་མེད་པ་དང་འབྲའོ། །འབྲིང་གི་
ཆེན་པོ་ནི་དུམ་ནི་འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲའ། །སྐྱ་གདུང་དེའི་སྟོང་གཏུ་ཉི་ག་
ཉིད་པ་དང་འབྲའོ། །ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ནི་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྐྱ་
གདུང་གིས་བཀང་བ་བས་ཀྱང་འདམ་མོ། །ཆེན་པོའི་འབྲིང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཟུགས་གྱི་སྐྱ་དང་ཆོས་གྱི་སྐྱ་མཐོང་བར་འདོད་པས་དུམ་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི་དག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་ན། རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཤིང་གི་གྲིབ་མའི་
དཔེས་བསྟན་ཏོ། །སྐྱ་གདུང་གི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱུགས་པ་གསུམ་སྟོན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན་པ་ལ། །

མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །དགུ་ཆོན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་

བ་དང་། །བཀྲུང་བ་དང་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ། །

ཅེས་པ་ལས། བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནི་བརྒྱུ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བདག་ཉིད་
གཅིག་ལྷན་ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱད་པ་དང་། གཞན་ལའང་བྱིན་ན་
བསོད་ནམས་གང་ཆེ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་བ། ཁྱོད་ཉིད་ལ་དེ་ཡིས་ལན་ཐོབ་
ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གཤུང་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་བཅངས་ནས་
བསྐྱེད་བཀྲུང་བྱས་པ་དང་། གཞན་ལང་བསྐྱེད་བཀྲུང་བྱེད་ཏུ་བཅུག་པ་གཉིས་
བསོད་ནམས་གང་ཆེ། བརྒྱུ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་
བཅངས་པ་བས་གཞན་ལའང་བྱིན་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བས་སྐྱུ་གཤུང་གིས་འདུལ་
བའི་སེམས་ཅན་ལ་དྲོ་རྩེའི་སྐྱུ་བཤེགས་ནས་གནང་བ་མཛད་དོ། །བཀའ་སྤྱུལ་བ། དེ་
བཞིན་ཏུ་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་བཅངས་པ་བས་གཞན་ལ་བྱིན་ན་བསོད་
ནམས་ཆེ་ལོ། །བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ་ནི་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་བྱུང་ཏུ་བྱིན་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་
བཤད་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱོན་བཤམ་སྐྱོན་པའི་གནས་དང་མཚུངས་
སོ། །

བསྐྱེད་པ་གསུམ་པ་ནི་འཇམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་དག་གི་བ་བཅུ་ལ་
བཀོད་བའོ། །བཞི་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ལའོ། །ལྷ་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དོ། །བྲུག་པ་
ཕྱིར་མི་འོང་དོ། །བདུན་པ་དག་བཅོམ་སོ། །བརྒྱུད་པ་རང་བྱུང་ཆུབ་སོ། །དགུ་པ་
འཇམ་བུའི་གླིང་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་བཀོད་པ་བས་སེམས་ཅན་གཅིག་
ཅིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བཀོད་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་སྟེ། ཅེས་ན་རྒྱུན་
ཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱུས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་

མེམས་དཔའ་ཡོད་པས་དག་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདིག་ཅེན་དུ་འབྱུང་
ངོ། །བཀུར་བ་དང་པོ་ནི་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་ཆེན་པོའི་འདིག་ཅེན་གྱི་ཁམས་དག་
བ་བརྩུ་ལ་བཀོད་པ་བས་ལ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བཀོད་པ། གསུམ་པ་ཆད་མེད་པ་བཞི་ལ་
བཀོད་པ། བཞི་པ་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་ལ་བཀོད་པ། ལྷ་པ་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་
གི་མེམས་ཅན་རྣམས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ལ་བཀོད་པ་བས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་བྱེན་ན་བསོད་ནམས་ཆེད། །དུག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་
ན་ཡང་དག་པའི་དོན་བསྟན་ན་ཆེད། །བདུན་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་
དོན་ནི་གཉིས་སུ་མ་ཡིན་གཉིས་སུ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་གཉིས་
མེད་པ་བསོད་ནམས་ཆེད། །བརྒྱད་པ་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་ལ་བསྟེན་
བཀུར་བྱས་པ་བས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་དོན་བསྟན་ན་བསོད་ནམས་ཆེད། །དགུ་པ་ཡུམ་
གྱི་གཟུགས་བརྟན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྟོན་པ། རིགས་གྱི་བྱ་ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་བསྟོམས་ལ་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་མ་ལྟ་ཅིག་
ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

བསྟགས་པ་དང་པོ་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་གི་མེམས་ཅན་རྒྱན་ཞུགས་པ་ལ་
བཀོད་པ། གཉིས་པ་བྱིར་འོང་པ། གསུམ་པ་བྱིར་མི་འོང་པ་ལ། བཞི་པ་དག་
བཅོམ་ལ། ལྷ་པ་རང་རྒྱལ་ལ། དུག་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པ། བདུན་པ་བྱིར་མི་
སྟོག་པ་ལ་བཀོད་པ། བརྒྱད་པ་སྟོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པ་བས། དགུ་པ་
མེམས་ཅན་གཅིག་ཅིག་སྐྱུར་དུ་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་

དུ་ཕྱིན་པ་དོན་དང་བཅས་པ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པར་བྱིན་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་སྟེ།
དེ་ཅིས་ན་རི་ལྷ་རི་ལྷར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པས་གཏུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ལེ་འུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙ་
བཞི་བཤོ། །

ལེ་འུ་འདི་ནས་བསྡོམས་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་གཉིས་ལས།

ཡོངས་སུ་བསྡོམས་བྱུང་བར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་
ནི་དཔེ་གསུམ་མེད་རྣམ་པ་ཅན། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོན་ཉིད་
དང་། །དཔེ་ན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོག་ལ། །རང་བཞིན་
བྱུང་བའི་སྡོད་ལུལ་ཅན། །ཐབས་བཅས་མཆོན་མ་མེད་པ་
དང་། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །ཁམས་གསུམ་གཏོགས་
པ་མ་ཡིན་དང་། །རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །བསོད་ནམས་ཆེ་
འབྱུང་བདག་ཉིད་དེ། །བསྡོམས་པའི་མཆོག་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །

ཞེས་པ་ལས། །བྱང་བར་ཅན་གྱི་བསྡོམས་པ་ནི། །བྱམས་པས་སྦྲས་པ། ཉན་རང་
ནི་རང་གི་དོན་དུ་བསྡོམས་པ་ཡིན་ལ། །བྱང་སེམས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསྡོམས་པ་ཡིན་
པས་བྱང་བར་དུ་འཕགས་ཏེ། །ལས་དང་པོ་བའི་གང་ཟག་ལ་དཔེ་གསུམ་པ་ཅན་དུ་མ་
བསྟན་ན་མོས་པ་སྟོན་སྟེ། །བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱངས་པ་ལ་མི་དཔེ་གསུམ་
པའི་ཆུལ་གྱིས་བསྡོམས་པོ། །མི་དཔེ་གསུམ་པའི་བསྡོམས་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ།
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་སྦྱིན་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་
བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་མི་དཔེ་གསུམ་པའི་ཆུལ་གྱིས་བསྡོམས་པོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་

བསྡོམས་པའི་དེ་ལྟར་དམིགས་པར་མི་བྱེད། མཆན་མར་ཡང་མི་བྱེད། འདྲ་ཤེས་པར་
ཡང་མི་བྱེད་ན་བྱེད་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །

དཔེན་པའི་བསྡོམས་པའི་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་དཔེན་པར་བསྡོམས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་གྱི་རང་བཞིན་དྲན་
པར་བསྡོམས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་
དགེ་བའི་ཅུ་བའི་ཡོད་པ་མི་དམིགས་པ་བསྡོམས་པའོ། །ཐབས་མཁས་པའི་བསྡོམས་པའི་
ཚོགས་སོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །མཆན་མ་མེད་པའི་བསྡོམས་པའི་མཆན་
བཅས་གྱིས་བསྡོམས་ན་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་དུག་དང་འབྲེས་པ་དང་འབྲེས་པས་མཆན་མ་
མེད་པར་བསྡོམས་པའོ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་བསྡོམས་པའི་སྡོམས་གྱི་སངས་
རྒྱས་ལ་སོགས་པས་རི་ལྷ་རི་ལྷར་བསྡོམས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྗེས་འདྲུག་གི་བསྡོམས་
པའོ། །ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་བསྡོམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡུམ་
ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། །གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་
ཆུད་པ་མ་ཡིན་པ་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པ་དེ་མཆན་མའམ་དམིགས་པའི་ཆུ་
གྱིས་བསྡོམས་པའི་རྣམས་སོ། །

དེ་ཅིས་ན། དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ། །ཀྱང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་དངོས་
པོ་མེད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་བསྡོམས་པར་མི་རྣམས་
སོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་གི་ཆུང་དུ་ནི་དགེ་བ་བརྒྱ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་
ཆད་མེད་པ་བཞི་གཞུགས་མེད་པ་བཞི་ལ་བཞོད་པ་བས་འབྲིང་གི་རྒྱུན་ཞུགས་
ནས་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་བར་དོ། །ཆེན་པོ་ནི་སྡོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་

ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་ཅན་དུ་བསྡེ་བ་བས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དམིགས་པ་མེད་པ་མཆོན་མ་མེད་པ་གོས་པ་མེད་པར་བསྡེས་ན་
བསོད་ནམས་ཆེད། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཞི་ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས།

དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་ཡི་རང་བ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་བ། །བསྐྱེམ་
པ་ཡིན་པར་འདིར་བརྗོད་དོ། །

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བ་མཆོག་རབ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྒོང་གསུམ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་བས། མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་
མཆོག་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་བསྡེ་བའི་ལེ་ཁྱ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པའོ། །

སྐྱབ་པ་ལ་ལྟ་ལས།

དེ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཀྱན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །ཆོས་
རྣམས་དམིགས་པ་མེད་པར་ནི། །གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །

ཅས་པ་ལ། དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མའོ། །མཆོག་ནི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལྟའི་མཆོག་སྐྱབ་འདྲ་བ་སྟེ། བར་བྱིན་གཞན་ནི་དཔྱུས་ལོང་དམིགས་བྱ་
མེད་པ་དང་འདྲའོ། །ཀྱན་ལ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། བཀའ་སྩལ་པ། གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་

དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་ཡང་མི་སྐྱབ་
གོ། །

ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། མི་སྐྱབ་པ་དེ་གང་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། གང་
ཡང་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག །མཆན་
མའི་ཚུལ་གྱིས་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གངས་སུ་འགྲོ་ལོ། །ཆོས་ནམས་དམིགས་པ་མེད་པར་
གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལོ། །ཐོབ་པར་མི་བྱེད་པ་ལོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་གསོག་གོ། །གསོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་ན་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རིང་དུ་སྤོང་བ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་ནམས་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་ཡུམ་ནི་གཟུགས་ནས་ནམས་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཆེ་
བར་མི་བགྱིད་ཆུང་བར་མི་བགྱིད། འདུ་བར་མི་བགྱིད། ཡངས་པར་མི་བགྱིད།
ཆད་མཆིས་པར་མི་བགྱིད། ཆད་མ་མཆིས་པར་མི་བགྱིད། རྒྱ་ཆེ་བར་མི་བགྱིད་
ཆུང་བར་མི་བགྱིད། མཐུ་དང་ལྡན་པར་མི་བགྱིད་མཐུ་མ་མཆིས་པར་མི་བགྱིད་
དོ། །

གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྔར་
བགྱིད་ན་ཡུམ་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིས་ན་གཟུགས་ནས་
ནམས་མཐུན་གྱི་བར་ལྔར་བགྱིད་པ་ནི་དེའི་དམིགས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་
རོ། །དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་བྱང་ཆུབ་མེད་དོ། །ཆེན་པོ་བརྒྱ་ནི་སེམས་

ཅན་དང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་སོ་མེད་པ་
དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྒྲོང་པ་དང་། དཔེན་
པ་དང་། མ་མཆིས་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་དང་། རྣམ་པར་འཛིག་པ་མེད་
པ་དང་། མཛོན་པར་རྩོགས་པར་སངས་རྒྱ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། སྒྲོབས་བྱལ་པ་
མ་མཆིས་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཆེ་བའོ། །སྐྱུ་བ་པའི་ལེ་འུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ག་པའོ། ॥

ལེ་འུ་འདི་ནས་རྣམ་དག་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བ་སྟན་པ་དང་། རྣམ་དག་
དངོས་བསྟན་པའོ། །དངོས་ལ་ལྟ་སྟེ། རྣམ་དག་སྐྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་
རྣམ་དག་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་དག་
དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ཏུ་ཆེ་བའོ། །རྣམ་དག་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི།

སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་སྐྱིན་སོགས་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
ཡིན་དང་། །འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། །

ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྐྱོད་པ། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པ་སེམས་
དང་སོ་བསྐྱེད་པ་ནས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་རྩོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་ཡང་ཡུམ་
མཐོང་ངམ་ཐོས་ན་སྟོན་པ་མཐོང་ངོ་སྟུང་མོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཡུམ་
མཐོང་བ་དང་བལྟ་བར་རུས་སམ། བཀའ་སྩལ་པ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ནས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་བར་དུ་ཆོས་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་
མཐོང་མི་ཐོས་ཏེ། ཡང་དག་པར་མི་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའོ། །རྣམ་དག་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི།

བདུད་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱིས་ལྷོན་པ་དང་། །ཟབ་མའི་ཆོས་ལ་མ་མོས་
དང་། །ལུང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་ཞེན་དང་། །སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོས་
ཐེན་བཅོ། །

ཞེས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་སངས་རྒྱས་མང་པོ་མཐོང་སྟེ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྤྲད་པ་ནི་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྟོན་པ་
ཐོས་ན་ད་ལྟ་ཁྱོལ་ནས་གྲུད་དུ་དོང་སྟེ། སྟོན་ཡང་གྲུད་དུ་ཁྱོལ་ཁྱོལ་བ་ཤེས་རབ་
འཆལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བསགས་པས་སྟོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཀྱི་དཔྱལ་བར་སྟེའོ། །དེར་མེ་ལ་སོགས་པས་འཛིག་པའི་ཆེའང་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གཞན་གྱི་དཔྱལ་བར་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་སུ་འགྱུར་
རོ། །བརྒྱ་ལ་མིར་སྟེས་ནའང་དཔྱུས་ལོང་དང་མངོན་ཅན་ལ་སོགས་པ་དགོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མི་གྲག་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། མཆོམས་
མ་མཆིས་པ་ལྟས་ཀྱང་ཆོས་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་སྟག་ལས་བཀྱིས་པའི་
གཟུགས་བརྟན་ཅན་དུ་ཡང་མི་ཤོད་ལགས་སོ། །བཀའ་སྩལ་བ་དེ་བཞིན་ཏེ།
ཆོས་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བསགས་པ་ནག་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ནི་བདག་
གི་རྒྱུད་ཀྱང་དུག་ཅན་དུ་བྱས་ནས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱང་དུག་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་
ཐོས་པར་ཡང་མ་གནང་ན། བལྟར་མི་རུང་འགྲོགས་སུ་ལྟ་ག་ལ་མཆིས། ཆོས་
སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བསགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆད་ནི་བཀའ་མ་སྩལ་ཏོ། །རྣམ་
པར་དག་པ་ནི།

འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་

མྱི་དུ། །དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། །བཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་
བརྗོད། །

རྣམ་དག་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟབ་པའི་ཡུམ་དེ་གང་ལགས། བཀའ་
སྤྱུལ་པ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་དུས་གསུམ་རྣམས་མ་བཅའས་མ་
གྲོལ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིས་ན། གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་
དག་པ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པས་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་
དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་སོ་སོ་མ་ཡིན་ཐ་མི་དད་དོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་
དག་པར་བྱ་བའོ། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་དག་པར་བྱེད་པའོ། །དག་
པའི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དངོས་སོ་
ལའོ། །གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ནི་སྒོས་སོ། །སོ་སོ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
དོ། །མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལས་གྲོལ་བ་ནི་རྣམ་
དག་གོ། །རྣམ་དག་ནི་རྣམ་བཅད་དེ་དགག་དུ་མེད་པའོ། །ཡོངས་དག་ནི་ཡོངས་
གཙོད་སྤྱབ་དུ་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་གྱི་དོན་ལ་དགག་སྤྱབ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་
དག་ནི་གཞུགས་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
དག་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་དག་ནི། །

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཉམས་སྤྱིར་སྒོལ་མ་བསེ་རུ་
དང་། །རྒྱལ་སྤྱུལ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་གྱི་
དུ་བ། །

ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དག་ཡོངས་དག་དུས་གསུམ་གྱི་ཀྱམ་དག་ཡོངས་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལོ། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཀྱམ་དག་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ། །པར་བྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་གྱི་ཀྱམ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀྱམ་དག་ནི་འེན་ཏུ་བ་ལ་གཉིས་ལས། རི་ལྷ་བའི་ཀྱམ་དག་ནི་པར་བྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་ཀྱམ་པར་བྱང་བ་ཀྱམ་པར་དག་པ། བྱང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱམ་པར་དག །ཀྱམ་ནས་ཉན་ཐོངས་པ་ཀྱམ་པར་དག་པས་ཀྱམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱམ་པར་དག་པ་སྟེ་ཞེས་པ་དང་། ཀྱམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱམ་པར་དག་པས་ཀྱམ་ནས་ཉན་ཐོངས་ཀྱམ་པར་དག་པ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་ཀྱམ་པར་དག་པས་དུས་གསུམ་དག་པའོ། །དཔུལ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་ས་དགའའི་ཀྱམ་དག །གཞི་འེས་ཀྱི་བྱང་གསུམ་ལ་དུག་སྟོན།
མགོན་པོས།

ས་དགའ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ངི་མ་ཡི། །གཉེན་པོའི་
སྒྲོན་ས་རྒྱང་དུ་ཡི། །རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་ལམ་ཡིན་ནོ། །མྲན་ཀ་དེ་ནི་
སྤང་བའི་བྱིར། །

ཞེས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ས་དགའ་རྩས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་རང་རྒྱུད་པ་མྲན་ཀ་ཡིན་པས་དེ་སྤང་བའི་བྱིར།

ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དག །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་

སྐབས་གསུམ་པའི་སྟོང་ཐལ་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།

གཞི་ཤེས་པའི་ཁུས་ལན་དུག་ནི། རང་བཞིན་གཞིའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་འཁོར་འདས་ལ་མ་ཞེན་པ་དང་། མིང་དང་ཆོག་ཏུ་བརྒྱུད་ན་རིང་ལ།
མ་བརྒྱུད་ན་ཡུམ་ལ་ཉེ་བ་དང་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་ལ་མ་ཞེན་པ་དང་། གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་གང་ལ་ཡང་མི་སྟོད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣོ་མ་སེམས་
མེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱེ་འགག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉེ་བསྐྱུས་
པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།

ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ལ་མི་གནས་པ། །དུས་
གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་
འདོད། །

ཅེས་པ་ནི་ཚུ་རོལ་ནི་འཁོར་བ། པ་རོལ་ནི་སྤང་འདས། དེ་ལ་མི་གནས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དུས་གསུམ་དག་པའོ། །དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་སྟེ། །ཐབས་མ་
ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་
བཤད། །ཅེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ནི་ཉན་རང་གི་མིང་དང་
མཚན་མར་གཟུང་བས་རིང་ངོ་། །ཡུམ་དེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་སྤྱོད་བསམ་
བརྗོད་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཉེའོ། །

གཟུགས་སོགས་བྱང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། །དུས་གསུམ་གཏོགས་པའི་
རྣོ་མ་རྣམས་དང་། །སྤྱིན་སོགས་བྱང་རྒྱུ་སྤྱོད་རྣམས་ལ། །སྟོད་

པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་
མེད། །གཞན་དག་དེ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་
འགོག་པས། །རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པ་སྟ། །

ཞེས་པ་ནི་ལྟ་བའི་ཡུལ་ལ་འདུ་ཤེས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱོར་བ་དང་དུས་གསུམ་དུ་འདུ་ཤེས་ན་ཆགས་
པའོ། །སྦྱོང་བའི་ཡུལ་ལ་འདུ་ཤེས་ནི་པར་བྱིན་ལ་སོགས་ལ་སྦྱོང་སྟུང་ནའོ། །མ་
ཆགས་པ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་སྟེ། །གཞན་དག་དེ་ལ་བཀོད་ནས་ཆགས་པའི་
མཐའ་འགོག་པའོ། །རྒྱལ་བའམ་འབྲས་བུ་ལ་ཆགས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ནི། །བཀའ་སྒྲུལ་པ། །དེ་བས་ཀྱང་ཆགས་པ་སྟེ་བ་བསྟན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གས་
པའི་དགོ་བའི་ཅ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཆགས་པའོ། །དེའི་གཉེན་པོ།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །དབེན་པའི་བྱིར་ན་དེ་ཐབ་
ཉིད། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ནི། །ཤེས་པས་ཆགས་པ་
སྦྱོང་བ་ཡིན། །མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀའ་བ་ཡིས། །དེ་ནི་རྟོགས་པར་
དཀའ་བར་བཤད། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་བྱིར། །དེ་ནི་
བསམ་མི་བྱུང་བར་བཤད། །

ཅེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་།
གཟུང་འཛིན་མེད་པ་བསམ་ལས་འདས་པའོ། །དེའི་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་
དག། །རི་ལྟར་བཤད་པ་འདི་ཞེས་བྱ། །

ནམ་པར་དག་པའི་ལེ་འུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་པའོ། །

སྒྲོར་བ་ནི།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །དེ་མ་རྟོགས་དང་རབ་
རྟོགས་དང་། །སྒྲོད་པ་བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། །དེ་ལ་ཆགས་པ་
མེད་ཉིད་དང་། །མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱ་དཀའ་ནམ་
གསུམ་སྒྲོར་བ་དང་། །སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། །འབྲས་
ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་ནི། །གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་གང་དང་། །སྤང་
བ་ནམ་བདུན་ཤེས་བྱེད་དོ། །

ཞེས་པ་ལ། རབ་འགྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་
ཇི་སྒྲུབ་སྒྱུད་པར་བགྱི། དེའི་ལན་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་མི་སྒྲོད་ན་
ཡུམ་ལ་སྒྲོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་བའོ། །དེ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་
སྒྲོར་བ་ནི་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་བར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་
སྤྱད་བསྐྱལ་བདག་ཡོད་མེད། སྤྱད་པ་དང་མི་སྤྱད་པར་མི་སྒྲོད་ན་ཡུམ་ལ་སྒྲོད་
དོ། །རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་བ་ནི་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་ལ་མི་སྒྲོད་ནའོ། །ཆགས་པ་དང་མ་ཆགས་
པའི་སྒྲོར་བ་ནི་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ཆགས་པ་དང་མ་ཆགས་པའོ་
ཞེས་བྱ་བར་མི་སྒྲོད་ནའོ། །མི་འགྱུར་པའི་སྒྲོར་བ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་བསྐྱགས་པ་
དང་བསྐྱགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་ཀྱང་འཕེལ་འགྱེབ་མེད་པའི་དཔེས་ཡུམ་ལ་
འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་སྒྲོར་བ་ནི་སྤྱུ་མའི་སྤྱེས་བྱ་ལ་

བསྐྱགས་པ་དང་བསྐྱགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་ཀྱང་ཆགས་སྣང་མེད་པའི་དཔེས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྟོན་པ་ལ་ཆགས་སྣང་མེད་པ་དང་། བྱ་དཀར་
ནམ་གསུམ་གྱི་སྟོང་བ་ནི།

རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། དུམ་བསྐྱོམ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་བསྐྱོམ་པ་ལགས་
 ཏེ། རྣམ་མཁའ་ལ་ནི་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་ཉི་ཤུ་བར་དུ་མེད་དོ། །སྟོགས་བཅུའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྒྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་
 ཚད་མེད་གངས་མེད་པར་བཞུགས་ནས། སེམས་ཅན་ཚད་མེད་གངས་མེད་པ་
 སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་བཞོད་ཀྱང་སེམས་
 ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་གྱི་བའང་མེད་གང་བའང་མེད་དེ། སེམས་ཅན་གཤོད་མ་ནས་
 རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། བཞད་ཀྱང་དེ་བཞིན་མ་བཞད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྐལ་
 བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། །འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་དེ་ནས་
 དགེ་སློང་ཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བའམ་འགག་པའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ལ་ཚུལ་གྱིས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ། རྒྱུན་
 ཞུགས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐོབ་པའི་དུམ་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ། །

གཞན་ལ་རག་ལས་བ་མ་ཡིན་པའི་སྟོར་བ་ནི་བརྒྱ་ཁྱེན་གྱིས་སྦྲས་པ།
བདག་གིས་ཡུམ་དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཙོན་པར་བགྱི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ།
ནམ་མཁའ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བྱོད་བཙོན་པར་འདོད་དམ། རྒྱང་བ་ནམ་བདུན་གྱི་སྟོར་
བ་ནི་བརྒྱ་ཁྱེན་གྱིས་སྦྲས་པ། ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བདག་
གིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱང་བར་བགྱི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། མི་ལམ་ནས་སྦྲུལ་

པའི་བར་གྱི་བརྒྱན་ལ་སྒྲིང་བསྐྱང་བར་འདོད་དམ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་
གནས་ན་བསྐྱང་བའི་མཆོག་གོ། །མཉམ་བཤིང་ནི།

གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་རྫོམ་མེད་པ། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་བ་
ཉིད། །

ཅེས་བཤི་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་དེ་མི་ལམ་རྫོམ་སེམས་སུ་
མི་བྱེད། མི་ལམ་གྱིས་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། མི་ལམ་ལ་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་
བྱེད་དོ། །སྤྱལ་བའི་བར་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་ན་ཡུལ་ལ་བཙོན་པའོ། །དེ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་འདི་ན་འཁོད་པའི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུ་འདི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཡུལ་མིང་འདི་ཉིད་དང་ཆོག་འདི་ཉིད་
དང་ཡི་གེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིང་རབ་འབྱོར་དང་ལྷ་འདི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་འབའ་
ཞིག་ཞུ་བ་མཐོང་བར་གྱུར། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱམས་པའང་འདི་
ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱལ། །བྱམས་པ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
ནས་འདི་ལྷ་རྩེ་ཆོས་མི་སྟོན་པ་དང་སྟོན་པ་ནི།

གཞུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་
དང་། །མ་སྦྱེས་མ་འགགས་ལ་སོགས་དང་། །མཁའ་འདྲ་ཆགས་པ་
སྐྱངས་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
བརྗོད་མེད་དང་། །གང་བྱིར་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡིས། །གཞན་ལ་སྦྱིན་
དུ་མེད་པ་དང་། །དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །འིན་དུ་རྣམ་
དག་ནད་མི་འབྱུང་། །དན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་ནི། །མཛོན་དུ་བྱ་

ལ་མི་རྟོག་ཉིད། །མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་། །དངོས་དང་མིང་
དང་གཉིས་པོ་ལ། །ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། །ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་
ཅིག་ལ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་
ཤེས་བཟོད་དང་། །ཤེས་པའི་སྐྱད་ཅིག་རྣམ་བཞི་ནི། །ཀུན་ཤེས་ཉིད་
ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །

ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་
བརྒྱ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། དེའི་ཤུལ་དུ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་ན་
ཆོས་ཤེས་པ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པ་དགྲ་དགྲ་དང་བྲལ་
བ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། དེའི་ཤུལ་དུ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་
པའོ། །དེ་ལྟར་བཞི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སོ། །བྱམས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་འམ། བདེ་སྤྱག་གམ། བདག་ཡོད་མེད་
དམ། སྤྱག་མི་སྤྱག་དང་། ཞི་མ་ཞི་དང་། བཅིངས་གྲོལ་དང་། དུས་གསུམ་ཞེས་བྱ་
བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་
བར་རྣམ་པར་དག་གོ། །ཡོངས་སུ་དག་གོ། །རྣམ་མཁའ་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད། གོས་
པ་མེད་གཟུང་དུ་མེད་བསྟན་དུ་མེད་བཟོད་དུ་མེད་དམིགས་སུ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་
ཡུམ་ལ་མི་དམིགས་སོ། །

ནད་མི་འབྱུང་བའི་པན་ཡོན་ནི། མིག་གི་ནད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ལ་
སོགས་པའོ། །ངན་སོང་ཆད་པ་ནི་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་མི་ལྟུང་བའོ། །འབྲས་
བྱ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་མི་རྟོག་པ་ནི་མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ལ་མ་ཞེན་

བའོ། །མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་གིས་མ་གོས་
 བའོ། །དངོས་དང་མིང་གཉིས་པོ་ལ་ཤེས་པ་མི་སྦྱེ་བ་ནི་དེ་ལྟར་འདྲ་ཤེས་བར་
 ཡང་མི་བྱེད། དེ་ལྟར་མི་རྟོག་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་སོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་
 ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་སོ། །དེ་ནི་གནས་
 སྐབས་གསུམ་པོ་དག་ཇོགས་བར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་དང་
 བེ་རྣམ་མཁྱེན་ནོ། །ཡང་འདི་ནི་ལམ་ཤེས་སོ། །ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་གཞི་ཤེས་
 སོ། །གནས་མེད་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་བའོ། །

སྐབས་བཞི་བའི་སྒོང་ཕྱག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཁྱས་ལན་བཙོ་
བརྒྱད་སྟོན་པ་ལས་རྣམ་པ་ནི།

གཞི་ཤེས་བ་ཡི་བྱད་པར་གྱིས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་
དེ། །ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་སྤྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
འདོད། །

ཅེས་པ་ལ་གཞི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཤུ་ཙ་བདུན་ནི།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་ནས། །མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་
བར། །བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་ལ། །ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙོ་ལྔར་འདོད། །

ཅེས་པ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞིན་མེད་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དཔེན་
པ་དང་ཐུབ་པ་མེད་པའོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་གཞི་ནི་གནས་མེད་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་
དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། མིང་མེད་པའོ། །འགོག་པའི་གཞི་ནི་འགོ་བ་མེད་པ་
དང་། མི་འཕྲོགས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དང་། སྤྱི་མེད་དོ། །ལམ་གྱི་བཙོ་ལྔ་ནི་བྱེད་
པ་སོ་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་སོ་མེད་པ་དང་། འཕྲོ་བ་མེད་པ་དང་། འཇིགས་པ་མེད་
པ་དང་། མི་ལམ་དང་། སྤྱ་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། སྤྱིག་རྒྱ་དང་། སྤྱི་མ་དང་།
རྫོངས་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་
མེད་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་། རྫོམ་པ་མེད་པ་དང་།

ཡུམ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པའོ། །ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སྤུམ་ཅུ་སོ་བྲག་ནི།

རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམས་
བཞིན། །དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི། །ལྷ་དང་བཙུ་བྲག་ཅེས་
གྲགས་སོ། །

ཞེས་པ་ལས། ཀུན་འབྱུང་གི་བརྒྱད་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཀུན་
ནས་ལྷང་བ་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་
དང་། གཉི་སྤྱག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་
པའོ། །ལམ་གྱི་བདུན་ནི་རབ་ཏུ་སྤངས་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་།
ཐ་མི་དད་པ་དང་། ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་
དང་། རྣམ་མཁའོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ལྷ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་།
བདག་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའོ། །འགོག་པའི་བཙུ་བྲག་ནི་
སྟོང་པ་བཙུ་བྲག་གོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་བཙུ་ཐམ་
པ་ནི།

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱེ་བྲག་གིས། །བན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་
བཟུང་ནས། །ཐ་མ་སངས་རྒྱས་ཉིད་རྣམ་པ། །སྟོབ་མ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་དུ། །སྤུམ་ཅུ་
བདུན་དང་སྤུམ་ཅུ་བཞི། །སྤུམ་ཅུ་ཙ་དགྲ་དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་མཐུན་པའི་སྤུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཁྱོགས་རྣམས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་མཐུན་པའི་སྤུམ་ཅུ་ཙ་བཞི་ནི་པ་

རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འབྲུག་
 བ་དགུ། རྣམ་ཐར་སྟོགས་ལྟུང་། ཚད་མེད་བཞིའོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་
 སོ་དགུ་ནི་སྟོབས་བཅུ་མི་འདིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད། བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་
 ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཡུམ་ནི་དེ་དག་ལགས་སོ། །དམིགས་པ་མེད་པའི་
 ལེའུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་བའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ། ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིའོ། །སྦྱོར་བ་པོ་ཉིན་གྱི་
 གང་ཟག་གི་ཆོས་ལྔ་ནི།

སངས་རྒྱུས་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟེ་བྱས། །དེ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་
 བསྐྱུན། །དགོ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་མགོན་བཅས་པ། །འདི་ཉན་པ་ཡི་
 སྟོད་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱུས་བསྟེན་དང་ཀུན་འཛི་དང་། །སྦྱིན་དང་
 ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྦྱོད་པ། །ལེན་དང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་དང་། །

ཞེས་པ་ལ། ཡུམ་གང་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲགས་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད། དེ་ལྟ་དགོ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བེན་བའོ། །བསྟེན་ནས་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཁྲུས་པ་
 བེ་མི་འདིགས་བའོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་ལ་སྦྱད་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་བའོ། །སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་ནི།

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་ཕྱིར། །དེ་ལ་གནས་པ་བཀག་པའི་

ཕྱིར། །དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར། །དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་
བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་ཆད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཆོག་མཆོག་ལྷན་རིངས་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ལུང་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། །དེས་འབྱུང་
བར་ཆད་མེད་བཅས་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཉེ་དང་སྦྱར་བ་དང་། །གཞན་
དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཕྱིར། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་
མཐོང་། །གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱུང་མི་མཐོང་། །གཟུགས་
སོགས་དེ་ཡི་མཆོན་མ་དང་། །དེ་ཡི་རོ་བོར་རྣམ་མི་རྟོག་ །འབྲས་བུ་
རིན་ཆེན་སྦྱིན་གྱིད་དང་། །དེ་ནི་དག་པ་མཆོམས་དང་བཅས། །

ཞེས་པ་ལ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་བརྒྱ་གྱིན་
གྱིས་གསོལ་བ། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རི་ལྷར་གནས་པ་དང་རི་ལྷར་
བཅོན་བར་བགྱི། བཀའ་སྩལ་བ། །གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་མི་གནས་
ན། ལུས་ལ་བཅོན་ཏེ། དེ་ཅིས་ན། །གཟུགས་ལ་སོགས་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་
བར་མི་དམིགས་སོ། །གནས་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
སྦྱོར་བར་ཡང་མི་བྱེད་མི་སྦྱོར་བར་ཡང་མི་བྱེད་དེ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཟབ་
པོ། །གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཏིང་དཔག་
དཀའ་བའི་ཕྱིར་ལུས་གཏིང་དཔག་དཀའོ། །ཆད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཆད་མེད་དོ། །ཟབ་ཅིས་བྱ་བ་དང་། །གཏིང་

མི་མཐོང་བའི་སྒྲིབ་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་
དང་དུས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་དང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ན་བསྐྱོམ་པ་རྫོགས་པ་དང་།

བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་སྒྲིབ་བའི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་
བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་ཤེས་ན་བསྐྱོམ་པ་རྫོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
སྒྲིབ་བའི་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་མ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
མི་རྟོག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་ཤིང་
བསྐྱོམ་པ་རྫོགས་པའོ། །འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེར་བའི་ཡུམ་ལས་པར་བྱིན་ནས་
ནམ་མཐུན་གྱི་བར་འབྱུང་བའོ། །དག་པའི་སྒྲིབ་བའི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་
གྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ས་མཆོམས་ཀྱི་སྒྲིབ་བའི་ཡུམ་འདྲི་བ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བར་ཆད་འབྱུང་བས་བྲིན་ཡང་སྒྱུར་དུ་བྲི་བ་ལ་སོགས་པའོ། །བདུད་ཀྱི་
མཐུས་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ། ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ནི་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པ་
ལ་བདུད་ལ་སོགས་པས་མི་ཚུགས་པ་ནི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའོ། །སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་བྲིན་གྱིས་རྫོབ་པས་མི་ཚུགས་པའོ། །

མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་ནི་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
དང་ཉེ་བའི་ཡུམ་འདྲི་ན་སངས་རྒྱུས་ལ་ཉེ་བའོ། །དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
ནི་ནམ་ཡང་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ནམ་ཡང་འབྲུལ་བར་མི་
འགྱུར་རོ། །ཡུམ་སྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྱུ་རྒྱ་
ལས་འདས་ནས། ལྷོ་ཕྱོགས་དང་ཡུལ་ཕུན་ཉི་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་རྣམ་པ་

བཞི་ཡུམ་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པ་དང་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། རྣམ་
ཡང་རན་སོང་དུ་མི་ལྷུང་བ་དང་ལྷ་དང་མིའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོབ་ནས་པ་རོལ་
དུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །

དེ་ཅིས་ན་ཡུམ་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་དེ། དམ་བའི་
ཆོས་འདུལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ཅིས་ན་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཟག་པ་མེད་
པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་རྫོགས་
པའོ། །སྦྱ་བའི་སྦྱེས་བྱར་གྱུར་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྦྱ་
བའོ། །མི་བྱེད་པ་ནི་བདུད་སྤྲིག་ཅན་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རུས་པའོ། །དགའ་
བ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཡུམ་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ནི་དགའ་བ་དང་བདེ་
བའི་ཉམས་ཆེན་པོ་སྦྱེ་བའོ། །དམ་བཅས་པའི་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་སྦྱབ་པ་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་ངེ་ལྟར་ཁས་སྦྲངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
བྱུག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ། །རྒྱ་ཆེན་པོ་འཛིན་པ་ནི་ཡུམ་གྱིས་སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏང་བས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཕྲོལ་བའོ། །དེས་པར་
རྟོག་པའི་པན་ཡོན་ནི། བཅའ་ན་དེས་པར་རྟོག་པའོ། །བྱང་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཅུ་
སྟེ་སོ་གཅིག་པའོ། །

སྦྱིན་ནི་བཅུ་ཆེན་བཞིར་བཅས་པ། །བྱུག་དུ་དེས་པར་རྟོགས་པ་
ཡིན། །

ཞེས་པ་ལ། བཙུ་ཚན་དང་པོ་ནི་སྒྲིབས་པ་ཏུ་ཅང་མཆི་བའི་བདུད་ནི། བ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་དཀར་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའོ། །སྒྲིབས་པ་སྒྱུར་བའི་
བདུད་ནི་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚན་ཁྲགས་སུ་སྒྲིབ་ནས་དེས་ཀྱང་རྫོམ་སེམས་
སུ་བྱེད་པའོ། །ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ནི་པན་ཚུན་སྒྲུལ་ཞིང་འདྲི་བ་ལ་སོགས་
པའོ། །

སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ནི་སེམས་གཡེངས་ཤིང་འདྲི་བ་ལ་སོགས་
པའོ། །རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་ནི་དག་སེམས་ཀྱིས་མ་བེན་པའི་
ཆོས་སྒྲིབ་དོ། །ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བདག་གི་མིང་དང་ལྷང་ཡང་མ་
བསྟན་འདྲིའི་དོན་ཡང་མི་རྟོགས་སོ་སྟུམ་སྟེ་སྟན་ལས་ལངས་པའོ། །རྩ་བ་ཐོར་
ནས་ཡལ་འདབ་ཆོལ་བའི་དཔེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཐོར་
བ་ནི་རྒྱ་ལས་ཉམས་པའོ། །བྱིས་རྩོ་ཐོ་ཐོར་ནས་ལས་མི་ལས་ཁ་བས་ཆོལ་བའི་
དཔེས་ཁ་བས་མཆོག་ལས་ཉམས་པའོ། །སྒྲིང་པོ་རྟེན་ནས་རྩེས་ཆོལ་གྱི་དཔེས་
ཐེག་པ་མཆོག་ལས་ཉམས་པའོ། །རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཆོལ་བ་བ་ལང་གི་ཕྱི་རྩེས་
ཀྱི་དཔེས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལས་ཉམས་པའོ། །

བཙུ་ཚན་གཉིས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་འབྲེལ་བ་ཉམས་པའི་དཔེས་དཔེས་།
ལྷའི་དབང་པོའི་ཁང་བཟངས་བྱེད་པ་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བའི་ཆད་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁོང་
ན་མེད་པ་ཉམས་པའི་དཔེས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བ་ལ་མཁར་གྱི་
རྒྱལ་པོ་དང་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡུམ་མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡི་གེར་འདྲི་བ་
ལ་སོགས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་གཡེངས་པའོ། །

རོ་མཆོག་ལས་ཉམས་པ་ནི། རོ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པའི་ཁ་ཟས་ཐོར་ནས་བྱུག་
 ཚུ་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡོན་ཏན་མཆོག་ལས་ཉམས་པ་ནི་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཞོར་བྱ་མཆིང་བྱ་དང་སྟོམས་པའོ། །ཡི་གེར་འདྲི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པའོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་
 ཐབས་བྱུང་བྱ་གསོད་པའོ། །ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཁྱོང་དང་ཁྱོང་
 བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པའི་རོ་སྤང་བ་ལས་ཉམས་པ་ནི་འདྲི་གཞེན་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཞོར་བའོ། །བདུད་ཀྱི་
 ལས་ཀྱི་ལེ་བྱ་སྟེ་སུམ་ཅུ་གཉིས་པའོ། །

བཅུ་ཚན་གསུམ་པ་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་འདུན་པ་
 དང་སྟོམ་ལས་ཀྱིས་ཟིན་བས་ཉམས་པ་དང་། འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཉམས་
 པ་དང་། འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་དང་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པས་ཉམས་པ་དང་།
 སྐྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་། དགེ་མི་དགེ་དང་། སྟོང་བ་དང་ལེན་
 པར་མི་འདོད་པ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་སེར་སྦྱ་དང་མགོ་སྦྱས་པས་གོ་བ་དང་། རྣམ་
 པར་བརྟགས་པས་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་
 པ་དང་། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །བཅུ་ཚན་བཞི་པ།
 ཐབས་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། གཟུངས་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། ཡི་
 གོ་འབྱིར་འདོད་མི་འདོད་དང་། འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་དང་། ངན་
 འགོར་འགོ་བ་ལ་བྱིར་སྤྱོད་པས་དང་། དེ་འགོར་འགོ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་སྦྱེས་པ་
 དང་། གཅིག་ཕུར་འདུག་པ་དང་འཁོར་ལ་དགའ་བ་དང་། འདོད་པ་ཉེ་བར་འབྲེལ་

པ་དང་། དེ་སྤྱིན་པར་མི་འདོད་པ་དང་། འདོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་
དང་། ཚེས་རྒྱན་ལ་སོགས་པས་དགྲ་གས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་འཁོ་བ་དང་མི་འཁོ་བ་
དང་། ཁྱིམ་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་བདུད་གྱི་ལས་དང་། ཁ་ཟས་དགོན་པའི་
ཕྱོགས་སུ་འཁོ་བ་དང་། བདུད་གྱི་འབྱེད་པ་དང་། བཙུག་མ་ཉེ་བར་བསྐྱར་བ་དང་།
རི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པས་སྐྱབ་པའོ། །དེ་ཅིས་ན་ཡུམ་ལ་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་
བར་དུ་མེད། དེ་ལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུམ་ལ་བར་
ཆད་འོང་བའི་དཔེ་ནི་ལོ་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགྲ་མང་བའི་དཔེས་བསྟན། ལས་དང་
པོ་བ་ལ་བདུད་འབྱུང་གི། སྐྱངས་པ་ཅན་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱང་བ་མཛད་དོ། །མཆོན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

གང་གིས་མཆོན་ཉེ་མཆོན་ཉིད་དུ། །ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ཤེས་པ་
དང་། །བྱུང་བར་བྱེད་དང་ནམ་གསུམ་པོ། །རོ་བོ་ཉིད་དང་མཆོན་ཉིད་
དོ། །

དེ་ལ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་མ་ནི་ཡུམ། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ནི་
སྐུ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱུང་མེད་ཅིག་ལ་བྱ་མང་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ནམས་
རི་ལྷར་བྱས་ན་བདག་ཅག་གི་མ་མ་འདི་ཡུན་རིང་དུ་འཁོ་བ་བར་ཆད་མེད་པར་
འབྱུང་སྐྱམ་ཞིང་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་དེ། ཅི་ནས་བདག་ཅག་བསྐྱེད་པ་འདིག་ཉེན་སྟོན་
པའོ་སྟུམ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱང་ཡུམ་གྱིས་
བསྐྱེད་འདིག་ཉེན་བསྟན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་བསམ་གཏན་
ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་སུ་བརྟུན་དོ། །ཤེས་པའི་

མཚན་ཉིད་ནི་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྦྱེ་མེད་དུ་ཤེས་
 བས་སོ། །བྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་
 བའོ། །བྱད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་བསྟན་ནས་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་བྱད་པས་སོ། །དེ་ལོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཉན་མོངས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་
 རང་བཞིན་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་
 སྦྱོད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མདོར་བསྟན་ནོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནི།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་འཛིག་མེད་བདག་
 ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་། །མི་ཟད་པ་ཡི་རྣམ་
 པ་དང་། །དེས་བསྟན་པ་དང་ཕྱིར་ལྟ་དང་། །ཆགས་བཅས་སོགས་
 དང་རྒྱ་ཆེན་དང་། །ཆེན་པོར་གྱུར་དང་ཆད་མེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་
 བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། །སེམས་བཟུང་མེད་དང་ཤེས་པ་དང་། །གཡོ་
 བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི། །དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས། །ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་
 དང་། །གཞན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 སྐབས་ཀྱི། །གཞི་ཤེས་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །

ཞེས་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་ཡུམ་འདིས་སྟོབས་བཅུ་མི་
 འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་དོ། །འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ་ནི་ཡུམ་གྱིས་སྤང་
 སོ་ལྟ་འཛིག་རྟེན་དུ་བསྟན་ཏོ། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་མེད་ནི་ཡུམ་སྤང་སོ་ལྟ་སྦྱེ་འཛིག་

དང་ལྷན་དྲེས་ལ་སོགས་པར་མི་སྟོན། ཅིས་ན་གང་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་
ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །

སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པས་ཡུམ་ལ་བརྟེན་
ནས། གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་ཏེ། ཡུམ་ཉིད་ཀྱང་མི་
དམིགས་ན་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་ལྟ་ཅི་སྟོས། བསྐྱུས་པ་དང་ནམ་
པར་གཡེངས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པས་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མི་
དམིགས་ན། བསྐྱུས་པ་དང་ནམ་པར་གཡེངས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། མི་ཟད་པའི་ནམ་པ་
ནི་ཟད་པ་དང་འགྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་མཁུན་ཏོ། །ཆགས་བཅས་སོགས་ནི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དུག་གསུམ་དང་བཅས་པ་མི་
དམིགས་སོ། །སོགས་ཁོངས་ཀྱི་འབྲལ་བ་མེད་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུག་
གསུམ་དང་འབྲལ་བ་མེད་པའོ། །རྒྱ་ཆེ་ནི་སེམས་དེ་དངོས་པོ་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་
རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་དོ། །ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་
སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་གཟིགས་སོ། །ཆད་མེད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
རྟེན་མེད་པས་ཆད་མེད་པའོ། །ནམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ནི་རང་གི་མཆོད་ཉིད་
ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །

སེམས་བཟུང་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུན་ལྡན་ཀྱང་སེམས་དེ་སྤང་བར་
མ་གྱུར་པའོ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ནི་འཕྲོ་འདུ་ལ་སོགས་པ་ལུང་མ་
བསྟན་བཅུ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་པར་
ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ཁོར་བ་དེ་

བཞིན་ཉིད་དང་འབྱུར་བ་མེད་ཅིང་ལ་སོགས་པའོ། ། ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་
རྟོགས་ནི་ཡུང་པོ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་
པའོ། ། འཇིག་རྟེན་སྟོན་པའི་ལེའུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་གསུམ་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་ལམ་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་
གྱི་མཆོན་ཉིད། བྱད་བར་གྱི་མཆོན་ཉིད་བཞིའོ། ། ལམ་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད་བརྒྱ་
བྲག་ནི།

སྟོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། ། སྟོན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་
དང་། ། སྟེ་མེད་འགག་པ་མེད་སོགས་དང་། ། ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་
འབྲུག་མེད་དང་། ། འདྲུ་མི་བྱེད་དང་རྣམ་མི་རྟོག་ ། རབ་དབྱེ་མཆོན་
ཉིད་མེད་ཉིད་ལ། ། ལམ་ཤེས་ཉིད་གྱི་སྐབས་གྱི་ནི། ། ཤེས་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །

ཞེས་པ་ལ། ལྷའི་བྱས་གསོལ་པ། ཡུམ་ཟབ་མོའི་མཆོན་ཉིད་གང་ལགས་
ཞུས་པའི་ལན་ཡུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་
པ་མེད་པ་དང་མངོན་བར་འདྲུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་སྟེ་འགག་མེད་པ་དང་། ། ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། ། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ། རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་དང་། ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས། ། དཔེ་ནམ་
མཁའ་འབྲུག་པ་མེད་པ་ནི་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱིས་མི་འབྲུགས་པའོ། ། འདྲུ་བྱེད་པ་
ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱིས་འདྲུས་མ་བྱས་པའོ། ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་མཆོན་ཉིད་སྤྱོད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། ། མཆོན་ཉིད་

མེད་པ་ནི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཆན་ཉིད་དེ་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་མཆན་ཉིད་
 མེད་པར་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཆན་ཉིད་
 བཙུ་བྱ་གོ།

དེ་ནི་ཉིད་གྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །གནས་དང་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། །ལྷ་
 མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང་། །དེ་ལ་མཆོད་དང་བྱེད་མེད་དང་། །ཀྱུ་
 འབྲུག་མཁྱེན་པ་གང་ཡིན་དང་། །མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་
 དང་། །འཇིག་རྟེན་སྒྲིང་ཉིད་རྣམ་པ་དང་། །བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་
 མངོན་སུམ་དང་། །བསམ་མི་བྱ་བ་དང་ཞི་ཉིད་སྟོན། །འཇིག་རྟེན་འདྲ་
 ཤེས་འགོག་པ་ལ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད་བརྟེན་ནས། །ཤེས་པའི་
 མཆན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །

ཞེས་པ་ལ། དུམ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱས་
 པ་རིན་དུ་གཞོ་བས། །གང་ནས་གཤེགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་
 པའོ། །བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་སོ། །ཀྱུ་འབྲུག་མཁྱེན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་བྱས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲུག་པ་མེད་པའི་བདུན་འབྲུག་
 པའོ། །མཐོང་བ་པོ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གསོག་གསོབ་སྟོང་པོ་
 མེད་པའོ། །མ་མཐོང་བ་སྟོན་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་མཐོང་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ལགས།

ལན་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་
འབྱུང་བའི་ཆེ་ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་སྟོན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་
དུ་སྟོན་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་སྒྲིང་ཞེས་བྱ་བར་འཇིག་རྟེན་དུ་
སྟོན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་དུ་ཕྱང་པོ་ལྔ་སྒྲིང་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

འཇིག་རྟེན་ན་སྟོན་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་
སྒྲིང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་རྟོ། །བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་སྟོན་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཐུན་གྱི་བར་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅེས་བྱ་བར་བསྟན་པའོ། །དབེན་བར་སྟོན་པ་
ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དབེན་བར་སྟོན་པའོ། །མཐའ་ལས་འདས་པ་
སྒྲིང་བར་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྒྲིང་
པ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པའོ། །དོ་བོ་ཉིད་སྒྲིང་བར་སྟོན་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཐུན་གྱི་བར་དོ་བོ་ཉིད་སྒྲིང་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པའོ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་
ཉིད་སྒྲིང་བར་སྟོན་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་
བོ་ཉིད་སྒྲིང་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ཞི་བར་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཞི་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་རྟོ། །འཇིག་རྟེན་སྒྲིང་
པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་སྒྲིང་པ་ཉིད་དོ། །འདུ་ཤེས་འགོག་པ་
ནི། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད། བྱང་བར་གྱི་མཆོན་ཉིད་མདོར་
བསྟན་ནི།

བསམ་མི་བྲལ་སོགས་བྱང་བར་གྱི། །བྱང་ཞུགས་བདེན་པའི་སྦྱོང་
ཡུལ་ཅན། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་བརྟ་དུག་གིས། །བྱང་བར་མཆོན་ཉིད་

བཤད་བཡིན། །

ཞེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། རོན་དམ་གྱི་ཆོས་ཉིད།
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུགས་རྗེ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ལ་སོགས་
པའོ། །

བསམ་མི་བྲལ་དང་མི་མཉམ་དང་། །གཞལ་དང་བགྱང་ལས་ཡང་
དག་འདས། །འཕགས་པ་ཀུན་སྤྱད་མཁས་པ་ཡིས། །རིག་བྱ་ཐུན་
མོང་མེད་ཤེས་རིག །ཤེས་སྒྱུར་ཉུང་དང་མང་མེད་དང་། །སྦྱབ་དང་
ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་། །དམིགས་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། །མཐའ་
དག་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང་། །རོ་སྒྲོང་མེད་པའི་བྱད་པར་
གྱིས། །བརྒྱ་དྲུག་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ལ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ནི་བསམ་པ་ལས་འདས་པའོ། །དཔག་
ཏུ་མེད་པ་ནི་དཔག་པར་མི་རུས་པའོ། །གཞལ་དུ་མེད་པ་ནི་གཞལ་བར་མི་རུས་
པའོ། །མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་ནི་མཉམ་པ་མེད་པའོ། །མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་
པའི་ལེ་ཏུ་སྟེ་སོ་བཞི་པའོ། །

འཕགས་པ་ཀུན་སྤྱད་པ་ནི་ཡུམ་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྡན་ནས་མཁྱེན་གྱི་
བར་དུ་འདུས་ཏེ། དེ་ཅིས་ན་གཟུགས་ནས་ནས་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་ཆགས་པ་མེད་པར་ཉེ་བར་གནས་སོ། །རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་བ། ཡུམ་འདི་གཟུགས་ནས་ནས་མཁྱེན་གྱི་བར་འཛིན་ཆགས་མེད་
པ་གནས་པ་ལགས་ཞེས་པའི་ལན་རབ་འབྱོར་གྱིས་གཟུགས་ནས་ནས་མཁྱེན་གྱི་

བར་ལ་འཛིན་ཆགས་མཐོང་ངམ་ཞེས་པའི་ལན་གསལ་པ། མ་མཐོང་ལགས་སོ། །

བཀའ་སྤྱུལ་པ། ངས་ཀྱང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡང་དག་བར་
 རྗེས་སྤྱི་མ་མཐོང་། མ་མཐོང་བས་ཡོངས་སྤྱི་མི་འཛིན། ཡོངས་སྤྱི་མི་འཛིན་བས་
 ཉེ་བར་མི་ལེན་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྒྲོད་པས་ཀྱང་ཡོངས་སྤྱི་
 གཟུང་བ་དང་། འཛིན་བ་དང་ཆགས་བར་མི་བྱའོ། །མཁས་བས་རིག་བ་ནི་འདོད་
 བ་དང་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་ལྟའི་བྱས་གསལ་པ། ཡུམ་འདི་ལྟར་ཐབ་བ་འདི་ལྟར་
 ཐ་བ་འདི་ལྟར་རྟོགས་བར་དཀའ་བ་འདི་ལ་མོས་བ་ནི། སྒོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་
 བྱས་པའོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་ནི་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་དད་པས་རྗེས་
 སྤྱི་འབྲང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བ་དང་སྒྲོབས་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་གཏུགས་གཅིག་གི་བཟོད་པའོ། །སྤྱར་བ་ནི་རིགས་གྱི་བྱ་ཡུམ་ལ་
 སྒྲོད་པ་ནི་སྤྱར་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་བར་སངས་རྒྱལོ། །འི་བ་དང་གང་བ་མེད་པ་
 ཉི་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་བ་ཡང་གི་བ་དང་གང་བ་
 མི་གདའོ་ཞེས་ནས་གཞན་དུ་འཁོད་དོ། །སྤྱབ་པ་ནི་ཡུམ་འདི་བ་ལ་སོགས་པའི་
 མོས་བ་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དང་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་དང་མིའི་
 བང་དུ་སྒོན་ཡུམ་སྤྱད་པའོ། །

ཡང་དག་བར་འགྲུབ་པ་ནི་སྒོན་གྱི་མཐར་པར་ཕྱིན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་
 ཡོངས་སྤྱི་མ་རྟོག་པ་མ་བྱས་པས་འདི་བསྟན་པའི་ཆེ་ཆེམ་རྒྱར་ལ་སོགས་
 བར་འགྲུར་རོ། །ད་ལྟ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་ཆེམ་དུ་གྱུར་ནས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་མ་བསྐྱབས་མཐུན་བར་མ་བྱས་པས་ཐེག་པ་དམན་བར་འགྲུར་

རོ། །འདུས་པའི་ལེའུ་སྟེ་སོ་ལྷ་པའོ། །

གྲུ་ཞིག་པའི་ཆེ་མི་རོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུས་པ་དང་མ་འདུས་པའི་དཔེས་
དཔེགས་པའི་བྱད་པར་དང་། ར་སོ་བཏང་བ་དང་མ་བཏང་བར་ཆུ་སྒྲུགས་པའི་
དཔེས་ཉེན་གྱི་བྱད་པར་དང་། གྲུ་ཐག་ལྷན་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་པའི་དཔེས་མཐའ་
དག་པའི་བྱད་པར་དང་། ཆན་པོ་ལ་མིས་བཏེན་པ་དང་མ་བཏེན་པའི་དཔེས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱད་པར་དང་། སྦྱིར་གྱི་ཁྱུས་ལན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཟིན་ན་ཐེག་པ་འོག་མའོ། །གྲུའི་ལེའུ་སྟེ་སོ་
བྱག་པའོ། །

རོ་སྒྲིང་བ་མེད་པའི་བྱད་པར་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ལས་དང་པོ་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པ་རོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱག་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི།
བཀའ་སྐུལ་བ། ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པ་རོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱག་
ལ་སྐྱོབ་པར་འདོད་པས་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་བཏེན་ན་དེས་པ་རོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་
རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲོས་ཤིག །གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་རྟོག་པར་མ་
བྱེད་ཅིག །དེ་ཅིས་ན་ཡོངས་སུ་མ་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་
བར་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་འདོད་པ་མ་བསྐྱེད་ཅིག །འདོད་པ་མེད་པ་ནི་
ཆེན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། །བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི།

ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང་། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་དག་
དང་། །གནས་དང་དགོན་དང་སྤིང་དང་ནི། །ཡོངས་འཕྲེན་པ་ཞེས་བྱ་

བ་དང་། །ལྷན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཐེག་གསུམ་ནི། །ཐ་མའི་རྣམ་པའི་
མཛད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་གྱི་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་དགོལ་བའི་བྱིར་སྟོན་པའོ། །པན་
པ་ནི་སེམས་ཅན་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལྡན་ས་བརྟོན་ཅིང་མི་འཇིགས་པའི་ཐང་བདེ་བ་
ཟུངས་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པའོ། །བདེ་བ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱད་བསྐྱེད་བ་དང་
ཡིད་མི་བདེ་བ་ལས་བགོལ་ཞིང་ཟུངས་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པའོ། །སྟོབ་པ་ནི་
སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཆོས་སྟོན་པའོ། །སྐྱབས་ནི་
སེམས་ཅན་སྐྱེ་གྲ་ན་འཆི་ལས་དགོལ་ཞིང་ཟུངས་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་
པའོ། །རྟེན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲེ་བ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། གཟུགས་གྱི་འདྲེ་བ་
མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པ། འབྲེལ་མེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་
འགག་མེད་པར་ཆོས་སྟོན། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རོ། །

དཔུང་གཉེན་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་པ་རོལ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་པ་
རོལ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཞི་བ་བཟང་
པའོ། །སྤྱིར་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་
ཡོངས་སུ་ཆད་པའོ། །སྤང་བ་ནི་མ་རིག་པའི་སྟོང་འི་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱད་པས་བེལ་
གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་སྤང་བར་བྱེད་པའོ། །སྟོན་མ་
ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་བྱིན་གྱི་རྣམས་བཞི་སེམས་ཅན་ལ་སྟོན་པའོ། །དེད་

དཔོན་ནི་སེམས་ཅན་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་བཞི་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་
 བཞོག་ནས་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པའོ། །ཡོངས་སུ་འདྲན་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཐུན་གྱི་བར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 མེད་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །ལམ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཐུན་གྱི་བར་ནས་མཁའི་ངང་ཆུལ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 ཆོས་སྟོན་རྟོ། །ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་སྒྲིང་པ་
 ཉིད་ནི་འགོ་བ་མེད་པ་སྟེ་མི་འགོ་མི་འོང་ཞེས་བྱ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་
 སྟོན་རྟོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཅུ་གཉིས་ནས་རྣམ་
 མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འགོ་འོང་མེད་པའི་ངང་ཆུལ་ཅན་ཏེ། དེ་དག་
 བློ་ངང་ཆུལ་དེ་ལས་མི་འདའོ། །རྡོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ལྷ་སྟེ་སུམ་ཅུ་བདུན་པའོ། །

རྡོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། །

ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆན་མ་དང་། མི་མཐུན་སྒྲིགས་དང་གཉེན་
 སྡིག་པ། དཔེན་དང་དཀའ་དང་རེས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་
 དམིགས་དང་། མཛོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། དམིགས་པ་
 ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། མི་མཐུན་སྒྲིགས་པ་མེད་དང་ནི། ལཱ་ཞི་མེད་
 འགོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པ། རྡོ་བོ་ཉིད་
 བཅུ་བྱུག་བདག་ཉིད། མཆན་ཉིད་ལྟ་བུར་མཆོན་པས་ན། མཆན་
 ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ལ། ལེ་ལྷ་འདི་ནས་རྡོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཅུ་སྟོན་པ་ལས་དཔེན་

པ་བཞི་ནི་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་པ་དང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དབེན་པ་དང་། ཚུལ་
དང་རྣམ་པས་དབེན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལ་མོས་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །

དཀའ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་གོན་པ་ལ་གོ་ཆ་དེ་ནི་གཟུགས་
དང་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱང་མེད་གོ་ཆ་ཡང་མེད་པས་གཟུགས་དང་
འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྲེན་གྱི་བར་དོ། །དེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་ལྡན་པ་ཐེག་པ་འོག་མར་མི་ལྟུང་བའོ། །ཆེད་ནི་དེ་ཅིའི་བྱིར་ན། སེམས་
ཅན་དང་ཡེ་ཤེས་ཉུང་ཟད་ཉི་ཆེའི་དོན་གྱི་བྱིར་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གྱི་དོན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འོ། །མི་དམིགས་པ་ནི་ཡུམ་
སྒྲོམ་པའི་ཆོ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲེན་གྱི་བར་དུ་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་
པའོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་ནི་ཡུམ་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་མེད་དམ་ཞེས་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་ལ་
གཞོལ་བའི་བསམ་པས་འབྲུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤེས་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ཅིས་ན་གཟུགས་ཉིད་སྒྲོང་པ་སྒྲོང་པ་ཉིད་
གཟུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པའོ། །ཆགས་པ་མེད་པའི་ལེ་ལུ་སྟེ་
སུམ་ཅུ་བརྒྱད་པའོ། །

མི་མཐུན་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་ལྷའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྲུས་པ། ཡུམ་འདི་ནས་གཟུགས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་གཟུགས་། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་།

མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་
མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱུང་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་འདྲིལ་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་
པ་ལགས་སོ་ཞེས་པའི་ལན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་
དབྱེར་མེད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲུགས་ཁྲུང་བར་མཛད་ནས་མ་
གསུངས་སོ། །

ཡང་ལྟའི་བྱས་གསོལ་པ། ཆོས་འདི་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་
དུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རམ་མི་གཟུང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་
རྣམས་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་ལ་ང་དང་ང་ཡིར་འདྲིན་པ་ལགས་
སོའི་ལན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའམ་མི་གཟུང་
བའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པས་ནི་སྦྱོར་བ་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་མི་འགྱུར་དོ། རྟོགས་པ་མེད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཆོས་འདི་
ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་དུ་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་ལགས་སོ། །སྦྱེ་བ་
མེད་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱེ་བ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
སྦྱེ་མེད་དོ། །གཞི་མེད་པ་ནི་ཆོས་འདི་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་དུ་རྟེན་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞི་མེད་དོ། །

འགྲོ་བ་མེད་པ་ནི་ལྟའི་བྱས་སྒྲུས་པ། རབ་འབྱོར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའོ་ཞེས་སྒྲུས་པའི་ལན་ནི། རབ་འབྱོར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རྗེས་སུ་སྦྱེས་པ་སྦྱེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མ་འོངས་མ་སོང་མི་
གནས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་

དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་རོ། །

མ་སྦྱེས་པ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཟུགས་
ལས་གཞན་དང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་མ་སྦྱེས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་རོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ནི་
ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་ནི་ཟབ་སྟེ། གཟུགས་
མི་དམིགས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་གཟུགས་ཉིད་ཀྱང་མི་
དམིགས་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའི་ལན་མཐུན་བར་
བསྟན་པའོ། །ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་ནི།

མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཡང་དག་སྦྱབ་ལ་མཁས་པ་
ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་བར་
འདོད། །

ཅེས་པ་ལ། བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་བར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་པ་རོལ་
ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱད་ཀྱང་མཆན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པས་ཉན་རང་གི་སར་ལྟར་བ་
ནི། རྩ་ཆེན་པོ་འདབ་གཤོག་ཟད་པའི་དཔེས་བསྟན། མཆན་མ་མེད་བར་སྦྱིན་པ་
ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱད་ན་ཐེག་པ་འོག་མ་ལས་ཐར་པ་ལ་ལྟའི་བྱ་དང་
བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་མཆན་མ་མེད་པ་ལ་སངས་རྒྱ་བ་དཀའ་བར་བསྟན། རབ་
འཁྱོར་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་མ་རྟོགས་པ་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁེན་གྱི་བར་དུ་རང་བཞིན་མེད་པས་སངས་རྒྱ་བར་ནི་སྦྱ་ལགས་སོ། །ལྷ་རིའི་

བྱས་སྒྲུས་པ། སངས་རྒྱ་བར་ནི་དཀའ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ནི་འདི་སྣམ་དུ་སངས་རྒྱ་
བར་བྱའོ་སྣམ་དུ་མི་སེམས་པ་བཞིན་ལོ། །སྒྲན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་གང་གྲའི་
སྒྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་བྱང་ཚུབ་ལས་སྤྱིར་ལྟོག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་
སྒྲུས་པ། གཞན་གཟུགས་དང་གཟུགས་ལས་གཞན་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ལས་ལྟོག་
སྣམ་མཁ། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་པ་བསྟན་
པ་ལ། མགོན་པོས།

སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །སྦྱིན་སོགས་སྦྱོད་ལུལ་
བཅོན་འབྲུས་དང་། །བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་བྲན་པ་དང་། །རྣམ་པར་
མི་རྟོག་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཤེས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་ལུ། །རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་རྟོན་པོ་
ཡིས། །རྟོགས་སྒྲ་རྒྱལ་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད། །

ཅེས་པ་ནི་གནས་བརྟན་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱ་བར་དཀའ་སྟེའི་ཞལ་ཆེ་དད་
པ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ལྟ་རྟོན་པོས་རྟོགས་པར་སྒྲ་ལ། རྒྱལ་པོས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
པར་དཀའ་བས་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་བཅད་དོ། །ངེས་འབྱེད་ཀྱི་རྗེས་ཤེས་ནི།

རྩོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་
པར་བསྟགས། །དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། །རྣམ་པ་དག་
ནི་བརྩར་བཤད་དོ། །

ཞེས་པ་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མཉམ་པ་དང་པན་པ་དང་། བྱམས་པ་

དང་། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་དང་། ཁྱོ་བ་མེད་པ་དང་། བ་དང་མ་དང་། ལུ་ལུ་དང་།
གྲོགས་དང་གཉེན་དང་རུས་གཅིག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱོད་དོ། །

བདག་ཉིད་སྤྲིག་པ་ལས་སྤྲོག་ཅིང་། གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པ་
དང་། །བསྐྱགས་པ་བརྗོད་ཅིང་མཐུན་བྱེད་པ། །ཅེར་གྱུར་

ཞེས་པ་ནི་བདག་ཀྱང་མི་དགོ་བ་བརྒྱ་སྤངས་ཤིང་དགོ་བ་ལ་སྤྱོད། གཞན་
ཡང་དེ་ལྟར་འགོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཅེ་མོདོ། །

དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། རང་གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །

ཞེས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་བདག་གཞན་སྤྱོད་པའོ། །

ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྤྲིན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་
ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ནི་བདག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱེད། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད། བདག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བར་བྱེད་
ཅེས་པའི་བར་ནི་ཆོས་མཆོག་གོ། །དེའི་ཕན་ཡོན་ནི་དེའི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཐུན་གྱི་བར་དུ་སྤྲིབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིས་ན་སྤྲོན་གྱི་མཐའ་ནས་ཀྱང་
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ལེའུ་སྟེ་སོ་དགུ་པའོ། །

ཕྱིར་མི་སྤྲོག་པའི་རྟགས་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་ནས། །མཐོང་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་

དག་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གང་གནས། །དེ་ནི་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་པའི་རྟགས། །རྣམ་པ་དག་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །སྒྲིབ་ལམ་གྱི་
 རྟགས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་སོགས་
 རྟགས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་ནི། །དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་ལ་
 གནས་ཤིང་། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །རྒྱས་པ་ནི།
 གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་པ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་མི་དལ་ཟད་པ་
 དང་། །བདག་ཉིད་དགོ་བ་ལ་གནས་ཤིང་། །གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་
 པ་དང་། །གཞན་གྱི་རྟོན་ཅན་སྦྱིན་ཤེས་དང་། །ཟབ་མའི་ཆོས་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་མེད། །བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྦྱིབ་པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྔ་དང་མི་
 འགྲོགས་དང་། །བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཛོམས་པ་དང་། །འབྲས་པ་དང་ནི་
 ཤེས་བཞིན་དང་། །གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་བ་དང་། །ལུས་ལ་སྦྱིན་
 བྱ་རྣམས་མི་འབྱུང་། །གྲུ་གྲུ་མེད་སེམས་སྦྱངས་པ་ནི། །ལེན་དང་
 སེར་སྒྲུ་མེད་སོགས་དང་། །ཆོས་ཉིད་ལྡན་པར་འགྲོ་ཉིད་
 དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དུ་དཔྱལ་ཆོལ་དང་། །གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་
 མི་བརྟུབ་དང་། །ལམ་གཞན་ཉི་བར་སྟོན་བདུད་ལ། །བདུད་ཅེས་བྱ་
 བར་རྟོགས་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་དགྲེས་པའི་སྦྱོད་པ་སྟེ། །རྟགས་ནི་
 ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས། །འོད་དང་ཅེ་མོ་བཟོད་པ་དང་། །ཆོས་མཆོག་དག་
 ལ་གནས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་ལྟོག་པའི། །མཆན་ཉིད་
 ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྒྲིབ་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྒྱུ་
མཐུན་གྱི་བར་དུ་མེད་པའོ། །དེ་ཅིས་ན་གང་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཆོམ་ཟད་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་དགོ་སྒྲིབ་དང་བྲམ་ཟེའི་རོར་མི་
ལྷ། བཟ་མེས་དང་དགོ་མཚན་གྱིས་དག་པར་མི་བྱེད། ལྷ་གཞན་ལ་ཕྱག་ལ་
སོགས་པ་མི་བྱེད་པའོ། །མི་དལ་བ་ཟད་པ་ནི་མི་ཁོམ་པའི་གནས་བརྒྱུད་བྱད་མེད་
དང་དགྲུང་མི་སྐྱེའོ། །

བདག་ཉིད་དགོ་བ་ལ་གནས་ཤིང་གཞན་དག་འགོད་པ་ལ་མི་དགོ་བ་བརྩ་
བདག་གིས་ཀྱང་སྤངས་གཞན་ཡང་སྤོང་དུ་འཇུག། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་
ཡང་མི་དགོ་བ་ལ་མི་འཇུག་ན་སད་པ་ན་ལྷ་ཅི་སྒྲོས། གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་སྤྱིན་
ཤེས་ནི། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ནི་གཞན་
གྱི་དོན་དུ་བསྐྱོ་བའོ། །ཟབ་མའི་ཆོས་ལ་སོམ་ཉི་མེད་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྒྱུ་
མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའོ། །བྲམས་
ལུས་སོགས་ནི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་
པའོ། །སྐྱིབ་པ་ལྟ་དང་མི་འགྲོགས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་
དང་ལྷགས་པ་དང་གཉིད་གྲོད་པ་དང་འགྲོད་པ་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྟ་མེད་པའོ། །

བག་ལ་ཉལ་འཛོམས་པ་ནི་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བག་ལ་ཉལ་མེད་
པའོ། །དན་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟེན་པ་ནི་འགྲོ་ཞིང་འོང་ཡང་ནོར་བའི་སེམས་ཀྱིས་
མི་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་མ་ནི་གོས་ཀྱི་ཆགས་ལ་
སྤྲད་དུ་མེད་པ་ཡིན། གཙང་ཞིང་བྲི་ང་བ་མེད། ནད་ཉུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ལ་སྤྱིན་

བྱ་མི་འབྲུང་བ་ནི་མིའི་ལུས་ལ་སྤྲོད་བྱའི་རིགས་སྤྲོད་ཐུག་བརྒྱ་དུ་བྱ་བ་ཡོད་པ་
དེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འཕགས་པའི་དགོ་བའི་ཅ་བས་དེ་ལ་མི་འབྲུང་བའོ། །

གྲུ་གྲུ་མེད་པའི་སེམས་ནི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་བྲང་བས་གྲུ་གྲུ་མེད་པ་
ཡིན། སྤྲུངས་པའི་སྤྲོམ་པ་འཇིན་པ་ནི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྤྲིའི་ཕྱིར་སྤྲུངས་པའི་
ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྲང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །སེར་སྤྲོ་
མེད་སོགས་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྲུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པའོ། །ཆོས་
ཉིད་ལྟན་པར་འགོ་བ་ནི་སྤྲོ་བ་ཏན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡིན་གྱུས་པར་ཉན་པ་ཡིན། དེ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་ཉིད་དང་སྤྲོར་
བའོ། །སེམས་ཅན་དོན་དུ་དཔྱལ་ཆོལ་ནི། བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྲང་དུ་བདུད་
སྤྲིག་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འང་སྐྱེས་ཏེ་སྤྲུག་
བསྐྱལ་ཆ་བ་ཆུབ་པ་མང་པོ་བསྐྱར་ནས། བྲང་སེམས་ཕྱིར་མི་སྤྲོག་པ་ཀྱན་ཡང་
འདི་ལྟར་གྱུར་གྱི་ཟེར་ཡང་བྲང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་གཏོང་བའོ། །

གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་མི་བདུབ་པ་ནི་བདུད་སྤྲིག་ཅན་གྱིས་བྲང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བྲང་དུ་སྤྲོན་ཁྱོད་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་
ཡོངས་སུ་སྤྲང་བ་བྱས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ནོར་བ་ཡིན་གྱི་བཤགས་པར་གྱིས་
ཤིག། ཁྱོད་གྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཡང་ཐེ་
ཆོལ་ལ་སོགས་པ་མི་ཟ་བའོ། །ལམ་གཞན་ཉི་བར་སྤྲོན་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་གཞན་གྱི་བྲིང་མི་འཇོག་པར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ལ་མི་
འབྲུག་པའོ། །བདུད་ཅེས་བྲུ་བར་རྟོགས་པ་ནི་བྲང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་བར་དུ་གཅོད་

པའི་བདུན་པོ་ཞེས་པའོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་ཏྲགས་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་པའི་སྐད་ཅིག་ནམ་བཞི་
ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མི་ལྟོག་པའི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
ཞེས་པར་བྱ།

རྒྱས་པ་ནི།

གཟུགས་སོགས་འདྲ་ཞེས་ལྟོག་པ་དང་། །སེམས་བརྟན་ཐེག་པ་
དམན་པ་ལ། །ནམ་ལོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི། །ཡན་ལག་
ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། །ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་དང་ནི། །འདོད་པ་
སྦྱོད་པ་ཐབས་མཁས་དང་། །ཏྲག་ཏུ་ཆངས་པར་སྦྱོད་ཉིད་དང་། །འཆོ་
བ་ནམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །ལྷུང་སོགས་བར་ཆད་བྱེད་ནམས་
ལ། །ཆོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་པ་དང་། །གཡུལ་འབྱེད་སེར་
སྒྲ་ལ་སོགས་པ། །སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ། །གནས་པ་སོ་སོར་
བཀག་པ་དང་། །ཆོས་ནི་རྒྱལ་ཅམ་མི་དམིགས་ཉིད། །ས་གསུམ་ལ་
ནི་གང་གནས་པ། །རང་གི་ས་ལ་ངེས་པ་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོག་
གཏོང་བ། །དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མི་
ལྟོག་པའི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱ།

ཞེས་པ་ལ། །གཟུགས་སོགས་འདྲ་ཞེས་ལྟོག་པ་ནི་གཟུགས་ནས་ནམ་
མཁུན་གྱི་བར་གྱི་འདྲ་ཞེས་ལྟོག་པའོ། །སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཏྲགས་བསྟན་པའི་ལེ་ལྷན་གྱི་
བཞི་བཅུ་པའོ། །

སེམས་བརྟན་པ་ནི་བདུད་སྡིག་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མོས་པ་སྒྲིག་
 ཅིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པའོ། །དངོས་པོ་
 མེད་པ་དེའི་དོན་དུ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོང་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་ཡང་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དེ་མཛོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་པ་རོལ་
 ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བརྟན་པོས་སྟོང་པའོ། །ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་
 ལོག་པ་ནི། ཕྱིར་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་ལྟོག་པ་ཞེས་བགྱི། མི་ལྟོག་
 པ་ལ་ལྟོག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི་ཉན་རང་ལས་ཕྱིར་ལོག་པས་ན་ཕྱིར་ལྟོག་པའོ། །

བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ནི་བསམ་གཏན་
 བཞི་ཆད་མེད་པ་བཞི་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་
 བས་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་རྒྱུ་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
 པའོ། །ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷུང་
 ལེན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། །འདོད་ལ་སྟོང་པ་ཐབས་མཁས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་བྱིམ་ན་གནས་ཀྱང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སློན་བར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ་ལ་སོགས་པའོ། །རྟག་ཏུ་ཆངས་
 བར་སྟོང་པ་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཆངས་པར་སྟོང་ཅིང་སྟོང་གསུམ་གྱི་
 སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཀང་
 ཡང་ཆགས་སེམས་མེད་པའོ། །

དེ་ལ་ཆོས་སྟོང་ནི་གཞོད་སྦྱིན་ལག་ན་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱུན་མི་
 འཆད་པར་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་ནི། །བྱད་མེད་ཟེ་སྟོང་

བ་དང་བྱ་ཆ་མོ་མོ་ལ་སོགས་བ་དང་ཆེ་རིང་བ་ལ་སོགས་བ་ཆེ་འབྲུལ་མི་བྱེད་
དོ། །ཕྱང་སོགས་བར་ཆད་བྱེད་ནམས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་
ལ་སྒྲིབ་པའི་ཆེ། ཕྱང་པོ་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲིབ་བར་མི་བྱེད་དེ།
དེས་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་བ་སྒྲིབ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ལ་རྗེས་སུ་བཙུག་པར་མི་བྱེད་དེ།
རང་བཞིན་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པས་བཟང་བ་དང་རན་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་མི་མཐོང་དོ། །རྒྱན་པའི་སྒྲིབ་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་པས་སྤང་བའམ་
དཔྱེག་བ་མེད་དོ། །དམག་གི་གཏམ་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱམས་སྤང་མེད་
དོ། །གྲོང་གི་གཏམ་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ལ་བཙུག་པར་མི་གནས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
ཡིན་པས་འཕེལ་བ་དང་འགྱིབ་བ་མེད་དོ། །སེར་སྒྲ་མེད་སོགས་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
བ་དུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ལ་རྗེས་སུ་བཙུག་པར་མི་གནས་
སོ། །ས་གསུམ་ལ་གང་གནས་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་བ་རང་གི་ས་ལ་ཐེ་ཆོམ་
མེད་པ་ནི་དབེའོ། །རང་གི་ས་ལ་ངེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་གི་ས་ལ་
ཐེ་ཆོམ་མི་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཆོས་ནི་རྒྱལ་ཅམ་མི་དམིགས་པ་ནི་གཏན་ཆོགས་
སོ། །ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སློག་གཏོང་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་ལུས་དང་སློག་ལ་མི་སྟ་
བའོ། །ཕྱིར་མི་སློག་པའི་ཏགས་ཀྱི་ལེ་འུ་སྟེ་བཞི་བརྒྱ་གཅིག་བའོ། །

བསྐྱོམ་ལམ་ལས་ཕྱིར་མི་སློག་བ་དགུ་ནི། ཟབ་པར་བསྐྱོན་བ་དང་། དེ་སྒྲོ་
འདོགས་དང་སྒྲུར་འདེབས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་དབེ་དང་
བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་དགུ་དང་། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྐྱོན་ཀྱི་དོན་དམ་དུ་མ་ཡིན་

བ་དང་། དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་མི་འཐད་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་བ་དང་། དེ་ལ་བཀལ་བ་དང་། ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་
 ལན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ཟབ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཟབ་
 པོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཟབ་ཞུས་པའི་ལན་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 གཟུགས་མེད། གཟུགས་ལས་ཀྱང་ནའང་དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་རོ། །བསྟོམ་པའི་ལས་
 ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཟབ་མོ་སྡོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་པའོ། །དེ་སྟོ་འདོགས་སྐྱར་
 འདེབས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ནི། ཟབ་མོ་དེ་ནི་སྟོ་འདོགས་དང་། །སྐྱར་པའི་མཐའ་
 དང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལས་ཀྱང་བསྟོག་མཁུ་ལས་འདས་པ་ཡང་
 བསྟན། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་རོ། །བསྟོམ་ལས་གོམས་པ་ནི།

དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་ནས། །མཐོང་དང་བསྟོམ་པའི་ལས་
 དག་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་བ་དང་། །འཇལ་དང་ཉེར་རྟོག་
 བསྟོམ་པའི་ལས། །

ཞེས་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་སེམས་བཅོན་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་
 འདོད་ཆགས་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་མེད་དུས་བཏབ་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །བསོད་
 རམས་ཆེ་འབྱུང་དགྲ་ལས། ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ནི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་
 བ་ཐམས་ཅད་པས་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཉིན་གཅིག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེའོ། །ཆུང་
 དུའི་འབྲིང་ནི་ཡུམ་དང་བྲལ་བའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྐྱལ་བར་སྦྱིན་པ་

རྩོན་པ་དང་། རྩོད་པའི་ཆེན་པོ་ནི་ཡུམ་དང་བུ་ལ་བར་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་
 པ་ལ་ཡོན་ཏུས་པ་དང་། འཕྲིང་གི་རྩོད་པའི་ཡུམ་དང་བུ་ལ་བར་བསྐྱལ་པར་པ་
 རོལ་དུ་རྩོན་པ་བྱལ་ལ་སྦྱུད་པ་དང་། འཕྲིང་གི་འཕྲིང་ནི་ཡུམ་དང་བུ་ལ་བར་བསྐྱལ་
 པར་ཆོས་ཀྱི་རྩོན་པ་རྩོན་པ་དང་། འཕྲིང་གི་ཆེན་པོ་ནི་ཡུམ་དང་བུ་ལ་བར་བསྐྱལ་
 པར་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱུད་པ་དང་། ཆེན་པོའི་རྩོད་པའི་ཡུམ་དང་བུ་ལ་བས་
 བར་མེད་གི་རྩོན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྩོན་པ་དང་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོགས་པ་དང་། ཆེན་
 པོའི་འཕྲིང་ནི་ཡུམ་དང་བུ་ལ་བའི་བསྟོ་བ་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནི་བསོད་ནམས་
 དེ་ཡང་གསོག་དང་གསོ་བ་དང་སྒྲིང་པོ་མེད་པར་བསྟོས་ན་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
 པོ། །

དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
ནམས། །ཆུང་དུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡི། །ནམ་པས་ནམ་བ་དགུར་
བཞེད་དོ། །

ཞེས་པའོ། །

གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་བ་ནམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་
ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་དེ་དག་སྤྲུགས་བཅེ་བའི། །རྒྱ་མཐུན་འབྱུང་བར་
སྤུང་བ་བཞེད། །

ཅེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གངས་མེད་ལ་སོགས་པ་བསྟན་གྱི། དེ་
དག་ལ་དོན་ནམ་ཡི་གེས་ཐ་དད་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་མཆིས་སོ། །

དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་རུང་། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་
བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་བྱིར་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་དོ། །

བསྐྱོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་ཅི་ཞིག་
ཐོབ། །

ཅེས་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་ན་པར་བྱིན་
ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་དོན་སྦྱབ་བྱེད། །

ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱུབ་པ་མེད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འདོད་
པའི་དོན་སྦྱབ་པོ། །དེ་ལ་བརྒྱལ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོས་བྱང་ཆུབ་བཅ།
དང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱང་ཆུབ། སེམས་བསྐྱེད་པ་སྦྱང་མས་བྱང་ཆུབ་བཅ།
སེམས་སྦྱང་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པའི་ལན་ནི།

སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །རིགས་མིན་བྱི་མས་ཀྱང་མ་
ཡིན། །མར་མེད་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་སུ། །ཟབ་མོ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
བརྒྱད། །སྦྱོ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་
དང་། །ཤེས་དང་སྦྱོད་དང་གཉིས་མེད་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་
ཟབ་པ་ཉིད། །

ཅེས་པ་ནི་སྦྱོ་བ་དང་འགག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། །ཤེས་པ་དང་།
ཤེས་བྱ་དང་། །སྦྱོད་པ་དང་། །གཉིས་མེད་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟབ་

པའོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེ་ཏུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་གཉིས་པའོ། །

ཆོས་སྐྱེའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་དང་ཞི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ནི།

ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འདྲར་གནས་ན། །སྟོན་དང་ཞི་བར་མི་རྟོག་
པ། །ལས་མེད་ལ་སོགས་སྐྱེ་ཀ་ཡི། །ལན་ནི་རི་སྐད་བརྗོད་པར་
ཟད། །

ཅེས་པ་ལ་ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། མི་ལམ་ན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐོ་གསུམ་ལ་
སྟོན་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ་གྱི་ལན་སད་པ་ན་འཕེལ་ན། མི་ལམ་
ན་འདར་འཕེལ་ལོ། །ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། མི་ལམ་ན་སྟོག་བཅད་ན་རྣམ་པར་སྟོན་
པ་འོང་ངམ་ཞེས་པའི་ལན་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་
མི་འབྱུང་། སེམས་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། མི་ལམ་ན་པར་བྱིན་ལ་
སྟོན་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཕེལ་ལམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། བྱམས་པ་ལན་ལན་
ཕྱོག་གྱིས་ངེས་ཤིག །བྱམས་པས་སྒྲུས་པ། བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་།
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལན་ཕྱོག་ནམ། ངས་ནི་གང་
གིས་ལན་ཕྱོག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ངོ། །གཟུགས་སྐྱེའི་ཆེད་དུ་ཞིང་སྟོང་བ་ནི།

སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་མ་དག་
པ། །དེ་ལ་དག་པར་བྱ་བའི་བྱིད། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། །

ཅེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་འཇུག་གི་ཞིང་སྟོང་དང་། སྟོན་བྱུང་གང་གླའི་ལྟ་
མའོ། །རྗེས་འཇུག་ནི་པར་བྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ནས་བཟུང་ནས།

ཞིང་སྟོང་ཉི་ཤུ་ཅུ། འཁོར་བ་ནི་རིང་ངོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་མཐའ་ཡས་
སོ་སྣམ་པ་མཐོང་ན་བདག་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ཡང་མེད་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་པར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའོ། །ཞིང་སྟོང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་སྟེ་
བཞི་བཅུ་གསུམ་པའོ། །

གང་གྲུའི་ལྷ་མོས་བདག་གིས་ཀྱང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱའོ་སྣམ་སྟེ། མཚོད་པ་ལུལ་བས་བཀའ་སྟལ་པ། སྟོན་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་དུང་
དུང་ལུང་བསྟན་པའི་ཆེ་འདིས་ཀྱང་སྟོན་ལམ་བཏབ་པོ། །འདི་ཆེ་འདས་ནས་བྱད་
མེད་ཀྱི་ལུས་སྤངས་ཏེ་དཔེ་སྐར་མ་ལྟ་བུའི་བསྐྱལ་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ལ་སོགས་པའོ། །གང་གྲུའི་ལྷ་མོའི་ལེའུ་
སྟེ་བཞི་བཅུ་བཞི་པའོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི།

འདི་ཡི་ཡུལ་དང་སྟོར་བ་དང་། །དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་
དང་། །མི་གནས་ཇི་བཞིན་ཤུགས་དང་ནི། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཚན་
ཉིད་དང་། །མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་དང་། །མཚན་མ་སྟོན་ལམ་
ཟད་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཚད་མེད་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་
རྣམ་པ་བཅུ། །

ཞེས་པ་ལ། ཡུལ་དང་སྟོར་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འདྲིས་
པར་བྱའི་མཛོན་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲིས་པའི་བར་

དོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དུས་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་བྱ་
བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དགྲ་རྣམས་ལས་འདས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སྦྱེས་བྱ་དཔའ་བ་ཞིག་
གིས་འཁོག་དགོན་པར་གཉེན་འདུན་མང་པོ་ཁྱིད་དེ་དགྲའི་ཆོགས་པས་ཀྱང་
དཔའ་བ་མང་པོ་སྦྱུང་ནས་བདེ་བར་བྱིས་དུ་ཡོང་བའི་དཔེས་སེམས་ཅན་རྣམས་
འཁོར་བ་ལས་སྦྱོལ་ལོ། །གནས་པ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དཔེས་ནི་བྱ་
ནས་མཁའ་ལ་འཕྱར་ནས་དེར་ཡང་མི་གནས་ས་ལ་ཡང་མི་ལྟུང་བའི་དཔེས།
མཆན་མ་ལ་ཡང་མི་སྦྱོད་མཆན་མ་མེད་པ་མངོན་དུ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དགོ་བའི་
ཅ་བ་ཤུགས་འཕེལ་བའི་དཔེ་མདའ་བརྒྱད་མར་ཡོང་བཏགས་པས་ས་ལ་ལྟུང་
བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་དཔེས་ཆོགས་མ་རྫོགས་པར་སྒྲིབ་ཉིད་དམ་པ་ཐོབ་
པར་མི་བྱེད་དོ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སྦྱོང་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བྱེད་པ་ལ་སྦྱོང་དུ་བ་མེད་པར་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་བྱེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་བཅུ་གཉིས་
ལ་འདུ་ཤེས་ཅན་ཏེ། དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་སྟོན་པའོ། །མ་ཆགས་
པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
བཞི་ལ་སྦྱོད་པས་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལོ། །མི་དམིགས་པའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་
དམིགས་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་པར་བྱའོ་སྦྱུང་སྟེ་ཆོས་སྟོན་པའོ། །མཆན་མ་
མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཡུན་རིང་པོ་ནས་མཆན་མ་

ལ་སྒྲིང་བ་སྟེ། བྱད་མེད་དང་སྒྲིས་པ་དང་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་
 མཚན་ལ་ལ་སྒྲིང་བ་སྒྲིང་བའོ། །སྒྲིན་བ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སེམས་
 ཅན་འདི་དག་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྒྲིན་ལམ་ལ་སྒྲིང་བ་སྟེ། བརྒྱ་བྱིན་ལ་མངོན་པར་
 དགའ་བ་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྒྲིན་ལམ་
 གྱི་ཉེས་པ་སྒྲིང་བའི་བྱིར་སྒྲིན་བ་མེད་པའི་ཚོས་སྒྲིན་པའོ། །ཚད་མེད་པའི་ཐབས་
 ལ་མཁས་པ་ནི་སྒྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་རི་སྐད་དུ་བྲིས་པའི་ལན་སྒྲིན་པའོ། །ནམ་ཐར་
 སྐོ་གསུམ་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུའོ། །

སྐབས་ལྔ་བའི་སྒྲིང་ཕྱག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།

སྒྲིང་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་ལ་བཞི་ལས་རྟགས་དང་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་
བ་བཞིས་སྟོན། རྟགས་ནི།

མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། ཅེ་
མོར་བྱིན་པའི་སྒྲིང་བའི་རྟགས། རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་བ་ལ། མི་ལམ་ལྟ་བུར་མཐོང་བའི་རྟགས་ནི་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ནས། སྤྱལ་བའི་བར་ལྟ་བུར་མཐོང་བའོ། །འདོད་བ་
ཟད་པའི་རྟགས་ནི་ཁམས་གསུམ་དང་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མི་ལམ་ན་ཡང་མི་
འདོད་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་མཐོང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་འཁོར་མང་པོས་
བསྐྱོར་བ་མཐོང་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་མཐོང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་
ལ་འཕགས་ཤིང་སྤྱལ་བ་འབྱེད་བ་མཐོང་བའོ། །ཆོས་སྟོན་བ་མཐོང་བ་ནི་གྲོང་ལ་
སོགས་བ་བཙུག་བ་མཐོང་ནས་མི་ལམ་མཁས་སད་བ་ན་འང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
ལམ་ལྟ་བུར་བསྟན་སྟེན་བའོ། །

སྒྲིང་རྗེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་བ་ནི་མི་ལམ་མཁས་སད་བ་ན་ངན་སོང་གསུམ་
མཐོང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ཡང་མེད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བཙོན་བའོ། །བདེན་པའི་ཆོག་
གྲུབ་བ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ཆོག་བ་མཐོང་ན་དེ་ལ་བདེན་བ་བརྗོད་བའོ། །མཐུ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པའི་རྟགས་ནི་སྤྲིས་བ་དང་བྱད་མེད་མི་མ་ཡིན་པས་ཟིན་བ་མཐོང་ན་

བདེན་པ་བརྟུན་པའོ། །མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ་ལས། ཡོན་
ཏན་གྱི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་དང་། མིང་གི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་དང་། དཔེན་པའི་གཞི་
ལས་བྱུང་བའི་བདུན་གྱི་ཕྱེ་འཛོམས་ལས་ང་རྒྱལ་མི་སྟེ་བའོ། །

ཕ་རོལ་གཞོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་བཙུངས་
ལྟ་འདས་རྣམས་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་
འདྲེས་པ་བཙུན་གྱི་བར་ནི་སྟོན་པའོ། །སྟོན་མ་སྟོ་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་པོ། །དེས་
བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་པའི་རྟགས་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་པ་ལ་
མཚན་ཉིད་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
མེད་པའོ། །རྟོགས་པའི་བྱུང་ཆུབ་དང་ཉེ་བའི་རྟགས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་
འཁོར་ཞིང་འབྲུམས་པས་བདག་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱུང་བ་དེ་རྟོགས་པའི་བྱུང་
ཆུབ་དང་ཉེ་བའོ། །རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ནི།

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྟེ་བོ་སྟེ། །སངས་རྒྱལ་མཚན་པའི་དགེ་བ་
སོགས། །དཔེར་མཛད་ནས་ནི་རྣམ་མང་དུ། །རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་
བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྟེ་བོ་ལ་སོགས་པ་མཚན་པས་དགེ་བའི་ཆ་
བ་འཕེལ་བ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་མེད་པར་
མིའི་ལུས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་པ་དེ་དག་ལ་རིམ་གྱོ་བྱས་པ་དང་། དེ་
དག་དགེ་བ་བཅུ་ནས་དབྱེ་བཙུངས་པའི་བར་ལ་བཞོད་པ་བས། རིགས་གྱི་བྱས་
ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་བསོད་

ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །དེ་ཅིས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་གནས་སུ་འགྱུར།
ཡུལ་འཁོར་གྱི་བསོད་སྟོམས་དོན་ཡོད་པར་ཟ་བཤོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྒྲིབ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྟོག་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་རྟེན་
ནས་ཐོར་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་དཔེས་ཡུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་དོར་
བཤོ། །མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྦྱོད་དམ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྦྱོད་དམ། དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་
ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྦྱོད་དམ། བཀའ་སྩལ་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྒྲིབ་པ་དང་། གང་སྦྱོད་པ་དང་གང་
གིས་སྦྱོད་པ་དེ་མཐོང་སྟུང་ན། གསོལ་བ། མ་མཐོང་ལགས་སོ། །མ་མཐོང་བ་དེ་
ཉིད་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་བཤོ། །བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
པར་བྱ་བ་མི་དམིགས་པ་ནི་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བཤོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བའི་ལེ་ཏུ་སྟེ་ཞེ་དུག་བཤོ། །

དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་
རྣམས་དགེ་བ་བརྩུ་ཆད་མེད་པ་བཞི། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
བཞི་ལ་བཀོད་པ་བས། དེགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་པར་དུ་
འཕགས་བཤོ། །ལྷའི་དེགས་ཐམས་ཅད་འོང་བ་ནི་དེགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་དུ་ལྷའི་བྱ་རྣམས་ཉེ་བར་འོང་བཤོ། །བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་འོང་བའི་
གང་ཟག་བརྩུ་གཉིས་ནི། མ་མོས་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། དགེ་བ་ཤེས་དང་།

བྲལ་བ་དང་། ཡུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་སློབ་པ་དང་། ཡུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱུགས་པ་
 དང་། ཟབ་མོའི་གཏིང་མི་རྟོགས་ཟེར་བ་དང་། རང་ལ་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་ལ་
 བརྟུགས་པ་དང་། མིང་རྩས་ཀྱིས་བྲིགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་བརྟེན་པ་དང་། མགོ་
 འབྲེ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནང་ཚུད་པ་དང་། ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་ལ་ཚུད་
 པའོ། །མཐུ་བཅོམ་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདུད་ཟུག་
 རྩ་ལངས་ནས་བར་ཆོད་བྱས་ཀྱང་མི་ཚུགས་པའོ། །སྟོན་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་སྟོན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་སྟེ་བྱ་
 གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ། བསྐྱབ་པ་མཉམ་པའོ། །སྟོན་པའི་ལེ་ཏུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་བདུན་
 པའོ། །

བསྐྱབ་པ་མཉམ་པ་ནི་སྟོང་པ་བཅོ་བརྒྱད་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་
 སྟོང་པའོ། །དེ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ། གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ཟད་
 པ་དང་མི་སྟེ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་སློབ་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པ་ཉིད་ཏུ་སློབ་པ་ལགས་སམ་ཞེས་པའི་ལན་ཟད་པ་དང་མི་སྟེ་བ་དང་
 བདེན་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་སློབ་ན་ཡུམ་ལ་སློབ་པ་ལགས་སམ་ཟེར་བ་དེ་
 བྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟད་པ་དང་མི་
 སྟེ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་དབེན་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་ངམ་
 དེས་པས་མ་མཐོང་ལགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟར་སློབ་པ་དེ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སློབ་པ་ཡིན་

ནོ། །སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མཁར་གྱི་རྒྱལ་པོ་བས་འཁོར་ལོས་སྦྱར་
བའི་རྒྱལ་པོའི་ལས་བསགས་པ་ཉུང་བའི་དཔེས་ཡུམ་ལ་སློབ་པ་དགའོ། །

པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སེམས་མི་སྦྱེ་བ་ནི་དེ་ལྟར་སྦྱོང་བ་ལ་
ནི་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་འཇིན་པ་ནི་
ཡུམ་ལ་སྦྱོང་བ་དེ་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁའི་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་མི་འཇིན་
ཏོ། །དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བ་ནི་འཇིག་ཆོགས་ཀྱི་ལྟ་བར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་
འདུས་པས་རྗེས་འགྲོ་དང་། སློག་གི་དབང་པོ་འགགས་ན་དབང་པོ་གཞན་
འགགས་པས་སློག་པའི་དཔེས་ཡུམ་དུ་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའོ། །ཕྱན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཡུམ་ཡོད་ན་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱན་སུམ་ཆོགས་
པའོ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་དང་རང་
ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བའོ། །བསྐྱབ་པ་མཉམ་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་བརྒྱ་
བརྒྱད་པའོ། །

ངེས་པ་ནི།

སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ། །ཀྱན་མཁའི་ཉིད་གསུམ་ཆོས་
རྣམས་ཀྱིས། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བླ་མེད་བ། །ངེས་པ་ཞེས་ནི་རབ་
ཏུ་བརྗོད། །

ཅེས་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་འདི་སྦྲུལ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ཐོབ་པས་ཀྱང་དག་པ་གཞན་ཟེལ་

གྲིས་གཞོན་ན། གླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་ཅི་སྟོས། སེམས་ཅན་གང་གླ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་མོས་ཤིང་དམིགས་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་ཆོས་རང་འབྱུང་གི་ཆོས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཀྱན་དུ་གནས་པ་ནི།

སྒྲིང་བཞི་བ་དང་སྟོང་དག་དང་། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དག་དཔེར་བྱས་
ནས། །བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ཉིང་འཛིན་ཡོངས་སུ་
བསྐྱབ་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོད་པ་ཡུན་རིང་པོ་སྤངས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ནི་ཆད་གཟུང་བར་མི་རུས་ཀྱི། སྟོང་
གསུམ་གྱི་དུལ་སྤངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྒྲའི་ཉག་མ་རེ་རེས་
གྲངས་ནས་ཆད་གཟུང་བར་ཡང་མི་རུས་སོ། །གཟུང་རྟོག་གི་མདོར་བསྟན་ནི།

འཇུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་དང་། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་སོ་སོར་
དེ། །དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་རི་བཞིན་ཡུལ། །མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་
ཅེས་བྲ། །

ཞེས་པ་ལ། འཇུག་ལྟོག་གི་རྣམ་རྟོག་གི་དབྱེ་བའོ། །ཡུལ་རི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་
ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། རྣམ་རྟོག་གི་ངོ་བོའོ། །འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ། །རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་
འདོད། །སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །སོ་སོར་དེ་དག་དགུ་
བདག་ཉིད། །གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད། །དེ་དག་གང་གིས་

འཛིན་པར་འདོད། །

ཅེས་བ་ལ། སོ་སའི་སྤྱེ་བའི་རྣམ་རྟོག་རྗེས་སུ་འདོད་པ་དང་། འཕགས་པའི་
རྣམ་རྟོག་བཏགས་པ་གཉིས་ནི་དབྱེ་བའོ། །གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་ནི། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་རྣམ་རྟོག་གོ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་དགྲ་དགྲའོ། །

འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་རྒྱས་བཤད་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ལམ་ནི་ཡང་དག་འབྲུབ་པ་དང་། །ཤེས་
པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་དང་། །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་སོ་
དང་། །རང་གིས་རྟོགས་དང་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ཡི་ལས་བྱས་འབྲས་བྱ་
ལ། །འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་གྱི། །རྣམ་རྟོག་དེར་ནི་རྣམ་
དགྲར་འདོད། །

ཅེས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་
སེམས་ཇི་ལྟར་འཁོར་རྒྱ་ལགས་ཀྱི་ལན་ཁྲོད་ཀྱིས་སྦྱ་མ་དང་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་
སེམས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངམ། རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་པ་མ་མཐོང་ལགས། དེ་ཅིས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་
གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པས་སངས་རྒྱ་བ་མ་མཆིས་སོ། །དེ་
ཅིས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲེན་གྱི་བར་ནི་ཤིན་ཏུ་དཔེན་པའོ། །རིགས་ལ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་མཁའ་དང་སྤྱལ་པ་དང་གཟུགས་བརྟན་དང་འཁྲུལ་འཁོར་ལ་
ཉེ་རིང་མེད་པའི་དཔེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་ཉན་རང་དང་
རིང་ལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །དེ་ཅིས་ན་

གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་སོ། །ལམ་འབྲུབ་པ་ལ་
 མི་རྟོག་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ན་
 འགྲོ་བ་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པ་རི་ལྟར་བྱུང་བ་ལག་
 པ་ཞེས་པའི་ལན་རིགས་ཀྱི་འབྲུལ་པ་ལས་བྱུང་ལ། རྒྱུ་ཞུགས་ལ་སོགས་
 པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལས་ཡིན་ཅོ། །ལེ་ཏུ་བཞི་བརྒྱ་དགུ་པའོ། །

ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་པའི་རྟོག་པ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱས་སྤྲས་པ།
 རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་ལ་སྟོན་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་
 སྒྲིབ་པོ་ལ་སྟོན་པ་ལགས་སོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
 ཡུམ་ལ་སྟོན་པ་ལ་སྒྲིབ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཁུན་གྱི་བར་དུ་སྒྲིབ་པོ་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། མི་མཐུན་པའི་གཉེན་པོའི་རྣམ་
 རྟོག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྟོན་ཀྱང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་
 མི་བྱེད་པ་ནི་དཀའ་བ་བྱེད་པའོ། །རང་གི་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་
 སྤྲས་པ། ཡུམ་ལ་སྟོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་དཀའ་སྟེ།
 དེ་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དགོད་པར་འདོད་
 པ་ནི་དཀའོ། །

དེ་ཅིས་ན་རྣམ་མཁུན་མཁའ་མེད་པ་དང་སྒྲིབ་པ་དང་དབེན་པ་དང་གསོག་དང་
 གསོབ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་མེད་པའི་དོན་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་མཁུན་དང་ཚོད་པར་
 འདོད་པ་རྣམ་མཁུན་འདུལ་བར་འདོད་པའོ། །དེ་ཅིས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབེན་
 པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་དུག་ནི་ལྟ་རྣམས་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་།

སངས་རྒྱལ་དགོངས་པ་དང་། བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་དང་། ལྷའི་
བུ་སྟོ་བ་སྟེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་མཛད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པ་ལོ། །བྱེད་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱང་མེད་དེ་དེ་ལས་གཞན་པ་མེད་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་ནས་སངས་རྒྱལ་
ནས་ཆོས་བསྟན་ནས་ལུང་སྟོན་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཆགས་པ་མེད་པའི་ལེའུ་སྟེ་
ལྷ་བཙུ་པ་ལོ། །

ལས་སུ་བྱ་བའི་རྣམ་རྟོག་ནི་རབ་འབྱོར་ནི་ཅི་དང་ཅི་སྟོན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་ཉིད་ལས་བཅུམས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པས་ན། སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
བར་དུ་ཡང་མེད་ན་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། འབྲས་བུའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ནི་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གནས་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །དེ་ལ་དགེ་སྟོང་བརྒྱ་ལྷག་ཅུ་ཙམ་
མཆོད་པ་ལུལ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་དངོས་
ལ་བྱུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་དང་། གཞན་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་
དང་། བྱང་ཆུབ་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཟད་པ་དང་མི་སྟེ་
བ་མེད་པ་དང་། ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་མེད་པ་དང་། འཁྲལ་པ་ལ་འཁྲལ་
པར་ངོ་ཤེས་པ་ཡུམ་དང་ཡུམ་ཡོད་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་རྫོགས་པ་ལོ། །བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་ནི།

བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། །དེ་
འཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆོན་ཉིད་

དོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྟོན་པ་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གཞན་དང་
 དགའ་ལྗན་གྱི་གནས་དང་། མིའི་ནང་ནས་ཆེ་འཕྲོས་པ་ལོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ལ་དགའ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ལོ། །སངས་རྒྱལ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ལོ། །པ་རོལ་དུ་བྱིན་
 པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོན་པས་ཐེག་པ་འོག་མར་མི་ལྟུང་བ་ལོ། །ཡོངས་སུ་གཏད་པ་
 བློ་གྲུག་དགའ་བོ། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཏད་གྱི་ཆུང་མ་
 གསན་པར་བྱང་ཤིག །འདི་བཟུང་ན་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་གཟུང་བར་འགྱུར་
 རོ། །ང་སྟོན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་མཆོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་བྱས་ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་དང་ང་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་
 ནོ། །དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་
 བརྒྱ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སྟོན་ཀྱང་ཟད་པར་མ་གྱུར་པ་མཛོད་ཡིན་
 ནོ། །བསོད་ནམས་མང་བ་ནི་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ལ་
 བཀོད་པ་བས་ཡུམ་ཆོག་འགའ་ཞིག་སྐད་ཅིག་གས་ཡུད་ཅམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབང་ལ་བྱིན་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་ལོ། །གང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་ལམ་བཟུང་བསྟན་པ་ལོ། །ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྦྱི་
 བ་ཤེས་པ་ནི།

དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྦྱི་བའི། །ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། །ཟད་
 མེད་སྦྱི་མེད་བྱིར་དེ་དག །གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཡུམ་ལས་བྱུང་ཡང་

ཟད་པར་མ་གྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་མ་འདྲེས་པའི་བར་
མ་ཟད་མི་ཟད་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིས་ན་སྐྱེ་བའང་མེད་ན་ཟད་པར་མི་
འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་ལེ་འུ་སྟེང་གཅིག་པའོ། །

རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་ནི།
འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་
ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་རིགས་ཅི་ཞིག་ཟད། །སྐྱེ་མེད་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་
ཐོབ། །

ཅིས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་དུ་མི་ཟད་པ་དང་ཟད་མི་ཤེས་
བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཡོད་པར་
འདོད་པ་ལ་གྲོལ་བ་མི་འཐད་པ་ནི།

གཞན་གྱི་ཚེས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་
ཡི། །སྐྱིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་། །འདི་ལ་ཁོ་བོས་མཆར་དུ་
བརྟེན། །

ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྤྱིར་ལྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་ཟད་པ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པས་སྤྱིར་ལྟོག་
བའོ། །འཇུག་པ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་ངོ་ཤེས་པའི་ཡུམ་ནི།

འདི་ལ་བསམ་པ་ཅི་ཡང་མེད། །བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཡང་
དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །

ཞེས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྒྲོད་པས། བྱེད་པའི་སྒྲེས་བྲུ་
བཅུ་གཉིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ། བདེ་བ་
དང་སྐྱུག་བསྐྱུལ། བདག་དང་བདག་མེད། ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སྐྱ་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ཅིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྐྱ་མི་མཐོང་། ཆོས་གང་གིས་མཐོང་
བར་གྱུར་པ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྐྱ་མི་མཐོང་ངོ་། །མི་བདེ་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལྔ་
བཅུ་གཉིས་སོ། །

ཡུམ་དུ་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ནི།

སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ལ། །དེ་དག་པལ་ཚུན་བསྐྱུས་པ་གང་། །སྐད་
ཅིག་གཅིག་གིས་བཟོད་པ་ཡིས། །བསྐྱུས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་བའི་
ལམ། །

ཞེས་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་རེ་རེ་ལ་བྱུག་བྱུག་གོ། །སྐབས་འདིར་བསྐྱོམ་
ལམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། དེ་ནས་སང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི། ཏིང་ངེ་འཛིན་པ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་སོ། །ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་ལྔ་བཅུ་གསུམ་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་གསུམ་བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་རྟོག་པ་
དགུ་བཞི་སྟོན། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ལྟོག་པའི་ཕྱོགས་གྱི་རྟོག་པ་ནི།

སྔོན་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བྱིར་དང་། །རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་
ནི། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་

དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་
 དང་། ཉི་ཆེ་བ་དང་སྣ་ཆོག་མཉེན། གནས་དང་འཇུག་ལ་སྒྲོངས་པ་
 དང་། རྗེས་ལ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྣམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་
 འདི། རྟོག་པའི་རྒྱགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་
 ལས་འབྱུང་། །

ཞེས་པ་ལ། སྤིད་དང་ཞི་བར་མི་ལྟར་བ་ནི་ཉི་མའི་དགེལ་འཁོར་ནི་སྤྱིར་བཞི་
 ལ་མ་སྐྱབ་པར་འཇུག་གོའི་དཔེ་དང་། རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་
 བདུན་དང་བྲལ་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་མིང་མི་ཐོབ་པའི་དཔེ་དང་། འཕྲོངས་སྐྱ་
 འཛིན་པ་མེད་པ་ནི་བྱིས་ཐབ་མེད་པའི་བྱད་མེད་འཕྱོན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོགས་
 པའི་དཔེ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་བ་ནི་གོ་མཆོན་ཆང་བའི་དཔེ་འཕྲོ་གཞན་
 ཀྱིས་མི་བྱལ་པའི་དཔེ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་འགྲོ་བ་ནི་མཁར་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 རྣམས་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་བྱད་དུ་ནང་ཏུ་བ་འགྲོ་བའི་དཔེ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་
 ལོག་པ་ནི་ཆུ་རྣམས་གང་གྲ་དང་འགྲོགས་ན་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་རྣམས་པའི་དཔེ་དང་།
 ཉི་ཆེ་བ་ནི་ཐབས་རྒྱུར་པ་ལག་པ་གཡོན་པ་དང་འབྲེ་བའི་དཔེ་དང་།

སྣ་ཆོག་མཉེན་ནི་ཆུ་རྒྱུར་རྣམས་རྒྱ་མཆོར་ཕྱིན་ན་རོ་གཅིག་ཏུ་འབྱུར་བའི་
 དཔེ་དང་། གནས་དང་འཇུག་ལ་སྒྲོངས་པ་ནི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་
 རྗེས་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་འབྲང་བའི་དཔེ་ཡུམ་གྱི་རྗེས་སྐྱ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་
 འབྲང་བ་ནི་བྱད་རྒྱལ་མེས་དཔལ་ཡིན་ལ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ།

འཛིན་པ་དང་ནི་གཏོང་བ་དང་། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་
ནི། །གསུམ་ཆར་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་དང་། །གནས་དང་མངོན་པར་ཞེན་
པ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པ་དང་། །ཆགས་པ་དང་ནི་
གཉེན་པོ་དང་། །རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། །འཛིན་པ་དང་
པོར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ལ། འཛིན་པ་དང་གཏོང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཐེན་གྱི་བར་མི་འཛིན་མི་གཏོང་ངོ་། །ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དོ། །ཁམས་གསུམ་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་ནི་
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཁམས་གསུམ་དང་འབྲེལ་
ལོ། །གནས་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་ལ་མི་གནས་སོ། །མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་དེ་རྣམས་
ལ་མ་ཆགས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པའི་རྟོག་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་དང་། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱབ་པ་དང་། དེས་ཆོས་འཛིན་པར་མ་
བཏགས་པའོ། །ཆགས་པའི་རྟོག་པ་ནི་དེ་ཆོའི་སྤྱོད་མེད་པའོ། །

གཉེན་པོའི་རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་དུ་གཟུགས་ཤེ་
འཇམ། འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེ་འཇམ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་སྐྱུག་
བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་ཡོད་མེད་དང་། ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ་དང་། སྤྲོད་པ་དང་མི་
སྤྲོད་པ་དང་། མཆོན་མ་ཡོད་པ་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྤོན་པ་ཡོད་མེད་དང་།
དབེན་པ་དང་མི་དབེན་ཞེས་བྱ་བར་མི་རྟོག་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་

རིགས་འཇིག་པ་ནི་ཤིང་ཐོག་ཨ་མའམ་པ་ན་བ་བར་འདོད་པས་དེའི་སོ་
ནམ་བྱེད་པའི་དཔེས་བྱང་ཆུབ་པར་འདོད་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་
བྱའོ། །དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་འདོད་པའོ། །རྒྱ་མེད་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་ཆུ་སྐྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིའི་
དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་མའོ། །བྱིར་གྲོལ་བ་
དམིགས་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྦྱེས་བྲུ་གོ་མཚོན་ཆང་བ་པས་ཀྱི་གྲོལ་བས་མི་ཆུགས་
པའི་དཔེས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྔ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་ན་གཞན་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་
པའོ། །

བསྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི།

མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །བསྐྱང་བས་ཡོངས་སུ་མ་
བཟུང་དང་། །དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། །ལེགས་པའི་ལམ་
ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །སྦྱོར་བ་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན། །

ཞེས་པ་ལ། མདོར་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་
ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་དང་རྒྱས་པ་ཤེས་པར་
འཇུག་རོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་སྦྱེ་བ་མེད་འགག་པ་མེད། གནས་པ་མེད་འདྲ་འབྲལ་
མེད་པ་ཤེས་པའོ། །འགྲེའོ། །བསྐྱང་བས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྲུ་
ཡུལ་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཛད་དོ། །དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་
མེད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྦྱང་ཞེས་བྲུ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ལེགས་པའི་

ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ནི་དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་སློབ། གནས། དེ་ལྟར་སློམ་པའོ། །གཟུང་
རྟོག་གཉིས་པ་ནི།

གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། །འབྲུག་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཡིད་བྱེད་དེ། །སེམས་མི་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །སྤྱིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་དང་། །ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཡིད་མི་བྱེད། །བསྐྱོམ་དང་སྐྱོམ་པ་མེད་པ་དང་། །དེ་དག་ལས་ནི་
བསྐྱོག་ཉིད་དང་། །རི་བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་པ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
ལ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ལ། སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སྤྱིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ། ཐེག་པ་
དམན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཉན་རང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བྲལ། རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་བྲལ་
པ། བསྐྱོམ་དང་སྐྱོམ་པ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་བྱང་
ཆུབ་མི་ཐོབ། རི་བཞིན་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པའོ། །འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི། །

སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་དང་། །ཆོས་བཏགས་པ་དང་
སྒྲིང་མིན་ཉིད། །ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་དང་། །དངོས་པོར་
བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་དང་། །ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་དང་། །སྒྲིང་པ་
རྣམ་པར་འཁྲུག་པ་ལ། །འཇིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོ་སྟེ། །ཤེས་པར་བྱ།

བ་བསྐྱགས་བ་ཡིན། །

ཞེས་བ་ལ། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་
 བར་མ་བཏགས་བ་དང་། ཆོས་བཏགས་བ་དང་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་ལ་
 འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་ཆོས་སྤྲུམ་བཏགས་བ་དང་། སྟོང་བ་མ་ཡིན་བ་ཉིད་ནི་
 གཟུགས་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་དང་། ཆགས་དང་ནི་ས་བརྩ་
 ལ་མ་ཆགས་བ་དང་། རབ་ཏུ་འབྱེད་བ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མེད་བ་དང་། དངོས་པོར་བྱེད་དང་ནི་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སྤྲུམ་སྤྲིན་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སྤྲུ་དག་པར་བྱ་བའི་དངོས་
 པོ་མེད་བ་དང་། ཐེག་བ་གསུམ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སྤྲུན་ལྷས་ཀྱང་མ་གཟེགས་བ་དང་། ཡོན་དག་བ་མ་ཡིན་བ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་
 དེའི་སྤྲུལ་བ་ལ་ཡོན་གནས་བྱེད་མེད་བ་དང་། སྟོང་བ་རྣམ་པར་འབྱུགས་པའི་རྟོག་
 པ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་མི་འབྱུགས་པའོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་ཐ་མ་ནི།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་དག་གི། །བདག་ཉིད་ངེ་བཞིན་སྤྲིབ་
 ལམ་གསུམ། །ཞི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། །མཚུངས་པར་
 ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། །མི་མཉམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་དང་། །ཉོན་
 མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །གཉིས་སྤྲུམ་མེད་ལ་ཀྱན་མོངས་
 པ། །རྣམ་པར་རྟོག་བ་ཐ་མར་བཞེད། །

ཅེས་བ་ལ། ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲེམ་མེད་ཏུ་
 ཤེས་བ་དང་། ལམ་ཤེས་བ་ནི་ལམ་གསུམ་རྟོགས་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁུ་བ་ཉིད་ནི་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་རྣམ་གསུམ་ནི་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པ་ལ་བྱུང་མེད་བག་ལ་ཉལ་
ལ་བྱེ་བའོ། །ཞི་ལམ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྡུང་གིས་ཐ་
དད་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་དབྱེ་བ་མེད། དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་ནི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་
ཡིན། མི་མཉམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཉམ་པ་
ཉིད་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུག་གསུམ་ནི་ཕན་བར་ཡང་
མི་བྱེད་གཞོད་བར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །གཉིས་སུ་མེད་ལ་ཀུན་མོངས་ནི། གཉིས་
དང་གཉིས་མ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ། དེའི་མཐུག་བསྐྱེད་པ་མགོན་པོས་
གསུངས་པ་ནི།

ཡམས་ནད་འདི་དག་ཟད་ནས་ནི། །ཡུན་རིང་ཡོན་ནས་དབྱུགས་སྤྱོད་
ལྟར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི། །བདེ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ཆོགས་
ཀུན། །རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་ཐོ་བཞིན། །འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་སྤྲ་བ་
ཡིན། །

ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རིམས་ནད་དང་འབྲས་བུ་མཆོ་ཆེན་
པོ་ལ་རྒྱ་ཐོ་བཞིས་བརྒྱན་པ་བཞིན་ཏུ་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཆོགས་པ་འབྱུང་དོ། །ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཞུ་བ་མང་པོའི་ལེ་འཇུག་སྤྱི་བཞི་པའོ། །

ལེ་འཇུག་འདི་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཞུས་ལན་གསུམ། ལོག་
སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ལས།

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཉེན་པར་བྱེད། །

ཅེས་པ་ལ། རབ་འཕྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཡུམ་ཡང་ཟབ་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའང་དཀའ་བ་བགྱིད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞིག་ནམ་མཁའ་གཞི་
མ་མཆིས་པ་ལ་ལྗང་བུ་སྐྱེད་པར་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །བཀའ་སྩལ་བ། སེམས་
ཅན་མེད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པ་སྟེ།
དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞིག་ལྗང་བུ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་དེས་ལྗང་བུ་
དེའི་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་དཔྱེགས་པར་འདབ་མ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ངན་སོང་གསུམ་ལས་བརྟོན་ནས་མངོན་
མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
རྟོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བརྟེན་དོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི།

སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་པོ་ཉན་ཐོས་དང་། །བསེ་བྱའི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཆོགས་
དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་ལ། །བཀོད་པའི་དགེ་བ་
སྤེལ་མཛད་ནས། །བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། །འདི་ནི་རྣམ་
པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། །

ཅེས་པ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཕགས་
པ་ཉན་རང་ལ་བཀོད་པ་བས། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
དགེ་བ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ལ་བར་
གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་

བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །

བདག་པོ་བློན་པ་ཡིན་པར་བཞེད། རྣམ་པ་ཞི་ཉིད་འདི་ལ་ནི། །རབ་ཏུ་
སྤྲོ་རྣམས་བརྒྱད་མར་ཚོལ། །

ཞེས་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་
མེད་པ། བདག་པོ་ནི་བློན་རྣམ་པ་ནི་ཞི་བ། རབ་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཚོལ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་མེད་ན་འདི་སྒྲར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ནས་ཚོལ་བ་ནི།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །རྩོམ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། རྣམ་
ཀྱན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། །དམ་པའི་དོན་དང་ཀྱན་རྩིབ་
དང་། །སྤྱོད་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། །ཐབས་བཅས་ཐུབ་
པའི་རྟོགས་པ་དང་། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་། །གཉེན་པོ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དག་དང་། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་བསྐྱོམ་པ་ལ། །སྤྲོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོགས་པ། རྣམ་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ཉིད་བརྟེན་ནས། རྣམ་
པ་བརྒྱུད་དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་པ་ལ། དམིགས་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲོས་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་མེད་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡང་
དམིགས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ་གྱི་ལན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་
ཡང་དམིགས་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་དམིགས་པ་ལོ། །རྩོམ་ཉིད་ངེས་པ་ནི་རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་ན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་
ཐབས་སྤྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། གཞུགས་ནས་
 རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
 སློན་པར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་ངོ་མོ་
 ཉིད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཉིད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་འཐད་ཞུས་པའི་ལན། ཡུམ་ལ་སྨྱོད་པའི་ཆེ་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་
 མཁེན་གྱི་བར་ལ་སྨྱོད་ཀྱང་མི་རྟོག་མཆོན་མར་མི་བྱེད་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡོད་
 བའམ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་ན་བདེན་པ་གཉིས་མི་འཐད་
 རོ་ཞུས་པའི་ལན། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཀ་དངོས་པོ་
 མེད་པ་ནི་དོན་དམ་སོ། །ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལྔ་བཅུ་ལྔ་པའོ། །

གསོལ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྨྱོད་པ་གང་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། གཞུགས་
 རྣམ་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བར་སྨྱོད་དོ། །ཅི་ནས་ཆོ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 མི་འགྱུར་བ་ནི་སྨྱོར་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་མི་
 འཐད་དོ་ཞུས་པའི་ལན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་བྱགས་སུ་ཆུད་པ་ནི་
 སངས་རྒྱས་སོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་ན་
 གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་སྦྱེ་འགག་དང་འཁོར་འདས་མ་མཆིས་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞུས་པའི་ལན། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་སྦྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཡིན། དེ་ཅིས་ན། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་གཉིས་ལ་
 སྨྱོད་པས་ན་དགོ་བའི་རྩ་བ་མི་འཕེལ་བ་ལ་གཉིས་འཛིན་མེད་པ་ནི་ཆོས་

སོ། །དགེ་འདུན་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ནས་བསྐྱེད་བཀུར་བའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ལ་བསྐྱེད་བཀུར་བའི་ལེའུ་སྟེ་ལྷ་བཅུ་བྱག་པའོ། །

ཐབས་བཅས་ནི་སྦྱིན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སེར་སྣ་ལས་སྒྲོག་
པའོ། །སྦྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལྷ་བཅུ་བདུན་པའོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་དགེ་བ་ལས་སྒྲོག་པའོ། །པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་བཞིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ལ་སྒྲོང་པའོ། །པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་གི་ཐབས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་ལྷ་བཅུ་བརྒྱད་པའོ། །

སྤྱབ་པའི་རྟོགས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དངོས་པོ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་
དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བཞིས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པར་སྒྲོས་པ་མེད་པ་ནི་སྤྱབ་པའི་
རྟོགས་པའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཉག་ཅས་བྱ་བ་
དང་མི་ཉག་ཅས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཆོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མི་སྒྲོའོ། །དེ་ཅིས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ནི་སྒྲོར་མེད་པ་སྟེ་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་བཅས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་ན་
རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཇི་ལྟར་མཆིས་པ་ལགས་
ཀྱི་ལན། ཆོས་ཉིད་བཅུན་པར་བྱས་ནས་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དངོས་
པོ་མེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གཉེན་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཆོས་ལ་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་
བགྱིད་ལན། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་ལྟན་པ་ཡང་
མ་ཡིན་མི་ལྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
སོ། །

མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཞེས་བགྱི་བ་གང་
ལགས་ཀྱི་ལན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་
གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་ལྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པ་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བའོ། །མཆོན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་
མཆིས་ན་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་རྒྱུ་
ལན། མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ། སྤར་
མཆོན་ཉིད་གཅིག་མེད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །སྒྲོམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མཆོན་ཉིད་མ་མཆིས་དངོས་པོ་མ་མཆིས་ན་སྒྲོམ་པ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་
རྒྱུ་ལན། སྒྲོམ་པ་མ་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་བར་ཡང་མི་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའོ། །

ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་
བར་མི་སྒྲོམ་མོ། །དངོས་པོ་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་འོ། །དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་མེད་དོ། །ཐ་ན་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ཡང་མེད་ན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། རྣམ་འཕེལ་གྱི་ལེ་ཏུ་སྟེ་ལྟ་བུ་དགུ་པའོ། །

སྐབས་དྲུག་པའི་སྒྲིབ་སྒྲུག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ།

མཐར་གྱིས་པ་ནི།

སྒྲིབ་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དབང་
ཆས། །དངོས་མེད་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་དེ། །མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་
བཞེད། །

ཅེས་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་དྲུག་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་
རིམ་གྱིས་སྒྲོབ་པའོ། །རྗེས་སུ་དབང་པ་དྲུག་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་
པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
དང་། དགེ་འདུན་སྦྲེས་བྱ་བྱང་བཞི་དང་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། གཏོང་བ་
ལོངས་སྟོན་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའོ། །ལྷ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའོ། །དབང་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་མེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དབང་པ་དྲུག་གོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡིད་
ལ་མི་བྱེད་པ་དང་བཅུ་གསུམ་མོ། །མཐར་གྱིས་པའི་ལེའུ་སྟེ་དྲུག་ཅུ་པའོ། །

སྐབས་བདུན་པའི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།

སྐད་ཅིག་མའི་བཞི་ལས། དངོས་པོ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི།

སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ཡིས། །ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་བསྐྱས་པའི་
ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡི། །རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་
བྱ། །

ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་
གིས་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་རྟོགས་པའོ། །དཔེ་ནི་མགོན་པོས།

རི་ལྟར་སྐྱེས་བུས་ཐོ་ཆུན་རྒྱད། །རྟོགས་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་
པ་ན། །ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འབྲལ་བ་ལྟར། །སྐད་ཅིག་ཅིག་ཤོས་དེ་
བཞིན་ནོ། །དམིགས་པ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་ནི། །གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་
ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཤེས་རབ་པ་རྩོལ་ཕྱིན། །རྣམ་སྤྲིན་ཆོས་
ཉིད་གནས་སྐབས་སྐྱེས། །དེ་ཆེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཤེས་བྱ། །

ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་མ་མེད་པ་བྱེད་པ་མེད་པ་དམིགས་པ་
མེད་པར་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །མཆན་མ་མེད་པའི་ལེའུ་
སྟེ་དུག་ཅུ་གཅིག་པའོ། །

མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། །

སྒྲིན་ལ་སོགས་ལ་སྐྱོད་པ་ཡིས། །ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་འདྲར་གནས་

ནས། །ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་ནི། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་
གིས་ཉོགས། །

ཞེས་པ་ནི་མི་ལམ་དང་སྐྱ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་བྱང་པོ་ལྔ་
ལ་གནས་ནས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་རྫོགས་པ་ནི་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལ་
མཆན་ཉིད་མེད་དོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི།

མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་
ལྟར། །ཆོས་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་པར་ནི། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་
གིས་མཐོང་། །

ཞེས་པ་ནི་མི་ལམ་དང་སྐྱ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་བྱང་པོ་ལྔ་
ལ་གནས་ནས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་རྫོགས་པ་ནི་མི་མཐོང་མི་ལམ་མི་བ་པོ་མི་
མཐོང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བའི་བཤད་པ།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི།

ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་ནམ་ཀྱན་དུ། །ནམ་
པར་དག་འཇུག་གང་དག་ཡིན། །དེ་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །

ཞེས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་དག་
པ་ནི་མ་བཙུག་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལོ། །མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ལེ་ལུ་སྟེ་བྱུག་ཅུ་
གཉིས་པའོ། །

ལེ་ལུ་འདི་ནས་འགྲོ་ནམས་ཞི་བ་དང་། བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་སྟོན་པ་ནི་
ལྷས་ལན་བྱུག་ །ཕྱོགས་བསྐྱོར་བདུན། བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་སྟོན་
པ་ལས།

འགྲོ་ནམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །བསྐྱུ་ནམས་བཞི་ལ་འགོད་པ་
དང་། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བཙས་པ་ཡིས། །ནམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་
པ་དང་། །བདག་ཉིད་རི་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི། །དོན་དང་པ་རོལ་
ཕྱིན་བྱུག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་པ་
ཉིད་དང་གཉིས་ཟད་དང་། །བརྟུ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། །ལུས་
ཅན་ནམས་ནི་ཡོངས་སྤྲོན་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་
ནི། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་སངས་

རྒྱས་ཞིང་། རྣམ་པར་དག་དང་ངེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དོན་ནི་
 ཚད་མེད་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྟོན་ལོན་ཏན་དང་། བྱང་
 རྒྱལ་ཡན་ལག་ལས་རྣམས་ནི། རྒྱུད་མི་བླ་དང་བདེན་མཐོང་
 དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྦྲངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱལ་དང་
 བྱི། རྣམ་པར་བྱང་དང་ཆོགས་དང་ནི། འདུས་བྱས་དང་ནི་འདུས་མ་
 བྱས། ཐ་དད་ཉིད་དུ་མི་མཐོང་དང་། རྒྱ་ངན་འདས་ལ་འགོད་པ་
 བྱི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡི་ཐིན་ལས་ཏེ། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །

ཅེས་པ་ལས། དང་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་
 འཐད་དོ་ཞུས་པའི་ལན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་
 འབྱུལ་ནས། མི་ལམ་མཐོང་ངོ་མི་ལམ་མི་བ་པོ་ཡང་མཐོང་ངོ་ལ་སྟོན་ཏེ། དགོ་
 མི་དགའི་ལས་ཀྱིས་འགོ་དྲུག་གི་སྒྲུང་བ་ཤར་བས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་དོན་
 མཛད་དོ། །གཉིས་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ནི་ངོ་མཆོར་ལགས་སོ། །

བཀའ་སྒྲུལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
 པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དྲུག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ནི་ངོ་མཆོར་མཛད་གྱི་
 ཆོས་སོ། །གསུམ་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཉན་རང་ལ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་
 མཆོར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་དེ་གང་ལགས། བཀའ་སྒྲུལ་པ། བྱིན་པ་ནས་རྣམ་

མཁུན་གྱི་བར་རོ། །

ཕྱོགས་བསྐྱར་བདུན་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་སྦྱོན་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུ་འདིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་གཟེགས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཆེད་དུ་བསམས་
 རས་ཕྱོགས་བཅུ་འདི་དཔྱལ་བ། ཕྱོགས་བཅུ་འདི་དུད་འགོ། ཕྱོགས་བཅུ་འདི་ཡི་དྲུག་ས།
 ཕྱོགས་བཅུ་འདི་འདོད་ལྷ། ཕྱོགས་བཅུ་འདི་གཟུགས་ཁམས་གྱི་ལྷ། ཕྱོགས་བཅུ་འདི་མི་
 རྣམས་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མཐོང་ངོ། །བསྐྱུ་བ་བཞི་ནི་བར་བེད་གི་སྦྱོན་པ་དང་། ཆོས་
 གྱི་སྦྱོན་པ་དྲན་པ་ནི་བར་གཞག་པ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདེས་པའི་བར་
 གྱི་ཆོས་སྐྱུ་དང་། མཆོན་བཟང་པོ་སྐུ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
 བརྒྱད་ཅུ་འེངས་སྐྱུ་དང་། ཡི་གེས་ཡི་གེ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་
 ཅས་པ་ཡན་ཆོད་ཆོས་གྱི་སྦྱོན་པ་དང་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་དུག་བརྗོད་པ་ནི་སྦྱོན་
 པར་སྐྱ་བ་དང་། དེ་དུག་གི་དོན་ལ་དོན་སྦྱོད་པ་ནི་དོན་སྦྱོད་པ་དང་། དེ་དུག་དང་
 མི་འགལ་བ་ནི་དོན་མཐུན་པའོ། །སྐུ་པའི་སྐུ་འེུས་ལན་གསུམ་ནི་རབ་འབྱེད་
 གྱིས་གསོལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལགས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་དུག་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་སྐྱུ་དེ། སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་
 སྟོན་པ་ལགས། སྟོང་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་མ་མཆིས།

སེམས་ཅན་མ་མཆིས་པས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་མ་མཆིས་
 ལགས་སོ་ཞུས་པའི་ལན། སེམས་ཅན་མེད་པས་སྟོང་པ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་རིག་པར་
 བྱའོ། །གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་བདག་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་རིག་ནས་
 གཞན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་གྱི་སྐུ་པས་སྐུ་པ་མང་

པོ་སྤྱལ་ཏེ། ལ་ལ་སྒྱུན་པ་ནས་ལ་ལ་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་བཀོད་ན་གང་ཡང་
བཀོད་པ་ཡོད་སྟེ་མཐུ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་མ་
བཅིངས་མ་གྲོལ། མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཐུན་གྱི་བར་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཞོན་པ་མེད་
དོ། །ཁྱེས་ལན་གཉིས་པ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ཡང་གཞན་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱང་གཞན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་ན། ལས་རྒྱ་འབྲས་མི་
འཐད་དེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱད་དུ་འོ་ཞེས་པ་
ལ། བཀའ་སྤྱལ་བ། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཉེ་བུ་གསུངས་ཀྱི། དོན་དམ་པར་མ་
ཡིན་ནོ། །ཁྱེས་ལན་གསུམ་པ་བསྒྲུབས་པ་དང་མ་བསྒྲུབས་པས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པ་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཆར་སྤྱེ་ནས་བསྒྲན་པ་མ་ཡིན་ན། ཀྱན་
སྤྱོད་གསུམ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་
རྟོགས་པར་བཤད་ཀྱི་ཁྱེས་པའི་ལན། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་མཆན་ཉིད་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཆོ། བདག་ཉིད་དགོ་པའི་
ལམ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་གཞན་མ་ལ་འགོད་པའི་དཔེ་ནི་སྤྱལ་བ་དེ་དགོ་བ་སྤྱོད་ཀྱང་དེའི་
རོ་མུང་བ་ནི་མེད་དོ། །མཆན་དཔེའི་ལེ་འུ་སྟེ་དུག་ཅུ་གསུམ་པའོ། །

ལེ་འུ་འདི་ནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་།
བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་

པའི་ཕྱིན་ལས་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
བ། རི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ལགས། ལན་སྟུང་བའི་ཉོན་
མོངས་བ་དམིགས་བ་བཅུ་གཅིག་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱོད་བ་
མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་བ་གང་ལ་ཡང་མི་སྦྱོད་
ན་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རྟོགས་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་བ་གསོལ་བ། བྱང་པོ་ལྟ་སྟུང་བ་ལྟ་བུ་ལགས་ན། སྟུང་བ་ལ་ནི་བྱང་
པོ་ལྟ་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་བྱང་བ་འགྲོ་བ་ལྟ་མ་མཆིས་ན་རི་ལྟར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུར་འགྱུར་ལགས། ལན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྦྱོད་པའི་ཆོ། འགྲོ་བ་ལྟ་ལ་སོགས་བ་ལ་དམིགས་ཏེ། སྟུང་བ་ལྟ་བུར་ཤེས་
སོ། །མཐོང་དོ། །རྟོགས་སོ། །གསོལ་བ་སྟུང་བ་ལྟ་བུར་རྟོགས་ལགས་ན་གང་གི་
དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིན་བ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱོད་ཅིང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བགྱིད་བ་ལགས། ལན་
གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་རང་གིས་སྟུང་བ་ལྟ་བུར་མ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་དོ། །གསུམ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་
ལ་སོགས་བ་ལགས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཅི་ལ་གནས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དུ་བསྦྱོད་བ་ལགས། ལན་
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མིང་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་ཞེན་བ་ལགས། དེའི་ལོག་
རྟོགས་འགོགས་པའོ། །

བདག་ཉིད་རི་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་

གསོལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང་མཚན་མར་བསལ། ཆོས་སུ་རྟོགས་པ་ལས་
བྱུང་བ་ལགས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ། བདག་གཞན་
དགེ་ལ་སྟོད་ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གཞོལ་བ་ལགས།

ལན་ཐལ་བ་ནི་གལ་ཏེ་དངོས་སོའང་དངོས་སོའི་མཚན་མ་གཅིག་ཡོད་ན་
ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ། བདག་གཞན་དགེ་བ་ལ་སྟོད་
ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གཞོལ་བ་ལ་སྟོར་བར་མི་འགྱུར་བར་
ཐལ་བ་ལས། རྟོག་པ་དངོས་སོ་དང་དངོས་སོའི་མཚན་མ་མེད་པས་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ། མཚན་མ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དུག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་རང་རྩོགས་བར་བྱས་
ནས་གཞན་དགེ་བ་ལ་སྟོར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཆུང་དུ་ན་སྒྲིའི་ཅེ་མོ་ཆ་ཤས་བཞག་པ་
ཙམ་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ། མཚན་མ་མེད་
པ་བྲན་པ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱང་འདྲིག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་ལས། དེ་ལས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

གསོལ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མ་མཆིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལགས་ན།
འདི་དག་ནི་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་འབྲང་
བར་བགྱིའི་ལན། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་ཡང་གཞན་ལ་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་
ཞིག་ཡིན་སྟུང་མཇུག། གསོལ་པ་དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་རྒྱན་
དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནམ། གསོལ་པ་དེ་མ་ལགས་སོ། །རྣམ་གྲངས་

དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་མ་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཕེལ་ལོ། །

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ལ་སྟོང་
པས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞུས་ལན་གཉིས་པ།
ཐན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་བསྐྱབས་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་
དཀྱག་པར་མི་འགྱུར་རམ། ལན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གང་
ཡང་མེད་པས། དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་
མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གསོལ་པ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལགས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྟོང་
པས། རི་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་ལ་མེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བགྱི།
ཐ་དད་མེད་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བསྐྱབས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་ཡང་གཞན་མ་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱང་གཞན་མ་ལགས་སོ། །

དེའི་ལན་གཟུགས་དང་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་པས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
ཆོས་གང་ཡང་མ་མཐོང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཤེས་ནས་མིང་
མེད་པ་ལ་མིང་གི་བདུན་སྟོན་ཏེ་འདི་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་རོ་
ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ནོ། །དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྩས་ཀྱི་རྣམ་པ་གྱི་ན་ཞིག་ལ་
བརྟེན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱེ་བྲག་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲུང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱའི་ཡན་

ལག་རྒྱུགས་པའི་བར་དུ་བསྟན་ན། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱིས་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་དག་
 དེ་ལ་རོ་མཆར་དུ་འཛིན། སྒྲིམ་བུ་མཁས་ཤིང་གསལ་བ་མགོ་སྒྲོར་དུ་གོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་མ་
 གཏོགས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མ་མཐོང་ཡང་། ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་
 ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་མི་དམིགས་པར་སྒྲིན་པ་ནས་རྣམ་
 མཐེན་གྱི་བར་དུ་བདག་ཀྱང་སྒྲོད་གཞན་ཡང་སྒྲོད་དུ་འཇུག་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 དུས་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོན་ཏོ། །མཉམ་བཞིན་གྱི་
 ལེའུ་སྟེ་རེ་བཞི་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་སྒྲིན་ལས་ལྔ་ལས། དང་པོ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ནི་ཞུས་པ།
 སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་ན་སྤྱི་དོན་དུ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་སྒྲོམ་པ་ལགས། ལན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་འགོད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་
 སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་འགོད་ཅིང་དུག་པོ་དེ་ཉིད་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་ཞིང་མི་དམིགས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཛད་པ་ནི་
 དགེ་བ་བརྩུ་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་ལ་བདག་ཉིད་གནས་ཤིང་སེམས་ཅན་
 གཞན་འགོད་དོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་ཞུས་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 བློ་གཤམ་ཉི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་ལགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ནི་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་དཔྱད་པ་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གྱི་དོན་དུ་འཇུག་
ལ། ལན་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལགས་ན་ཆོས་
དེ་རྣམས་མ་དཔྱད་པ་སོ། །

གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ན་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ནས་
རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་སྟོན་ཏེ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་
གྱི་བར་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དོ། །དེ་བས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་
བར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་གོ་བ་ནི་འཛིག་པར་མི་འགྱུར། བྱིས་མེད་པར་འགྱོ་བ་མ་ཡིན། འཕྲེལ་
འབྲེལ་མེད། སྦྲེལ་གཤམ་མེད། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་དེ་
ཡུལ་ན་མི་གནས་ཚུགས་ན་མི་གནས་པ་འགྱོ་འོང་མེད་པ་དེ་ལ་གནས་ནས་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་ནས། སྦྲིབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །

རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བྱེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་བ་ཅུ་གཉིས་ནས་དཔེ་བྱང་
བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་མི་དཔྱད་པ་ན། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དངོས་
པོར་ཐེ་ཆོམ་ལྟ་གལ་འོང་། དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱུལ་བས་འཁོར་
རྣམ་པ་བཞི་ལ་ཆོས་བསྟན་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པ་

བཞེན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱེས་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་འགོད་དོ། །གང་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་མེད་པ་དེ་ལ་བདག་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །

གང་ལ་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁེན་གྱི་བར་དུ་མེད་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་
 པ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་གནས་ཤིང་སྤྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་གྱུར་པ་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་
 གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་འགྲེལ་རྟོ། །བྱང་
 ལྷག་གྱི་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བསྐྱད་ཀྱི་
 བར་དུ་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་མ་སྦྲེས་པ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ནི་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ཀྱི་
 བྱང་ལྷག་སྟེ། བདག་ནས་ནམ་མཁེན་གྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །བྱང་ལྷག་སེམས་དཔའ་
 ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་ལམ་གྱི་དོན་དུ་བྱང་ལྷག་
 ལ་འཇུག་པ་མེད། དེ་ནི་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །བྱང་ལྷག་སེམས་དཔའ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས། སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་ནས་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ཚུལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལས་ཉམས་པར་མི་
 འབྱུར་རོ། །

ལྷན་ལས་གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སྟོད་ཅིང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡང་གཞན་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱང་གཞན་ཡང་ཞེས་འགའ་བར་མི་བགྱིད། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་

ཀྱང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་དོ་མཆར་རྟོ། །དེའི་ལན་གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་མ་
ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་རང་བཞིན་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ན་
ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁོང་དུ་རྩྱུད་ནས་སངས་མི་རྒྱ་བར་ཐལ་བ་ལས།

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་འདིག་པའམ་རྟག་ཏུ་གནས་པའམ་འགོ་ས་མེད་
དེ། གཞན་དུ་ན་འདིག་རྟེན་རྣམས་ནི་མོངས་ཤིང་ཕྱང་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་
སྐྱེ་བྱ་ན་འཆིའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལས་མི་གྲོལ་ལོ། །དེའི་སྤྱིར་བྱང་རྩྱུབ་སེམས་དཔས་
རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྟོང་ཅིང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁུན་གྱི་བར་སྟོང་ངམ་མི་སྟོང་ཞེས་རྣམ་པར་འབྱུག་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་
སྤྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་
རོ། །འདི་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་
འབྱུག་པར་མི་བྱེད་དོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འདི་ནམ་མཁའ་འབྱུག་པར་མི་བྱེད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་འབྱུག་པར་
མི་བྱེད་དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་རྣམས་འབྱུག་པར་མི་བྱེད་དེ། གཉིས་ཀ་དམིགས་
སྤྱི་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་ཟད་གྱི་མཛད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་ལགས་ན་
བདག་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྩྱུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར། གཉིས་སྤྱི་འབྱེད་པ་ལ་ནི་བྱང་རྩྱུབ་མ་མཆིས་སོ། །ལན་
དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་ལ་སྟོང་པ་ལ་བྱང་རྩྱུབ་མེད་དོ། །བྱང་རྩྱུབ་ནི་གཟུགས་

ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་ལ་མི་སྒྲིང་དོ། །དེ་ཅི་འདྲི་བྱེད་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ནི་བདག་གས་བདག་གིར་བྱ་བ་མེད་པ་སྟེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་ལ་བདག་གས་བདག་གིར་བྱ་བ་མེད་དོ། །

བྱང་ཆུབ་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་གང་ལ་ཡང་མི་སྒྲིང་དོ། །གསོལ་བ་འོ་ན་བྱང་ཆུབ་ཅི་ལ་སྒྲིང་ལགས། ལན་མགོ་བསྐྱེད་བཞི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱུལ་བ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་མི་ལམ་གྱི་སྒོ་འཛིན་པའམ་མི་འཛིན་པ་གང་ལ་སྒྲིང་། ལན་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཉལ་བ་མ་མཆིས་ན་མི་ལམ་གྱི་སྒོ་འཛིན་པའམ་མི་འཛིན་པ་གང་ཡང་མི་སྒྲིང་དོ། །བདའི་མཛད་པ་ནི་གསོལ་བ་བྱང་ཆུབ་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་གང་ལ་ཡང་མི་སྒྲིང་། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་ལ་ཡང་མི་སྒྲིང་ན། སྤྱིར་ལུགས་ཀྱིས་ནི་པར་ཕྱིན་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཉིད་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱ། པར་ཕྱིན་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་མ་རྫོགས་ན་སངས་རྒྱ་བར་མི་རུས་སོ། །ལན་པར་ཕྱིན་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་མ་རྫོགས་ན་སངས་མི་རྒྱ་རྫོགས་ན་སངས་རྒྱ་ཞེས་པ་དེ་བས་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་གནས་ཏེ་སངས་རྒྱའོ། །རང་བཞིན་དེ་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྟེ། འཕེལ་འགྲིབ་མེད། སྒྲིལ་གཤམ་མེད། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད། ཐོབ་པ་དང་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་མེད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་སངས་རྒྱའི་དོན་དམ་པར་ནི་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་དུ་མ་ཡིན་ལོ། །

དེ་བས་ན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལ་སྒྲིང་།

ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་
 དམིགས་སོ། །མགོ་བསྐྱེ་བ་ནི་རབ་འབྱོར་དབྱ་བཙུག་པ་ཐོབ་ཅེས་བ་དེ་དག་
 དམིགས་པར་འགྱུར་རམ། །གསོལ་བ་མ་ལགས་སོ། །འདི་གཞི་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་
 བསྟན་པ་ལགས་སོ། །དོན་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ཡང་
 འདི་གཞི་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་
 འཕེལ་འགྲིབ་བམ་པན་གཞོད་གང་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉེ་བར་
 གཟུང་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་དམིགས་ན། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་
 རྣམ་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
 ལ་སྒྲིད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཉིད་འཁྲུག་པ་མེད་
 པའི་ལེའུ་སྟེ་རེ་ལྟ་བུའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་མི་དམིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་
 པའི་སྒྲིན་ལས་གཉིས་སྟོན་པ་ལས་དང་པོ་ལ་ཁུས་ལན་བདུན་ནི་གསོལ་བ། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་རྫོགས་པར་བགྱིས་
 ཀྱང་སངས་མི་རྒྱ་ལགས་སམ། ལན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྒྲིད་པའི་ཆེ་
 ཐབས་མཁས་པས་སྒྲིན་པ་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་སྒྲིད་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱང་མི་
 དམིགས་དེ་ལས་གཞན་དུ་འང་མི་སྒྲིད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཡུམ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིད་ན་ཁྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སངས་རྒྱལ། །

ཁུས་ལན་གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྒྲིད་པའི་ཆེ། བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་བཙོན་པར་བགྱིད་པ་ལགས། དེའི་ལན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་

གྲུ་བར་ལ་མི་སྒྲོར་མི་འབྱེད་དེ། གང་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ལས་དབྱེ་བར་བྱ་བ་དོ་ཤོ་ཉིད་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁྱེས་ལན་གསུམ་པ་ནི་གང་སྐྱར་བ་ལས་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་དོ་ཤོ་
 ཉིད་མ་མཆིས་ན། དུམ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། དུམ་ལ་མ་བསྐྱབས་ན་
 སངས་ཀྱང་བར་མི་རྒྱས་ལགས་སོ། །

དེའི་ལན་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་གྱི་འོན་ཏེ་མ་དཔེགས་ན།
འདི་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་རོ་ཞེས་ཅི་ཞིག་གཟུང་། སྦྱིན་པ་ནས་
རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ནི་གཟུང་དུ་མེད་པ་སྟེ། སྟོབ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་དང་སངས་
ཀྱས་ནས་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོའི་བར་རོ་ཞེས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། ལྷས་པ་བཞི་པ་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་ནས་སངས་ཀྱས་གྱི་
བར་དུ་དཔེགས་སུ་མ་མཆིས་ལགས། ལན་རི་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་
བར་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོས་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཡོད་དམ་ཡོད་པར་འགྱུར་རམ། གསོལ་བ་དེ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ལགས་ཀྱི་དེ་ནི་མ་མཆིས་ལགས་སོ། །ལན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དབང་གིས་དངོས་པོར་བཟུང་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་ལས་བརྒྱུག་ནས་བྱང་ཆུབ་ལ་འཛོག་གོ། །

ཁྱེ་བ་ལྷ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་འབྱུག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་གང་ལགས།
ལན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་ཆོས་གང་ལ་ཐོགས་པའི་དངོས་
པོའམ་ཁྱེ་བ་འཇམ་། སྟོན་ཡུག་པའཇམ་། ཆེ་ཆད་ནས་ལེ་ལོར་བྱུང་པའི་དངོས་པོ་མ་
མཐོང་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོངས་པས་ཕྱང་པོ་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་ལ་

མཛོན་པར་ཞེན་པས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་
པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ནས། སྤྱི་མའི་མཁའ་པོ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱིས་པར་
སྤྱོན་བྱུག་གི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀས་ལས་བརྒྱུག་སྟེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བཀོད་དོ། །

ཞུས་པ་བྱུག་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་མ་མཆིས་ན་རི་ལྟར་པ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པ་
བྱུག་ལ་སྦྱོར་ཞིང་། རྒྱུན་ཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ལགས། ལན་ཀྱང་རྫོང་གི་བདས་དེ་ཆེ་སྟོན་པ་མ་གཏོགས་པར་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ཚོ་འདི་ཉིད་ལ་གདགས་ཀྱང་མི་དམིགས་ན་རྒྱུན་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
ཅི་སྟོན། ཞུས་པ་བདུན་པ་ནི་ཆོས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཀྱང་མི་དམིགས། ཁམས་
གསུམ་དང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་། སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་མི་
དམིགས་ན་སེམས་ཅན་བཅེངས་གྲོལ་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ལས་གྱི་
རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པས་བདག་གམ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ལགས་སམ། དེའི་ལན་སྟོན་སེམས་ཅན་འགྲོ་
བ་ལྟ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པ་ཕྱིས་མེད་པར་འགྱུར་བ་
མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བྱང་རུང་མ་བྱང་རུང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་
པར་གནས་ཏེ།

དེ་ལ་བྱེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་བཅུ་གཉིས་ལྷན་པོ་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན།
འགྲོ་བ་ལྟའི་འཁོར་བ་ནས་དགྲོལ་བ་ལྟ་གལ་ཡོད། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་
གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཐོས་ནས། སེམས་ཅན་སྤྱོན་ཅི་

ལོག་གི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་དང་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ལ་འབྲུག་གོ། །

དཔེར་ན་སྒྲིབ་པ་འཁུན་པོ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ཞིག་གིས་སྒོག་ཆགས་མང་པོ་
 སྒྲིབ་ཏེ། བཟའ་བ་དང་བཅའ་བས་ཆོམ་པར་བྱས་ནས། བདག་གིས་བསོད་ནམས་
 མང་དུ་སྤེལ་ལོ་ཞེས་ཡང་ཡང་དུ་བརྗོད་ན། དེས་ཆོམ་པར་བྱས་པའམ་བསོད་
 རྣམས་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་དམ། མ་མཆིས་ལགས་སོ། །ལན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔེར་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ནས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་
 བརྒྱད་ལ་སྦྱད་ཀྱང་ལམ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་བཏུལ་བ་
 གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞུས་ལན་གཉིས་པ་ལུས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་
 པའི་སྒྲིབ་ལས་ནི་རབ་འབྱེད་གིས་གསོལ་བ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པ་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བབྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གང་
 ལགས། བཀའ་སྒྲུལ་བ། སྒྲིབ་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔེར་ལམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲིབ་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་དུག་གིས་
 སེམས་ཅན་པ་རྣམས་ཏུ་སྒྲིབ་པ་དུག་དང་བལ་བ་དག་མཐོང་ན།

ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་པ་རྣམས་ཏུ་སྒྲིབ་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་སྒྲིབ། དེ་དག་
 རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ། བདག་ཅག་སྒྲིབ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་དུག་
 པོས་སྒྲིབ་པ། པར་སྒྲིབ་དུག་གི་སྒྲིབ། ཟས་འདོད་པ་ལ་ཟས་ཞེས་པ་ནས་མིའི་ཡོ་
 བྱད་གང་ཡང་རྒྱང་བའི་བར་དུ་སྒྲིབ་གི། པར་སྒྲིབ་དུག་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲིབ་ཅིག་
 ཅེས་པ་ནས་ཡོན་དག་སྤེལ་གཏོངས་ཀྱི་པར་སྒྲིབ་དུག་སྟེ། ལེའུ་རེ་དུག་པའོ། །

ལེ་ལུ་འདི་ནས་མཛད་པ་བཞི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་མངོན་
བར་མ་ཞེན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་
པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ནི་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་
རོ། །གསོལ་བ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ལགས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཅེས་བསྐབས་
ན། སྦྱོས་པར་མི་འགྱུར་ལགས་སམ།

ལན་གྱིས་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཆོས་འདི་དག་སྟོང་པར་མི་ཤེས་པས་མངོན་
བར་མ་ཞེན་པའི་མཛད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་
བར་མི་དམིགས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་ནས་
རྣམ་མཐེན་ལ་སྦྱོད་ཅིང་དེས་རྫོམ་སེམས་སུ་མ་བྱེད་ཅིག། དེ་ལ་སྦྱིང་པོ་གང་
ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ནས་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་མི་གནས། བསམ་གཏན་བཞི་ནས་མངོན་
ཤེས་དུག་གི་བར་དང་། དེ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། རྣམ་པ་གང་གིས་མཉམ་
པར་གཞག་པ་ལ་མི་གནས། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱང་མི་གནས་ཏེ། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་ནས་ས་བརྒྱའི་བར་དུ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སེམས་གཞན་གང་ཡང་མ་བསྐྱེད་དོ། །

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་མཛད་པ་ནི། གསོལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྦྱེས་
ལགས་ན། བྱང་ཆུབ་རི་ལྗར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། དེའི་ལན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྦྱེས་
པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་མི་ཤེས་པའི་དོན་དུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གྱི་སེམས་ཅན་

ནམས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་དོ། །སྤྱིས་པ་དང་མ་སྤྱིས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་
དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་
ལྟ། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྣད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བསྟན་པའོ། །

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་ནི་གསོལ་བ།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ལགས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བགྱི། དེའི་ལན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ལྷན་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་སྦྱངས་ནས་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་ནི་མི་དགེ་བ་བརྟུན་དང་པར་
 ཕྱིན་རྒྱལ་གི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སྦྱོགས་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་
 དང་། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་།
 གཞུགས་ནས་ཆུ་ཡིའི་བར་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། དམིགས་པ་
 བརྟུག་ཅིག་གི་འདུ་ཤེས་ནི་གནས་ངན་ལེན་ནོ། །གནས་ངན་ལེན་སྦྱོང་བ་གསུམ་
 ནི་བདག་སངས་ཕྱིན་རྒྱལ་ལ་སྦྱོང་ཅིང་གཞན་ཡང་སྦྱལ་བ་དང་། ཞིང་སྦྱོང་གཉིས་པ་
 ནི་མཆོད་པ་རྣམ་པ་ལྷན་སྦྱོང་བ་དང་།

གསུམ་པ་ནི་སྒྲིམས་འདུག་གསུམ། བྱང་ཕྱོགས་སུམ་ཅུ་ཙམ་བདུན་ཀླམ་ཐང་
 ལྷོ་གསུམ་ལ་མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགོད་པ། ཉམ་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་
 ལྷན་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་སངས་མི་རྒྱ་བར་བདག་དང་གཞན་ཀླམས་ཀྱི་ཆོགས་
 སོགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་བྱེད་དེ་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ངན་སོང་
 གསུམ་དུག་གསུམ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི། བག་ལ་ཉལ་དང་ཀྱན་ནས་ལྷང་

བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གདགས་པའི་མིང་ཡང་མི་སྲིད་ཅིང་།

ཞིང་རྒྱུད་གིས་བཏབ་པའམ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་དག་ལ་རྣམ་ཐར་གསུམ་
 དང་། སྐྱེ་ལག་མེད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲིབ་རྒྱུ་། །གང་སྒྲིབ་པ་དེ་ལ་མཆན་མ་མེད་དོ། །གང་མཆན་མ་
 མེད་པ་དེ་ལ་སྒྲོན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ཉིན་མཆན་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་རྒྱུ་། །དེ་སངས་རྒྱུས་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ལ་ལེགས་པ་བརྗོད་ཅིང་མཆན་ཐོས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་ཏེ།
 ཆོས་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་མི་བཟོ། །སེམས་མི་དག་བའི་རྩ་བས་ནོན་པ། དག་
 བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མ་བེན་པ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བར་ལྟུང་ནས་ལོག་པར་འཇིན་
 ཏེ། སངས་རྒྱུས་དང་ཆོས་ཡིན་པ་ལ་མིན། མིན་པ་ལ་ཡིན་ཞེས་བེར་ཞིང་དགོན་
 མཆོག་སྤངས་པས། ཞི་བའི་ལོག་ཏུ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོས་བཀོལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ལ་ངེས་པར་སྒྲིབ་རྒྱུ་། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་
 ལེའུ་སྟེ་རེ་བདུན་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་མཇུག་པ་བཞི་སྟེ། ངེས་པ་དང་སེམས་ཅན་དོན་དང་། སངས་
 རྒྱུས་བསྟེན་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ངེས་པ་
 ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ཏུ་ངེས་པའོ། །གསོལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ངེས་པ་ངན་སོང་གསུམ་ལ་
 སོགས་པར་འགྱུར་རམ། དེའི་ལན་མགོ་བསྐྱེད་ནི་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ངན་སོང་དུ་
 མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་མི་

ཁོམ་པའི་གནས་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པར་ལྷུང་བའི་གནས་མེད་དོ། །

སེམས་ཅན་དོན་ཆད་མེད་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་ནི་བྱུག་ལས། དང་པོ་གསོལ་བ།
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་བརྒྱུད་དུ་མི་སྐྱེ་ན། སངས་རྒྱལ་ཉིད་
 ། གྲུང་གྲོལ་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རབས་བསྐྱེད་ན་དེའི་ཆོ་དགོ་བ་གང་དུ་ཐལ། དེའི་ལན་
 ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 ཆེད་དུ་བསམས་ཤིང་སེམས་ཅན་དོན་དུ་ལུས་སྒྲངས་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་གོས་
 སོ། ། ལྷུས་ལན་གཉིས་པ་དགོ་བའི་ཆོས་གང་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལྟ་བུའི་ངན་འགྲོའི་
 ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལགས། དེའི་ལན་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་འཛིན་དོ། ། ལྷུས་ལན་གསུམ་པ་དགོ་བའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ལྟར་ངན་སོང་དུ་འགྱུར་ལགས། དེའི་
 ལན་མགོ་བསྐྱེ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
 ། གྲུང་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུལ་པ་བཞིན་དུ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་མེད་ལ། སྐྱུ་
 མའི་རྟ་སྒྲུང་བཞིན་དུ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་མེད་དོ། །

ལྷུས་ལན་བཞི་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ལེན་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མི་གོས་པའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་གང་ལགས། དེའི་ལན་ལུས་ཤིས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
 ལ་སྐྱོད་ཅིང་གོས་པ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པས་གང་
 གིས་རེག་པ་དང་། གང་ལ་རེག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་དོ། ། ལྷུས་ལན་

ལྷ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སྟོང་གི་ཆོས་གཞན་ལ་མི་
 སྟོང་དམ། དེའི་ལན་པར་བྱིན་གྱི་ཁོངས་སུ་མ་ཆུད་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་
 ཏོ། །ཁུས་ལེན་དྲུག་པ་ཤེས་བྱིན་རོ་བོ་ཉིད་གིས་སྟོང་ན། རི་ལྟར་ཁོངས་སུ་འདུ་
 ལགས། དེ་ལ་ནི་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་དང་མ་ཆུད་པ་མ་མཆིས་སོ། །

དེའི་ལན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོགས་པས་
 ཁོངས་སུ་ཆུད་པའོ། །སངས་རྒྱས་བསྟེན་སོགས་ཀྱི་བྱིན་ལས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྟོང་པ་ལ་མཛོན་ཤེས་དྲུག་གིས་ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་
 རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བབྱིད་པ་ལགས།
 དེའི་ལན་ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་
 བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་ནི་ཆོ་བའི་སྟོང་པར་མི་
 འགྱུར་བར་མཛོན་ཤེས་དྲུག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི། ལྟེན་སྟེན་གྱིས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་མཐོང་ཞིང་གནས་ནས་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །དེ་ལྟེན་
 མིག་ནས་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་གིས་ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་སྟེ་
 དེ་དག་ཏུ་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་སོང་ཞིང་སྟོན་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བར་དང་།
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་པར་བྱིན་དྲུག་གི་
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་ལྡན་པ་སྟོན་ཏོ། །

དེ་ལྟེན་མིག་གིས་ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སེམས་ཅན་གང་
 དག་སྟེས་པ་མཐོང་ནས། རྩ་འབྲུལ་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་སོང་ཞིང་སེམས་ཅན་དེ་དག་
 གི་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས་མཐུན་པར་པར་བྱིན་དྲུག་དང་། འཕགས་

པའི་བདེན་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་བར་གྱི་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །དེས་ལྟའི་རྣ་བའི་
ཁམས་གྱིས་ལྟའི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ། དེས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སངས་
རྒྱས་རི་སྟེན་བཞུགས་པ་དེ་དག་གི་ཆོས་མཉན་ཏེ་ཐོས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་
འཛིན་རྟོ། །

བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཏུག་ནས་དེས་འབྱུང་
གི་བར་གྱི་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །དེ་རྣམས་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་དེས་སེམས་ཅན་
རྣམས་གྱི་སེམས་ཤེས་ནས་སྦྱིན་པ་ནས་དེས་འབྱུང་གི་བར་གྱི་ཆོས་སྟོན་
རྟོ། །སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དེས་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དེ་དག་ལ་སྦྱིན་པ་ནས་དེས་འབྱུང་གི་བར་
གྱི་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་
ལྟེད། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་ནས་དེས་འབྱུང་གི་བར་ཏུ་ཆོས་སྟོན་
རྟོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་ནས་དེས་
འབྱུང་གི་བར་གྱི་ཆོས་སྟོན་གྲང་། བདེ་བ་དང་སྦྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་མི་གོས་པའི་དཔེ་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱུལ་པས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ལྟེད་ཀྱང་བདེ་བ་དང་
སྦྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་མི་གོས་པ་བཞིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་མཛད་པ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་
བཟུང་སྟེ་དགེ་བའི་ཆོས་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་གྲང་དེ་ལ་མི་རྟོག་
ཅིང་དེ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ཆེ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་བདག་དང་།
བཏང་བ་དང་། ལེན་པར་མི་རྟོག་ཅིང་། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་བདག་གྲང་

འཁོར་བ་ལས་སྟོལ་ཞིང་གཞན་ཡང་སྟོལ་བ་འདི་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ལམ་མོ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་སྟེ་རེ་བརྒྱད་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་མཛད་པ་གཉིས་ལས། ལས་རྣམས་ཆུད་མི་བྱ་བ་ནི། །གསོལ་
བ་ཆོས་དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ལགས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
གང་ལགས། དེའི་ལན་སློན་པ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཡིན་ལ། ཐོབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །གསོལ་བ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་དཔྱལ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སློན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ལན་དངོས་པོ་ལ་ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སློན་པའི་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་། སེམས་
ཅན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མ་ཤེས་པས་ངན་པར་སྐྱད་པས་ངན་སོང་།
ལེགས་པར་སྐྱད་པས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློན་པ་
ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་སྐྱད་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །

གསོལ་བ་སངས་རྒྱས་ནས་འགོ་བ་རྒྱད་ལྟ་ནས་དགེ་སྤྲིག་ཡོད་པར་
གཟིགས་སམ་མ་གཟིགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུན་གྱིས་གཟིགས་ན་དངོས་པོར་
འགྲོ། མ་གཟིགས་ན་ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སློན་རི་ལྟ་བུ་ལྷུང་བསྟན་ལགས་ཀྱི་
ལན། སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མ་ཤེས་པས་བདེན་
པར་བརྒྱུད་པ་ལ་དེ་མི་བདེན་པར་བསྟན་ནས། གཟུགས་ནས་རྒྱ་ཤིའི་བར་དང་།
དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་མི་བདེན་པར་བསྟན་ཏོ། །བདེན་པའི་མཛད་པ་ཁུས་ལན་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལགས་ན།

སངས་རྒྱལ་ཞུས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་གྲོལ་བར་མཛད། དེའི་ལན་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བདེན་བཞིན་བསྟན་ནས་འགྲོལ་ལོ། །ཞུས་ལེན་གཉིས་པ་བདེན་པ་
 བཞིས་གྲོལ་ལམ། བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པས་གྲོལ་ལ། དེའི་ལན་བདེན་པ་དང་
 བདེན་པ་ཤེས་པ་ལས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བདེན་པ་བཞི་མཉམ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་
 པ་ནི་སྤྲངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞུས་ལན་གསུམ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་གང་ལགས་
 གྱི་ལན། ཆོས་ཉིད་བདུན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་
 དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ལེའུ་སྟེ་རེ་དགུ་པའོ། །

ལེའུ་འདི་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་པ་དང་། དེའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིན་ལས་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས། སངས་རྒྱལ་དང་
 སེམས་ཅན་གང་གིས་ཀྱང་མ་བགྱིས་ན་ལས་འདིས་ནི་དཔྱལ་བ་དང་ལྟའི་བར་དུ་
 རྒྱུས་སོ། །ལས་འདིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སྤྲི་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དངོས་པོ་
 མ་མཆིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ལས་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་དང་འབྲས་བྱ་མ་མཆིས་
 ལགས་སོ། །དེའི་ལན་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་དེ་རྣམས་མེད་ཀྱང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་
 རྒྱུ་བོས་མ་ཤེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བའི་ལས་སྣ་ཆོགས་བྱེད་པས་
 དཔྱལ་བ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་ལུས་སྣ་ཆོགས་འགྱུར་བོ། །ཁྱོད་དངོས་པོ་
 མེད་ན་ལས་དང་འབྲས་བྱ་དང་། དཔྱལ་བ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་མི་འཐད་དོ་
 ཟེར་བ་ནི། ཁྱེད་དེ་ཆོ་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་སྟུང་མམ། གསོལ་བ་དེ་ལྟ་མ་
 ལགས་སོ། །

དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དབང་གིས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་དངོས་

པོ་མེད་པའོ། །སྒྲིབ་ཅི་ལོག་གི་གཞི་མེད་པའི་སྒྲིབ་ལས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་
 པོ་མེད་ན་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་མི་འཐད་དོ། །དེའི་ལན་སྒྲིབ་ཀྱི་
 མཁས་པ་ལ་ངས་དཔེར་བཤད་གྱི། འབྲུལ་པའི་དཔེ་དྲུག་ནི་མི་ལམ་དང་བྲག་ཅ་
 དང་། མིག་ཡོར་དང་སྒྲིག་རྒྱ་དང་སྒྲུལ་པ་རྣམས་ལས་གང་བྱས་པས་མཐོ་རིས་
 དང་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་ཞིང་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་
 འདས་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཞི་མ་གྲུབ་པའོ། །ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་
 བྱང་མེད་པའི་ལེ་ལྷ་སྟེ་བདུན་ཅུ་པའོ། །

ལེ་ལྷ་འདི་ནས་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་ཆོག་པ་དང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་
 བྱས་དབྱེར་མེད་པ་བསྟན་པའི་མཛད་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཡང་དག་མཐོང་བ་
 དང་མ་མཐོང་བ་ལ་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་མ་མཆིས་ན། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་གྱིས་རྣམ་བྱང་གསུངས་པ་གང་ལགས། དེའི་ལན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 མཉམ་པ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའོ། །ཆོག་པ་གྱི་མཛད་པ་ནི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་དཔེ་དང་འདྲ་བར་དངོས་པོ་དང་རྣམས་སུ་མ་མཆིས་
 ལགས་ན། སྒྲིབ་པ་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་ལ་གནས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད། དེའི་ལན་ཁྲོད་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་འབྲུལ་པའི་དཔེ་དྲུག་ལྟ་བུ་
 མ་ཡིན་སྟེ་མཁའ། ཡང་གསོལ་བ་ཆོས་དེ་རྣམས་འབྲུལ་པའི་དཔེ་དྲུག་ལྟ་བུ་
 ལགས་ན། དེ་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ལགས། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་
 ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་ལ་སྤྱད་ཀྱང་སངས་རྒྱ་བར་མི་རུས་ལགས་སམ། དེའི་
 ལན་སྒྲིབ་པ་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་གྱིས་སངས་མི་རྒྱུའོ། །

ཁྱོད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སྙམ་མཁུ། སྤྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
བར་གྱི་འདུས་བྱས་པས་ནི་སངས་རྒྱ་བར་མི་བྱས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ལམ་སྐྱེད་པར་
བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་།
འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའོ། །འོན་ཀྱང་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་པར་བཟུང་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱིན་པ་ནས་མ་
འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་ཤེས་ནས་ལམ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར།

པར་སྤྱིན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་འཁྲུལ་པའི་དཔེ་བྱ་དང་འབྲ་བས། སྤྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་
གཟུང་དུ་མེད་པས་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡུམ་ལ་སྐྱོད་པའི་ཆོ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་པར་སྤྱིན་བྱ་ལ་སྐྱོད་
ཅིང་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་འགོ་ལ་བ་ནི་
ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གསོལ་བ་ཀུན་རྫོབ་བམ་དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱ་
ལགས། ལན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྟན་གྱི། ཡང་དག་པར་
ན་འདིས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་
མདོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་པ། སྐྱོས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་
མཉམ་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་སོ། །

འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྱིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པ་ལྟ་
ལས། དང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་

མ་ལགས་སམ། ལན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ཀྱང་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 བྱད་མེད་པའི་བྱེད་རོ། །

ཞུས་ལན་གཉིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་བྱད་མ་མཆིས་
 བ། རི་ལྟར་དགོན་མཆོག་གསུམ་འཛིག་ཉེན་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ལགས། ལན་
 དགོན་མཆོག་ཀྱང་གཞན་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་
 མེད་པའི་ཆོས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་མི་གཡོ་ལ་ཆོས་
 རྣམས་རྣམ་པར་དགོད་པར་མཛད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུའོ། །ཞུས་
 ལན་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བ་དེ་
 བཞིན་དུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ལས་མི་
 གཡོ་བ་ལགས་སམ། ལན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ཉིད་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རོ། །ཞུས་ལན་བཞི་པ་
 སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བར་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་
 ལགས་ན། འདི་ལྟར་མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་
 གཅིག་ལ་གཅིག་འདུས་པ།

གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཞན་དང་གཞན་ལ་
 བསྐྱབས་ནས་པར་བྱིན་དུག་རྫོགས་ནས་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བབྱིད་པ་ལགས་
 ཟེར་བའི་ལན་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་མ་
 ཡིན་སྟེ་མམ། གསོལ་བ་དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་

མཁུ་བརྒྱ་བརྒྱ་མཁུ་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། མ་ལགས་སོ། །

དེ་ལྟར་བས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་མེད། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ལས་གྲུད་ནའང་དེ་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞུས་ལན་ལྔ་པ་ཆོས་ཉིད་དེ་འདྲས་
བྱས་ལགས་སམ། འདྲས་མ་བྱས་ལགས། ལན་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲས་
བྱས་ལས་གྲུད་ན་ཡང་འདྲས་མ་བྱས་མེད། དོན་དམ་པ་ལ་ལྷས་ངག་དང་ཡིད་
མེད། དེ་གསུམ་ལས་གྲུད་ནའང་དོན་དམ་པ་མེད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་
པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྐྱེད་པའི་
ཆོ། དོན་དམ་པ་ལས་ཀྱང་མི་གཡོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་
དོ། །དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་ཀྱི་ལུ་སྟེ་དོན་གཅིག་པའོ། །

ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་ལས་ཞུས་ལན་དྲུག་ལས། དང་པོ་གསོལ་
པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟོང་པ་སྟེ། བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་མ་
མཆིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡུམ་ལ་སྐྱེད་པ་དོན་དམ་པ་ལས་མི་གཡོ་
ལགས། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བབྱེད་ལགས། ལན་ནི་
དོན་དམ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཤེས་པ་
བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འདྲ་ཤེས་པ་དང་། ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་འདྲས་བྱས་དང་འདྲས་མ་བྱས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་དང་སྤལ་
ནས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་དོ། །ཞུས་ལན་གཉིས་པ། གསོལ་པ་ཅིས་
སྟོང་པ་ལགས། ལན་འདྲ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། སྤལ་པ་ཅིག་སྤལ་ན་དེ་

སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད་པས་འདི་ནི་སྐྱལ་པའོ། །འདི་ནི་
 སྟོང་པའི་ཞེས་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཞུས་ལན་གསུམ་པ་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡང་སྐྱལ་
 པའོ། །ཞུས་ལན་བཞི་པ་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་
 བཞི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཡང་སྐྱལ་པ་ལགས་སམ། ལན་ནི་ཉན་ཐོས་རང་
 རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའང་
 སྐྱལ་པའོ། །རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱལ་པའོ། །

ཞུས་ལན་ལྷ་པ་སྐྱལ་པ་དང་མ་སྐྱལ་པ་དེ་གང་ལགས། དེའི་ལན་སྐྱེ་བ་དང་
 འགག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱལ་བ། མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱ་
 དན་ལས་འདས་པ་ནི་མ་སྐྱལ་པའོ། །ཞུས་ལན་དུག་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་གང་
 གིས་ཀྱང་མཛད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་གང་ལགས། དེའི་ལན་སྟོན་དངོས་
 པོ་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། ཕྱིས་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བའམ། རང་གི་དངོས་
 པོའམ། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མེད་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་
 ཉིད་གཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་རེ་སྐྱེན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་བ་བསྟན་པའི་ལེའུ་
 རྩེ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པའོ། །

སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་པའི་ནམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །

འདི་ནི་ཁ་ཆའི་བརྗེད་རྩམ་གྱིས་མཛད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ། །

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་མཛོད་ཀྱི་
ལྷེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

མཛོད་པ་སོ། །ཁ་ཆེའི་མཁན་སོ་སྐྱ་མ་རྣམས་ལྟེ།

དེ་ལས་དང་པོ་ཡོན་ཏན་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ།
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་། འཕགས་
 པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསེགས་ལུལ། བདེ་སྐྱིད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་
 མཛོད། རྟག་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན། བདུད་དང་ལྷ་སྟེགས་ལ་སོགས་
 པ་ཐམས་ཅད་རྒློག་པར་བྱེད་པའི་དཀའ་རྒློག་ཆེན་པོ། མ་རིག་པའི་ལུན་པ་ཐམས་
 ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉི་མ། ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་འདི་
 ལ་ཆོས་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཅིང་ཡང་མ་བྱུང་གྱང་། གཟུགས་སྐྱ་
 སྒྲུང་བ་དག་པ་ལ་ཅིང་ཡང་ཤར་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲུང་བའོ། །མངོན་
 རྟོགས་ལ་བརྒྱད་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་

པོའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། ལམ་ཤེས་ཁྱས་མཁན་དེ་མ་དག་པར་བྱེད་པའི་དཔེའི་
སྟོན་ས་བསྟན།

གཞི་ཤེས་ཞིང་པ་སོ་ནམ་བྱེད་པའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། ནམ་ཀྱན་མངོན་
རྟོགས་དེད་དཔོན་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་འདོན་པའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། ཅེ་མོ་
མངོན་རྟོགས་སྟུན་པ་མཁས་པ་ནད་པ་གསོ་བའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། མཐར་
བྱིས་པ་མ་མཛངས་མས་བྱ་རྒྱུད་གསོ་བའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། སྐད་ཅིག་མའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོ་རྒྱུད་རྒྱུད་མའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་
དང་བཅས་པ་ནི་ནམ་མཁའི་ཆར་སྤྲིན་གྱི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན་རྟོ། །དོན་དམ་པ་
སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་ནི་མཆོན་དུ་མེད་པ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན།
ཀྱན་རྫོབ་གྱི་སྒྲུང་བ་འབྲུལ་པའི་དཔེ་བསྟུང་གིས་བསྟན། བྱངས་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་
སྟེས་བྱའི་ཆེ་ཆད་གྱི་དཔེས་བསྟན། གོ་རིམས་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་ཉི་མའི་དྲ་གྱིས་
འཁོར་གྱི་དཔེས་བསྟན། རོ་པོ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་སྐུལ་པའི་མི་ལུས་གྱི་དཔེས་
བསྟན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཤིང་ནམས་གྱི་གྲིབ་མའི་དཔེས་
བསྟན། རྫོས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་མེད་པ་ཐ་ག་པས་ཐག་འཐགས་པའི་དཔེས་བསྟན།
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྤྱིའི་ནམ་པར་གཞག་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་
འབྱེད་པའི་ལྟེ་མིག་སྟེ་དང་པོའོ། །

བཛོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྐབས་བསྟུང་ལས།
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་བརྩའི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལྟ་
སྟེད་གཉིས་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་བསམ་པ། ཆེད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ། དེས་པར་འབྱུང་བ་
ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་བསམས་པ་བཞིན་མཐར་ཕྱིན་པའོ། །ལྷ་
བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །

དེ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་ནི་གདམས་ངག་གོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་སྒྲོས་
རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ནི་དེས་འབྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་རིགས་ཅན་གྱི་རྟེན་གང་ཟག་གིས་པ་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་། དེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་པས་མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པས་དམིགས་པའོ། །སྟོན་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གི་གོ་བཤོས་པ་ནི་གོ་
ཆ། ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་འཇུག་པ། བྱུག་པོ་དེ་
ཆོགས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་ཆོགས་ཏེ། བཅུ་པོ་དེ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སུ་བསྐྱུས་པའོ། །ལམ་ཤེས་ལ་ཆོས་བཞི་སྟེ། མཉམ་གཞག་། རྗེས་ཐོབ་།
པན་ཡོན་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གོ། །

མཉམ་གཞག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་དེས་གང་ལ་ཡང་མི་
གནས་པ། གང་ལ་ཡང་མི་སྒྲོབ་པ། གང་ཡང་བཅའ་ན་མི་རྟེན་པ། གང་ཡང་མི་
སྐྱབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྗེས་ཐོབ་ནི་རང་ཡང་ཡུམ་ལ་མོས་
པ་བྱེད། གཞན་ཡང་བྱེད་དུ་འཇུག། བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་། བྱས་པའི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་པའོ། །པན་ཡོན་ནི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའི་པན་ཡོན་དང་། རྒྱུད་ལ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་པན་ཡོན་དང་གཉིས་

སོ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་བ་དང་མི་སྟེ་བའོ། རྟེ་ཡང་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་མཉམ་གཞག་རྗེས་
ཐོབ་གཉིས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་པན་ཡོན་འབྱུང་བའོ། །

གཞི་ཤེས་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁྲལ་བའི་གཞི་འཁོར་འདས་གཉིས། འཁོར་བ་
སྤངས་ནས་སྤང་བ་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལྟ་བུ་སྟོན་སྟོང་པ་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པས་སྤང་བུ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་
པ་འགག་པ་འཁོར་བ་སྤང་བར་འདོད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་གཞི་ཤེས་
འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པས་མཐའ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མཆོན་མར་མི་འཛིན། ལྟ་བུ་སྟོང་པ་འབྲས་བུ་
གསུམ་མཆོན་མར་མི་འཛིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པས་གཟུགས་དང་
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱད་གང་ལ་ཡང་མི་སྟོང་། རྣམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་
བྱེད་པའོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དགུ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པས་
བདག་ཉིད་དེར་མི་ཞེན་པར་སེམས་ཅན་ལ་འཆི་འཕོ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་
པའོ། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་ནི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་སོ། །

ཐབ་པ་ནི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་ཡང་མི་བཅོན། སྟོར་
བས་ཆོས་སྐྱེས་དཔ་དང་ཞི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །རྣམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་སྟོར་བ་ལ་
པན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྟོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
དང་། སྟོར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་ལྔས་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྟོན་པ་སྤང་ཞིང་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ངེས་

པར་འབྲེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཕྱིན་མ་ཕྱིན་ཏྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་།
སྦྱོར་བའི་པན་ཡོན་ཞིང་དག་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་པ་ལོ། །

རྣམ་ཀུན་མངོན་ཇོགས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་
ཡང་མི་གནས་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་པར་འཆར་
བལོ། །ཅེ་མོ་མངོན་པར་ཏྟགས་པ་ནི་རྣམ་ཀུན་མངོན་ཇོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་
སོགས་སྤང་བ་ལས་ཏྟགས་བཅུ་གཅིག་། དགེ་བའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་འཕེལ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོར་ངེས། སེམས་ཀུན་དུ་གནས་པའི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་ལོ། །མཐོང་ལམ་
བསྐྱོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་གསུམ་ནི་མཉམ་གཞག་ལ་རྣམ་པར་མི་ཏྟག་པ་དང་།
དེའི་པན་ཡོན་ནོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་ནས་ཏྟགས་པ་ལ་སྦྱེད་འབྱུང་བལོ། །མཐར་གྱིས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མི་དམིགས་པས་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རིམ་གྱིས་འཆར་བལོ། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པས་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་
ཇོགས་པ་ལོ། །སྐབས་ཐ་མ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐར་ཕྱིན་
པ་ལོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་བསྟུན་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པ་གཉིས་ལས། བ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཐབས་ཀྱི་
ཆ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། མཉམ་
པར་བཞག་པ་དང་། ཟབ་པ་དང་། སྦྱེ་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་ཏྟག་པ་
ནི་དོན་དམ་པ་ལོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ལས་ངོ་བོས་སྦྱབ་པ་

ནི་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། སྐྱེ་
དང་། བྱེ་བྲག་དང་། གཟུང་བ་དང་། རང་ཉིད་ལ་ལོག་ས་ལ་གཉིས་དང་། གསུམ་
ལ་ལོག་ས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཤེས་
པར་གྱིས། བཛོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐུ་མིག་སྟེ་གཉིས་
པའོ། །

མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལས། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དཔེ་ལྟ་ལས་དང་པོ་ནི། ལྷ་ལྷུང་རི་སྟོད་ཡོད་པ་ཐམས་
ཅད་སྐྱའི་བདག་པོ་མ་དོས་པའི་མཐུ་ཡིན་པའི་དཔེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྤང་བས་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱད་པ་མ་ཆད་པར་བསྟན། སྐྱེ་མ་
གཞན་དང་ཕྱང་པོ་གཞན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དཔེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པས་བདེན་བརྒྱན་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན། རྩ་སོ་མ་
བཏང་བར་རྒྱས་རེག་པའི་དཔེས་ཐམས་མི་མཁས་པའི་གང་ཟག་སྟོག་པའི་ཁྲོགས་
པོས་ཟིན་ན་བརྒྱག་པར་བསྟན། སྐྱེ་མ་མཁན་གྱིས་བཞི་མདོར་སྐྱེ་ལ་ནས་དཔྱལ་
བ་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྟན་པའི་དཔེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པས་འཛིགས་པ་དང་ཞེན་པ་ནི་སྐྱེ་བར་བསྟན།

མི་ཤི་དེའི་འགྲོ་རྒྱུ་མེད་པའི་དཔེས་བྱུད་ཤིང་ལས་མེ་ལོགས་སུ་མ་གྲུབ་
པས་འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ལས་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པ་འགྲོ་རྒྱུ་
མེད་པར་བསྟན་ནོ། །ལས་ཤེས་ལ་དཔེ་བརྒྱ་དགུ་ལས། དང་པོ་འདྲེན་པ་འདུས་མ་

བྱས་ལ་མི་གནས་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་དབེས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་བསྟན།

ཚུ་རོལ་པ་རོལ་འགྲོ་རྒྱལ་ས་མཛོད་ཞེས་པས་མཐའ་མ་མཛོད་པའི་བྱའི་
དབེས་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མི་མཛོད་པར་
བསྟན། ཆོས་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་ནས་བཟུང་ནས་སྤྲ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་
སྤྲ་མ་ལྟ་བུར་བསྟན་པའི་དབེས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་འབྲུལ་སྤང་དུ་ཤེས་ན་དེ་
ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པར་བསྟན། ནམ་མཁའའི་ཁམས་དང་མཚུངས་ཏེ་དབྱེར་མེད་ཐ་
དད་མེད་པའི་དབེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པས་བཙལ་ན་མི་རྟོག་
པར་བསྟན་རྟོ། །ཁོས་པའི་དབེ་བདུན་ནི། རིག་སྤྲལ་ས་ཆེན་པོའི་དབེས་སྤྲ་ངན་
སྤྲལ་བསྤལ་གྱི་ཆོས་ཞི་བ་དང་། སྤྲན་པའི་རྒྱལ་པོའི་དབེས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་
ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་། ས་བོན་བཏབ་ནས་ས་ལ་སྤྲ་གྲུ་འབྱུང་བའི་དབེས་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དག་བའི་ལོ་རྟོག་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བ་དང་།

འཁོར་ལོས་སྤྲར་བའི་རྒྱལ་པོ་གང་ན་ཡོད་ས་ན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་བདུན་ལ་
སོགས་པའི་དབེས་ཡུམ་སྟོད་ས་ན་ལྟ་སྟོད་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་
བསྟན། རྒྱལ་པོ་བརྟེན་མི་རིམ་གྱི་ཐོབ་པའི་དབེས་ཡུམ་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲ། སྤྲ་
གདུང་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དང་འབྲ་བར་བསྟན། རིན་པོ་ཆེ་གཏུ་རྟོག་གི་ནང་
དུ་བཅུག་ནས་བརྟོན་པའི་དབེས་ཡུམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲ། སྤྲ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་
སྟོད་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན། ཤིང་རྣམས་ལོ་མ་དང་མེ་རྟོག་ཐ་དད་ཀྱི་

གྲིབ་མ་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་དཔེ་སྟེ་སྟོན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུལ་གཅིག་པར་
བསྟན་ཏོ། །

མོས་པ་བྱེད་དུ་འབྲུག་པའི་དཔེ་གསུམ་ནི། ལྷ་གྲུ་མེད་ན་སྟོང་བྱ་མེད་པའི་
དཔེ་སྟེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་མཛོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་མི་
འབྱུང་བར་བསྟན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་ཀྱི་བྱ་བ་འབྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལས་
བྱེད་པ་རྣམས་བཙོན་པའི་དཔེ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཡུམ་ཡོད་ན་
སྟོན་པ་སྤང་ཞིང་དགེ་བ་སྦྱབ་པར་བསྟན། མ་རྩོས་གནས་པའི་སྤྱི་བདག་པོ་མེད་
ན་ཚུ་སྤྱང་དང་ཅི་ཤིང་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་དཔེ་སྟེ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མེད་ན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པས་
ངེས་པར་ལེགས་པ་བྱང་ཚུབ་རྣམས་པ་གསུམ་དང་། མཛོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས་མི་
འབྱུང་བར་བསྟན་ཏོ། །

སྤྱང་བྱེད་ཐམས་ཅད་པས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མཆོག་དུ་བཞག་པའི་དཔེ་སྟེ་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་བྱས་པའི་དངོས་པོ་བས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསོད་ནམས་བྱེད་པར་འཕགས་པར་བསྟན། དུག་དང་
འདྲེས་པའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་དཔེ་སྟེ་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་མཐར་སྦྱག་
བསྐལ་དུ་འགྱུར་བར་བསྟན། དཔུས་ལོང་དམིགས་བྱ་མེད་པའི་དཔེ་སྟེ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱན་དང་འབྲུ་བར་བསྟན། རོང་ཟད་སྤར་ལོག་
ན་མི་རུང་བའི་དཔེ་སྟེ་དལ་འབྱོར་གྱི་རོང་ཟད་ནས་ངན་འབྱོར་འབྱོར་བར་བསྟན།
ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་མཚུངས་ཏེ་དབྱེར་མེད་གཅད་དུ་མེད་པའི་དཔེ་སྟེ་

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པས་
དག་པར་བསྟན་རྟོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་དབེ་བྱུག་ལས། འཁོར་བའི་དབེ་གསུམ་ནི་འདས་ལ་ཟེན་པའི་
དབེས་མིང་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་པ་བསྟན། རྒྱུད་གི་
འཁོར་ལོའི་དབེས་ཁམས་གསུམ་དུ་འབྱམས་ཤིང་རྒྱུད་བྱུག་ཏུ་འཁོར་བ་བསྟན།
དེ་བྱུགས་རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་དབེས་སེམས་ཅན་སྐྱེ་ཤིང་ཤིང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ལྟར་
བར་བསྟན། རྣམ་མཁའ་ལ་བྱ་འཕྱར་བའི་དབེས་དེགས་ཀྱི་བྱ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་
པ། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་མི་འཆོར་བར་བསྟན། ཉི་མ་གཟའ་དང་བྲལ་
བ་ལྟར་དེ་འདྲུག་པའི་དབེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱིས་མི་
སྤྲིབ་པར་བསྟན། མེ་བཏང་ནས་རྩ་ཤིང་ཐམས་ཅད་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་དབེས་
སྤང་བྱ་དང་གཉིན་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ནས་གང་ལ་ཡང་ཆོམ་སེམས་མི་བྱེད་
པར་བསྟན་རྟོ། །

རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་ལ་དབེ་སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་ལས། སྦྱོར་བའི་དབེ་ལྟ་ནི།
ཆོས་འདི་སྦྱལ་བ་དང་སྦྱུ་མ་འབྲ་ཤེས་ཀྱི་དབེས་སྤང་བ་འབྱུང་སྤང་དུ་བསྟན།
དགོན་པའི་ལམ་ནི་དཔག་ཆད་མང་པོར་ཕྱིན་པའི་དབེས་འཛིན་པ་དང་འཆང་བ་
ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་པའི་རྟགས་སུ་
བསྟན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རྟགས་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཉི་
བའི་རྟགས་ཀྱི་དབེས་མི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་
རྟགས་སུ་བསྟན། དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཅི་ཤིང་ཁ་འབྱས་ན་ལོ་འབྲས་མེ་རྟོག་འབྱུང་བ་

ཤེས་པའི་དབེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་
 ལྷུང་ཏུ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་བསྟན། ལྷུམ་མ་རྩེ་བ་ཆང་བའི་དབེས་
 ལྷུང་བ་བཟུག་ཆུང་ཏུ་སོང་ཅམ་ན་ལྷུང་ཏུ་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་རྟོ། །

བར་ཆད་ཀྱི་དབེ་ལྷ་ནི། ལྷོག་བཞིན་ལྷུང་ཏུ་ཉམས་པའི་དབེས་བརྟན་པ་
 ཆུང་བས་མན་མི་སོགས་པར་བསྟན། མི་ཤེས་དེ་དག་ཅ་བ་བོར་ནས་ཆོངས་པ་
 ཡལ་ག་དག་དང་འདབ་མ་ཆོལ་བའི་དབེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་
 སེམས་ཉིད་ཀྱི་དོན་བོར་ནས་ཐེག་པ་ཆུང་ཏུ་འཛིན་པ་འབྱུང་བར་བསྟན།
 ལྷུང་པོ་ཉིད་ནས་ལྷུང་པོའི་རྗེས་ཆོལ་ཀྱི་དབེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 ཉིད་ནས་སྤྱོད་དང་ཆད་མ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོད་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བར་བསྟན། ཟས་
 མཆོག་ཉིད་ནས་ཟས་ངན་ཆོལ་བར་བྱེད་པའི་དབེས་མཉམ་གཞག་ལ་སེམས་
 བརྟན་ནས་ལུས་ངག་གིས་དགོ་བ་ལ་འབད་པ་འབྱུང་བར་བསྟན། དེན་པོ་ཆེ་ལ་
 དག་འབྱུང་བའི་དབེས་ཟབ་མོ་ལ་བར་ཆད་འོང་བ་མི་འགལ་བར་བསྟན་རྟོ། །

མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབེ་མ་ཞིག་ན་བར་ལྷུང་ལ་བྱ་ནི་མང་ཡོད་ཀྱི་དབེས་ཏུས་
 གསུམ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་འབྱུང་བས་ལུས་དང་སྤྱི་སྤྱོད་
 པ་བསྟན། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབེ་བཞི་ནི། དག་འབད་ཆེ་ལ་ཀྱི་དབེས་
 སེམས་ཅན་ངན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་འདོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཏུ་མི་དམིགས་
 པ་དང་། སང་གོ་རི་སྤྱུལ་ཀྱི་དབེས་བདག་མེད་སང་གོའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྤོང་
 ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ལ་ཉམ་ང་བ་མེད་པར་བསྟན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཀྱིས་ས་སྐྱེམས་ཤིང་གཟུགས་རྣམས་སྟོན་པའི་དབེས་སྤིད་པའི་ཆུ་པོ་སྐྱེམས་

ཤིང་འཁོར་གྱི་ཆོས་སྤང་བ་དང་། ཉམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་
རབ་བརྗོད་ཀྱི་དཔེས་གང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བར་
བསྟན་ཏོ། །

ཁྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་དྲུག་ནི། རྒྱལ་པོ་གྲོང་དུ་མི་འགོ་ཡུལ་
འཁོར་དུ་མི་འགོ་བར་རང་གི་ཡུལ་ནས་འདུ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པའི་དཔེས་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་བསྟན། རྒྱལ་པོ་བཏང་སྟོམས་འདུག་ཅིང་སྒོན་པོ་ཀུན་བྱེད་
ཀྱི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་
བྱེད་པར་བསྟན། རྒྱ་མཚོར་གྱུ་ཞིག་ན་མི་རོ་དང་རྒྱལ་པ་ལ་མི་འཇུ་བ་དང་འཇུས་
པའི་དཔེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་ན་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་མི་ཐར་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་ཐར་པར་བསྟན།
བྱམ་པ་སོ་བཏང་བ་དང་མ་བཏང་བ་ཆུས་རེག་པའི་དཔེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་
སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་པ་མི་འགོལ་བ་དང་གྲོལ་བར་བསྟན།

གྲུ་ཐག་སྟན་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་པའི་དཔེས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ལ་
གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐར་བ་དང་མི་ཐར་པར་
བསྟན། མི་རྒྱས་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་མིས་བརྟེན་པ་དང་མ་བརྟེན་པའི་
དཔེས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་ན་བདག་གཞན་གྱི་དོན་
འབྱུང་མི་འབྱུང་བསྟན་ཏོ། ། ཉམ་མཁའ་ཁམས་ནི་ཤར་ཕྱོགས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དཔེས་ཆོས་ཉིད་ཕྱོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་བསྟན་ཏོ། ། བྱ་ཞིག་

ལུས་ཆེ་དཔག་ཚད་ལ་སོགས་པའི་དབེས་ཐབས་ཤེས་རབ་འབྲིང་གིས་རྟོགས་པ་
དཀའ་སྤྲོ་བསྟན་ཏོ། །བསྐྱེམ་ལམ་ལས་བྱིར་མི་སྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབེ་དྲུག་ནི།
མདས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ཐུག་ཚོལ་བའི་དབེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཏིང་མི་རྟོགས་པར་བསྟན།

འདོད་ཆགས་ཆོས་ལ་སྒྱུད་པའི་སྦྱེས་བྱའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དབེས་མ་
གཡེངས་པར་རང་གིས་གསལ་བཏབ་པ་རྒྱད་ལ་གོ་མས་དགོས་པར་བསྟན།
བསོད་ནམས་དེ་ཡང་གསོག་གསོབ་དང་སྦྱིང་པོ་མེད་པའི་དབེས་མངོན་པར་འདྲ་
བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་མི་ཞེན་པར་བསྟན། འབྲུ་མར་སྦྱིང་པོ་འབར་བའི་དབེས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཟབ་པར་བསྟན། ས་སོན་ལས་ནི་སྦྱ་གྲ་
འབྱུང་དེ་ཡང་འགགས་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་འགགས་པ་མེད་པར་ཟབ་
པར་བསྟན། ཆུའི་ཐིགས་པ་བྱམ་པ་དང་པོ་ཐ་མའི་བར་གྱིས་དགེ་བ་རིམ་གྱིས་
སོགས་པར་བསྟན། མཉེན་པ་མཁས་པ་པར་འགོ་ཚུར་འགོ་བྱེད་ཀྱང་མི་གནས་
པའི་དབེས་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དམིགས་པ་ཅན་ལ་ལས་འབྲས་ཡོད་
པར་བསྟན་ཏོ། །

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབེ་དགུ་ནི། སྦྱེས་བྱ་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་
ཀྱི་དབེས་སྤང་བྱ་སྦྱེ་མ་ལ་གཉེན་པོ་སྦྱེ་མ་བསྟན། མཁའ་ལ་རྒྱུད་རྟེན་ཀྱི་དབེས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞི་རྩ་བ་མེད་པར་བསྟན། རྣམ་མཁར་གནས་པའི་བྱས་ལ་མི་
རྒྱུང་བའི་དབེས་ཐབས་དངོས་པོར་མི་འཆར་བར་བསྟན། འཕོང་བསྐྱབས་སྦྱེས་
བྱས་གནས་དུ་མདའ་འཕངས་ཀྱི་དབེས་ཆོགས་སོགས་པ་སྦྱིང་བ་ཉིད་རྟོགས་

པའི་ཐབས་སུ་བསྟན། དག་སྟོང་རྩ་འབྲུལ་ལྡན་པའི་དཔེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྟོ་བ་མེད་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན།
ལག་པ་གཉིས་ཀས་གདུགས་གཉིས་འཛིན་པའི་དཔེས་ཐབས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་
པས་འཁོར་པའི་གཡང་སར་མི་ལྷུང་བར་བསྟན།

རིན་པོ་ཆེ་གྲན་ཞིང་གཉིན་ལ་མི་སྟེར་བ་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་དཔེས་
བདག་ཉིད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་སེམས་ཅན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དགོད་པའི་ཐབས་
བསྟན། དེད་དཔོན་ཆོང་བ་རྒྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གྲོང་ཁྲིར་ལ་སོགས་
པར་གོམས་པར་བྱེད་པའི་དཔེས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་
ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན། སྤྱལ་པའི་མི་ལུས་མི་སྣང་མ་ཡིན་པའི་
དཔེས་རྣམས་ཐར་སྟོ་གསུམ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྲོ་
བར་བསྟན་ནོ། །ཆེ་མོའི་དཔེ་སྤྲུལ་ཅུ་ཅ་གཅིག་ལས། ཉགས་ཀྱི་དཔེ་གསུམ་ནི་
མཁས་པས་ང་རྒྱལ་ངས་བཅོམ་སྟེ། ཉད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་སྦྲན་པ་བསྟེན་པ་ལྟར་
ཀྱི་དཔེས་དུག་གསུམ་ཞི་བར་འདོད་པས་དག་པའི་བཤེས་གཉིན་གྱས་པའི་སྟོ་
ནས་བསྟེན་པ་བསྟན། བྱིས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མཁའ་ལ་མདུད་པ་བོར་བའི་
དཔེས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན།

དུག་དེ་ཁོང་དུ་སོང་བ་མེད་ཀྱང་བརྒྱལ་བར་འབྱུར་གྱི་དཔེས་རང་བཞིན་
མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་བརྟུང་བས་སྟེ་ཁྱ་ན་འཆིའི་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་བར་བསྟན་
ནོ། །རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་དཔེ་བདུན་ནི། རིན་པོ་ཆེ་རྟོག་ནས་བག་མེད་པས་སྟོར་
ན་སྤངས་ཀྱི་གདུང་བ་འབྱུང་བའི་དཔེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མི་དོར་

བར་བསྟན། ཉི་མ་སྤྱིན་མེད་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤང་བ་གཞན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་
ལྷན་པ་འཛོམས་པའི་དཔེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་དགེ་བ་བཅུ་ལ་
སོགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་མ་རིག་པའི་ལྷན་པ་འཛོམས་པར་བསྟན།

རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཞིག་ཞོར་གཏོང་དོན་འདོད་ཀྱི་དཔེས་ལྟ་དང་མི་ཐམས་ཅད་
རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལ་མོས་པར་བསྟན། ཤ་ཟ་འབྲ་བའི་དཔེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
ནང་ཚོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་ཚོད་པའི་དུས་དེ་ཉིད་ན་ཡི་དྲགས་དང་འབྲ་བར་
བསྟན། ཉི་མ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཞོན་ན་ལྷན་པ་མེད་པའི་དཔེས་
རིགས་ཀྱི་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་དགེ་བ་ལ་མི་དགེ་བ་
མི་འབྱུང་བར་བསྟན། ལྟ་བུ་དྲག་ཅུ་ཅ་གཉིས་འཛིག་ཆོགས་སུ་འདུས་པ་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བའི་དཔེས་སྟོག་གི་དབང་པོ་འགགས་ན་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་འགག་པ་སྟོག་
པའི་དཔེས་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་འདུས་
པར་བསྟན་རྟོ། །

ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དཔེ་བཞི་ནི། ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་མི་འགལ་
པའི་དཔེས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྟན། ལྷ་མའི་སྤྱེས་བུའི་
དཔེས་བྱ་བ་ལ་མི་རྟོག་པ་བསྟན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱལ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བྱེད་ཀྱང་རང་ལ་དེགས་པ་མེད་པའི་དཔེས་བྱེད་པོ་ལ་མི་རྟོག་པ་བསྟན། ཤིང་གི་
འབྲུལ་འཁོར་གྱི་དཔེས་འབྲས་བུ་ལ་མི་རྟོག་པ་བསྟན་རྟོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་དཔེ་བརྒྱད་ལ། བར་སྤང་སྤྱིན་བཞིན་གནས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་
གནས་པ་དང་། རིག་སྤྲགས་འཆང་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་དཔེས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་

རྟོགས་པ་དང་། དུས་མིན་མེ་རྟོག་འབྱུང་བའི་དབེས་སེམས་ཉིད་དག་པ་ལ་སྐྱོན་
ཡོན་འབྱུང་བ་དང་། འདབ་ཆགས་མཁའ་ལ་གནས་ཀྱང་མི་ལྷུང་བའི་དབེས་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་བར་མི་འགྲོ་བ་དང་།

ཉ་ནི་ཚུ་ལ་གནས་ཀྱང་འཚུ་བས་ནས་མི་འཆི་བའི་དབེས་འཁོར་བ་ན་
གནས་ཀྱང་སྐྱེ་གན་འཆིའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་ས་མི་འཆིང་བ་དང་། ས་ལ་ཟད་བ་
དང་འཕེལ་བ་མེད་པའི་དབེས་ཤེས་རབ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་བ་དང་། འབྲུལ་
བའི་འཁོར་ལོའི་དབེས་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲུལ་བ་ཡིན་བ་
དང་། ཉི་མ་སྤྱིན་མེད་གྱིས་སྤྱན་བ་སེལ་བའི་དབེས་རྣམ་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྤྱ་འཆར་
བའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དབེ་བཞི་ནི། འཛམ་གྲུའི་སྤྱིང་གི་མིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱིན་
ནས་མི་ཡུལ་དུ་མི་ཆགས་པའི་དབེས་རིགས་གྱི་བྱ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་བ་འདོད་བ་ལ་
མི་ཞེན་བ་དང་། ཚུ་ནང་བསྐྱེད་དབེས་འཁོར་བའི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་དེའི་སྦྱོན་
གྱིས་མ་གོས་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་རྟེན་ནས་དེ་ལ་མ་ཞེན་པའི་དབེས་བསམ་གཏན་
གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཇོན་བ་དང་། མཉེན་བ་བྱ་ཞིག་གི་
དབེས་བསམ་གཏན་ཐེག་བ་དམན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོད་བའོ། །

བཙོན་འགྲུས་གྱི་དབེ་བཞི་ནི། བྱན་མོའི་དབེས་ང་རྒྱལ་མེད་ན་བཙོན་
འགྲུས་ཡིན་བ་དང་། རྩ་དང་ཤིང་ལས་མེ་བྱུང་བའི་དབེས་བདེ་སྦྱིད་རང་གིས་
སྤྲེག་བ་དང་། བྱ་གཅིག་པ་ལ་མ་ནི་རིམ་གྱོ་བྱེད་པའི་དབེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ལ་མི་སྦྱོར་བ་དང་། གནས་ས་ཆ་རལ་གྱི་དབེས་བདག་དང་ལུས་བདེན་པར་བརྒྱང་
ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་འགྲུབ་པའོ། །སྦྱིན་པའི་དབེ་བཞི་ནི། བདག་ཉིད་ཡ་མ་

བརྒྱ་དང་འདྲ་བའི་དབེས་བདག་ཉིད་ལ་འཕགས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱིང་བཞི་ལེགས་
པར་བརྒྱན་པ་འང་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་དང་འདྲ་བའི་དབེས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མ་
ཆགས་པ་དང་། ཁོར་བྱ་མཆིང་བུའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་གིས་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དབེས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་
ཆེ་འབྱུང་བས་ཁོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བའོ། །

བཏག་པ་མཐའ་གཟུང་གི་དབེ་བརྒྱད་ནི། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ལ་སོགས་པ་
མཆོད་རྟེན་གྱིས་བཀའ་བ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུང་བར་འཕགས་
པ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་སྐྱུ་གདུང་གིས་བཀའ་བ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འདམ་པ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བཅོམ་པ་ལ་བཞག་པ་
བས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཕྱིན་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་། འཛམ་
བུའི་སྤྱིང་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གནས་པ་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་བས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་རི་རབ་སྤང་
ལ་གཞལ་བར་ཆད་གཟུང་དུ་རུས་གྱི་སེམས་ཀུན་དུ་གནས་པའི་ཆད་གཟུང་བར་
མི་རུས་པ་དང་། རྩ་པོ་ཆེན་པོ་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྲེམ་སྟེད་བདུད་རྟིག་ཅན་དུ་
གྱུར་ནས་བ་སྐྱེ་ཉག་རེ་རེ་ལས་དེ་སྟེད་སྐྱུལ་ཀྱང་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རུས་པ་དང་།

སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ནས་སྤུལ་བ་བས་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་
ལྷག་པ་དང་། སྤིང་བ་གསུམ་ན་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟེད་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེ་སངས་
རྒྱུས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས་སྤུལ་བ་བས་དམིགས་པ་མེད་

བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱང་བར་དུ་འཕགས་བའོ། །མཆོན་བ་དབའི་ལྟེ་མིག་སྟེ་
གསུམ་བའོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ལས་
དང་པོ་སྟོན་བྱང་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་གཅིག །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་པོ་ལ་
གཅིག །དཔེ་ལ་གཅིག །དོན་ལ་གཅིག །རྒྱ་མཚན་ལ་གཅིག་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་
ལ་བཞིའོ། །གདམས་ངག་ལ་གཅིག །ངེས་འབྱེད་ལ་བཅུ་ལས་བྱོད་དང་ཅེ་མོ་ལ་
ཆོགས་སུ་བཅད་བ་གསུམ། བཟོད་བ་ལ་གཉིས། ཆོས་མཆོག་ལ་གཅིག །ངེས་
འབྱེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཇུག་བསྟུ་བ་ལ་གཅིག་སྟེ་བདུན་འོ། །གཟུང་རྟོག་ལ་
གཅིག །འཛིན་རྟོག་ལ་གཅིག །ཡོངས་སུ་འཛིན་བ་ལ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་འོ། །རྟེན་དང་།
དམིགས་བ་གཉིས་ལ་གཅིག །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་གཅིག །གོ་ཆ་འཇུག་བ་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་བ་དུག་གི་ཆོགས་ལ་གཅིག །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་ལ་
གཅིག །བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་ལ་གཅིག །ཐབས་ལ་མཁས་བ་ལ་སོགས་བ་
བདུན་ཀྱི་ཆོགས་ལ་གཅིག །

ངེས་འབྱུང་གི་སྐྱབ་བ་ལ་བདུན་ལས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། མཉམ་བ་ཉིད་དང་།
སེམས་ཅན་དོན་དང་། ཕྱིན་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ངེས་འབྱུང་བཞི་ལ་གཅིག །ཤིན་ཏུ་
ངེས་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཐོབ་བའི་ངེས་འབྱུང་གཉིས་ལ་གཅིག །རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་བའི་ངེས་འབྱུང་ལ་གསུམ། ལམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་
བ་གཉིས། ལམ་ཤེས་བ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞི་ལས་དང་པོ་རི་
ལྷར་གནས་བ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་གསུམ། རི་ལྷར་བསྐྱབ་བ་ལས་ལྔ། མཐོང་

ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཅའ་ན་མ་རྟེན་པ་ལ་གཅིག །དེའི་པན་ཡོན་དང་བསྐྱོམ་ལམ་
གྱི་བྱེད་པ་ལ་ལྷ། མོས་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་རང་གི་དོན་དུ་
མོས་བ་ལ་གསུམ། གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མོས་བ་ལ་བཞི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་བ་
ལ་བདུན་ལོ། །

གཞན་མོས་བ་བྱེད་དུ་འདུག་པ་ལ་བརྒྱད། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་གཉིས།
བསྐྱོ་བ་ལ་བརྒྱད་ལས་བྱེད་པར་གྱི་བསྐྱོ་བ་ལ་བཞི། མི་དམིགས་བ་དང་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་བ་གཉིས་ལ་གཅིག །ཐབས་ལ་མཁས་བ་དང་མཚན་མ་མེད་པར་བསྐྱོ་བ་
ལ་གཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་བསྐྱོ་བ་ལ་གཅིག །བསོད་ནམས་ཆེ་
འབྱུང་གི་བསྐྱོ་བ་ལ་གཅིག །སྦྱབ་པ་ལ་བཞི། རྣམ་དག་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ལ་གཅིག །མི་
སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ལ་གཉིས། རྣམ་དག་དངོས་ལ་གཅིག་གོ། །གཞི་ཤེས་པའི་རང་གི་རོ་པོ་
ལ་གཅིག །ཐབས་ཀྱི་ཉེ་རིང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བཞི་ལ་གཅིག །སྦྱོར་བ་
ལ་གཅིག །རྣམ་བ་ལ་གཅིག །ཉན་ཐོས་ལ་ལོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ལ་ཆོགས་སུ་
བཅད་བ་གཅིག་སྟེ་ལྔའོ། །

རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་དགྲ་བཅུ་ཙུ་བདུན་ལས།
དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་བཅུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལྷ་ལ་གཅིག །ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡུན་
རིང་པོས་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ལུང་བསྟན་བ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་
དང་གསུམ་ལ་གཅིག །དེས་འབྱུང་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས། བར་ཆད་མེད་པ་ལ་དཔེ་
དོན་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཉེ་བ་ལ་གཅིག །སྦྱར་བ་ལ་གཅིག །འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་
དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་མཐོང་བ་གཉིས་ལ་གཅིག །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་

དང་། ཡོན་ཏན་བརྩ་བཞི་ལ་གཅིག་གོ། །སྒྲིན་ལ་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་བརྩ་ལས་
སྒྲིན་སྒྱིར་བྲིས་པ་ལ་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་།

ཆོག་ས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་པོར་དང་། སྒྲོབས་པ་ཏ་ཅད་སྒྱར་བ་དང་། ལུས་
ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་
བས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ལ་གཅིག་། བྲིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་
ལ་གཅིག་། རྒྱ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཉམས་པ་
གཉིས་ལ་གཅིག་། རོ་མཆོག་ལ་ཉམས་པ་ལ་གཅིག་། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་
ཆགས་པས་ཉམས་པ་ལ་གཅིག་། སྒྲོབ་དཔོན་དང་སྒྲོབ་མ་མི་མཐུན་པས་ཉམས་
པ་ལ་གཅིག་། སྒྲིན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཅིག་། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བར་
ཆོད་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ་གཅིག་། ཁོས་གྲུས་ཅན་ལ་བར་ཆོད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་
པ་ལ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་ལྟེ། །མཆན་ཉིད་ལ་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་སུམ་ཅུ་ལས་མཆན་
ཉིད་སྒྱིར་བསྟན་པ་ལ་གཅིག་། ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་བརྒྱད་ལས་གཞི་ཤེས་པ་
ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་པ་ལ་གཅིག་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ལྟེ། །

བྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་བརྩ་བཞི་ལས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པ་ལ་
གཅིག་། བྱེད་པ་ལ་གཅིག་། སྒྲུབ་པ་ལ་གཅིག་། དམིགས་པ་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས།
རྟེན་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས། མཐའ་དག་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་
དཔེ་དོན་གཉིས། རོ་མཆོག་ལ་ཉམས་པ་ལ་གསུམ་མོ། བྱེད་པ་ལ་གཅིག་། རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་བྱུག་སྟེ་སུམ་ཅུ་ལྟེ། །ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་ལ་གསུམ། དེས་པར་
འབྱེད་པ་ལ་གཅིག་། སྒྲོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་ལ་བདུན། བསྒྲོམ་ལམ་

ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ་བརྩ་གཉིས། ཆོས་སྤྱོད་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས། ཞིང་
དག་པ་ལ་གཅིག། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཆོག་སྲུ་བཅད་
པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གོ། །

ཅེ་མོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཆོག་སྲུ་བཅད་པ་བརྒྱ་དང་དགུ་སྟོན་པ་
ལས། རྟགས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ། མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་མེད་པའི་རྟགས་ལ་བརྒྱད་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ལ་
གཅིག། མིང་གི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ལ་གཉིས། དཔེན་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་
བདུད་གྱི་ལས་ལ་ལྷ། དག་པའི་བཤེས་གཉན་ལ་གཉིས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་འདས་ལ་མ་ཞེན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །རྣམ་
པར་འཕེལ་བ་ལ་ཉི་ཤུ་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་ལ་འཛཱ་བུའི་གྲིང་དུ་དག་པ་བརྩ་ལ་
སོགས་པ་བས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་ཐུན་པར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་
ཆེ་བ་ལ་གསུམ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འགལ་བ་
ལ་གསུམ། དག་པ་བརྩ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་གཉིས། ལྷའི་རིགས་
ཐམས་ཅད་ཉི་བར་འོང་བ་ལ་གཉིས། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་
བྱག། །

བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གཉིས། མི་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་མི་
འབྱེད་པ་ལ་གཅིག། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ལ་གཉིས་ཉི་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཅིག་གོ། ཇེས་པ་ལ་གཅིག། ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ལ་བྱག། མི་རྟོག་པའི་པན་ཡོན་ལ་བཞི་སྟེ་བརྩམས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

ལ་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཅུ་
བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གཅུ་གཅིག །

བཙོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བདུན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་བྱེད་དང་དགུ། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་དང་
བཅུ་དེ། །མཐར་ཀྱིས་པ་ལ་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་བཞི་ལས། སྦྱིན་པ་ལ་
གཅིག །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཙོད་པ་ལ་གཅིག །བཙོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་ལ་
གཅིག །ཤེས་རབ་ལ་གཅིག་གོ། །སྐད་ཅིག་མ་ལ་རྒྱུ་པ་གཅིག་གོ། །ཆོས་སྐུ་ལ་
རྒྱུ་པ་གསུམ། མདོ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དོན་དང་ལྡན་པའི་མཆོན་བསྟན་པ་ལ་
གཅིག་གོ། །རྗེ་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་ཕུལ་གདབ་པའི་ལྟེ་མིག་སྟེ་བཞི་པའོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྟེ་མིག་ཅས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་སྤྲུལ་
སྤྲུལ་གྱིས་མཛད་པ་རྩོགས་སོ། །

འབགས་པ་སྦྱད་པའི་གདམས་ངག་འདི། བྱང་ཆུབ་སའི་སྦྱིང་པོ་དབལ།
འབྱུང་སྟངས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་དུས་སུ། སྟོབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་གདན་འདྲོམ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་འདི་བསྐྱར་ཅིང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། སྟོན་སྟོམ་སྤྲུག་མ་གསུམ་གྱིས་ཁྱེ་བ་ཕུལ།
དག་སྟོང་བྱི་མ་མེད་པས་ཡོན་བདག་མཛད་ནས། མཁས་པ་ཆེན་པོ་བ་རེག་ལོ་རྩ་
བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱར་བའོ། །

༡༡། །འབྲུམ་དང་ཉི་མེ་ལྷ་སྟོང་བ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་
བ་གསུམ་དོན་མཐུན་བར་མངོན་ཏེ་གས་བརྒྱད་དུ་
བསྟན་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་བ་པོ། བརྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཏེ་རྩྭ་ན་གྱི་ཏེ།

ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་དུ་མ་སྟན་པ།

༡༡༡། །བཙུག་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །ཡུམ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་འབྲུམ་དང་།
འབྲིང་དུ་བསྟན་པ་ཉི་མེ་ལྷ་སྟོང་དང་། བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་
མ་སྟན་པར་དོན་བརྒྱད་གྱིས་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་།
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཀླུ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་དང་། ཅེ་མོར་ཕྱིན་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པ་དང་།
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལོ། །

དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དོན་བརྒྱས་བསྟན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་
པ་དང་། གདམས་ངག་དང་། དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། སྐྱབ་པའི་རྟེན་
དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དང་། གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཆོགས་དང་། དེས་
པར་འབྲུང་བའོ། །དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོན་པ་དང་།
འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལམ་ལུང་གི་བྱེད་བྱ་གིས་རྣམ་
པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ། ལས་དང་པོ་པ་ལ་རྒྱུད་དུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་
དབང་གིས་འདུན་པ་ས་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་པ་གསེར་ལྟ་བུ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་
པ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་ལ་སྟོར་བ་མེ་ལྟ་བུ་དང་། མཐོང་བའི་
ལམ་དང་།

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལས་དང་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་གཏེར་ལྟ་བུ་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ་
ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་གནས་ལྟ་བུ་དང་། ས་གསུམ་པ་ལ་བཟོད་པ་རྒྱ་
མཚོ་ལྟ་བུ་དང་། ས་བཞི་པ་ལ་བཙོན་འགྲུས་དོ་རྩེ་ལྟ་བུ་དང་། ས་ལྔ་པ་ལ་བསམ་
གཏན་རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ས་དྲུག་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྒྲན་ལྟ་བུ་དང་། ས་བདུན་
པ་ལ་ཐབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལྟ་བུ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྒོན་ལམ་ཡིད་
བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་ལྟ་བུ་དང་། ས་དགུ་པ་ལ་སྟོབས་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དང་། ས་བཅུ་པ་ལ་
ཡེ་ཤེས་སྒྲ་དབྱངས་སྟན་པ་ལྟ་བུ་དང་།

བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་མདོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་ཤེས་བར་མཛོད་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལམ་པོ་ཆེ་
ལྟ་བུ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་དང་། ལྷག་མཐོང་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་
བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིད་མོས་ཆལ་སྒྲ་སྟན་
པ་ལྟ་བུ་དང་། བཀོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཆུ་བོའི་རྒྱན་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་སྦྱིན་
ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ལ་འདུན་པས་ལྟ་བུ་ཡང་མདོའི་ཆོག །ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་
པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འདོད་པས།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། བསམ་པ་གསེར་ལྟ་བུ་ཡང་མདོའི་ཆོག །ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་གནས་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ལྷག་པའི་བསམ་པ་སྒྲ་

བ་ལྟ་བུ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནཱ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནཱ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྦྱོར་བ་མེ་ལྟ་བུ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བག་ཆགས་དང་། མཆོམས་
སྦྱོར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འདྲོང་པས་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྦྱིན་པ་གཉེར་ལྟ་བུ་ནས་ཤེས་རབ་སྤྲན་ལྟ་བུའི་བར་དུ་བྱུག་ནི་
མདོའི་ཆོག་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྟན། ཐབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་
ཆོག་། །ཤུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྦྱོར་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པར་འདྲོང་པས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྦྱོན་
ལམ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག་། །ཤུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་སུ་སྦྱེ་བར་འདྲོང་པས་
ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྦྱོབས་ཉི་མ་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག་། །

ཤུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགེ་
བའི་རྩ་བ་གང་དང་གང་གིས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཡེ་ཤེས་སྤྲད་བྱངས་
སྦྱན་པའི་སྦྱུ་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག་། །ཤུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བཅུ་དག་ན། སངས་རྒྱུ་གང་དག་བཞུགས་པ་དེ་
དག་བདག་གིས་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་པར་འདྲོང་པས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

མདོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ན་སའི་རྩལ་ལྷ་རབ་ཅེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་བར་མཛོད་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག ། ལྷ་
 རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ན་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་ཡོད་
 བ་དེ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བྱང་པོ་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བྱང་རྒྱལ་གྱི་
 ཕྱོགས་དང་མ་བྱུན་པ་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པོ་ལྟ་བུ་འདས་འདས་པ་
 དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྟོང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་ནི་
 མདོའི་ཆོག ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་ནམས་གྱི་པ་རྩལ་ཏུ་འགོ་བར་འདོད་པས་ཞེས་པ་མན་
 ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་བཞོད་མའི་རྩལ་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག །

ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མིག་
 ལྷ་བསྟེད་པར་འདོད་པས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆོས་གྱི་སྟེད་མོས་ཆལ་
 རྒྱ་སྟན་པར་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲའི་སྤྱང་
 གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ན་སྟན་པ་སྟན་ནག་སྟག་ཏུ་བྱུར་པ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
 བསྟན། བཞོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་རྩལ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་

ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གསྐྱེའི་སྤང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་ཡོང་བར་གྱུར་པ་
ཞེས་བྱ་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲིན་རྩ་བུ་ནི་མདོའི་ཆོག །

ཤུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་
ལེ་འུ་གཉིས་པས་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་དེ་ལ་དོན་བརྒྱུས་
བསྟན་པའི་གཉིས་པ་གདམས་ངག་ལ་ཡང་བརྩ་སྟེ། ཐེག་པ་འོག་མ་དང་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་
འདོམས་པ་དང་། དམིགས་པ་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པ་དང་། རྟེན་ཏེ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་སྟེ། མ་ཆགས་
པར་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་། མི་ལྟོག་པར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་
བར་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འགྲོ་བའི་རྒྱ་སྟེ། ལམ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་གདམས་པ་དང་།

གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་སྟེ། སྐྱུན་ལྔ་ལ་གདམས་པ་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་སྟེ། མཛོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་
གདམས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་
ལ་གདམས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བརྩམས། །གདམས་པ་དེ་ཡང་ལེ་འུ་དུག་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པ་ནི་མདོའི་ཆོག །ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
 སྟོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྲུར་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་
 དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བདེན་པ་ལ་གདམས་
 པ་ཡང་བཞི་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ནི་མདོའི་ཆོག །

གཟུགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་
 བསྟན། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ནི་མདོའི་ཆོག །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 འདི་ལྟར་དེས་གཟུགས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནས། འགག་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་
 པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། འགོག་པ་ལ་གདམས་པ་
 ཡང་མདོའི་ཆོག །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འཁྱེད་ཀྱི་འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལམ་ལ་
 གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །འཁྱེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོད་པ་ནི་བཙོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པ་དེ་གཟུགས་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་
 བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་
 བསྟན། དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡང་གསུམ་སྟེ།

སངས་རྒྱས་ལ་གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །འཁྱེད་ཀྱི་གཞན་ཡང་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་
 པ་ནི། འདི་ལྟར་བཙོན་པར་བྱེད་དེ། ཇི་ལྟར་བཙོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་འདས་པར་སྒྱུར་བར་མི་བྱེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་

བསྟན། ཚེས་ལ་གདམས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཞི་ལ་གདམས་པ་ནི་མདོའི་ཚིག། །ལྷ་
 རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པ་ནི་གཟུགས་འབྱུང་རོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྟོར་རོ་ཞེས་པ་
 མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཉེན་པོ་ལ་གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཚིག། །

ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པ་ནི་བྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆད་དུ།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མི་སྟོད་དོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྣམ་
 པ་ལ་གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཚིག། །ལྷ་རིའི་བྱ་རྣམ་འབྱོར་འདི་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྟུ་
 མདོན་པར་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དག་འདུན་ལ་གདམས་པ་ནི་
 མདོའི་ཚིག། །ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྣམ་འབྱོར་འདིས་
 གནས་པ་དེ་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདྲིར་སྦྱེས་པ་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
 བསྟན། མ་ཞེན་པར་བྱ་བར་གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཚིག། །

ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དང་
 དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་གོ་མི་དབྱེའོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དལ་
 བ་མེད་པར་བྱ་བར་གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཚིག། །ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་སྟོད་པ་གཟུགས་

ལ་ཚྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལམ་ཡོངས་སུ་
གཞུང་བ་ལ་གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེ

ན་པོ་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་ལྷན་པ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ན་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ཀྱང་
མཐོང་ངོ་། །ཆོས་ཀྱང་ཉན་ཏོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྟུན་ལྡ་ལ་འདོམས་
པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྟེན་པ་ལ་སྟོད་པ་མིག་ལྡ་འཐོབ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྟོང་
བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མདོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་
གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྟེན་པ་ལ་སྟོད་པ་དེ་ནི་མདོན་པར་ཤེས་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་སྟེན་པ་འཐོབ་ཅིང་། དེས་རྩ་འབྲུལ་བྱ་བ་ནམ་པ་དུ་མ་སྟོང་བར་འགྱུར་
ངོ། །དེ་ཡང་གཡོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་
གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་སྟེན་པ་ལ་སྟོད་པ་གང་དག་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་
སུ་འཇིན་པ་མེད་པའི་བྱིར། སྟེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྟེན་པ་ལ་གནས་ཏེ་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟོང་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་

བསྟན། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་གདམས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །སྦྱིན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་གདགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

ནཱ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དོན་བརྒྱུས་བསྟན་པའི་གསུམ་པ་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ་བདུན་ཏེ། རང་བཞིན་ཏེ། སྤང་བ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་། དབྱེ་བ་སྟེ། རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་
སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་དང་། ནཱ་པ་སྟེ།
མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་འགོག་པ་དང་། ལས་ཏེ། ནཱ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དབྱེ་བ་དང་
བཅས་པ་སྤྱོད་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བ་དང་། རྒྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ནཱ་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྒྱལོ། །དེ་
ལ་དབྱེ་བའི་སྐྱབས་ནས་བྱོད་རྒྱུ་དུ་འཛིན་པ་ཡང་། ལེ་ཏུ་དུག་པའི་སྐྱབས་
ནས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་ཞེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ནི། གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ནཱ་པ་ལ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

དེས་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་མིང་དང་བརྟེན་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བྱོད་འབྱིང་གི་དམིགས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །རབ་
འབྱོར་འདི་རི་སྟུང་དུ་སེམས། གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཞེས་བྱ་བ་གཟུགས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཡིན་སྟུང་མམ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ནཱ་པ་ལ་
མདོའི་ཆོག་ལེ་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱད་དུ་ཉི་བ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་འཆོལ་མ་དམིགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བྱོད་ཆེན་

པོའི་དམིགས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བཙུག་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་བཀྲགས་པ་དེ་ཡང་ཕྱང་པོ་རྣམས་
སམ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྣམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

བཙུག་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ལམ་ཞེས་བགྱི་བའི་མིང་ནི་གང་གིས་ཀྱང་
བརྟེན་དུ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་
ཡང་མདོའི་ཆོག་། བཙུག་ལྷན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་
དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པས་གཟུགས་ལ་གནས་
བར་མི་བགྱིའོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྣམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བཙུག་
ལྷན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པས་གཟུགས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བགྱི་བར་གནས་བར་
མི་བགྱིའོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི་མདོའི་
ཆོག་། ཉེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེ་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་འདི་ལྟར་གཟུགས་མི་རྟག་པ་སྟེ་
ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྣམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

བཙུག་ལྷན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་
པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པ་ཐབས་མི་མཁས་པས་གལ་ཏེ་ངར་
འཛིན་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ཡང་
མདོའི་ཆོག་། ཉེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚན་མར་བརྟེན་པ་མ་ལགས་ཏེ་ཞེས་
པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྣམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བཙུག་ལྷན་འདས་གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་

ནམ་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་ ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ལྷུང་དུ་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་བྱའོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

ཆོས་ཀྱི་མཆོག་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་ ཉིང་ནས་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་མ་སྦྱོར་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། ཆེ་དང་
ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཨ་ལ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་གང་ཉིང་
དེ་འཛིན་དེ་དག་གིས་གནས་པ་ནི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ནམ་པ་ཡང་
མདོའི་ཆོག་ ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དག་གིས་གནས་པ་དེ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཆེན་
པོའི་དམིགས་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་ ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་སྦྱོན་པ་ཡང་གཞན་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་གཞན་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
ཡང་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཀྱིས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ནམ་པ་ཡང་
མདོའི་ཆོག་ ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གལ་ཉེ་ཆོས་་
ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །

ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ནི་ནམ་པར་རྫོགས་པ་བཞི་སྟོང་སྟེ། དེ་
ཡང་གཟུང་བར་རྫོགས་པ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་ལ་རྫོགས་པ་སྟེ། བྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་
བརྫོད་པ་ཅམ་དུ་རྫོགས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་རྫོགས་པ་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་སྦྱོན་པ་ལ་
སོགས་པ་ནམ་པར་བྱང་བའི་སྟོགས་ལ་སེམས་ཅམ་དུ་ཞེས་པའོ། །འཛིན་པར་

རྟོག་པ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་རྟོག་པ་སྟེ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་གཏན་མེད་པར་འགོག་པའོ། །

དེར་གདགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། སྤང་པོ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་དེ་ཡང་འཛིན་པའི་ངོ་མོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འབྱེད་པའོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གོ་རིམས་བཞིན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་བཞི་ལ་ཡོད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ལ་ཡང་དགུ་སྟེ། གཟུང་བར་རྟོག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་ཅན་མ་རིག་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་དང་། མིང་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བདག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཟུང་བར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་གཉིན་པོ་ལ་རྟོག་པ་ཡང་དགུ་སྟེ།

གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་སྤང་པོ་དང་། རྒྱུ་བའི་སྒྲོ་དང་། རིགས་དང་། རྒྱུ་བ་དང་། སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྒྲོམ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་དང་། འཛིན་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ཡང་དགུ་སྟེ། གང་ཟག་རྣམས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཅན་བདག་རང་དབང་ཅན་དང་། གཅིག་དང་། རྒྱ་དང་། ལྟ་བུ་པོ་དང་། བདག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྒྲོམ་པ་དང་། དོན་བྱས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། འཛིན་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་ཡང་།

དགུ་མྱེ། གང་ཟག་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་སྤང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་།
ཁམས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། མཐོང་བ་
དང་། བསྐྱོམ་པ་དང་། བྱང་པར་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་སྟེ། དེ་ལྟར་དབྱེ་ན་རྟོག་པ་
སུམ་ཅུ་ཅུ་གྲག་གོ། །

དང་པོ་དགུ་ལས་དམིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བདག་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །ལྷ་རིའི་བྱུས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཅི་ཞེག་མི་དམིགས་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །ལྷ་རིའི་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
དང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མ་རིག་པ་ཡང་མདོའི་
ཆོག །ལྷ་རིའི་བྱ་ཅི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་བྱིར། མ་རིག་པ་
ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ཡང་
མདོའི་ཆོག །

ལྷ་རིའི་བྱ་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་
ཀྱི་བར་ཀྱི་བྱིར་གཟུགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མིང་དང་
གཟུགས་ལ་ཞེན་པའི་སྟོན་ས་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །དེ་ལ་
བྱིས་པ་གང་དག་མ་རིག་པ་དང་། སྟེན་ལེན་དག་གི་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་ཤེས་པ་

ཡང་མདོའི་ཆོག་། དེ་དག་དེ་ལྟར་མདོན་པར་ཞེན་པས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
 འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

དེ་དག་ནི་མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ཞེག་ལ་མི་གནས་ཤེ་ན་ཞེས་པ་མན་
 ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཟུང་བར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་གཉིན་པོའི་རྟེན་ཅན་ཡང་མདོའི་
 ཆོག་། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འི་ལྟར་ན་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་ལགས་ཤིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
 བསྟན་ཏེ། དགྲུང་བྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས་ས་བཅད་དུ་མ་མཆིས་ཏེ་དོན་ཀྱིས་
 བཞག་། འཛིན་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། འཛིན་པར་རྟོག་པ་
 དང་པོ་གང་ཟག་ཇས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ལ་ལ་ཞེག་འདི་སྐད་དུ་འདི་སྟེ། སྦྱ་མའི་སྦྱེས་བྱ་འདི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
 འཛིན་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྦྱེས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡང་ལེ་ཏུ་
 བཅུ་པའི་སྐད་ནས་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་འདི་འི་སྦྱུ་དུ་སེམས། ཉེ་བར་ལེན་
 པའི་བྱང་པོ་འདི་དགྲུ་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡང་
 མདོའི་ཆོག་།

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
 གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ན་སྐྱག་སྟེ་དངང་པར་མི་འགྲུར་
 ལགས་གང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དོན་

བརྩམ་བསྟན་པའི་བཞི་བ་སྟེ། བསྟུབ་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་དོན་བརྩམ་གསུམ་སྟེ། འཛིག་
རྟེན་པའི་སྒྲིབ་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་བཞི་དང་། མཐོང་བསྟོམས་གཉིས་དང་། གཉེན་པོ་
སྦྱེས་ཏེ་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་འགགས་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་མི་དམིགས་པ་དང་།
མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དང་།

དེ་དག་མ་སྦྱེས་པ་ཐེག་པ་འོག་མ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐེག་པ་
གསུམ་ལ་དགོད་པའི་གཞན་གྱི་དོན་དང་། འཁོར་བ་རྩི་སྤྱོད་པར་མཆན་མ་མེད་
པར་ལྟན་གྱིས་བྱུབ་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་སྟེ། གོ་རིམས་བཞིན་
ནོ། །འདི་དག་སོ་སོར་ས་བཅད་དུ་མེད་ཅིང་དོན་གྱིས་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་མདོའི་
ཆོག་ །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟན་འདས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་བསྟེན་པའི་གཞིའི་དོན་གང་ལགས་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྩམ་གཅིག་པའི་ལྷན་མན་
ཆད་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་དོན་བརྩམ་བསྟན་པའི་ལྷ་པ་
ལ་ཡང་དོན་བརྩམ་གཅིག་སྟེ། དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ལྷན་དུ་མ་བསྟན་པ་
དང་། སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་། འཕགས་པའི་སྦྱེ་བོས་བསྟུས་
པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་གཉེན་པོ་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་
ལྷ་དང་།

དེ་ལྟར་ལྷ་བའི་གཉེན་པོ་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་
པ་ཁམས་གསུམ་དང་། རྒྱ་ལ་མི་རྟོས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་སྦྱེ་བོ་
ཀྱང་གྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་ཐུན་མོང་གི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་
རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་སྟོབས་བརྩམ་དང་། དེ་ལ་དགོ་བ་ཡང་མདོའི་

ཆིག། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རྣམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱོལ་
ཞེས་པས་མགོ་བྱངས་ནས་འོག་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་
འདས་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་གང་ལགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། མི་དགེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆིག། །

བཙམ་ལྡན་འདས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་
ལགས་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བྱང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡང་མདོའི་
ཆིག། །བཙམ་ལྡན་འདས་ལྱང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ལགས་ཞེས་བ་
ལ་སོགས་པས་བསྟན། སོ་སོའི་སྐྱེ་ལོ་དང་འབྲེལ་པའི་ལྱང་ལོ་ལྟ་ཡང་མདོའི་
ཆིག། །བཙམ་ལྡན་འདས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ལགས་ཞེས་བ་མན་
ཆད་གྱིས་བསྟན། འཕགས་པའི་སྐྱེ་ལོས་བསྐྱུས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ཡང་
མདོའི་ཆིག། །བཙམ་ལྡན་འདས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་
ལགས་ཞེས་བ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་སྟེ་བར་ལེན་པའི་
ལྱང་ལོ་ལྟ་ཡང་མདོའི་ཆིག། །དེ་ལྟར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན་
ཞེས་བ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་གཉེན་སྟེ་བར་ལེན་པ་གཞག་པ་
ཡང་མདོའི་ཆིག། །

དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཞེས་བ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་བ་ཁམས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མདོའི་ཆིག། །དེ་
ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཞེས་བ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། རྒྱ་ལ་མི་
ལྟོས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མདོའི་ཆིག། །དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གང་

ཞེན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀྱན་གྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་ཡང་མདོའི་ཆིག་། ཉེ་ལ་སྤྱན་མོང་གི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་སྟོབས་བརྩུ་ཡང་མདོའི་ཆིག་། ཉེ་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་རྟོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དོན་བརྩུར་སྤྱེ་བའི་བྱག་པ་ནི་འཕ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ། ཉེ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆེ་བ་དང་། སྟོང་བ་ཆེ་བ་དང་། རྟོགས་པ་ཆེ་བ་ལོ། ཉེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆིག་། ཉེ་ནས་བཙུག་ལྟ་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྟ་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བ་ཅིའི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྟོང་བ་ཆེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆིག་། ལེ་འུ་བརྩུ་གཉིས་པའི་སྐད་ནས། བཙུག་ལྟ་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྟན་པ་ལྷ་འདི་བྱས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཙུག་ལྟ་འདས་དོན་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་བདག་གྲུང་སྟོབས་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྟོགས་པ་ཆེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆིག་། ཉེ་ནས་བཙུག་ལྟ་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྟ་འདས་དོན་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་བདག་གྲུང་སྟོབས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་རྟོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་བྱམས་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་ཅིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མི་དམིགས་པ་
 ཡང་མདོའི་ཆོག །

ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་
 ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་པ་
 གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། འཁོར་གསུམ་དག་པ་ཡང་མདོའི་
 ཆོག །དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་བྱམས་མའི་བྱ་གང་པོ་
 ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྟེན་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་གང་པོ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་
 ཞེས་བྱ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག །ཆེ་དང་
 ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པས་བསྟན། མདོན་པར་ཤེས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་
 ཆེན་པོ་མདོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མན་ཆད་
 ཀྱིས་བསྟན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །དེས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས་ལེ་ཏུ་བརྩུག་སུམ་
 པའི་མཐུག་གི་བར་གྱིས་བསྟན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དོན་བརྩུས་
 བསྟན་པའི་དགུ་པ་ཆོགས་ལ་ཡང་བརྩུ་བདུན་ཏེ། སྟོང་རྗེ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

དུག་དང་། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཐབས་ལ་
མཁས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བསོད་ནམས་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་
དང་། ཚིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་དང་། ས་དང་། གཉིན་པོ་ལོ། །

དེ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཡང་མདོའི་ཚིག་ལེ་འུ་བརྩུ་བཞི་པའི་ཁྲད་ནས། བཙུག་ལྷན་
འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཙུག་ལྷན་
འདས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་
ཀྱང་མདོའི་ཚིག་ །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་སྤྱིན་པའི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་ཏེ། གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ནས་ཞེས་
པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཞི་གནས་ཀྱང་མདོའི་ཚིག་ །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ནི། ཤར་བྱོགས་
གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསལ་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་དུ་སོང་ཞིང་དེ་རི་ལྟར་
བདག་ཅེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ལྷག་མཐོང་ཡང་མདོའི་ཚིག་ །དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་
ཞེན། བཙུག་ལྷན་འདས་འདི་ལྟར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་གྱིས་སྟོང་ཞེས་པ་མན་
ཆད་གྱིས་བསྟན། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡང་མདོའི་ཚིག་ །

བཙུག་ལྷན་འདས་གཟུགས་ནི་མ་བཅའ་ས་མ་གྲོལ་བ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་
ནས་ལེ་འུ་བརྩུ་བཞི་པའི་མཐུག་གི་བར་གྱིས་བསྟན། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡང་
མདོའི་ཚིག་ །ལེ་འུ་བཙུག་ལྷན་པའི་ཁྲད་ནས། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་
རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ་ཞེས་པ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ཡེ་ཤེས་ལ་ཉི་ཤུ་སྟེ་སྟོང་པ་བཙུག་དང་། རང་གི་

ངོ་ཐོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་ཐོ་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ། །དེ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ནང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཀྱང་མདོའི་ཆོག་།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔའ་བར་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྟན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆོག་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཀྱང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་ནམས་ཉི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སའི་ཆོག་ས་ཀྱང་ཆོས་གང་དང་གང་གིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པར་ལེ་ཏུ་བཅུ་བདུན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

དེ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ཡང་ལེ་ཏུ་བཅུ་བདུན་པའི་ཁྲད་ནས། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་འདི་སྐད་དུ་རི་ལྟར་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡང་ས་དང་པོ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་བཅུར་སྤར་གངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་

ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་དང་པོ་ལ་
གནས་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གང་ལགས་ཞེས་བ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན། ས་གཉིས་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་མདོའི་
ཆིག །

དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་
སུ་དག་བ་གང་ཞེན་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ས་གསུམ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་
སྦྱོང་བའི་ཆོས་ལཱའི་དབྱེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆིག །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་མང་དུ་ཐོས་པས་ཆོག་མི་ཤེས་བ་གང་ཞེན་ཞེས་བ་མན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ས་བཞི་བ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་བཅུ་བཞིའི་དབྱེ་བ་ཡང་
མདོའི་ཆིག །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགོན་བ་ལ་
གནས་བ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་གང་ཞེན་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ས་ལྔ་
བ་ལ་ཆོས་བཅུ་སྤང་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆིག །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཁྲིམ་བ་དང་འབྲིས་པར་བྱེད་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གང་ཞེ་
ན་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ས་དྲུག་བ་ལ་ཆོས་དྲུག་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་།
དྲུག་སྤང་བར་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆིག །

དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ས་དྲུག་བ་ལ་ཆོས་
དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞེན་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ས་
བདུན་པས་ཆོས་ཉི་ཤུ་མི་བྱ་བ་དང་། ཉི་ཤུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་
ཡང་མདོའི་ཆིག །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་

ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་མི་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ས་བརྒྱད་པས་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བཞི་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་
འབྲུག་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

ས་དགུ་པ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་
བའི་དབྱེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་སྟོན་ལམ་ཅི་ལྟ་བུ་འདེབས་པ་དེ་ལྟ་བུར་འབྲུག་པར་འབྲུག་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་
ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ས་བཅུ་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་
བའི་དབྱེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་ས་བཅུ་ལ་གནས་པ་ཅི་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་
པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལ་བཅུ་བདུན་དུ་བྱེ་བའི་ཐ་མ་གཉེན་
པོའི་ཆོགས་ནི་མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་སྟོང་
བའི་གཉེན་པོ་བརྒྱད་ལེའུ་བཙོ་བརྒྱད་པས་བསྟན་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་ངས་པར་འབྱུང་བའི་ཡང་ལེའུ་འདི་ལས་གཅིག་སྦྱོར། དེ་ལ་གཟུང་བར་
རྟོག་པ་དང་པོ་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

རབ་འབྱོར་ཁྱོད་གང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་ནས་ངས་པར་འབྱུང་བར་
འབྲུག་ཞེས་ཟེར་བའི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཟུང་བར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་
གཉེན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་གང་འདི་སྐད་
དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་དུ་གནས་པར་འབྲུག་ཞེས་ཟེར་བའི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་

བསྟན། འཛིན་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་
མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་གང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེས་སུ་ཞིག་དེས་པར་
འབྱུང་བར་འབྱུང་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། འཛིན་པར་རྟོག་
པ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅམ་ལ་འཛིན་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན། མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པ་གཉིས་སོ་སོའི་ས་བཅད་དུ་མེད། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དོན་བརྒྱས་བསྟན་པའི་ཐ་མ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་
ཡང་བརྒྱད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དེས་པར་
འབྱུང་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་
དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་།
ཐོབ་པའི་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་དེས་པར་
འབྱུང་བ་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་དེས་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་ལེ་ལྷན་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྐད་ནས་མདོའི་ཆོག་། དེ་
ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་གང་
འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་དུ་གནས་པར་འབྱུང་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ལེ་ལྷན་བརྒྱ་
དགུ་པའི་སྐད་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་

འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་འདི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་མི་དམིགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་དེ་ལ་སྟོན་
གྱི་མཐའ་ཡང་མི་དམིགས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཡང་མི་དམིགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། ཐོབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་བྱམས་མའི་བྱ་གང་པོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་
མདོའི་ཆོག་། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་གང་ཡང་ཁྱོད་འདི་སྐད་དུ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་
རབ་འབྱོར་ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྷ་བྱ་ཡང་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལམ་གྱི་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་ཡང་ལེ་ཏུ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་པའི་ཁྲད་ནས། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེ་
དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་
རྟོ།།

སྟེ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་
བཞེསྟེ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་སྟེར་བྱང་བའི་རྟེན་དང་། ཡུལ་དང་། ཁྱབ་པ་དང་།
རང་བཞིན་དང་། ལས་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་
ལམ་ཤེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའོ། དེ་ལ་རྟེན་ནི་ལེ་ཏུ་ཉི་ཤུ་ཅ་

གཉིས་པའི་མྱད་ནས། དེ་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
འདི་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཡུམ་ངེས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། དེ་ནས་
ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་
སོ། །བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
འདི་ན་ཞེས་པ་ནས།

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། བྱབ་
པ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་དུ་ཡང་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་མདོའི་
ཆོག་། གང་དག་ཡང་དག་པ་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ནི་ཞེས་པ་ནས་ཁོ་
པོ་ནི་དགེ་བའི་སྟོགས་གྱི་བར་ཆད་མི་བྱེད་པས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
རང་བཞིན་དང་། ལས་ནི་ཤུགས་གྱིས་བསྟན་ཏེ། སྟོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མ་སྒྲུབ་མེད་དེ། འཁོར་བ་མཆོམས་བཅད་པ་ཡིན་པས་
སེམས་བསྐྱེད་དང་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་པར་དོན་བྱེད་པས་རང་བཞིན་དེ་ཡིན།
འཁོར་བར་གནས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་ལས་དེ་ཡིན་པར་སྒྲུབ། ཉན་
ཐོས་གྱི་ལམ་བདེན་པ་བཞིའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

རྟོ་ཤི་ཀ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན་ལ། སྟུག་བསྐྱེད་དང་
ཀུན་འབྱུང་ནི་གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། འགོག་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་གིས་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་སྟེ་ཞེས་པ་མན་

ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལམ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ཀློ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པས་བླན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྐྱོམ་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་བཞི་ལ་བྱོད་ཀྱང་
མདོའི་ཆོག་།

ཀློ་ཤི་ཀ་གཞན་པ་ཉི་བར་གཞག་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
ཅེ་མོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ཀློ་ཤི་ཀ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོས་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཟོད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། གཞུགས་ཏྲག་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་
ཀྱང་མདོའི་ཆོག་། ཀློ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ས་དང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དོན་གྱིས་གཞན་པ་དང་།
གཞུང་བའི་རྟོག་པ་སྤངས་ལ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་མ་སྤངས་པ་དང་།

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་བདེན་པ་བཞི་དང་། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡང་མདོའི་
ཆོག་། དེ་ནས་འཁོར་དེ་ལས་ལྟའི་བྱ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། གཞོད་སྦྱིན་
རྣམས་ཀྱི་སྐད་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལམ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་མི་

བརྟེན་དུ་མི་རུང་བར་བསྟོད་པ་དང་། ལམ་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་བསྟན་པ་བར་
འདིར་མདོ་ལས་འབྲུང་སྟེ། ལྷའི་བྱ་དག་དེ་ལྟར་ན་གང་དག་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་
འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དང་ཞེས་ལེ་ཅུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ནས་
འབྲུང་བ་ནས།

དེས་པར་མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་
ཏོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱ་དེས་བར་འབྲེད་པའི་ཆ་བཞི་ལ་བྱོད་
ཀྱང་མདོའི་ཆོག་། དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། གྱེ་མ་
གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བརྟགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་
སྟོན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་ཡིན་ལོ་སྟམ་མོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཅེ་མོ་
ཡང་མདོའི་ཆོག་། གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གངས་མེད་དཔག་དུ་མེད་པ་ལ་སྟོབ་
པ་དེ་ནི་གཞུགས་འཕེལ་བར་བྱ་བ་དང་འབྱིབ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པོ་ཞེས་པ་
མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བཟོད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པ།

ཆོ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་གཞུགས་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་དང་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པོ་ཞེས་
པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་མདོའི་ཆོག་། །ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པ།
ཆོ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་སྟོབ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་རི་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཞུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་
ཞིང་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་མོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ནི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་
དང་། ཆེ་འདི་དང་བྱི་མའི་པན་ཡོན་དང་བཅས་པར་བསྟན་ཏེ། མདོའི་ཆོག་།

དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆེ་དང་ལྟན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་སྒྲས་སོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ནས་བཅའ་བར་བྱ་
ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་གང་བསྐྱོམ་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྦྱར་
མོང་དུ་བྱས་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྡོ་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡན་ཆད་ལེ་འུ་ཉི་ཤུ་དུག་པའི་མཁུག་གི་
བར་ཡན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དུག་ཏུ་སྦྱར་བ་ནི་སྦྱག་
བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱལ་དོན་དམ་
པར་དངོས་པོ་མེད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་རྣམ་གངས་གྱིས་མི་གནས་པ་ནི་
མདོའི་ཆོག་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་དམིགས་སུ་མེད། དེ་
བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་པས་བསྟན།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་དེ་
དག་ཆད་མེད་པ་ཉིད་དང་།

དེ་དག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསུམ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མདོའི་ཆོག་། །བཙུན་པ་
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆེ་བའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། འོག་
ནས་གཏན་ཆོགས་དང་བཅས་པར་བསྟན། ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་

ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གིས་རྟག་ཆད་གི་མཐའ་དང་
བལ་བར་བསྟན་པ་ནི་མདོའི་ཆོག །

བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
གི་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འོག་
ནས་གཏན་ཆོགས། ཀྲོ་ཤི་ཀ་གཟུགས་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་མན་ཆད་གིས་བསྟན། ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་
རྟག་ཆད་དང་བལ་བ་ཉིད་གིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཉིད་དུ་ངེས་པར་འཇིན་པ་ནི་ལེ་ཅུ་ཉི་ཤུ་ཅུ་པའི་སྐད་ནས་མདོའི་ཆོག །དེ་ནས་
དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གིས་བསྟན། དེ་བཞིན་
དུ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་དོར་མེད་པར་བསྟོམ་སྟེ་མདོའི་
ཆོག །དེ་ནས་བཙུན་ལདས་ལ་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཙུན་ལདས་ཇི་ཅེས་དུ་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་གཟུགས་
སུ་ཡོངས་སུ་མི་འཇིན་མི་འདོར་བའི་ཚུལ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་མེས་པ་སྟེན་དུ་འགོ་བའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྟོམ་པ་ཡང་མདོའི་
ཆོག །

དེ་ནས་བཙུན་ལདས་གིས་འཁོར་བཞི་པོ་དག་སྟོང་དང་། དག་སྟོང་མ་
དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གིས་བསྟན། འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་རང་བཞིན་གིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ཡང་མདོའི་
ཆོག །དེ་ནས་ཡང་བཙུན་ལདས་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གིས་འདི་སྐད་

ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ཅམ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་འདི་
ཡོངས་སུ་གཟུང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པའི་
དགེ་བའི་རྩ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

དེ་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཤིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱེན་པར་གཉེན་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ཡང་མདོའི་
ཆོག །ཀྟོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་ས་སྟོགས་གང་དུ་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕྲུལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
གང་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་འདི་འཛིན་ཏམ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། བྱི་ནང་གི་འཆེ་བ་ཞི་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཀྟོ་ཤི་ཀ་འདི་
ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ནི་སྟོག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉེ་
བར་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལམ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་
བཞི་ལ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞི་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག །སྤྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་འཕེལ་
བར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པས་བསྟན།

ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སུ་ལྷན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱང་བ་མངོན་པ་ཡང་
མདོའི་ཆོག །ཀྟོ་ཤི་ཀ་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕྲུལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱེན་པ་འཛིན་ཏམ་ཞེས་པ་ནས། ཆུ་ལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་
སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཉེན་ཀྱི་ཁམས་འདི་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་
རྣམས་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སངས་རྒྱས་ཉིད་མངོན་པར་འདོད་

བས་བདག་ཉིད་སྟོག་གཅོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དག་འགོད་པ་ཡང་
མདོའི་ཆོག་། རྟེན་བདག་གྲང་སྟོག་གཅོད་པ་སྤང་བར་བྱེད་ཅེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པས་སྒྲིན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

ཀྟོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་སྟོད་པ་ནི་སྤྱིན་པ་གང་སྤྱིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་ཞིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །བྱེད་པ་
བྱུག་ལ་སེམས་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རྟེན་ལྗང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་བྱུག་ལ་སྟོད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་དེ་དག་ནི་བྲན་པ་འདི་
ལྟ་བུར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་
ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རྟེན་མེད་ཅེས་བཀའ་
སྤྲུལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
གསལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ཙམ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་འདུལ་བ་དང་ཞེས་པ་
མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡང་མེད་ཏེ་ཤུ་ཅ་བདུན་
པའི་སྐད་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། པ་རོལ་གྱི་གཞོད་པ་བྱས་
པའི་སྐབས་པས་བེལ་གྱིས་ཞོན་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ཀྟོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་

བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་འཛིན་པ་དང་
ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བ་དེ་ལ་
ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྦྲན་མ་ཡིན་པས་གཏོར་ཏམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

འདས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལ་བསྐྱབས་ནས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྟེན་
ཀྱི་ཡུལ་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག ། ཀློ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཡི་གེར་གྱིས་ཏེ་འཆང་ནས་མ་བཟུང་། མ་
བསྐྱགས་ཞེས་པ་ནས། བྱག་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
བསྟན། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དག་པ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའོ། །དག་པ་འཛིག་རྟེན་པ་མོས་པ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རང་གི་དོན་དུ་
མོས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་
པའོ། །རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་ལ་ཡང་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཏེ་ཡང་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་དགུ་སྟེ། རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཏེ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཙུག་པ་འདས་ལ་སྤྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་
བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་པ་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་ཚོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཡི་གེར་གྱིས་
ཤིང་སྟེགས་བཅས་དུ་བབྱིས་ཏེ་བཙུགས་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་གི་
དོན་དུ་མོས་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཏེ་ཡང་མདོའི་ཆོག ། དེ་ནས་བཙུག་པ་འདས་ལ་

ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་གྲིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་རིགས་
 གྱི་བྱ་འཕ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་མཆོད་
 པར་བསྐྱེད་པ་དེ་བསོད་ནམས་རི་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལགས་ཞེས་པ་
 མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།

རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་ཚུར་དུའི་ཆེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་རིན་པོ་
 ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལྟ་ཞོག་གི་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། རང་གི་དོན་
 དུ་མོས་པ་འབྲིང་གི་ཚུར་དུ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་བཀའ་བ་ལྟ་ཡང་ཞོག་གི་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
 བསྟན། རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་སྒྲིང་
 བཞེ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་
 བཀའ་བ་ལྟ་ཞོག་གི་ཞེས་པས་བསྟན། རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་
 ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་སྒྲིང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་གྱི་
 མཆོད་རྟེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཀའ་བ་ལྟ་ཞོག་གི་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།
 རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུར་དུ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་སྒྲིང་གཉིས་གྱི་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་བཀའ་བ་ལྟ་
 ཡང་ཞོག་གི་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།

རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་སྒྲིང་
 གསུམ་གྱི་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་གྱི་མཆོད་
 རྟེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཀའ་སྟེ་མཆོད་པ་ལྟ་ཞོག་གི་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།

རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག། བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་
ཡང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་ལྟུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་དག་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ཡང་མདོའི་ཆོག། དེ་
ནས་ལྟུང་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྟུང་བྱ་དང་། འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྟུང་བྱ་
དེ་དག་ལ་སྤྲས་པ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་
པ་ཆུང་དུའི་འབྲིང་ཡང་མདོའི་ཆོག། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལྟུང་དབང་
པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་རྟོ། ། ཀློང་གི་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུང་གི་གཅེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་
མོས་པ་ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དང་།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ལྟུང་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་སྟ་སྟ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་རིག་
སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་
དུ་མོས་པ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ཡང་མདོའི་ཆོག།

ལེ་ལུ་ཉི་ཤུ་ཅད་གྲུ་པའི་ཡུང་ནས། དེ་ནས་གཞན་སྟ་སྟེགས་ཅན་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་
ཡུན་ཀ་ཆོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་རབ་ཏུ་མང་པོ་བརྒྱ་ཅམ་ཞིག་ཡུན་ཀ་བཅའ་བའི་
ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་དོང་ངོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་
དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་ཡང་མདོའི་ཆོག། དེ་ནས་བདུང་

སྤྲེག་ཅན་འདི་སྟུང་དུ་སེམས་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་དང་གཞན་གྱི་
དོན་དུ་མོས་པ་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་གིས་
ལྟའི་མེ་ཏོག་ནམས་མངོན་པར་སྒྲུལ་ནས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ལེ་བྱ་
སྟུང་ཅུ་བའི་སྒྲུང་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་དགའ་
བོས་འདི་སྒྲུང་ཅེས་གསོལ་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་དང་གཞན་གྱི་
དོན་དུ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱེན་པ་འདི་འཛིན་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་
ལ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། སྤྲེགས་བཅུའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་
ཁམས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བཞུགས་པ་ལ་ནམ་འཛོའི་
བར་དུ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་
ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ཡང་ལེ་བྱ་སྟུང་ཅུ་ཙ་གཉིས་པའི་སྒྲུང་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་ལ་འདི་སྒྲུང་ཅེས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། །

ཀྱོ་ཤེ་ཀ་གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་སྤྲིང་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གདུང་
གིས་བྱར་བྱར་བྱས་ཏེ་བཀའ་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་
མོས་པ་ཆུང་དུའི་འབྲིང་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོས་གང་ལ་བསྐྱབས་ནས་
ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་ཡང་

མདོའི་ཆོག་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཆེ་བདག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
འདི་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེའི་ཆེ་འཛིགས་པར་འགྱུར་བའམ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྤྱེ་གནས་དང་། གཤིན་རྗེའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་འགོ་བ་མ་མཆིས་པར་འཆལ་བར་བགྱི་བ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བཅོམ་
ལྡན་འདས་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱེ་གཏུང་གིས་ཡོངས་སུ་བཀང་སྟེ། བྱར་
བྱར་བགྱིས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྦུལ་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་
མོས་པ་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྤྱེ་གཏུང་གིས་ཡོངས་སུ་བཀང་ཏེ་བྱར་བྱར་བགྱིས་པ་ལྟ་ཞོག་ལགས་ཀྱི་ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ཡང་མདོའི་
ཆོག་།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ནི་འདི་གཉིས་ལགས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་
སྟེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལགས་སོ་ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ཡང་མདོའི་
ཆོག་། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆེ་བ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་

དོན་དུ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། བཅོམ་ལྷན་འདས་རིགས་ཀྱི་
བྱ་འཕྲུལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་སྒྲེགས་
བས་ལ་གྲིས་ཏེ་འཆང་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་དགུ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་དགུ་
དང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་དགུ་སྟེ། དགུ་ཆོན་གསུམ་དང་། བསྟོན་པ་དང་།
བཀྲར་བ་དང་། བསྐྱུགས་པ་དགུ་ཆོན་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ཏེ། རང་གི་
དོན་དུ་མོས་པ་རྒྱུད་དུ་འཆང་དུ་ལ་བསྟོན་པ་འབྲུམ་ལས་ནི་གསལ། གཞན་ལ་ནི་
དོན་གྱིས་བསྟན། རང་གི་དོན་དུ་མོས་པ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ལ་བསྟོན་པ་ནི་ལེ་ལུ་
སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པའི་སྒྲིང་ནས། ཀློ་ཤི་ཀ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཅིག་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་
པའི་འབྲས་བྱུང་ལ་གཞག་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཆེས་དབག་དུ་མེད་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་
པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྒྱུད་དུ་འཆང་པོ་ལ་བསྟོན་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ཀློ་ཤི་
ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕྲུལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་འཛུལ་བྱའི་སྒྲིང་གི་
སེམས་ཅན་ནམས་དགེ་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལས་ལ་བཀོད་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན།

འབྲིང་གི་རྒྱུད་དུ་ལ་བསྟོན་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་། ཀློ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་འཛུལ་
བྱའི་སྒྲིང་གི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕྲུལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་
ལ་ཞིག་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བཀོད་ཅིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
འབྲིང་གི་འབྲིང་ལ་བསྟོན་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ཀློ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་
འཕྲུལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཞེས་པ་ནས།

ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། འབྲིང་གི་
 ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་གཞན་དག་ལ་རྒྱ་
 ཆེར་སྟོན་ཅིང་འཆད་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

རང་གི་དོན་དུ་ཚོས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་ལ་བསྟོད་པ་ཡང་མདོའི་
 ཆོག་། རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གཞན་
 དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ཅིང་འཆད་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆེན་པོའི་འབྲིང་
 ལ་བསྟོད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །གལ་ཏེ་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་གང་ལ་
 ལ་ཕྱོགས་བརྩེ་ཕྱོགས་རེ་རེ་ཞིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆེན་པོའི་ཆེན་
 པོ་ལ་བསྟོད་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་
 བྱ་ཚོ་གང་གིས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་དབག་དུ་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་བྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱད་པ་བས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
 རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཚོས་པ་རྒྱུད་དུ་འཆད་དུ་ལ་བཀུར་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
 པ་ལྟར་བཅོས་པ་དེ་གང་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ལ་
 བཀུར་བ་ནི་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན་རི་
 སྟོད་ཡོད་པ་དེ་དག་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་
 དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྒྱུད་དུ་འཆད་
 ཆེན་པོ་ལ་བཀུར་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་

རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་གང་ལ་ལས་འཇུག་བྱའི་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྙེད་པ་དེ་དག་
 བསམས་ཅད་ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་བཀོད་ན་ཞེས་པས་བསྟན། རང་
 དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཚོས་པ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ལ་བཀྱར་བ་ནི་མདོའི་ཆོག །སྤྱིར་
 མེ་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་བཀོད་ན་ཞེས་པས་བསྟན།

འབྲིང་གི་འབྲིང་ལ་བཀྱར་བ་ནི་མདོའི་ཆོག །དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་
 བཀོད་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ལ་བཀྱར་བ་ནི་མདོའི་
 ཆོག །ཀྟོ་མི་ཀ་གཞན་ཡང་སྤྱོགས་བཅུའི་སྤྱོགས་རེ་རེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་སྤྱིང་གི་སྤྱིང་སྙེད་དག་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་དང་གཞན་
 གྱི་དོན་དུ་ཚོས་པ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀྱར་བ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་
 ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་མདོའི་ཆོག །ཀྟོ་མི་ཀ་གཞན་ཡང་འཇུག་བྱའི་སྤྱིང་གི་
 སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་
 གིས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པ་བས་ཞེས་པ་
 མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཚོས་པ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་བསྟན་པ་
 ཆུང་དུ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྗེ་ལྷ་རྗེ་ལྷ་རྒྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷ་རྗེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆུང་དུའི་
 འབྲིང་ལ་བསྟན་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །གོས་དང་ཟས་དང་མལ་ཆ་དང་སྟན་དང་
 ན་བའི་གསོས་སྟན་དང་ཡོ་བྱང་ནམས་ཀྱིས་སྟན་གདགས་འཆལ་ལོ་ཞེས་པ་ལ་

སོགས་པས་བསྟན། རྩུང་དུ་འཛིན་པོ་ལ་བསྟན་གསུམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རྟེན་ཅི་འཛིན་སྟངས་དུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོམས་ཤིང་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་འབྲིང་གི་རྩུང་དུ་ལ་བསྟན་གསུམ་པ་འབྲིང་གི་རྩུང་དུ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རྟེན་སྟངས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྟེན་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་ལ་འདི་སྟངས་ཅེས་སྟུགས་སོ། །ཀྟོ་ཞེ་ག་གང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་ལས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། འབྲིང་གི་འབྲིང་ལ་བསྟན་གསུམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་གང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མན་གདགས་པར་འདོད་པ་དེས་ནི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ལ་བསྟན་གསུམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རྟེན་ཅི་འཛིན་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་པ་ཆེན་པོའི་རྩུང་དུ་ལ་བསྟན་གསུམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། གཤམ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་མ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

ཆེན་པོའི་འབྲིང་ལ་བསྟན་གསུམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ཀྟོ་ཞེ་ག་གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་དུག་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་ལ་སྟོན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་བསྟན་གསུམ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་

ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འདི་གཞིན་གྱི་ཁམས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་གཙོ་བོ་དཔལ་འབྱུང་ཞིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་
གྱིས་བསྟན།

དེ་ལྟར་མོས་པ་ལ་བསྟོ་བ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཡང་བྱད་པར་བརྩ་གཉིས་གྱིས་སྟོ་
བར་བྱེད་དེ། མི་དམིགས་པར་བསྟོ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བསྟོ་བ་དང་།
དབེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོགས་གྱི་རང་བཞིན་བྲན་པ་
དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པས་གནང་བ་དང་།
ཁམས་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་པ་དང་། རྩུང་བྱ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་དང་།
བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྩ་གཉིས་ལ། དང་པོ་མི་དམིགས་
པར་བསྟོ་བ་ཡང་ལེ་འུ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྗང་ནས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་
ཅས་སྒྲས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བསྟོ་བ་ཡང་
མདོའི་ཆོག །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲས་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་
མེད་པ་དག་གིས་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། དབེན་པའི་བསྟོ་བ་ནི་མདོའི་
ཆོག །

རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲས་པ། བྱམས་པ་སེམས་གང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་
ཡོངས་སུ་སྟོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་ནི་ཟད་ཅིང་འགགས་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་
གྱིས་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོགས་གྱི་རང་བཞིན་བྲན་པ་ནི་
མདོའི་ཆོག །བྱམས་པས་སྒྲས་པ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་

ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་
 གྱིས་བསྟན། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བསྟོ་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་བྱམས་པས། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །

བརྟན་པ་རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ནས་སྒྲག་སྟེ་
 ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། མཚན་མ་མེད་པའི་བསྟོ་བ་ཡང་མདོའི་
 ཆོག་། །བྱམས་པས་སྒྲུས་པ། བརྟན་པ་རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་
 ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་
 ལྷན་འདས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་དེ་དག་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་
 ཅད་ལ་བརྩམས་ཏེ། ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ལྟོན་པས་གནད་བའི་བསྟོ་བ་
 ཡང་མདོའི་ཆོག་། །བྱམས་པས་སྒྲུས་པ། བརྟན་པ་རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
 བསྟན། །ཁམས་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་པའི་བསྟོ་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། །

གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་
 པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པས་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་
 འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཆུང་དུ་ཡང་
 མདོའི་ཆོག་། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་
 །ཁམས་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་འཁོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་དགོ་བ་བརྩའི་
 ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཞིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། འབྲིང་ཡང་

མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ན་སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་འཁོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་
གྱུར་ཏམ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

ཆེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་འཁོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་
ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྟོ་བ་ཡང་
མདོའི་ཆོག་། དེ་ནས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷའི་བྱ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྷའི་བྱ་
ཉི་ཁྲིས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བསྟོ་བའི་འོག་དུ་རྩེས་སུ་
ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཐབས་ཀྱིས་དག་བའི་རྩ་བ་རྒྱུས་དམིགས་
ནས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བ་ཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་འདི་
སྐད་དུ་འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེའི་དག་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་བར་གྱིས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན།

ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་པ་དང་།
དག་པའོ། །སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་བཞི་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
མཐོང་བས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱུ་མི་མཐོང་བས་མཆོག་ཉིད་
དང་། ཆོས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་ནས་མངོན་པར་འདུ་མི་

བྱེད་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་མི་དམིགས་པར་གཏོད་པ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་
སུ་བྱེད་པས་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་བཞིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱང་ལེ་ཅུ་
སུམ་ཅུ་ཙམ་བཞི་པའི་ཁྲད་ནས། དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྟན་པ་ལྟ་
རིའི་བྱས་འདི་སྐད་ཅས་གསོལ་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

མཆོག་ཉིད་ནི་མདོའི་ཆོག ། ལྟ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་
ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མངོན་པར་བསྟུབས་པས་ཚོས་གང་ཞིག་ཐོབ་
པར་བཀྱི་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཡང་
མདོའི་ཆོག ། བརྒྱ་བྱིན་ཀྱིས་གསོལ་པ། བཙུག་ལྟར་འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན། དོན་ཆེན་པོ་ཡང་མདོའི་ཆོག ། རབ་འབྱོར་ཀྱིས་གསོལ་པ། བཙུག་
ལྟར་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆེ་བ་ལགས་སོ་
ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། །དག་པ་ཡང་བསྟུབས་པས་བསྟོམ་པའི་ལམ་སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
རྩོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེ་གནས་ལ་མཁས་པའོ། །

མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་སྟེ། བདུད་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་། ཚོས་ཐབ་མོ་ལ་
མ་མོས་པ་དང་། དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་འགྲོགས་
པའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེད་པར་བྱི་དག་པ་ཉན་ཐོས་དང་།
རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། བསྟོམ་པའི་ལམ་དག་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སངས་རྒྱས་མཉེས་

པར་བྱེད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རེ་ལུ་སྐུ་མ་ཅུ་ཅ་ལྔ་པའི་སྒྲུབ་ནས། དེ་ནས་བཙུག་ལྔ་ལྔ་ལ་ཆེ་དང་ལྔ་ལ་ལྔ་རིའི་བྱས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་།

དེ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་ཕྱིན་ཆད་ཕྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྐད་ཅིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཞི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ལྔ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས་ནི་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་པོ་བདུད་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་མི་སྐྱུན་པོ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་བཞིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ལྷོག་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྤྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་བསྟན་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རབ་འབྱོར་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བྱད་པར་ནི་དེའི་སྐབས་ནས། ཕྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་ལེ་ལུ་སྐུ་མ་ཅུ་ཅ་ལྔ་པའི་སྒྲུབ་ནས། དེ་ནས་བཙུག་ལྔ་ལྔ་ལ་ཆེ་དང་ལྔ་ལ་ལྔ་རིའི་བྱས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཞན་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་རྟོ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་མེད་ན་ལམ་གྱི་རྣམ་

བ་ཤེས་བ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིར་ན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཤེས་བ་ལ་དོན་དགུས་བསྟན་ཏེ།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། སྤྱིང་ཐེས་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་
པ་དང་། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་
མ་སྟན་པའི་ཚྭ་གས་དང་། གཉེན་པོ་དང་། སྒྲོར་བ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཉན་
ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་བའི་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་ཐེས་
སྤྱིད་པ་དང་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །རབ་འབྱོར་ཀྱིས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཚུ་རོལ་གྱི་འགྲམ་མམ་ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དུས་
གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྟན། ཐབས་མ་ཡིན་པས་
རིང་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག །རབ་འབྱོར་ཀྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕྲུལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་ཞེས་
པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་གང་ཁྱོད་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོད་པའི་མ་
ཆགས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མི་མ་སྟན་པ་ཡང་མདོའི་
ཆོག །དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་རྣམ་གངས་གང་གིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཞེས་

བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཉིན་པོ་ནི་མདོའི་ཆིག་། ཀྲོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་སྒྲན་མེད་
བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དུ་གཞན་དག་ལ་སྟོན་པར་འདོད་པ་
དང་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཆགས་པ་སྤྲ་མོ་
ཡིན་པས་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅི་ལྟར་སྤང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་
དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཟབ་པ་དང་། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་བསྟན་ཏེ། ཆགས་པ་སྤྲ་
བ་ཡང་མདོའི་ཆིག་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་
བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པའི་མཐའ་དེ་དག་བསྟན་པ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་
བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ཅི་ལྟར་སྤང་བ་ཡང་མདོའི་ཆིག་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་ཆོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ་
གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཟབ་པ་ཡང་མདོའི་ཆིག་། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལགས་སོགས་
བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཡང་མདོའི་
ཆིག་།

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དེ་
ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས། དེ་དག་རྣམ་པར་བསྟོམ་པའི་
ལྟོར་བཞི་ལེ་བུ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་པའི་ཁྲད་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་

དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་བགྱིད་པ་ཆེན་པོ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ནས། བཙུང་
ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བདག་ཕྱག་འཆའ་ལོ་སྦྱུང་མོ་
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་སྦྱོར་བ་ནམ་པ་བཅུ་བརྟན་ཏེ།

དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ནམ་པ་བཅུ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
དམིགས་པར་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོས་དེ་དག་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་དང་། སོ་སོར་མ་རྫོགས་པ་དང་། རྫོགས་པ་ཉིད་དང་། ཆགས་པ་མེད་
པ་དང་། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། བྱ་བ་ནམས་དཀའ་བ་
ཉིད་དང་། སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་དང་། མིག་སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་།
གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་འགྲོ་བ་ཉིད་དུ་འང་མི་དམིགས་པར་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་སྦྱོར་བ་ནི་མདོའི་
ཆོག་ །དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཙུང་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་རྟོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་བགྱིད་པ་མ་
མཆིས་པའོ། །ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།

ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་ །གལ་ཏེ་
གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འཕ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་མི་སྦྱོད་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་དོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། སོ་སོར་མ་རྫོགས་པ་
དང་། རྫོགས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་ །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྫོལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། གལ་ཏེ་
གཟུགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྤྱོད་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། ཆགས་པ་མེད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་
རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་འཕ་མ་ཆགས་པ་ལེགས་
པར་བསྟན་པ་འདི་དོ་མཆར་རྟོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་
བ་ནི་མདོའི་ཆོག །གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་བསྟན་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་འགྲིབ་ཅེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ནི་
མདོའི་ཆོག །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནམ་འཁོར་བར་དུ་ནམ་མཁའ་
ལེགས་པ་འཕ་མ་ལེགས་པ་བརྫོད་ཀྱང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆེད་དུ་བྱ་
བ་ནི་མདོའི་ཆོག །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྤྱི་མའི་སྤྱིས་བྱ་ནི་ལེགས་པ་
བརྫོད་ཀྱང་འཕེལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྤྱོར་བ་ནི་མདོའི་
ཆོག །

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྫོལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྫོལ་དུ་སྤྱོད་པ་
བསྟན་པའི་ཆོ་ཁྲུམ་པ་འཕ་གཡང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྫོལ་དུ་
སྤྱོད་པ་འདི་ལ་བཅོམ་པར་བབྱེད་ཅིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བྱ་དགའ་བ་

བྱེད་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་
སྒྲར་མི་ལྟོག་པ་ནི་དགའ་བ་བཟུང་བའོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྤྲུལ་བ་ཅི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་།

བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་གིས་
གོ་ཆ་འཆལ་བ་དེ་དག་ནི་བྱག་བགྱི་བར་འོས་པའོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
མིག་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མདོའི་ཆོག་། ཇེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་བྱའི་
དབྱིངས་སམ་འོད་མའི་ཆལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ་སྦྱུང་བའི་བར་གྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་
རྒྱུན་གྱིས་མི་འགོ་བཙུག་ནི་མདོ་ལས་མ་བྱུང་། སྦྱོར་བ་དེ་ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲོན་སྦྱོར་བ་བསྒྲོམ་དགོས་པས་མཉམ་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ཇེ་
ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྤྲད་ཅེས་
སྤྲུལ་སོ། །བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་གང་ལ་རྣལ་
འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས།

སྤྲུལ་པའི་མཆན་མར་ཡང་རྫོམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་བསྟན། སྦྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་རྫོགས་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་བསྒྲོམ་དགོས་
པས་མཐོང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་། ཇེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་

གྱི་ལྟ་དང་ཞེས་པ་ནས། ལེ་ཏུ་སྐུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་པ་རྫོགས་པའི་བར་གྱིས་མཐོང་
བའི་ལམ་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏེ། སྐུག་བསྐུལ་གྱི་བདེན་པ་
ལ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱེད་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

བཙུམ་ལྟ་འདས་གྱིས་བཀའ་སྐུལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
སེམས་དབང་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། གཞུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་མི་རྟག་
ཅེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། སྐུག་པ་
དང་མི་སྐུག་པ་དང་བྲལ་བས་རྟག་ཆད་གྱི་མཐོང་སྤངས་པ་ཡང་མདོའི་
ཆོག །གཞུགས་སྐུག་ཅེས་བྱ་བ་དང་མི་སྐུག་ཅེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། རྟོང་པ་དང་མི་རྟོང་པ་དང་བྲལ་བ་ཡང་
མདོའི་ཆོག་ལས། རབ་འབྱོར་གཞུགས་ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་དག་གོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་
རྣམས་པར་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བདག་
དང་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡང་མདོའི་
ཆོག །

རབ་འབྱོར་གཞུགས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམས་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ནི་གཞུགས་ཡོངས་སུ་དག་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམས་པ་བཞི་ཡང་རྒྱ་དང་
རྒྱ་མ་ཡིན་པ་གསོག་ཉིད་དེ་རྣམས་མཁའ་དང་འབྲ་བར་ཡང་མདོའི་ཆོག །རབ་

འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཀྱན་འབྱུང་བ་
དང་ཀྱན་འབྱུང་མེད་པ་མི་དམིགས་པ་ས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
སྤངས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་གོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་
བ་མེད་པ་ས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡང་
མདོའི་ཆོག །རབ་འབྱོར་ཀྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་
གོས་པ་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་
ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྒྱུན་དང་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་
བྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ།
རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་སྤྲུལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་
སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ས་བསྟན། འགོག་པའི་ནམ་པ་ཡང་བཞི་སྟེ། འགོག་པ་
དང་འགོག་པ་མེད་པར་མ་འབྲེལ་པ་ས་འགོག་པའི་དོན་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་ས་རྒྱད་
གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

རབ་འབྱོར་ཀྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་སྤྲུལ་བ་མ་
མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས་
ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཞི་བ་དང་ཞི་བ་མེད་པ་ས་དམིགས་པ་དང་དམིགས་
པ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཡང་མདོའི་ལས། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་
 གྱིས་བསྟན། གྲུ་ཞོམ་པ་དང་གྲུ་ཞོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བར་མཐའ་གཉིས་
 ལས་འདས་ཤིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དམིགས་སུ་མེད་པ་
 དང་། སྦྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་
 དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་དེས་པར་
 འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནད་ཐམས་ཅད་མི་སྦྱེ་བ་ཡང་མདོའི་ཆིག །རབ་འབྱོར་
 གྱིས་གསོལ་པ། བཙུན་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕེལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། སྒྲིག་པ་དང་། ཀུན་ཚུབ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བབྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་མིག་གི་ནད་འབྱུང་
 བར་མི་འབྱུར་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་
 པ་ཡང་བཞི་སྟེ། ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རན་སོང་ཆད་པ་
 ཡང་མདོ་ལས།

བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་
 བཞིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕེལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཆེས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་
 བཙུན་དག་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་མདོན་སྟུང་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ནི་

སྐྱེ་བའམ། འགག་བའམ། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་བའམ། རྣམ་པར་བྱང་བའམ།
ཡོངས་སུ་བབྱང་བའམ། དོར་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། སྐྱབས་པ་དང་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཆོས་རྣམས་
མཚན་མ་དང་མ་འབྲེལ་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན། སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། དེས་པར་འབྱིན་པ་དང་དེས་པར་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་
བས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་བྱ་དང་སྐྱ་
ལ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་
ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐྱད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་
ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་
འཇུག་པར་བྱ་བའམ་ལྟོག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཉེ་བར་གནས་པ་མ་ཡིན་པས། རབ་
འབྱོར་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་གཅིག་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

སྐྱེ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བཞི་པ་རྣམ་པ་གྲུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
རྫོགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་དང་། སྐྱོར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱོན་ལ་སོགས་པ་
དོན་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ལ། རྣམ་པ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་ལོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་བདེན་པ་བཞི་

ལ་མེད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྟན་ཏེ། དེ་ལ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་ལ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས་ལེའུ་སུམ་ཙུ་ཙུ་བརྟན་པའི་སྤྲད་
ནས། དེ་ནས་བཙུག་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱེད་གྱིས་འདི་སྤྲད་ཅེས་
གསལ་ཏོ། །

བཙུག་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་མ་
མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པས་བསྟན། མི་སྐྱེ་བ་ཡང་མདོ་འཛིན་གྱི་རབ་འབྱེད་
གྱིས་གསལ་བ། བཙུག་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་མཉམ་
པ་ཉིད་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དཔེན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱེད་གྱིས་གསལ་བ། བཙུག་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་འདི་ནི་དཔེན་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། མི་བརྗེ་བ་ཡང་
མདོ་ལས། རབ་འབྱེད་གྱིས་གསལ་བ། བཙུག་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་བརྗེ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་ཡང་བཞེས་ཏེ། གནས་པ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས་རབ་
འབྱེད་གྱིས་གསལ་བ། བཙུག་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་འདི་ནི་གཞི་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

ནུས་མཁའ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱེད་གྱིས་གསལ་བ། བཙུག་ལྡན་འདས་
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ནུས་མཁའ་ལྟ་བུ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་
ཆད་གྱིས་བསྟན། བརྗེད་དུ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱེད་གྱིས་གསལ་བ།
བཙུག་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་བརྗེད་དུ་མ་

མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། མིང་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།
རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཐྱིན་པ་འདི་ནི་མིང་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། འགོག་
པ་ཡང་བཞི་སྟེ། འགྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་འདི་ནི་འགྲོ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། མི་འཕྲོགས་པ་ནི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་འདི་ནི་མི་འཕྲོགས་པ་ལགས་སོ་
ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། མི་ཟད་པ་ནི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་འདི་ནི་མི་བས་
པ་ལགས་སོ་ཞེས་པས་བསྟན། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་འདི་ནི་
སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བཞི་ཆོན་གསུམ་པོ་
དེ་དག་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བར་དང་རིམ་བཞིན་སྐྱར་རོ། །

ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟོངས་
པའི་གཉེན་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་
སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ་
གསུམ་མོ། །དེ་ལ་ལམ་དང་པོ་ལ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་པོ་མེད་པ་དང་།
འཕྲོ་བ་མེད་པ་དང་། འདུ་བ་མེད་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་

གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་
བྱེད་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། ཤེས་པ་པོ་མ་མཆིས་པ་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། འཕོ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་།
འོག་ནས།

འཇིགས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་རིམ་བཞིན་སྦྱར་རྟེ། དེ་
གཞི། ལམ། དེགས་པ། སྦྱབ་པ། དེས་པར་འབྱིན་པ་དང་། གོ་རིམས་བཞིན་སྦྱར་
རྟེ། །ལམ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། མི་ལམ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ལྟ་
བརྟན་ལྟར་མ་སྦྱེས་པ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟར་མ་འགགས་པ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་ལྟར་
གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། ལྟ་མ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་
ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་
སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ལགས་
སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། བྲག་ཅ་ལྟ་བུ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ལྟ་མ་ལྟ་
བུ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། གོ་རིམས་བཞིན་བསྟན་རྟེ། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་
སྦྱར་རྟེ། །

གསུམ་པ་ལ་བྱུག་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་
བ་མེད་པ་དང་། གོས་པ་མེད་པ་དང་། སྦྱོས་པ་མེད་པ་དང་། རྣོས་པ་མེད་པ་
དང་། མི་གཡོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་གཉི་

ཐུག་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དམིགས་
སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་དང་། འོག་ནས། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་མཆིས་པ་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། གནས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་
ནས་གནས་པ་དམིགས་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དང་།

འོག་ནས། སྒྲོས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། རྫོམ་
སེམས་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། གཡོ་བ་མ་མཆིས་པ་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདེན་པ་
གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བརྟུག་ཏེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་ནོ། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་
སུམ་ཅུ་ཅ་བྲུག་སྟེ། དེ་ལ་གུན་འབྱུང་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དང་། མི་གནས་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་
མེད་པ་དང་། གཏི་ཐུག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྒྱད་ནི་རྒྱ་ལ་དང་སོ་གསུམ་ནི་རྒྱ། དེའི་འོག་མ་གསུམ་ནི་
གུན་འབྱུང་བ། དེའི་ཕྱི་མ་གཅིག་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ། ཐ་མ་གཅིག་སྟེན་དང་སྦྱར་ཏེ།

དེ་དག་ནི་གཉེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་
དང་། འོག་ནས། གུན་ནས་ལྡང་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས།
ཞི་བ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། འདོད་ཆགས་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་

ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། ཞེ་སྤང་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས།
གཏི་སྤྱག་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། ཉོན་མོངས་པ་མ་
མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། སེམས་ཅན་མ་མཆིས་པ་ལགས་
སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་ཞུ་བའི་ཆོག་མཁུག་དང་བཅས་པ་བསྟན།

ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་པ་བདུན་ཏེ། ཚད་མེད་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་དང་།
མ་འབྲེལ་བ་དང་། མ་འདྲེས་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པ་དང་། དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཆགས་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གཉིས་ཆོན་
གསུམ་ནི་ལམ་རིགས་པ་སྦྱབ་པ་དང་སྦྱར། ཐ་མ་གཅིག་ནི་ངེས་པར་འབྲིན་པ་
དང་སྦྱར་ལ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཚད་མ་
མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། མཐའ་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པ་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། མ་འདྲེས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་
ནས། རྟག་ཅོག་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་།

འོག་ནས། ཚད་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། རྣམ་
མཐའ་ལྟ་བུ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་སོ་སོའི་ཞུ་བའི་ལན་དང་བཅས་པ་བསྟན། སྤྱག་
བསྐལ་གྱི་དབེན་བའི་རྣམས་ལྟ་སྟེ། མི་རྟོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཉོང་པ་
དང་། བདག་མེད་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་

འདི་ནི་མི་རྟག་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། སྤྱག་བསྐལ་པ་ལགས་སོ་
 ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། བདག་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས།
 སྟོང་པ་ཉིད་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། མཆོན་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལགས་
 སོ། །

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟེ། རང་དང་
 ཕྱི་དང་གཉི་གའི་དངོས་པོ་དགག་པར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་པོ་གསུམ་དང་། བརྟག་པའི་
 བདག་ཞི་བ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་གི་འཛིག་
 རྟེན་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་
 མཐའ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། རྟགས་པའི་ཆོས་དོར་བ་
 མེད་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དགག་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་དོར་བ་མེད་པ་
 སྟོང་པའི་བར་དུ་བརྒྱད་དང་། ཀྱན་བརྟགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དགག་པ་ཡང་རང་
 བཞེན་སྟོང་པ་དང་། ཡུལ་དང་མཆོན་ཉིད་དང་དུས་སུ་འབྱུང་བ་དགག་པར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་
 དང་། དེས་པར་འབྱུང་བར་བརྟགས་པས་དགག་པར་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་
 སྟེ། ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་
 ལགས་སོ་ཞེས་པ་ནས། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་
 རོ་ཞེས་པའི་བར་བཅོ་ལྔ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བར་བརྟགས་པ་དགག་པ་མདོའི་

ཆིག་། རབ་འཕྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལགས་སོ་
ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པས་ཉན་ཐོས་ལ་རྣམ་པ་སྐྱུམ་ཅུ་ཅ་
བདུན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐྱུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱུམ་
ཅུ་ཅ་དགུ་སྟེ། སྤྱིར་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བ་ལ། དེ་ལ་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་དང་པོར་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་པ་
བཞི་ལ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ལུས་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་དང་
སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ལ་བརྟགས་པ་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་
བཅོན་འགྲུས་འབྱུང་བས་རྩོལ་བའི་ལམ་ཡང་དག་པའི་སྟོང་བ་བཞི་དང་། བཅོན་
འགྲུས་ལ་སེམས་ལས་སུ་རྩང་བར་འབྱུང་བས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་
ལམ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཀླང་པ་བཞི་དང་། སེམས་སྦྱང་བ་ལ་བྱོད་དང་ཅེ་མོའི་སྦྱོར་
བ་འབྱུང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་དབང་པོ་ལྟ་དང་།

དེ་ལ་བཟོད་པ་དང་། འཛིག་རྟོན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་འབྱུང་བས་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་དང་། འབྲེལ་པའི་ལམ་ལ་སྟོབས་ལྟ་དང་། རྟོད་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་
རྟོགས་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་ངེས་པར་འབྲིན་

པའི་ལམ་ལ་འབགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ་དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏེ། གོ་རིམས་བཞིན་སྐྱར་རོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལྟ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་སྟོན་པའི་གཉེན་སོ་ལམ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་དང་། སྤྱུལ་པའི་ལམ་ནང་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་བསྟོའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱུལ་པའི་སྤྱིབ་པའི་གཉེན་སོ་གཉིས་དང་། སྤྱག་པ་དང་། མི་སྤྱག་པ་སྤྱུལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། མི་དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་སོ་སྤྱག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་ལུས་ཀྱིས་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུམ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་སྒྲུབ་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་།

ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལྟ་དང་། འདིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང་། སྟོང་བའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་སོ་དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལགས་སོ་

ཞེས་པ་དང་། འོག་ནས། མཚན་མ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འོག་
ནས། སྒྲོན་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱུས་ནས།

འོག་ནས། རྣམ་པར་ཐར་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་
བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ལ་སྒྲོམས་པར་འབྱུག་
པ་བཞི་དང་། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འབྱུག་པ་
ཤུགས་གྱིས་བསྐྱུས་ནས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱེན་པ་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་འདི་ནི་སྒྲོམས་པར་འབྱུག་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་མན་
ཆད་དང་། སྒྲོང་བའི་ལམ་ཡང་འོག་ནས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལགས་སོ་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་བཅུ་ཡང་མདོ་ལས།
རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱེན་པ་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་འདི་ནི་སྒྲོན་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འཆལ་བའི་
ཤེས་རབ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་སྤྱལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལམ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་ལ་རྣམ་པ་ནི་སྤྱལ་ཅུ་ཅད་གྲུ་སྟེ། སྟོབས་བཅུ་
དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། སངས་
རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཤད་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྐྱུར་བའི་རང་བྱུང་དང་།

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནམ་པ་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་
སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་སྟོབས་བརྩལ་གས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏེ། གོ་རིམས་བཞེན་སྦྱར་
རོ། །ནམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ལས་དོན་བརྩལ་གཅིག་གིས་
བསྟན་པའི་གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་གཉིས། སྦྱོར་བ་པོ་དང་། སྦྱོར་བའོ། །དེ་ལ་
སྦྱོར་བ་པོ་ནི་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་ཅ་བ་བསྟན་
ཅིང་སྦྱངས་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པས་བསྟེན་
བཀའ་བྱས་པ་དང་། ཐེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཁུ་བ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྟན་པ་དང་།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
ལེ་ལུ་སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་པའི་སྟངས་ས། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འདི་སྟུམ་དུ་
སེམས་ཏེ་ཞེས་བ་ནས། དགེ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་ཡོངས་སུ་བསྟན་བར་འདོད་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

སྦྱོར་བ་ནི་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་སྟེ། དང་པོ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པས་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་

རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རི་ལྷ་ར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་གནས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
སྒྲོར་བ་སྟེ་སྒྲོར་བ་མེད་པའི་སྒྲོར་བ་ནི་མདོ་ལས།

ཀྱོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
གཟུགས་ལ་སྒྲོར་བར་མི་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པའི་སྒྲོར་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་
ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་འདི་ནི་ཟབ་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཞི་པ་
གཉིད་དཔག་དཀའ་བའི་སྒྲོར་བ་ཡང་མདོའི་ཆེ་ག །ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་འདི་ནི་གཉིད་དཔག་དཀའ་བ་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལྷ་པ་ཆད་མེད་པའི་སྒྲོར་བ་ཡང་མདོ་
ལས། ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་
འདི་ནི་ཆད་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

འོག་ནས། ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྷ་ར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་སྒྲོད་པ་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་འདི་ཐོས་ནས་སྒྲག་དང་
ལ་དང་བར་འགྱུར་ལགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་ནི་སྒྲིར་གོང་མ་ལྷ་པོ་དེ་དག་
བཤད་པ་དང་སྒྱུར། རྒྱག་པ་སྟེ། སྒྲག་པས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འཆང་བྱ་བ་ཡང་
མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ནི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་བཞད་པར་བགྱི་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། བདུན་པ་མི་སྐྱག་པས་ཡུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོར་བ་ཡང་མདོ་ལས། །ལྷ་
རིའི་བྱས་སྒྲུབ་པ།

ཀྱོ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་
དག་གིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་མི་སྐྱག་མི་དང་
ཞིང་དང་བར་མི་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བརྒྱད་པ་
ཡང་དག་པར་འཇིན་པས་མི་སྟོག་པའི་སྒྲོར་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཙུག་
ལྟ་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྟན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་འདི་སྐྱད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྟ་
འདས་དཔེར་བརྗོད་པར་བདག་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་
གྱིས་བསྟན། དགྲུ་པ་བར་ཆད་གྱི་ཆོས་སྟོང་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲོར་བ་
ཡང་མདོ་ལས། བཙུག་ལྟ་འདས་འདི་སྟོང་སྟེ། དཔེར་བགྱིན་མི་ཞིག་འབྲེག་དགོན་
པ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་པ་ཞིག་ནས་འབྱུང་བར་གྱུར་ཏམ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། བཙུ་པ་ཉག་ཏུ་ཆོས་བསྟོམ་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་སྒྲོར་བ་ཡང་མདོ་
ལས། དེ་སྐྱད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་།

བཙུག་ལྟ་འདས་གྱིས་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐྱད་ཅེས་བཀའ་སྒྲུབ་རྟོ། །ལྷ་
རིའི་བྱ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་སངས་རྒྱས་གྱི་མཐུས་ཁྱིད་
ཤིན་ཏུ་སྟོབས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བཙུ་གཅིག་པ་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཆོས་གསར་གྱི་རྟེན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉི་བའི་
སྒྲོར་བ་ནི་མདོ་ལས། བཙུག་ལྟ་འདས་འདི་སྟོང་སྟེ། དཔེར་བགྱིན་དབྱིད་བྱང་སྟེ་

ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱུང་པས་
སྐྱར་དུ་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་མདོ་ལས། བཙམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་
སྟེ་དཔེར་བཞིན་བྱད་མེད་སྐྱུམ་མ་ནི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་གསུམ་
པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་ནི་མདོ་ལས།

དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐྱད་ཅེས་
གསོལ་དོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཙམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱན་བཏགས་པ་ནི་རོ་མཆར་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་བཞི་པ་འཕེལ་འབྱེལ་མེད་པར་སྦྱོར་བ་ནི་མདོ་ལས། བཙམ་
ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས་ཞེས་
པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཙམ་ལྡན་པ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པའི་
སྦྱོར་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
དག་པར་རྫེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

བཅུ་དྲུག་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་
བསྟན་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་བདུན་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་སྦྱོར་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཤེས་

རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྤྱད་ག་མོས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མན་
 ཆད་གྱིས་བསྟན། བཙུག་བརྒྱད་པ་འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པ་
 ཡང་མདོ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་རྒྱན་ཏུ་
 ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།

བརྒྱད་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡང་མདོ་ལས།
 བཙུག་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་དག་པའི་
 རྒྱུ་པོ་ལ་སོགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཉི་ཤུ་པ་ལོ་སྒྲོར་དུ་མཛོན་
 པར་བཙུག་པ་མི་འདོར་བས་ས་མཆོམས་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་མདོ་ལས། རབ་འབྱུར་
 གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་
 མོ་འདི་བཤད་པ་ན་བར་ཆད་མང་དུ་མི་འབྱུང་བ་འདི་ངོ་མཆོར་ལགས་སོ་ཞེས་པ་
 མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ལ་དོན་བརྒྱ་
 གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དོན་བརྒྱ་བཞི་སྟེ། དེ་
 ལ་དང་པོ་བདུད་གྱི་མ་སྦྱོར་བཙུག་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱུར་གྱིས་གསོལ་བ།
 བཙུག་ལྷན་འདས་བདུད་སྟོན་ཅན་འདི་སྟེ།

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་མི་འབྲི་བ་དང་ཞེས་པ་
 མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་དགོངས་ཤིང་མཐུན་པ་ཡང་
 མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་རིའི་བྱ་ཕྱོགས་བརྒྱ་ཀུན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་དག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱེ་བཙུག་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་གང་དག་བཞུགས་ཏེ་

འཆོ་ཞིང་གཞིས་པ་དེ་དག་ཅེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་སངས་རྒྱུ་མཛོད་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

བཞི་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བ་ཡང་མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་སྐྱེན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལྷ་པ་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་བྲིས་ཤིང་འཆང་བ་དེ་དག་གྲང་དོན་ཆེ་བ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དུག་པ་ཡུལ་དབྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདས་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་སྦྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བདུན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཡང་མདོའི་ཆོག ། སྤྱི་རིའི་བྱ་ས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྲད་མའི་ཆེ་སྤྲད་མའི་དུས་ན་བྱང་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ།

རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཉན་པར་འགྱུར་ཞིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བརྒྱད་པ་སྤྱི་བའི་སྤྱེས་བྱ་ཡང་མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བས་ཉེ་བར་བསྟན་ཅིང་སྐྱེན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདི་ལས་

བརྩམས་ནས་དེ་དག་སྤྱི་པོ་མང་པོའི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་
 གྱིས་བསྟན། དགྲུ་བ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མདོ་ལས། བདུད་དམ་བདུད་གྱི་རིགས་
 གྱི་ལྷ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རིགས་གྱི་བྱ་འཕམ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་དབྱེ་བར་མི་ལུས་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་
 གྱིས་བསྟན།

བརྩུ་བ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྤུན་མོང་མིན་པ་སྤྱི་བ་ཡང་མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་རིགས་གྱི་བྱ་འཕམ་རིགས་གྱི་བྱ་
 མོ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དགའ་བ་དང་
 མཆོག་དུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།
 བརྩུ་གཅིག་པ་དམ་བཅས་པའི་དོན་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱབ་པ་ཡང་མདོ་ལས།
 རིགས་གྱི་བྱ་འཕམ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་ངའི་མདོན་སུམ་དུ་འདི་སྐད་དུ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྦྱོད་པ་ན་ཞེས་པ་
 མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བརྩུ་གཉིས་པ་འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་
 ཡང་མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་རིགས་གྱི་བྱ་འཕམ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་
 དང་། སྒྲ་དང་། ཇི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་།

ཆོས་རྣམས་ལ་མོས་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཞིང་ཞེས་པ་མན་
 ཆད་གྱིས་བསྟན། བརྩུ་གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ཡང་མདོ་ལས།
 རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 དུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པར་འགྱུར་

ཞིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་བཞི་བ་དེས་བར་འཛོལ་བ་ཡང་མདོ་ལས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དག་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་དག་གི་སྦྱད་དུ་བཅོན་བར་བཀྱིད་ཅིང་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་སྟུམ་ཅུ་དགུ་བ་རྩོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །

རྣམ་པ་ཀྱན་མདོན་བར་རྩོགས་པར་རྩོགས་པ་ལ་དོན་བཅུ་གཅིག་གིས་
བསྟན་པའི་བཞི་བ་སྟོར་བའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དོན་
བཞི་བཅུ་ཅུ་ག་གིས་བསྟན་པའི་དང་པོ་ཆོགས་ཆེན་པོས་ཐོབ་པ་ཡང་མདོ་ལས།
ལེ་ཏུ་བཞི་བཅུ་བའི་སྦྱད་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་
འབྱོར་གྱིས་འདི་སྦྱད་ཅེས་གསོལ་ཏོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་པ་ཏ་ཅང་འབྲི་
སྟེ་སྟེ་བའི་དབྱེ་བས་བསྟན། དོན་གཉིས་པ་སྟོབས་པ་ཏ་ཅང་སྟུར་བ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྟོབས་པ་ཏ་ཅང་སྟུར་བར་སྟེ་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་སྟེ་ལ་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཡི་གེར་འདི་ན་ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཞི་བ་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སེམས་རྣམ་བར་གཡེངས་ཤིང་ཡི་གེར་འདི་ན་ཞེས་
པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལྷ་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་དོན་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྟེ་ལ་ཞིང་ཁ་དོན་བྱེད་དམ་
ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དུག་པ་བྱིར་བྱོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཛིན་པ་ཡང་
མདོ་ལས། དེ་སྦྱད་ཅེས་བཀའ་སྟུལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་

རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་ཡང་བཅོམ་
ལྷན་འདས་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་འདི་ལས་ཉམས་མ་རྟེན་དོ་སྦྱོམ་ནས་སྦྱོར་ལས་
ཡངས་ཏེ་འགོ་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བདུན་པ་རྒྱ་ལ་མངོན་བར་ཞེན་པ་
ཉམས་པ་ཡང་མདོ་ལས།

དེས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྤངས་ནས་མདོ་སྡེ་གཞན་གང་དག་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་
བྱ་བ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བརྒྱད་པ་གྲུ་ལོས་པའི་རོ་སྤང་བའི་ཉམས་
པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཁྱི་ཞིག་གིས་རྩོ་ཐོའི་དུང་ནས་
ཐན་གོང་ཐོར་ལ་ལས་མི་ལས་ཐན་ཁམ་གཅིག་སྤང་བར་སེམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། དགུ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཀྱུན་
འཛིན་པ་ཉམས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་
སྤང་པོ་ཆེ་ལྟ་འདོད་བར་གྱུར་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བཅུ་པ་རྟག་ཏུ་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉམས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་
མི་ཞིག་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལྟ་འདོད་བར་གྱུར་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བཅུ་
གཅིག་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་འབྲེལ་པ་ཉམས་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཤིང་མཁན་རྣམ་ཤིང་མཁན་གྱི་སྟོབ་མ་
མཁས་པ་ཞིག་ཁང་བཟངས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆད་ཅམ་གྱི་ཁང་བཟངས་
ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བཅུ་གཉིས་པ་གོང་ན་མེད་པ་ཉམས་པ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་འཁོར་ལོས་སྤྱར་

བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་འདོད་པར་གྱུར་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་གསུམ་པ་
 ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་རྟོགས་པ་འབྱུང་བའི་སློབས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
 གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 སྤྱོན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ན་དེ་དག་རྣམ་པར་གཡེངས་ཤིང་འདྲི་བར་
 འབྱུར་སློབས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

བཅུ་བཞི་པ་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
 འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་ཐེག་པ་བའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་
 མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ན་ཆོས་དེ་དག་ལ་
 རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱེད་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཙེ་ལྷ་པ་དངོས་པོ་
 མེད་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པ་འདི་
 དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་འདྲུ་ཤེས་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་དྲུག་
 པ་ཡི་གེ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཀྱིས་གསོལ་བ།
 བཙེ་ལྷ་པ་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་
 དག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེ་འབྲུ་དག་གིས་ཡི་
 གེར་བྲིས་ནས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

བཅུ་བདུན་པ་ཡི་གེ་མེད་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་མདོ་ལས། བཙེ་ལྷ་
 པ་འདས་གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་སྟེ་མདོན་པར་ཞེན་པ་

དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་
རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་
འདི་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ན་ལྡོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ན་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

བཅུ་དགུ་པ་རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་རོ་མྱང་བ་ཡང་མདོ་ལས།
རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་
རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་འདྲི་བའི་
ཆེ་རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཉི་ཤུ་པ་ལམ་མ་ཡིན་
པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆོལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་
མོ་འདི་ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་ལྷང་ནོད་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཉི་ཤུ་
གཅིག་པ་འདུན་པ་དང་སྟོམ་ལས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལེའུ་བཞི་བཅུ་
ཅ་གཅིག་པའི་མྱད་ནས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་།

གཟུང་བ་དང་། ལྷང་ནོད་པ་དང་། ལ་ཉོན་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པར་འདུན་ལ་
ཆོས་སྤྲོ་བ་ནི་སྟོམ་ལས་བྱེད་པར་གྱུར་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཉི་ཤུ་ཅ་
གཉིས་པ་འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཉམས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྲོ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་འདྲི་

བ་དང་། གཟུང་བ་དང་། ལུང་འབོགས་བ་དང་། ཁ་ཏྲོན་བྱ་བ་ལ་སྟོམ་ལས་བྱེད་
བར་གྱུར་ལ་ཆོས་ཉན་བ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བར་གྱུར་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། ཉི་ཤུ་གསུམ་བ་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་དང་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་མ་ཡིན་བ་ཡང་
མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྲོ་བ་ནི་ཉིད་བ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་ཆོགས་སུ་
བཅད་བ་ལ་གདུ་ཞིང་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཉི་ཤུ་བཞི་བ་སྤྱངས་བའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་བ་དང་མི་ལྡན་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་
སྤྲོ་བ་ནི་དགོན་བ་བ་དང་བསོད་སྟོམས་བ་དང་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཉི་
ཤུ་ལྔ་བ་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་མ་ཡིན་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
ཆོས་ཉན་བ་ནི་དད་ཅིང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
ཉི་ཤུ་དྲུག་བ་གཏོང་བ་དང་སེར་སྒྲ་བྱེད་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
ཆོས་སྤྲོ་བ་ནི་བདོག་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞིང་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། ཉི་ཤུ་བདུན་བ་སྦྱིན་བ་དང་ཀུན་ཏུ་འཛིན་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་བ་ནི་ཆོས་སྤྲོ་བ་ལས་གོས་དང་། ཟས་དང་། མལ་ཆ་དང་།
སྟན་དང་། ར་བའི་གསོས་སྤྲོད་དང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བསྟན།

ཉི་ཤུ་བརྒྱད་བ་མགོ་སྟོམ་བས་གོ་བ་དང་རྣམ་བར་སྟོམ་བས་གོ་བ་ཡང་
མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྲོ་བ་ནི་མགོ་སྟོམ་བས་གོ་བ་ཡིན་ལ་
ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བསྟན། ཉི་ཤུ་དགུ་བ་མདོ་ལ་སོགས་བ་མདོན་བར་ཤེས་
བ་དང་མི་ཤེས་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྲོ་བ་ནི་མདོའི་སྟེ་

དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། སུམ་ཅུ་བ་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲ་བ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ལ་ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

སུམ་ཅུ་གཅིག་པ་ཐབས་དང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡང་མདོ་ལས།
རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲ་བ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་ཐབས་མཁས་པ་
ཡིན་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སུམ་ཅུ་གཉིས་པ་གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་མ་
ཐོབ་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲ་བ་ནི་གཟུངས་ཐོབ་པར་
གྱུར་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སུམ་ཅུ་གསུམ་པ་ཡི་གེར་འདྲི་བར་འདོད་
པ་དང་། མི་འདོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲ་བ་ནི་ཡི་གེར་
འདྲིར་འདོད་ཅིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སུམ་ཅུ་བཞི་པ་འདོད་པའི་འདུན་
པ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲ་བ་
ནི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། སུམ་ཅུ་ལྔ་པ་ངན་
སོང་གི་འགྲོ་བ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་
འདྲི་བ་དང་བསྒྲོམ་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ན་ལ་ལ་ཞིག་དེར་འོངས་ཏེ། སེམས་ཅན་
དཔུལ་བ་ནམས་ཀྱི་བསྐྱུགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། སུམ་ཅུ་ཙུག་པ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་

བསྐྱོམ་བའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ན། དེར་ལ་ལ་ཞིག་དེར་འོངས་ནས་སྐལ་ཆེན་བཞིའི་
 རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱུགས་པ་རྫོང་བར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
 བསྟན། སུམ་ཙུ་ཙ་བདུན་པ་འཆད་པ་པོ་དང་། ཉན་པ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་
 དུ་དང་འཁོར་ལ་དགའ་བ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྲ་བ་ནི་གཅིག་ཕུ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་རང་གི་
 བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། སུམ་ཙུ་ཙ་བརྒྱད་པ་གོ་སྐབས་མི་
 བྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཆོས་སྤྲ་བའི་བྱི་
 བཞིན་འབྱེད་བར་འདོད་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སུམ་ཙུ་དགུ་པ་ཟང་
 ཟེང་གི་སྦྱིན་པར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་
 ཡང་ཆོས་སྤྲ་བ་ནི་ཟང་ཟེང་རུང་ཟད་ཅམ་གྱི་བྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
 འདི་ནི་སྦྱིན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བརྒྱུ་པ་སོག་གི་བར་ཆད་
 དུ་འབྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་འཁོ་བ་དང་མི་འཁོ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་
 ཡང་ཆོས་སྤྲ་བ་ནི་ཡུལ་གང་དུ་སོག་གི་བར་ཆད་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་ཡུལ་དེར་
 འཁོ་འདོད་པར་གྱུར་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཞི་བརྒྱུ་ཙ་གཅིག་པ་སུ་
 གོ་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འཁོ་བ་དང་མི་འཁོ་བ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པ་ནི་གང་ན་ཟས་དགོན་པ་དང་ཆུ་དགོན་
 བའི་ཕྱོགས་དེར་འཁོ་བར་འདོད་ལ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཞི་བརྒྱུ་ཙ་
 གཉིས་པ་ཆོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པས་དགུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཁོ་བ་དང་མི་འཁོ་
 བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲ་བ་ནི་གང་ན་ཆོས་

རྒྱལ་གྱི་འཛིགས་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བཞི་བརྩ་ཅ་གསུམ་པ་
 བྱིས་ལ་ལྟ་བའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དགེ་སློང་
 ཚོས་སྤྱོད་བཞི་སློང་མོ་སྟེར་བའི་བྱིས་ལ་གདུ་བར་གྱུར་ནས་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
 བསྟན། བཞི་བརྩ་ཅ་བཞི་བ་བདུད་གྱིས་འབྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བདུད་སྟོན་ཅན་དགེ་སློང་གི་ཆ་བྱད་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཆ་བྱད་དུ་བསྐྱར་ཞིང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།
 བཞི་བརྩ་ལྔ་བ་བཙུང་མ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
 བདུད་སྟོན་ཅན་དགེ་སློང་གི་ཆ་བྱད་དུ་བསྐྱར་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་འོངས་ནས་འདི་སྐད་དུ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
 བསྟན། བཞི་བརྩ་ཅ་དྲུག་པ་ཡུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་
 ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བདུད་སྟོན་ཅན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆ་བྱད་དུ་
 ལུས་གསེར་གྱི་མདོག་ལྟ་བུ་འོད་འདོམ་གང་དང་ལྡན་པར་བསྐྱར་ཏེ་འོངས་ནས་
 ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པ་ཀྱན་མདོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་
 དོན་བརྩ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་ལྔ་བ་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཡང་བཞི་སྟེ།

ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། བྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། བྱེད་པའི་མཆན་
 ཉིད་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་བརྩ་དྲུག་བརྩ་སྟེ་བཞི་བརྩ་ཅ་བརྒྱད་
 དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཤེས་པ་བྱད་པར་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལས་ཤེས་
 པའི་བྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བརྩ་

དུག་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་གསུམ་ལམ་ཤེས་པའི་བྱེད་པ་
བདུན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་མཛད་པ་གཅིག་དང་། བྱེད་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི།
ལམ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ཏེ། སྦྱིར་མཚན་ཉིད་ལ་དབྱེ་
ན་དགུ་བརྩ་ཙུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས། དང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་
ཡང་མདོ་ལས། ལེའུ་བཞི་བརྩ་ཙུ་གཉིས་པའི་ལྷན་ནས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་
དཔེར་ན་བྱུང་མེད་ལ་ལ་ཞིག་ལ་བྱུ་ལྷའམ་བརྩའམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། གཉིས་པ་འདི་གཉིས་སྟོན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་གཉིས་དུ་གསུངས་པ་ཡང་གང་
ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་
པ་མཐུན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་དེ་དག་གི་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཅེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན།

བཞི་པ་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་། ལྟ་བུ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ཡང་
མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་དེ་སྦྱོད་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་
པས་བཏགས་པ་གཟུགས་ཅན་ནམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དུག་པ་
སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་

ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེངས་པ་རྣམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་
དུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མ་སྒྲུབ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་
བདུན་པ་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་།

སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་
དུ་མ་སྒྲུབ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་། བརྒྱད་པ་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
སྤྱོད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་གང་ཟག་གཞན་དག་གི་
སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་
མ་སྒྲུབ་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེད་། དགུ་པ་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་འཇམ་
ཡངས་པར་གྱུར་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་དང་
གང་ཟག་གཞན་དག་གི་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལ་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པར་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མ་སྒྲུབ་ཏེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེད་།
བརྒྱད་པ་སེམས་ཆད་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
སྤྱོད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་
ཆད་མེད་པ་ལ་སེམས་ཆད་མེད་པར་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་

མཁྱེན་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྩ་གཅིག་པ་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་
བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་དང་གང་ཟག་གཞན་དག་
གི་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་བ་ལ་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཁྱེན་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

བརྩ་གཉིས་པ་སེམས་བསྟར་མེད་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་གང་ཟག་གཞན་དག་གི་སེམས་མི་སྣང་བར་ཡང་དག་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཁྱེན་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྩ་གསུམ་
པ་སེམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དེ་
དག་གི་སེམས་ལྟག་པར་གཡོ་བ་དང་། གལ་བར་གཡོ་བ་རྣམས་དང་ཞེས་བ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། བརྩ་བཞི་པ་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་མཁྱེན་ཏི།

གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་
རྣམ་བར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཅོ་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ལྟག་
པར་གཡོ་བ་དང་། གལ་བར་གཡོ་བ་དང་། བསྐྱུས་པར་གཡོ་བ་དང་། རྒྱས་པའི་དེ་

བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་དྲུག་པ་གཙོར་
བསྟན་ཅིང་བརྟགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིས་ནི་
སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྣང་བར་བཀྱིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པས་བསྟན།

དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཅུ་དྲུག་འབྱུང་སྟེ།
གངས་མུ་མ་དང་བསྐྱབས་ན་བཅུ་བདུན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བཙོ་བརྒྱད་པ་མཆན་
མ་མེད་པ་དང་། བཅུ་དགུ་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། ཉི་ཤུ་པ་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། ཉི་
ཤུ་ཅ་གཅིག་པ་འགག་པ་མེད་པ་དང་། ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
མེད་པ་དང་། ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་པ་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་པ་རྟེན་པ་མེད་པའི་མཆན་
ཉིད་རྣམས་ནི་མདོ་ལས། ལེ་ཏུ་བཞི་བཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ཁྲད་ནས། དེ་ནས་སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་དང་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པས་མགོ་བྱངས་ཏེ་འོག་ཁོ་ན་ནས། ལྷའི་བྱ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟབ་པོ་ཞེས་པ་ནས། མི་གནས་པའི་
མཆན་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་དེས་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན།

ཉི་ཤུ་ཅ་དྲུག་པ་ནམ་མཁའ་དང་། ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་པ་ཞི་བ་ནི་མདོ་ལས། གོ་
རིམས་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལས་བསྟོར་ཏེ་ཞི་བ་ནི་ཆད་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
དང་། ཉག་པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། རྣམ་མཁའ་
ནི་འོག་ནས། རྣམ་མཁའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟབ་པོ་ཞེས་པས་བསྟན། ཉི་

ཤུ་ཅ་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཉིད་ནམ་པར་འབྱུག་པ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་དག་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྟན་བཀའ་སྦྱུལ་རྟེ། ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་པ་འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་མདོ་ལས།

ལྷའི་བྱ་དག་མཆན་ཉིད་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་མདོན་པར་འདུ་བྱས་པ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སུམ་ཅུ་པ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡང་མདོ་
ལས། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། ལྷའི་བྱ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ནམས་བྱུང་ཡང་རུང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པས་བསྟན། སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་པ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།
བཙུམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ལ་སྦྱད་པས་ལྷན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་
བྱུང་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པ་
ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་།
གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྦྱུལ་རྟེ། །

ལྷའི་བྱ་དག་གཟུགས་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན་རྟེ། །དེའི་འོག་ཏུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཆན་ཉིད་
བཅུ་དྲུག་འབྱུང་བ་གོང་མའི་གངས་དང་བསྐྱེབས་རྟེ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་
དང་ལྷན་པ་འགྱུར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་

བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། སུམ་ཙུ་ཙ་བཞི་བ་གྲུས་པར་བྱ་བ་ནི་མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཆོས་འདི་ལ་བསྟེན་སྟངས་མཛད་ཅེས་པས་བསྟན།

སུམ་ཙུ་ཙ་ལྔ་བ་སྐྱེ་མར་བྱ་བར་ཡང་མདོ་ལས། སྐྱེ་མར་མཛད་ཅེས་པ་དང་།
སུམ་ཙུ་ཙ་དྲུག་པ་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། སུམ་ཙུ་ཙ་བདུན་པ་མཆོད་པ་ཡང་མདོ་
ལས། རི་མོར་མཛད། མཆོད་པར་མཛད་དེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རིམ་བཞིན་
སྐྱར་བས་བསྟན། སུམ་ཙུ་ཙ་བརྒྱད་པ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མ་བྱས་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སུམ་ཙུ་ཙ་དགུ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། དོན་དམ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་
བྱིར་ཡེ་ཤེས་བྱས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་བདུན་ཞུགས་ཏེ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བཙུ་ཙ་མ་མཐོང་བའི་དོན་སྟོན་པ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་བསྐྱེད་པ་དང་།

འདི་གཉིས་སྟོན་པ་ཡིན་དེ་ཡང་གཟུགས་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བཙུ་ཙ་གཅིག་པ་འདི་གཉིས་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་
ནམ་པ་ནི་མདོ་ལས་བྱུང་སྟེ་དོན་གྱིས་བསྟན། བཞི་བཙུ་གཉིས་པ་འདི་གཉིས་སྟོན་
པ་ཉིད་དུ་བརྫོད་པ་ནི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་

ཕྱིན་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྣང་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་སྣང་ངོ་ཞེས་རྗོད་
བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བརྒྱ་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་སྣང་
པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་འཇིག་རྟེན་སྣང་པར་
རིག་གོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བརྒྱ་བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་སྣང་པ་ཉིད་
དུ་སྟོན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྣང་ངོ་ཞེས་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་པ་འཇིག་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ཉིད་དུ་
སྟོན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བརྒྱ་དྲུག་པ་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
འཇིག་རྟེན་ཞི་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བརྒྱ་
བདུན་པ་འཇིག་རྟེན་འགོག་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྣང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་པ་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་ཅི་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་བཞི་ལ་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པ་
བྱང་པར་དུ་བསྟན་པའི་བྱང་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་འབྱུང་བ་ལ་གོང་
མ་བཞིན་དུ་གྲངས་དང་བསྐྱབས་ཏེ།

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འདི་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་མཛད་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་པ་ལགས་
སོ་ཞེས་པ་ནས། མཛད་པ་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པས་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོར་བསྟན་ནས། བཞི་བཅུ་དགུ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་
དང་། ལྷ་བཅུ་པ་གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། ལྷ་བཅུ་གཅིག་པ་
བགྲང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། ལྷ་བཅུ་གཉིས་པ་མི་མཉམ་པ་དང་
མཉམ་པ་ཉིད་རྣམས་ནི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་
ཅི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། རང་བྱུང་ཉིད་དང་། ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས། མི་མཉམ་པ་དང་
མཉམ་པ་ལགས་སམ་ཞེས་པའི་བར་དུ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ།

དེ་མན་ཆད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན། ལྷ་བཅུ་གསུམ་པ་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་ཐམས་ཅད་སྦྱད་པ་མདོ་ལས། ལེའུ་བཞི་བཅུ་བཞི་པའི་སྒྲིབ་ནས། དེ་
ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྒྲིབ་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཟབ་པ་ལགས་སོ་ཞེས་
པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ལྷ་བཅུ་བཞི་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་ཡུལ་མ་

ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཤེས་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ནི་གཟུགས་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་མེད་ཅིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ལྟ་བུ་ལྟ་བ་སྦྱེས་བྱ་མཁས་པས་
རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་མདོ་ལས།

དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་ལ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་
པའི་ལྟའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཙུག་ལྟར་འདས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཟབ་ཅིང་མཐོང་བར་དཀའ་ལ་རྟོགས་པར་དཀའ་སྟེ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ལྟ་བུ་དུག་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་མདོན་
པར་ཤེས་པ་སྦྱར་བའི་ཤེས་པ་ཡང་མདོ་ལས། བཙུག་ལྟར་འདས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་གང་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མོས་པར་གྱུར་པ་དེ་
དག་ནི་སྟོན་གྱི་ཀྱལ་བ་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་བགྱི་བ་བགྱིས་པ་དང་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན། འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་མང་ཉུང་མེད་པ་དང་འཁོར་གསུམ་དག་
པ་གཉིས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་འབྱུང་། མདོ་ལས་ཡང་དག་པར་
འབྱུང་བ་སྤར་འབྱུང་བས་མདོ་བཙུག་པར་བྱ་སྟེ།

ལྟ་བུ་བདུན་པའི་སྦྱོར་བས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་
དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ལྟ་བུ་
བརྒྱད་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉུང་བ་མེད་པ་
དང་མང་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡང་མདོ་ལས། བཙུག་ལྟར་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་འདི་ལ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
བས་བསྟན། ལུ་བཅུ་དགུ་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམས་པར་དག་པ་ལས་སྤྱོན་པ་ལ་
སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་
པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སྤྱི་བུ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་
སྤྱི་བོས་བྱལ་འཆའ་ཏེ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
ཐད་ནས་དོང་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྤྱག་ཏུ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
པ་ཆད་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལེའུ་བཞི་བཅུ་ལུ་པའི་སྤྱད་ནས། རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་གང་གི་ཆེ་རྒྱ་མཆོའི་བྱ་ཞིག་པར་གྱུར་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། སྤྱག་ཏུ་གཅིག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཉེན་དུ་བསྟན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྤྱིས་བའམ་བྱད་
མེད་གཅིག་གིས་བྱམ་པ་སོ་མ་བཏང་། མ་བསྐྱེགས་པས་རྒྱ་བཅུ་པར་བསམས་ན་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། སྤྱག་ཏུ་གཉིས་པ་སྦྱོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱ་མཆོའི་བྱ་ལེགས་པར་མ་བཅོས་ཤིང་ཟག་ལྡན་མ་བྱས་
པར་རྫས་ཀྱིས་སྦྱི་བར་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ལ་བཏང་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

སྤྱག་ཏུ་གསུམ་པ་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མི་སྤྱིས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་
ལོན་པ་ཀླས་ཤིང་འཁོགས་པ་གཏུགས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་

བསྟན། སྤྱག་ཅུ་བཞི་བ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རོ་མྱང་བ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།
རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དག་རི་ལྟར་ཤེས་པར་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པས་ཡོངས་སུ་བྱེན་ཅིང་ཞེས་པ་ནས་ལེའུ་བཞི་བ་ཅུ་སྤྱག་པའི་
སྟོན་ནས།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཤེས་ནས་སྒྲོན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བཞི་བ་ཅུ་ཙུག་ནས་སྤྱག་ཅུ་ཙུག་བཞིའི་བར་དུ་དོན་
བཅུ་སྤྱག་གིས་ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་
པར་བསྟན་ནས་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་
གསུམ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པའི་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་བདུན་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་མཛད་པའི་མཆན་ཉིད་གཅིག་སྟེ། སྤྱིར་བྱེད་པའི་མཆན་
ཉིད་བཅུ་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་འདི་ག་རྟེན་ལ་སན་པ་དང་བདེ་བའི་བྱིར་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་
ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ནས།

འདི་ག་རྟེན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོར་
བསྟན་པ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་ནས་གོང་མའི་གངས་དང་བསྐྱེབས་ཏེ་སྤྱག་ཅུ་ལྟ་བུ་
མ་འོངས་པའི་སན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་

དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
 བ་ཡིན་ཞོ་ཞེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། སྤྱག་ཅུ་སྤྱག་པ་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་
 ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་
 འཇིག་རྟེན་ལ་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།
 སྤྱག་ཅུ་བདུན་པ་སྤྱག་བསྐལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་
 བསྐྱབ་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྟོབ་པ་ཡིན་ཞེན་ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་པས་བསྟན། དེ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་སྦྱར་རོ། །སྤྱག་ཅུ་
 བརྒྱད་པ་གཏན་དུ་པན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 སྟོབས་ཡིན་ཞེན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།

སྤྱག་ཅུ་དགུ་པ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་བསྐྱོག་པ་ཡང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ཡིན་ཞེ་
 བ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བདུན་ཅུ་པ་འཁོར་བ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
 མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་

པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འདིག་རྟེན་གྱི་དབྱང་
གཉིན་ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བདུན་ཅུ་གཅིག་པ་རང་དང་
གཞན་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ཇི་ལྟར་
འདིག་རྟེན་གྱི་གླིང་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། བདུན་ཅུ་གཉིས་
པ་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཇི་ལྟར་འདིག་རྟེན་གྱི་ཡོངས་སུ་འདེན་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། དེ་ལྟར་ལྷ་དང་བདུན་ཅུ་གསུམ་པའི་
སྐབས་འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོན་པ་ཉི་ལྟ་བུ་སྐབས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཛད་པ་གཅིག་དང་སྐྱར་ཉི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས།

ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། འབྲུམ་པ་ལས་ནི་རྟེན་ལ་ལམ་ཞེས་འབྱུང་། བདུན་ཅུ་བཞི་པ་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པར་འབྲུག་པ་དང་། བདུན་ཅུ་ལྔ་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཉི་དེ་དག་ནི་

ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། གོང་གི་ལྔ་
དང་ཐ་མའི་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་དང་སྦྱར་རོ། བྱེད་པའི་
མཆན་ཉིད་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པའི་རོ་བོ་ཉིད་བཞི་དང་།

ལམ་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ལྔ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
བདུན་རྣམས་གོང་མའི་གྲངས་གྱི་སྟེང་དུ་གོ་རིམ་ས་བཞིན་བསྟན་ཏེ། བདུན་ཅུ་
དྲུག་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་པའི་རོ་བོ་ཡང་མདོ་
ལས། ལེའུ་བཞི་བཅུ་བདུན་པའི་སྒྲུང་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ་ཞེས་པ་
ནས། གཏི་ཐུག་བསལ་བས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྟན། བདུན་ཅུ་བདུན་པ་དེའི་རྟགས་ལུས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
དབེན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་གྱི་རྟགས་གྱིས་
དབེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བདུན་ཅུ་
བརྒྱད་པ་དེའི་མཆན་མ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དབེན་པ་ཡང་
མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་གྱི་མཆན་མས་དབེན་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

བདུན་ཅུ་དགུ་པ་འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་
མཐུན་པ་དང་། གཉིན་པོ་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་
དག་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཐབ་མོ་འདི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་རི་

ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་ཅུ་པ་
དོན་དམ་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་སྤངས་ལས་འདའ་བར་དཀའ་ཡང་མདོ་ལས།
རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།

བཙེམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཅན་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་ཅུ་གཅིག་པ་ཐེག་པ་གཞན་དུ་
མི་ལྟར་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་ཆ་དེ་ནི་
གཟུགས་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་ཅུ་
གཉིས་པ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་ནི་ཟབ་པ་ལགས་ཏེ། དེ་ནི་སྤྲུལ་གྱང་བསྟོམ་པར་བབྱི་བ་མ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་ཅུ་གསུམ་པ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་
མི་དམིགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙེམ་ལྡན་འདས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཟབ་
མོ་འདི་སྟོན་པ་ན་མི་སྐྱག་མི་དངང་།

དངང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བརྒྱད་ཅུ་བཞི་པ་
དངོས་པོར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ཡང་མདོ་ལས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྤྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཞིལ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

བརྒྱད་ཅུ་ལྔ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་དངོས་པོ་
ཁྱད་བར་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལེ་འུ་བཞི་བཅུ་ཅ་བརྒྱད་པའི་སྒྲིབ་ནས།
དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

བརྒྱད་ཅུ་བྲག་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྦྱབ་པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྒྲོག་
པ་བསྟན་པ་མི་མ་སྟན་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ། བཙུ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་མ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མ་སྟན་པའི་ཆོས་འདི་བསྟན་པ་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་ཅུ་བདུན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ཐོགས་པ་མེད་བར་ཤེས་པ་ཡང་མདོ་ལས། ཆོས་འདི་ནི་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་
མ་མཆིས་ལགས་ཏེ། ཅི་ལ་ཐོགས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་ཤེ་ན། གཟུགས་ལ་
ཐོགས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་ཅུ་
བརྒྱད་པ་ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་པ་མི་དམིགས་པས་གཞི་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།
ཆོས་འདི་ནི་གཟུགས་སྦྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་ཅུ་དགུ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མེད་པ་
ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཙུ་ལྷན་འདས་ལ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་། གཟུགས་
ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཙུ་ལྷན་འདས་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བཙུ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པ་
ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དགུ་བཅུ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོ་
མོ་ཉིད་མེད་པས་སྦྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་
གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གིས་བཙུ་ལྷན་འདས་དང་གནས་བརྟན་

རབ་འབྱོར་ལ་ལྷའི་ཅན་གྱི་སྤེལ་དག་གིས་གཏོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། དགྲ་བཅུ་གཅིག་པ་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་
དམིགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་
བྱས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ནོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ནས། དེ་ཉན་ཐོས་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལྷུང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནོ། །སྤྱི་དོན་
བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བཞི་པ་རྣམ་པ་ཀུན་མདོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་
དོན་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་བྲག་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་སྒྲུབ་པ་ཡང་མདོ་
ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་
དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
སེམས་དང་མ་བུལ་བར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
རྣམ་པ་ཀུན་མདོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་དོན་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་
བདུན་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྒྲུབ་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ནོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་
པར་འབྱུང་བར་འཆལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ངི་
ལྟར་གནས་པར་བགྱི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ། རྫོ་བའི་དམིགས་པ་ལྷ་
ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལས་མཉམ་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པའི་

སེམས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བྱམས་བ་ཡང་མདོ་
ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་བ་ཆེན་པོ་དང་། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
པར་བྱའོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

པན་བ་ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
པར་བྱ་སྟེ། གནོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
ཁོང་ཁོ་མེད་བ་ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེ་འགས་བ་མེད་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེ་འགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པས་
བསྟན། རྣམ་པར་འཆེ་བ་མེད་བ་ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་
པར་འཆེ་བ་མེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དེ་
ལྟར་ལྟ་དང་། བ་མའི་སེམས་དང་། སྤྱན་དང་། སྤིང་མའི་སེམས་དང་། བྱ་དང་། བྱ་
མའི་སེམས་དང་། བཤེས་དང་། རྒྱགས་པོའི་སེམས་དང་། གཉེན་དང་། ལྷག་གི་
གཉེན་མཆོམས་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟ་ནི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མའི་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ། ཅི་རིགས་བ་དང་། ཅི་
མའི་དམིགས་བ་ནི་བཞི་སྟེ། བདག་དང་གཞན་དགེ་བ་ལ་འཇུག་བ་དང་།

མི་དགེ་བ་ལས་ལྷོག་བ་དང་། ལྷགས་བ་དང་ལྷོག་པའི་བསྐྱགས་བ་བཟོད་
བ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། བདག་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་གཅོད་བ་སྤང་བར་བྱ་ཞེས་བ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། བཟོད་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཅིང་དེ་ལྟར་གནས་བ་
དེ་ནི་གཟུགས་སྤྱི་བ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། འདི་ག་
ཉེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ནས་ཀྱང་གཟུགས་
ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་
རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ལ་དོན་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་བརྒྱད་པ་སྟོབ་པའི་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ།

སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་ལས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པ་ལས་སྒྱུར་བའི་ལམ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཉི་ཤུ་སྟེ། མདོ་
ལས། ལེ་ཏུ་བཞི་བཅུ་ཅད་ཀྱང་བའི་སྒྲུབ་ནས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ནི་གང་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མགོ་བྱངས་ནས་རྟགས་
དང་པོ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྟོག་པ་ཡང་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
གང་གཟུགས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་
ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཐེ་ཆོམ་ཟད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགོ་
སྒྱུར་དང་བྲམ་ཟེ་འདི་དག་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཤེས་པའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། གསུམ་པ་སྟོན་ལམ་བྱུང་པས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། མི་ཁྲིམ་
པ་བརྒྱད་སྤངས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་མི་སྦྱེ་ཞེས་པ་

ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བ་སྟོང་རྗེ་རང་གཞན་དགོ་བ་ལ་སྟོར་བ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་དགོ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལས་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་ནས་གནས་ཏེ་
ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

ལྷ་བ་བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་གང་གི་ཆེ་
སྟོན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྟུག་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་ཟབ་མོ་ལ་
སོམ་ཉི་མེད་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་སོམ་ཉི་མི་བ་
ཞིང་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བདུན་པ་གཞན་ལ་པན་པར་ཞུགས་པས་
བྱམས་པའི་ལུས་དང་། དག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་
ལས་འཇམ་བ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

བརྒྱད་པ་སྟོར་བ་སྦྱར་སུམ་ཆོགས་པས་སྐྱིབ་པ་ལྷ་པོ་དང་མི་འབྲོགས་པ་
ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སྐྱིབ་པ་ལྷ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དགྲ་བ་གཉེན་པོ་བསྐྱོམས་པས་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
པའི་བག་ལ་ཉལ་བ་འཇོམས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་

ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཐམས་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྩ་བ་རྟག་དུ་མ་ཉམ་
 པར་གཞག་པས་བྲན་བ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་ལྟན་བ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་འགྲོ་བའམ་ལྷོག་ཀྱང་རུང་སྟེ། འབྲུལ་པའི་སེམས་ཀྱིས་མི་འགྲོ་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྩ་གཅིག་བ་གཅོད་སྒྲ་སྟོད་པས་གོས་ལ་
 སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྟོད་བ་གཅོད་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
 ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་གོས་སྟོད་བ་ནི་
 སྒྲ་དུ་མེད་བ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྩ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་རྟོད་དང་
 སྒྲ་པ། བརྩ་གཉིས་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་འཕགས་པས་ལུས་ལ་སླིན་
 བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་མིར་
 གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་སླིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་གང་དག་ཡོད་ཅིང་ལུས་དེ་
 ཉིད་ལ་ཟ་བ་དེ་དག་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

བརྩ་གསུམ་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་བྱ་བུ་མེད་བ་ཡང་
 མདོ་ལས། དེ་སྒྲ་ཅས་བཀའ་སྒྲུལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྟན་པ་
 རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྒྲ་ཅས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྟན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། དག་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྩ་བཞི་
 པ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བས་སྒྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་

ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་རྟེན་པ་དང་བཀྲུང་སྟེ་ལ་གདུ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན།

བཙེ་ལྔ་བ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་དེ་དང་འགལ་བ་སེར་སྣ་ལ་
སོགས་པ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སེར་སྣའི་སེམས་མི་སྦྱེད་ཅེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། བརྩ་བྱུག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པས་ཆོས་
ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སྟོ་བརྟན་པའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་བསྟན། བརྩ་བདུན་པ་འགྲོ་བ་བདག་གིར་བྱས་པས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཔྱལ་
བ་འདོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་བདུད་ལྷིག་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་
དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་མངོན་པར་སྦྱལ་ནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ།
དེ་ལྟར་བྱུག་ཅེ་མོ་དང་སྦྱར།

བཙེ་བརྒྱད་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་གཞན་གྱིས་མི་བགྱི་བ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོའི་མདུན་དུ་བདུད་ལྷིག་ཏོ་ཅན་དག་སྦྱོང་གི་ཆ་བྱད་གྱིས་འོངས་ཏེ། ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། བརྩ་དགུ་པ་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཐབས་ཤེས་པས་ལམ་ལྟར་
བཙེས་པ་བསྟན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་

གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་བདུད་ལྷིག་
ཅན་དག་སྒྲོང་གི་ཆ་བྱང་གིས་འོངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་འདི་ནི་འཁོར་བའི་སྒྲོད་པ་
ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ།

དེ་གཉིས་བཟོད་པ་དང་སྒྱུར། ཉི་ཤུ་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་
སྒྲོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགྲེས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཞེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོད་པ་འདི་སྟུམ་དུ་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས། རི་སྐད་
བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ལ་སྒྲོད་པ་དེ་དང་མ་བུལ་ཞིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དང་སྒྱུར་ཏེ། ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་
ནི་སྒྲོར་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
རྟགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་
ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་དུག་
སྟེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྒྲོང་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་རྟོག་པ་ལས་
ལྷོག་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་
དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་
ཆེན་པོ་གང་ལས་སྒྲར་ལྷོག་པའི་སྐད་དུ་དེས་ན་བྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཞེས་བགྱི་བར་
འཆོལ་བར་བགྱི་བ་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

བསྟན་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལེ་ཏུ་ལྷ་བརྒྱ་བའི་སྒྲིབ་ནས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་བདུད་ལྷིག་ཅན་འོངས་ནས་
མོས་པ་བརྒྱུག་ཅིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་ཆོས་བསྐྱབས་པས་ཐེག་པ་དམན་པ་
ལས་ལྷོག་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་
འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐྱད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཞེས་བཀྲིའམ་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མ་སྟན་བསམ་གཏན་ལ་
སོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་བྱད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ནི་འདོད་ན་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་གོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་རྟེ། དེ་བཞི་
ནི་སྟག་བཟུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་སྐྱེད། ལྷ་པ་མི་དགེ་བ་དང་བྲལ་བས་ལུས་སེམས་
ཡང་བ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་
དབང་ཆེན་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་རྟེ། བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་དང་མ་བྲལ་བས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། སྟག་པ་སེམས་ཅན་
གདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཞེན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་སྟོད་པ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་
དབང་ཆེན་པོ་ནི་བྱིམ་གྱི་ནང་ན་གནས་ཤིང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་

ནུམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། བདུན་པ་ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་ཉག་ཏུ་ཆོངས་
པར་སྒྲོད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་གནས་ཤིང་འཇོམ་བུའི་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་
གྱིས་བཀའ་སྟེ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་པ་སྒྲེས་
བྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཡོ་བྱད་ནུམ་པར་དག་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་པ། བཙུན་ལྟ་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
རི་ཅམ་གྱིས་ན་སྒྲེས་བྱ་དམ་པ་ལགས་གྱི་སྒྲེས་བྱ་དམ་པ་མ་ལགས་པར་མི་
འགྱུར་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་བཞི་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་ནུམ་
པ་དང་སྒྱུར། དགྲ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པས་བྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོར་བ་དང་
རྗེས་སུ་སྒྲོར་བར་མི་བྱ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱིར་མི་སྟོག་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནུམ་པ་དང་། ཉགས་དང་།
མཆོན་མ་གང་དག་དང་ལྟན་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

བརྒྱུ་པ་མི་མ་སྟན་པའི་སྟོགས་བསལ་བས་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་ནུམས་
ལ་སྒྲོར་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྒྲོར་བ་བཀག་པ་ཡང་མདོ་ལས། ཆོམ་རྒྱན་གྱི་གཏམ་
གྱི་སྒྲོར་བ་ལ་བཙོན་པར་མི་གནས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱ་
གཅིག་པ་ནུམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོན་ཤེས་པ་མ་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོར་བ་
དང་། རྗེས་སུ་སྒྲོར་བའི་གཏམ་ལ་གནས་པ་བཀག་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་དམག་

གི་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་ལ་བཙོན་བར་མི་གནས་སོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བསྟན།
 བཅུ་གཉིས་བ་གཟུང་འཛིན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་པོ་ལ་བཏེན་
 པའི་བདུད་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་འབྱེད་པ་ལ་སྒྲོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བའི་
 གནས་པ་བཀག་པ་ཡང་མདོ་ལས།

དེ་གཡུལ་འབྱེད་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་ལ་བཙོན་བར་མི་གནས་ཞེས་བ་ལ་
 སོགས་བས་བསྟན་ཏེ། དེ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་དང་སྦྱར། བཅུ་གསུམ་བ་
 རྒྱན་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་བར་རྟོགས་བས་སེར་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་བ་དང་
 རྗེས་སུ་སྒྲོར་བ་སོ་སོར་བཀག་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་དེ་
 དག་གིས་གནས་ཤིང་དེ་བྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོད་དེ། སེར་སྒྲུབ་སྒྲོར་
 བ་ལ་བཙོན་བར་མི་གནས་སོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བསྟན། བཅུ་བཞི་བ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་གསུམ་ཡིན་བས་རྟོག་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་
 མི་དམིགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོད་པ་ནི་
 བྱང་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་དང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བསྟན།

བཙོན་པ་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་ས་གསུམ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡང་
 མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རྒྱན་ཏུ་
 ཞུགས་པའི་འབྲས་བུའི་ས་ལ་གནས་པ་ནི་རང་གི་ས་ལ་སོམ་ཉི་མེད་ཅིང་ཐེ་ཆོམ་
 མི་ཟེའོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བསྟན། བཅུ་དུག་པ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བས་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བ་ཡང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་
དབང་ཆེན་པོ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྟོད་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་
སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་བདག་གྲང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་བྱེད་ལ་སྟོག་གྲང་ཡོངས་
སུ་གཏོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ།

དེ་བཞིན་ཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་སྦྱར་རོ། །བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་
སྤྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་མདོ་ལས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། བྱང་པར་གྱི་གཞི་
དང་། རྣམ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་
དམིགས་གྲང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་རྒྱ་མཐུན་པར་གྱུར་པ་བསོད་ནམས་
གྲངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། བརྫོད་དུ་མེད་པ་ལ་
ཉམས་པ་དང་། འཕེལ་བ་མེད་པར་གྲོལ་བ་དང་། དེའི་ལན་བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་བསྟོ་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་སྦྱབ་པར་བྱེད་ལ་དོན་དམ་པར་
འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པས་ཉེས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡང་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་བར་བསྟོམ་པ་དང་། དེའི་ལན་མར་ངོའི་དཔེས་ཟབ་
མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བསྟན་པ་དང་།

ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཡུལ་གང་ལ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་དོན་
དགུས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་པར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད་པས་སྟོ་འདོགས་
པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་པས་སྦྱར་བའི་
མཐའ་དང་བྲལ་བས་བསྟོམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། ལེའུ་ལྷ་བརྩ་

གཅིག་པའི་མྱད་ནས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་
དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཕྱིར་མི་
ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་དང་
ལྷན་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

བྱད་པར་གྱི་བཞི་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་
ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆེ་
དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་དོ། །རབ་འབྱོར་གང་གི་ཆེ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བདག་གིས་འདི་ལྟར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་སྟེད་
གྱི་བསྐྱལ་བར་འཁོར་བ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ། བསྐྱལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་བྱད་པར་གྱི་གཞི་བསོད་ནམས་མང་བའི་དཔེ་དང་བཅས་པར་བསྟན། རྣམ་
པ་ནི་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་དགུ་ཤེ། དེ་ལ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་
ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་སྐད་
བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་བྱ་བ་ལ་བཙུག་ཞིང་
ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཆུང་དུའི་འབྲིང་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་
བྲལ་བར་བསྐྱལ་བ་གསྒྲུབ་ཀྱི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཞེས་པ་

ལ་སོགས་པས་བསྟན། རྒྱུད་དེ་ཆེན་པོ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་
བྲལ་བར་བསྐལ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་གནས་ཤིང་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་
ནམས་ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

འབྲིང་གི་རྒྱུད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་
བ་གང་ཞིག་བསྐལ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་གནས་ཤིང་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་
དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། འབྲིང་གི་འབྲིང་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག་བསྐལ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་
གནས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་
བ་ཞིག་གིས་བསྐལ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་
ལ་བརྩོན་པར་བྱས་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་
བྲལ་བ་ཞིག་གིས་བསྐལ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་གནས་ཤིང་ཟང་ཟེང་གི་
སྦྱིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཆེན་པོའི་འབྲིང་

ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། དེགས་ཀྱི་བྱ་འཕ་དེགས་ཀྱི་
བྱ་མོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བསྐྱལ་
བ་གསྐྱའི་སྤང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་གནས་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་ཕྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་
བའི་སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཙེམ་
ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙེམ་
ལྡན་འདས་གང་མདོན་པར་འདུ་བཀྱིས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཞེས་
བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དོན་དམ་
པར་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དུ་
བྱུགས་བཅེ་བའི་རྒྱ་མཐུན་པར་བྱུར་བ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་ལ་སོགས་
པ་སྦྱེ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙེམ་ལྡན་འདས་གངས་མ་
མཆིས་པ་དང་དབག་དུ་མ་མཆིས་པ་དང་ཆད་མ་མཆིས་པ་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་
མཆིས། ཐད་དུ་བཀྱི་བ་ནི་ཅི་མཆིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྫོད་དུ་
མེད་པ་ལ་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པར་གྲོལ་བ་ཡང་མདོ་ལས།

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་ཇི་ཙམ་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་བཀའ་སྩལ་ལ་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡང་
བརྫོད་དུ་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
དེའི་ལན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟོ་བས་ཀུན་རྫོབ་དུ་འདོད་པའི་དོན་སྦྱུབ་

པར་བྱེད་ལ། དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པས་ཉེས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་
 ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
 དོན་ལ་ནི་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
 དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དོན་བྱེད་པར་མི་རྒྱས་པར་རྒྱོལ་བ་ཡང་མདོ་
 ལས།

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ལགས་སམ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པས་བསྟན། དེའི་ལན་མར་མའི་དཔེས་ཟབ་མའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་
 ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་ཡང་དཔེ་ནི་མདོ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་སྦྱེས་བྱ་མཁས་པ་ལ་ལ་དག་ནི་དཔེས་
 བཤད་པའི་དོན་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟ་སྟེ། བཤད་པའི་དོན་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་དཔེས་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
 བསྟན། ཟབ་མའི་ཆོས་ཉིད་དང་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་སྤྱི་ཕྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་ངོ་མོ་
 ཉིད་མེད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་རྫོགས་ནས་དོན་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་
 བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་ཡང་མདོ་ལས།

བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་དང་པོས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྒྲ་ན་མེད་
 པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་མི་རྒྱ་ལ་

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དངོས་སོ་འབྱུང་བ་སྟོན་ཉིད་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་པ་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་
ལས།

བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས།
སེམས་གང་འགགས་པ་དེ་ཕྱིར་སྐྱེ་བར་འབྱུང་སྟུམ་མཐ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། དུས་ཀུན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་ཀྱང་དེ་མདོར་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་གསུམ་པ་
སྟེ། མདོ་ལས། བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྟུམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་ཉིད་
རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་གནས་པར་འབྱུང་སྟུམ་མཐ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་
པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་
པ་དུ་མ་བསྟུས་པ་ཡང་མདོ་ལས། བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྟུམ་དུ་
སེམས། གང་དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་སྦྱོད་
སྟུམ་མཐ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ལྟ་བུ་དང་། རྟག་པ་དག་མདོ་དང་ལྟག་
འོག་མི་མཐུན་ཏེ། རྟག་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་སྦྱོད་པ་
ཡིན་པ་ཡང་མདོ་ལས།

བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྟུམ་དུ་སེམས། གང་དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་དེ་
ཅི་ཞིག་ལ་སྦྱོད་སྟུམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་མེད་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་སྒྲུབ་དུ་ཞེན།
བཙེམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ན་རྒྱ་བ་དེ་དག་

ཀྲང་མི་འབྱུང་ཞིང་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་པའི་སྦྱང་དུ་འོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
བདུན་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་
ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་སྦྱོད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་པ་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་ཐོབ་པ་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡང་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྒྱ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་བཞི་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་མི་རྒྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན།

སྦྱི་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བཞི་པ་རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
རྫོགས་པ་ལ་དོན་བརྒྱ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་དགུ་པ་འཁོར་བ་དང་ལྷ་འཇན་ལས་
འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྲང་ལེ་ལུ་ལྷ་བརྒྱ་ཙ་གཉིས་པའི་ཁྲད་ནས། མདོའི་ཆོག་དེ་
ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྟེས་
སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་མི་ལམ་ན་སྟོང་

བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་བ་དང་། སྟོན་བ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གསུམ་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ན་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

དོན་བརྒྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག །རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་
ལ་སྦྱོད་བས་སེམས་ཅན་བཀའ་སྒྲིལ་བ་རྣམས་མཐོང་ངམ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་
བསྟན། དོན་བརྒྱ་གཅིག་བ་ཐབས་ལ་མཁུལ་བ་ཡང་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་དང་དབྱེ་
བའི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་ཉེ་དེ་ལ་ཡུལ་ཡང་ལེ་ཏུ་ལྷ་བརྒྱ་ཅུ་བཞི་པའི་སྐད་ནས།
དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་བ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་ཉོ་ཞེས་བ་ནས་མགོ་བྱངས་ནས། འོག་ནས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་ལ་སྦྱོད་བས་
གཟུགས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་
བསྟན། སྦྱོར་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་
ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་བ་ཉིད་དུ་སེམས་དམིགས་བ་ལ་འདོགས་ཉེ་ཞེས་བ་མན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་བརྒྱ་ལྷེ་བར་ཆད་མེད་བ་ལས་ཡང་དག་
པར་འདའ་བའི་ཐབས་ནི་མདོའི་ཆོག །

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྦྱེས་བྱ་ལ་ལ་ཞིག་དབང་བརྒྱལ་པོད་བ་
ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བསྟན། མི་གནས་པར་གནས་པའི་ཐབས་ཀྱང་མདོའི་
ཆོག །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འདབ་ཆགས་བྱ་ནི་བར་སྤང་ལ་རྒྱ་ཡང་ས་
ལ་མི་ལྟང་ངོ་ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྟོན་ལམ་གྲུབ་བས་གཞན་ཀྱི་དོན་

སྒྲོན་གྱི་འཁྲུགས་ཀྱིས་འཕངས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་
འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྒྲེས་བྲུ་མ་སྒྲུ་དང་ལྡན་པ་འཕོང་གི་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་
པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དཀའ་བ་སྤྱད་པ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་སྒྲུབ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཐབས་ཀྱང་མདོའི་ཆོག་།

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཐབས་ཀྱང་མདོའི་ཆོག་། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་གང་འདི་ཟབ་མོའི་གནས་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྒྲོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཐབས་ཀྱང་མདོའི་ཆོག་། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་སྣམ་དུ་
སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བདག་ཅེས་བྱ་བའམ་ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན། མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆན་མ་མེད་པའི་ཐབས་ཀྱང་མདོའི་
ཆོག་།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོད་པ་ནི་འདི་སྣམ་དུ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་
རིང་པོ་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆན་མའམ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སྒྲོན་པ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་ཐབས་ཀྱང་མདོའི་ཆོག་། རབ་འབྱོར་གཞན་

ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་སྟོན་པ་ནི་འདི་སྦྱུང་དུ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྟོན་ལམ་
སྟོན་པ་དག་སྟེ། འདི་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཡུལ་ཆད་མེད་
པ་ལ་མཁས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་གང་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱག་ལ་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཇི་བ་སྟོན་
དུ་བཏང་བའི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་བརྗོད་བས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱང་
མདོའི་ཆོག །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་
སྟོན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་དེ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཞེས་པ་
མན་ཆད་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །སྤྱི་དོན་བརྒྱད་གྱིས་བསྟན་པའི་ལྔ་པ་ཅེ་མོར་བྱིན་པ་ལ་
ཡང་དོན་བརྒྱད་གྱིས་བསྟན་ཏེ། རྟགས་དང་། རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དང་། བརྟན་པ་
དང་། སེམས་གནས་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་
པོ་དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་དང་། བར་ཆད་
མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ལོག་པར་བསྐྱབ་པའོ། །

དེ་ལ་རྟགས་ལ་ཡང་བརྩ་གཉིས་ཏེ། མི་ལམ་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་ས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་ལེ་ལུ་ལྔ་བརྩ་ཅ་ལྔ་པའི་སྟངས་ལ།
རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོས་མི་ལམ་
ན་ཡང་ཉན་ཐོས་གྱི་ས་འཕེལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བུ་ནི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཉིད་

དུ་ལྟ་ཞིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་
མཐོང་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གཤམ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་མི་ལམ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བ་རྒྱ་སྟག་དུ་མ་དང་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྩུ་འབྲུལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་དམིགས་པ་ཡང་
མདོའི་ཆོག །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གཤམ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོས་མི་ལམ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཆོས་སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡང་
མདོའི་ཆོག །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་མི་ལམ་ན་གྲོང་འཛོམས་པ་འབྱུང་བའམ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། རང་
གི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་རན་སོང་སྤངས་པ་རྗེས་སུ་བྲན་བ་ཡང་མདོའི་ཆོག །

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱེན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་དེར་རན་སོང་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ཅེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱུ་བ་པ་ཡང་མདོའི་
ཆོག །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོས་མི་ལམ་མམ་སད་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆོག་པ་མཐོང་བ་ན་ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མི་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཆོག་གྲུབ་པ་ནི་མདོའི་
ཆོག །རབ་འབྱོར་སྐྱེས་པའམ་བྱད་མེད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མི་མ་ཡིན་པས་

ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་གྱུར་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། རང་གི་མངོན་པར་
ཤེས་པས་པ་རོལ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ཡང་
མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལྷག་
པའི་བསམ་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་པར་བྱ།
བསྟེན་བཀྱར་བྱའོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་
ནི་སྟོན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ནི་ལམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ཡང་མདོ་
ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་
འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་།
བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ནི་གཟུགས་ལ་མི་སྟོན་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་རྟོ། །སྤྱི་དོན་
བརྒྱད་གྱིས་བསྟན་པའི་ལྷ་པ་ཅེ་མོར་ཕྱིན་པ་ལ་དོན་བརྒྱད་གྱིས་བསྟན་པའི་
གཉེན་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་པ་ཡང་དོན་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་དང་པོ་འདི་གཉེན་གྱི་

ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་ལ་མཆོད་པ་
བས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་
འདི་རིམ་ལྡན་དུ་སེམས། འཇམ་བྱུང་གི་སེམས་ཅན་རིམ་ལྡན་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མིའི་ལུས་ཐོབ་པར་གྱུར་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ་བྱུང་པར་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྟོན་ཆད་ནོར་བུ་རིན་པོ་
ཆེ་རྟེན་མ་སྤྱོད་བ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེས་དུས་གཞན་ཞིག་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྟེན་
པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་
བཟོད་པ་ཐོབ་པས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་
ལགས་ལ་ཡིད་ཆེས་བགྱིད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལགས་ན་
ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཞི་པ་བྱུང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱུང་ཆུབ་པར་བྱེད་
པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པས་འཕེལ་བ་ཡང་།

མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་
ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །རབ་འབྱོར་འདི་རིམ་ལྡན་
སེམས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་གང་ལྟ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱུང་ཆུབ་ཏུ་
བྱུང་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ་མཐའ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། ལྷ་པ་དགེ་བ་བརྩལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་

མེད་པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ཐོབ་པ་བས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། ལེ་ཏུ་ལྷ་
བརྩུ་ཅ་དུག་པའི་སྤྲད་ནས། དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་འདི་སྤྲད་ཅེས་གསོལ་དོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཟབ་པ་མཐོང་བར་
དཀའ་བ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། དུག་པ་ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འོང་
བ་དང་། བདུན་པ་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ལྷག་ལོག་གི་མི་
མཐུན་པ་མདོ་བཅོན་པར་བྱས་ནས། བདུན་པ་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་དགེ་སྟོང་ཞིག་གིས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འདི་
སྤྲད་ཅེས་སྟུམ་སོ། །ཀྟོ་ཤི་ཀ་རིགས་གྱི་བྱ་འཕེལ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་གང་དག་གཡེང་
བ་མེད་པའི་སེམས་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་འཛིན་པ་
དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ལྷའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འོང་བ་ཡང་
མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་རི་སྤྲད་བསྟན་
པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོང་པ་ནི་རི་སྤྲད་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།

བརྒྱད་པ་སྟོན་པ་དང་འབྲུག་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བསོད་ནམས་བརྒྱད་གྱིས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྟོང་པ་
དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཞམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་དགོངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། དགུ་པ་

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འཕེལ་
བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་པོ་འདི་སྟུང་ཏུ་སེམས་ཏེ་ཅི་
སྟེ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་འདི་བདག་རང་གི་སྟོབས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་སྟོན་ཏམ།

འོན་ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཐུས་སྟོན་སྟུང་མོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
བཅུ་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཏུ་གྱུར་པས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། ལེ་ལུ་
ལྷ་བཅུ་ཙ་བདུན་པའི་ཁྲད་ནས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
སེམས་དབང་ཆེན་པོས་མཉམ་པ་ཉིད་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བགྱི་བའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་གང་ལགས་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཅུ་གཅིག་པ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཉིད་འཛོལ་བའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྟུང་པ་དང་། བཙུམ་
ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཙུམ་ལྡན་འདས་གཤམ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་
པ་ལགས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོས་ཆོས་གང་ཞིག་
ཡོངས་སུ་དག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
བཅུ་གཉིས་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྟེ་བས་
འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་
དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་པ་ནི་སེར་སྟོན་དང་ལྡན་པའི་

སེམས་མི་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཅུ་གསུམ་པ་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས།
 གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་མི་སྐྱེད་དོ། །

ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་
 པའི་སེམས་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཅུ་བཞི་པ་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་ཀུན་བསྐྱུས་པས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་
 གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐབ་མོ་འདི་ལ་སྐྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བརྒྱང་བ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཙེ་ལྔ་པ་དུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 འཕྲོ་བ་པས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་གི་
 པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྐྱོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་
 དུན་སུམ་ཆོགས་པ་གང་འཕྲོ་བ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ལས་མི་འཕྲོ་བ་པ་གང་ཡང་མེད་
 དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཅུ་དྲུག་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པས་འཕེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་སྐྱོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པས་བསྟན། ཅེ་མོར་ཕྱིན་པ་ལ་དོན་བརྒྱད་གིས་བསྟན་པའི་གསུམ་པ་བསྟན་པ་
 ཡང་མདོ་ལས། ལེ་ལུ་ལྔ་བཅུ་ཅ་བརྒྱད་པའི་ཁྲད་ནས། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་
 ཕྱིན་འདི་སྟུང་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་དུ་སྒྲིན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཅེ་མོ་ལ་དོན་
བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བཞི་པ་སེམས་ཀྱན་དུ་གནས་པ་ཡང་མདོ་ལས།

བཙེམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱ་ལམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་ཐེག་པ་ལ་
གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བགྱིད་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་བསྟན།
དོན་དེ་བཞི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྟན་པ་བཞི་དང་གོ་རིམས་བཞིན་སྐྱར་
རོ། །ཅེ་མོ་ལ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལྔ་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གཟུང་བར་
རྟོག་པ་གཉིས་ཏེ། འབྲུག་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་། ལྷོག་པ་ལ་རྟོག་པ་ལོ། །འཇིན་པར་
རྟོག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྒྲིས་བྱ་རྗེས་སུ་འཇིན་པ་དང་། བཏགས་པར་ཡོད་པར་
འཇིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་དགྲ་དགྲར་དབྱེ་བ་ལས་རྟོག་པ་དགྲའི་
དང་པོ་དཔེན་པས་མ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཙེམ་ལྡན་
འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཙེམ་ལྡན་འདས་རི་ལྟར་ན་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྒྲུན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འབྱུང་ལགས་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ས་མི་གཡོ་བ་ལ་འབྲུག་པས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙེམ་
ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་དོན་ཟབ་མོ་ལ་སྦྱོད་
པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གསུམ་པ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མདོ་ལས། བཙེམ་ལྡན་

འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་བགྱིན་སྐྱུ་མའི་སྒྲིམ་བུ་ནི་འདི་སྐྱུ་མ་ནི་བདག་
དང་རིང་ལ་སྐྱུ་མ་མཁན་དང་ནི་ཉིདེ་ཞེ་འཕ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

བཞི་པ་སྐྱང་བརྟན་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྱུང་བ་ཡང་
མདོ་ལས། བཙུན་ལྟན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་བགྱིན། གཟུགས་བརྟན་ནི་འདི་
སྐྱུ་མ་དུ་དམིགས་པ་གང་གིས་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བ་དེ་ནི་བདག་དང་ཉེ་ལ་མེ་
ལོང་དང་ཆབ་དེར་མ་བྱུང་བ་དེར་ནི་བདག་དང་རིང་དོ་སྐྱུ་མ་ནི་སེམས་ལགས་
སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ལྷ་པ་ཡོན་ཏན་དང་སྒྲོན་མཐོང་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་
བའི་སྒྲུང་བ་དང་དོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་མི་མ་སྒྲུབ་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཡང་མདོ་ལས།
བཙུན་ལྟན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ནི་སྤྱག་པ་དང་མི་སྤྱག་པ་མ་
མཆིས་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། རྒྱག་པ་རྩི་མ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རྟོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་
སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་
ལས་མདོན་དུ་བྱེད་དེ།

གཞི་དེ་ལས་འདུན་པའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་མདོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
བདུན་པ་དམན་ཞིང་གྲུ་ལོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་
ཐག་སྤིང་བར་བྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པ་དང་། གཟུགས་
ན་སྒྲོད་པའི་ལྟའི་བྱ་རབ་དུ་མང་པོ་དག་འདི་སྐྱུ་མ་སེམས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་བསྟན། བརྒྱད་པ་བསམ་པ་རྩི་ལྟ་བུ་དང་མ་སྒྲུབ་པར་སྐྱུ་མ་སེམས་ཅན་

གྱི་དོན་གྱི་ལས་ཀྱང་མདོ་ལས། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤེལ་བུ་
དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །

སྤེལ་བུ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གང་
མདོན་སྒྲུབ་དུ་བྱས་པས་ཉན་ཐོས་གྱི་ས་འཇམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དགྲ་
བ་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་གྱིས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ལ་དགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། གང་སེམས་ཅན་རྣམས་གདུལ་བར་བྱའམ་
སྒྲུབ་དུ་སེམས་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་གདུལ་བར་བྱའོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། གཟུང་བར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྟོག་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་
དགྲར་བྱེ་བའི་དང་པོ་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རྩང་བར་སྦྱང་
བ་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་
དཔེན་པའི་ཕྱིར་གོ་ཆ་དཔེན་པར་ལྟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་སྐད་བསྟན་པ་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཞུས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་སྟོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོའི་རྩང་དུ་སྤེལ་བུ་རྣམས་ཀྱང་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཞུ་བ་དང་
ཡོངས་སུ་འདྲི་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འགོ་བར་སེམས་ཤིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། གསུམ་པ་སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་
ལམ་མ་ཆང་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱན་མི་འཆད་
པའི་སྤྱིར་བྱུགས་པ་དེ་དག་ནི་དགའ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན།

བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ལ་སྟོས་པ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་འབྲོ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་གང་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།
ལྷ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གི་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་
མི་འབྱུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལས་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས་འབྲེལ་བ་དང་
ལྷག་ཏུ་མི་མ་སྦྱོར་ཏེ་འོག་ནས་འབྱུང་། དུག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིར་པའི་གཉོན་
པོ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་ཉི་ཆེ་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་གང་དག་གི་མིང་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བདུན་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་རྟོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གནས་ཤིང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
བསྐྱབས་ན་ཆོས་གང་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས་ན་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། ལྷ་ན་མེད་པ་དང་གོང་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། བར་འདིར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏེ་

མདོ་ལས། ཀྲོ་ཤི་ཀ་དེ་ལྷ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བར་འདོད་པས་ཞེས་བ་ལ་སོགས་
 བས་བསྟན། བརྒྱད་པ་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པས་གནས་
 བ་དང་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་བ་དང་།

དགྲ་བ་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནུམ་བ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་
 བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྷོག་པར་བྱ་བ་བསྟན་
 བ་ཡང་མདོ་དང་ལྷག་འོག་མི་མ་སྒྲུབ་ཏེ་དགྲ་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 ཀྲོ་ཤི་ཀ་དེ་ལྷ་བས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་
 འདས་ཤིང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བརྒྱད་པ་ནི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་
 ག་ཤེགས་བ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བག་
 ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པས་བསྟན།

དེ་ལྟར་གཟུང་བར་རྟོག་པ་བསྟན་པའི་བར་འདིར་འགྲེལ་བ་ལས་ནི་འཛིན་
 བར་རྟོག་པ་ནུམ་བ་གཉིས་འབྱུང་ན་མདོ་དང་ལྷག་འོག་མི་མ་སྒྲུབ་ཏེ། མདོ་ལས་
 མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་བསྟན་
 ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་བ་དང་། །དེའི་རྒྱ་ཡོངས་
 སུ་གཏོད་བ་དང་། །དེ་ཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆོན་

ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་འཁོར་དེ་ཉིད་
ལས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བ་དག་སྤངས་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གཏོར་ཏོ། །

མདོན་པར་གཏོར་ཏོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་
གཏོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ཟབ་མོ་འདི་ཁྱོད་ལ་ཡོངས་སུ་གཏད་དོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །བར་
ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་
བོ་འདི་ཇི་སྟེ་དུ་སེམས། ཆོས་བསྟན་པ་སྤྲ་མ་དེས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
པོའི་འདིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྲ་བྱི་
མེད་པར་མའི་ལུས་ཐོབ་ནས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་གྱུར་ན་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལེའུ་
དུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་པའི་སྤྲད་ནས། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་འདི་སྟེ་དུ་
སེམས་ཏེ། གྱེ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདི་ཟབ་སྟེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་བསྟན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་
འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གནས་པས་གནས་པར་བྱའོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གནས་
པས་གནས་པའི་སྤྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་

འགྲུར་རོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱིདས་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཡང་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱུ་ཞིང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་སྒྲོམ་བར་བྱེད་པ་མདོ་ལས།

གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པ་རི་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཉེན་བསྒྲོམ་
པའི་ལམ་ཡང་མདོ་ལས། དེས་དེ་ལྟར་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱིདས་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་ནས་ཐོད་ཀླལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་
འབྱུག་གོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྒྲོང་བའི་འཛིན་
པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲེས་བྱ་རྩལ་སུ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་ཡང་མདོ་ལེའུ་
བྲུག་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་ཁྱད་ནས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་
འཁོར་དང་ཆུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་སྤྱིང་བཞི་སྤྱང་བར་བྱེད་ལ་སྤྱིང་བཞི་དང་
མ་སྦྱོར་བར་འགོ་ཞིང་མ་སྦྱོར་བར་འཁོར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མགོ་བྱངས་
ནས་དེ་ཡང་དགྲུར་བྱེ་བའི་དང་པོ་ཀྱན་རྩིབ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་དང་ཐར་པ་
ཡང་མདོ་ལས།

འོག་ནས། གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
ཆོས་གང་དག་ཡོངས་སུ་མ་བརྒྱང་མ་བཏང་བ་ལགས། བཀའ་སྒྲུལ་བ། རབ་
འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་གཞུགས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་མི་གཏོང་རོ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་ལ་མི་བྱེད་པར་

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་གཟུགས་
ཡོངས་སུ་མ་བརྒྱུང་མ་བཏང་བ་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་གང་གཟུགས་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

གསུམ་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཆར་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་ཡང་མདོ་ལས།
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་འདི་ལྟར་གཟུགས་ཡིད་ལ་མ་བགྱིས་
ཤིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་མ་བགྱིས་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་བ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་
གནས་པས་གནས་པ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་
སྟོད་པ་གང་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ལྷ་
བ་དངོས་པོ་ལ་མདོན་པར་མ་ཞེན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་
ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་
ཤིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་མི་གནས་པ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
དུག་པ་རྩལ་སུ་ཡོད་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཡང་མདོ་ལས།

དེ་ཅིའི་སྤྱོད་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེས་གང་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པར་བྱ་བ་ལས་
གནས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ཡང་དག་པར་རྩལ་སུ་མི་མཐོང་བའི་སྤྱོད་ཉེ་ཞེས་
པས་བསྟན། བདུན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མ་ཆགས་པས་མདོན་པར་ཞེན་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསམ་བཞག། བརྒྱད་པ་
མཉམ་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་འདི་སྣམ་
དུ་གང་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར། དགུ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་
པར་མ་ཤེས་པས་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ན་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར། འཇིན་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་
བཏགས་པར་འཇིན་པ་རྣམ་པ་དགུའི་དང་པོ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མདོ་
ལས།

གཟུགས་རྟག་པའམ། མི་རྟག་པའམ། བདེ་བའམ། སྤྱག་བསྐྱལ་བའམ།
བདག་གམ། བདག་མེད་པའམ། ཞི་བའམ། མ་ཞི་བའམ། སྒྲོང་པའམ་མི་སྒྲོང་
པའམ། དབེན་པའམ་མི་དབེན་པ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པས་བསྐྱར། གཉིས་པ་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལམ་མེད་པས་
ལམ་གཞན་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་འཇིན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་
དབེར་ན། ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་ནི་རྟ་བྱང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་ལམ་མཉམ་པ་

ནས་འགྲོའི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཀྱན་རྩིབ་
ཀྱི་རོ་པོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཡང་མདོ་ལས།

དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་གནས་པ་ཉིད་ཆད་མར་
བྱས་ན་ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེད་བའམ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་
མཐའ་དག་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་
བཙོན་པར་བགྱི། བཀའ་སྤྱུལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འདི་ལྟར་གཟུགས་ནི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ལྷ་བ་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་
འབྲ་བར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་གཟུགས་ལ་གནས་པར་
བྱའོ་ཞེས་བཙོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

དུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་འཛིགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞན་ཀྱི་བྱིང་མི་འཛིག་པར་འགྲོ་བར་
འདོད་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བདུན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་ཆོས་མེད་པས་འདོད་པ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཙུག་
ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་

བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལགས་སམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
བརྒྱད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་དང་།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་
ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དགྲ་བ་སེར་ལྷ་ཤིན་དུ་
གོམས་པར་བྱས་པས་བདུད་ལ་སོགས་པས་བྱིར་རྒྱོལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་
པ་ལ་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་འཕོང་གི་སྟོབ་དཔོན་ལག་ཚོད་ལ་བབ་པའི་གཞུ་ཐོགས་པ་ནི་
བྱིར་རྒྱོལ་བའི་དགྲ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབ་པར་དཀའ་འོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། ཅེ་མོར་བྱིན་པ་ལ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དྲུག་པ་བསྟོམ་པའི་ལམ་
ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གོང་དུ་ཐོད་ཀླུ་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱིས་བསྟན་ནས། གཟུང་བར་
རྟོག་པའི་དང་པོ་ལ་དགྲར་བྱེ་བའི་དང་པོ་མདོར་བསྐྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་
ཅན་ལ་པན་གདགས་པར་མོས་པས་མདོར་བསྐྱས་པ་དང་།

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་རྒྱས་པ་ཡང་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པ་དེ་ལ་ནི་འདས་པ་དང་མ་བྱོན་པ་དང་དལྟར་བྱང་བའི་
སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟོན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོངས་པ་མཛད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་བསྟན། གསུམ་པ་རི་སྐྱད་བསྟན་པ་བཞིན་དོན་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་པ།

བཅོམ་ལྷན་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དབང་པོ་རྣམས་
པོའི་འཇུག་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་བསྟན། བཞི་བ་བྱང་བ་དང་འགག་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཞེས་རབ་ཀྱི་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་འདི་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་འདས་པ་དང་མ་
བྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་གང་དག་
བརྟེན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་རེ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། ལྷ་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་དང་མི་ལྷན་པས་མཐོང་བའི་
ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་བཅོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སྦྱར་དུ་སྤྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། དུག་པ་མ་འོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་
པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་དེ་ལྟར་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཐན་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་
ཅམ་ཞིག་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྟོམ་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་བསྟན། བདུན་པ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྲོད་ལས་འདས་པར་སྦྱར་བའི་
ལམ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ངི་ལྟར་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པར་བགྱི།

དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན།

བརྒྱད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་ཡང་
མདོ་ལས། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མངོན་
པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དགུ་པ་རང་
བཞིན་མེད་པས་བསྟོམ་བའི་ལམ་ཡང་མདོ་ལས། གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བསྟོམ་པར་བགྱི་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། བསྟོམ་བའི་ལམ་ཀྱི་གཟུང་བར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལ་དགུར་
བྱེ་བའི་དང་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་
བ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་དེ་སྤིང་ཅིག་དུ་སྦྱད་
ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱད་པ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་མ་ཆད་ཅིང་མ་བྲལ་བར་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་སྦྱད་པར་བགྱི་བ་ལགས་སམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
གསུམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་། བཞི་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དེའི་སྦྱིན་པ་སྟོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས། འདུས་བྲས་སམ། འདུས་
མ་བྲས་སམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་སམ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སམ། ཆོས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དག་ཀྱང་གདགས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། ལྷ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྤྱི་བ་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་མེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པས་བསྟན། དུག་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟོམ་པ་
དང་། བདུན་པ་དམིགས་པ་མེད་པས་བསྟོམ་པ་མེད་པ་དང་། བརྒྱད་པ་དམིགས་
པ་དང་མི་དམིགས་པ་གཉི་ག་མེད་པས་སྟོམ་པ་ཡང་མེད་སྟོམ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཙུན་ལྷན་འདས་ཅི་ཙམ་གྱིས་ན་མི་དམིགས་
པར་འགྱུར། ཅི་ཙམ་གྱིས་ན་དམིགས་པར་འགྱུར་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། དགུ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པས་དོན་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་ལ་གཟུང་བའི་རྫོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཙུན་ལྷན་འདས་གལ་
ཉེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བགྱིས་པ་དང་། འགྱུར་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་ན། བཙུན་
ལྷན་འདས་འོན་ཅི་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདི་དག་རྣམ་
པར་དགོད་པར་འགྱུར་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། འདི་ན་པའི་རྣམ་
པར་རྫོགས་པའི་དང་པོ་ལ་དགུར་བྱེ་བའི་དང་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་མ་སྤྱེས་པས་
སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་།
བཙུན་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་

རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་སྦྱོན་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་གང་དག་འཁོར་བ་ལས་
 ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བཀྲི་བ་དག་མ་དམིགས་ལགས་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གིས་
 བསྟན།

གཉིས་པ་སྤང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་ཡང་མདོ་ལས།
 བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྦྱལ་བ་ལྟ་བུར་མཐུན་ནས་སེམས་ཅན་གང་དག་བདུལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པས་བསྟན། གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཆོས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་པ།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱལ་བ་ལྟ་བུ་ལགས་ན་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སྦྱལ་བ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་མཆིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པས་བསྟན། བཞི་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་ཆོས་ལ་
 ཆགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སློ་གྲོས་ཞི་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་དམིགས་
 ནས་སྦྱལ་བ་སྦྱལ་ནས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
 བསྟན། ལྡ་བ་མན་ཆད་འབྲེལ་བ་དང་། མདོ་གོ་རིམས་ལྟག་འོག་མི་མ་སྒྲུབ་པ་མདོ་
 བཅོན་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་མ་ཞུགས་པས་ཡོན་མ་དག་པ་ཡང་མདོ་ལས།
 གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་སྦྱལ་བ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱེ་
 བྲག་མ་མཆིས་ན་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་ཡང་རི་ལྟར་འབྱུང་ལགས་ཞེས་པ་

ལ་སོགས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་འདི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆད་མར་
བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་པར་དམིགས་ཏེ། སྤྱུབ་པས་སྦྱོད་པ་རྣམ་པར་འབྲུགས་པ་ཡང་མདོ་ལས།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཞུགས་ནས་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དཀྲུགས་པར་
མི་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་
དཀྲུགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་བྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མདོ་ལས།
གསོལ་པ། བཙུན་ལྡན་འདས་གཤམ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་དཀྲུགས་
པར་མི་བྱའི་བྱི་བ་ལགས་ན། བཙུན་ལྡན་འདས་གང་གི་སྦྱང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་
པས་དངོས་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

གསོལ་པ། བཙུན་ལྡན་འདས་གཤམ་ཏེ་གཞན་དག་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱའི་བའི་སྦྱང་དུ་བཙུན་ལྡན་གྱིས་མིང་དང་མཆན་མས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་བསྟན་ཏེ་ཆོས་རྣམས་བརྗོད་པ་མཛད་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་
ཏོ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འཛིན་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལ་དགུར་བྱེ་བའི་དང་པོ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་

ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། གསུམ་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་
ཡང་མདོ་ལས།

གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
པ། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
ཅེས་ང་སྤྱོད་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་ཡང་མདོ་
ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤམ་ཏེ་ལམ་ཡང་དངོས་སོ་མ་མཆིས་ལ་སྲུང་ན་
ལས་འདས་པ་ཡང་དངོས་སོ་མ་མཆིས་ན། ཅིའི་སྤྱད་དུ་འདི་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་
བཤོ། །འདི་ནི་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་བཤོ། །འདི་ནི་བྱིར་མི་འོང་བཤོ། །འདི་ནི་དག་
བཅོམ་བཤོ། །

འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བཤད་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་
བསྟན། ལྷ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་
ཤེས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་
ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
འདི་ནི་ཆོས་གང་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་བསྟན་དུ་ཡོད་

བཤམ། བསྟན་དུ་མེད་བཤམ། རྫོགས་པ་དང་བཅས་བཤམ། རྫོགས་པ་མེད་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་བས་བསྟན། སྤྱག་པ་བདུད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པ་ཡང་མདོ་
ལས།

རབ་འབྱོར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་སྦྱོབས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྦྱང་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་
སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་བས་བསྟན། བདུན་པ་དོན་ལ་སྦྱ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛིན་པས་
སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་ལ་འདི་ལྟར་སྦྱད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མི་རྟག་པའི་དོན་
ལ་སྦྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་བས་བསྟན། བརྒྱད་པ་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་
བཞིན་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཙཅ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་
ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཙཅ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐབ་མོ་འདི་ལ་
དོན་དང་དོན་མ་ལགས་པ་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་ལགས་ན། བཙཅ་ལྡན་འདས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པའི་དོན་ལ་སྦྱད་པར་བསྐྱེད་ཞེས་པ་ལ་སོགས་བས་བསྟན། དགུ་པ་གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཀུན་དུ་

སྒོངས་པ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
 སེམས་དབང་ཆེན་པོ་འདུས་མ་བགྱིས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
 བསྐྱབས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ལགས་སམ་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

ཡོན་ཏན་སྤྱན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་བསྐྱོམ་
 བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བསྟན་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་
 སྤྱུལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
 གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཐབ་པ་ལགས་
 སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ། བྱངས་དགུ་ལས་མ་གཏོགས། ཅེ་མོ་ལ་དོན་
 བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བདུན་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པ་ཡང་
 མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་
 ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་
 གང་དག་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐབ་པོ་འདི་ལ་སྦྱོར་
 པ་དེ་དག་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཕྱག་བགྱི་བའི་
 གནས་ལགས་སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

ཅེ་མོ་ལ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐ་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
 བྱེ་བའི་དང་པོ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 དམིགས་པ་འཐད་པ་ཡང་མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། འོན་ཏེ་

གཟུགས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་མཆིས་ཤིང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་
བཟུང་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །

རབ་འབྱོར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བསྟན། གསུམ་པ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་དེ་དག་ལ་སྦྱོད་པ་
དེ་སྤྱིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་།
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་
དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་མདོ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཀྱན་
རྫོབ་ཉི་ཤེར་བར་བཟུང་སྟེ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའས། དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་
སྟོན་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

ལྷ་པ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་སྦྱོར་བ་ཡང་མདོ་ལས། ལེ་ལུ་
དུག་ཅུ་ལྷ་པའི་ལྷན་ནས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་
ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་སྦྱོད་པ་ཞེས་བགྱི་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་སྦྱོད་པ་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་གང་གི་ཆོག་སྒྲ་དགས་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་

བས་བསྟན། རྒྱལ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་བས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གྲང་
མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་བ་
རབ་འཕྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བགྱི་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་
རྒྱས་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་གང་གི་ཆོག་སྒྲ་དགས་ལགས་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་
བསྟན། བདུན་པ་མིང་ཙམ་དུ་བཏགས་པར་ཟད་བས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གྲང་
མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བགྱིས་བ་དང་། དག་བའི་
ཙམ་པོ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བགྱིད་བ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་
སུ་ཟིན་པས་རི་ལྷར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལགས་
ཞེས་བ་ནས། གཏན་ལ་ཐབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཅེས་བའི་བར་གྱིས་བསྟན། བརྒྱད་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་
བཀག་པས་དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་གྲང་མདོ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ།

བརྒྱད་ནས་གྲང་ཆོག་གིས་ཡོངས་སུ་འདིས་པར་བྱས་ནས་ཡིད་གྱིས་རྗེས་
སུ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ་ལྟ་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་གཟུངས་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། དགྲ་བ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལེ་ཏུ་རྒྱལ་ཙམ་རྒྱལ་པའི་སྐད་ནས། དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་བ་རབ་འཕྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་སངས་

རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀའ་མི་བགྱིད་ཅིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་
དག་ཀྱང་མི་སྦྱིད་ལ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཙུ་བ་དངོས་པོ་དང་དངོས་
པོ་མེད་པར་རྟོག་པ་བཀའ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
ཡང་མདོ་ལས།

ལེའུ་བྱུག་ཅུ་རྩ་དགུ་པའི་སྟོང་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟར་ཆོས་འདི་དག་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་
འབྱོར་དངོས་པོ་མེད་པས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་
བར་མི་རུས་སོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཙུ་གཅིག་པ་སྟོས་པ་རྣམ་པར་
གཞག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་
ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་ལྷལ་བ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་
ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྟོས་པ་གང་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། བཙུ་གཉིས་པ་ལམ་རྣམ་པར་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་མི་
བྱེད་པས་ལམ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་ལྷལ་བ་དང་། བཙུག་ལྷན་
འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཙུག་ལྷན་འདས་གལ་ཉེ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་མ་
མཆིས་ན་ཅི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་
མམ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཙུ་གསུམ་པ་དོར་བ་དང་རྒྱང་བ་མེད་པས་
མི་མཐུན་པ་དང་། བཙུ་བཞི་པ་གཉེན་པོ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་ལྷལ་

བ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་བ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་གཤམ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གང་
ལགས་བ་དང་བྱང་ཆུབ་གང་ལགས་བའི་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྷན་བ་ཡང་མ་ལགས་
མི་ལྷན་བ་ཡང་མ་ལགས་གཟུགས་ཅན་ཡང་མ་ལགས་།

བསྟན་དུ་ཡང་མ་མཆིས་ཐོགས་བ་ཡང་མ་མཆིས་ཏེ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་
བས་བསྟན། བཙུག་ལྷན་ཆོས་ཅན་མེད་བས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་མདོ་ལས།
རབ་འབྱོར་གང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་འདི་
ལྟར་མཆན་ཉིད་མེད་བར་མཆན་ཉིད་གཅིག་བའི་པ་རྫོལ་དུ་བྱེན་བ་འདི་ནི་
གཟུགས་མེད་ཅིང་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་བ་མེད་བ་སྟེ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་
བསྟན། བཙུག་ལྷན་བ་རང་དང་སྤྱི་ཡོད་མཆན་ཉིད་མི་འཐད་བས་བསྐྱོམ་བ་ཡང་མདོ་
ལས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྷན་བ་རབ་
འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་རྟོ། །རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་
ཏེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་རམས་ཅད་ནི་མཆན་ཉིད་མེད་དེ་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་བ་མ་
ཡིན་ལ་མཆན་ཉིད་གཅིག་བ་ཡང་མ་ཡིན་བ་སྟེ།

རབ་འབྱོར་མཆན་ཉིད་མེད་བ་ལ་བསྐྱོམ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རྫོལ་དུ་བྱེན་བ་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་
ལ་སོགས་བས་བསྟན་ཏེ། བར་འདིར་རྫོལ་བ་བརྒྱད་མ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས།
ལེ་འུ་བདུན་ཅུ་བའི་ལྷན་ནས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་བ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་

ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་
གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་མ་སྤྲུག་པའི་བཟོད་པ་ཡང་མ་མཆིས་ན་ཐོབ་
པ་ལྷ་ག་ལ་མཆིས།

མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ལྷ་ག་ལ་མཆིས་ཏེ། མ་མཆིས་ན་ཅི་དངོས་པོ་མ་
མཆིས་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་མ་སྤྲུག་པའི་བཟོད་པ་མ་མཆིས་ལགས་སམ་ཞེས་པ་
མན་ཆད་གྱིས་བསྟན་རྟོ། །སྤྱི་དོན་བརྒྱད་གྱིས་བསྟན་པའི་བྲུག་པ་མཐར་གྱིས་
པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དང་། བཙམ་
ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙམ་
ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྷས་སྒྲ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་
བར་འགྱུར་ན་ཞེས་པས་མགོ་བྱངས་ནས་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་རྣམས་དང་། རྗེས་སུ་
བྲན་པ་བྲུག་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་
སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཡང་མདོ་ལས།

དེ་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྒོལ་པ་ན་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྤྱིན་པ་སྤྱིན་
པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་སྤྱིན་པ་ལ་འགོད་ཅིང་སྤྱིན་པའི་བསྐྲགས་པ་ཡང་
བརྗོད་ལ། གཞན་གང་དག་སྤྱིན་པ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་བསྐྲགས་པ་ཡང་རྗོད་པར་
བྱེད་ཅིང་རྗེས་སུ་དགའ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་སྤྱིན་པ་ལ་གོམས་པ་དེས་ལོངས་སྤྱོད་
ཀྱི་བྱང་པོ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན། ཚུལ་ཁྲིམས་

ཀྱང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་ལ།

གཞན་དག་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་
དུ་འབྲུག་གོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡང་
མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་ལ་སྟོན་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་དག་
པར་འཛིན་དུ་འབྲུག་གོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཙུན་འབྲུས་ཀྱང་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
བདག་ཉིད་ཀྱང་དག་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བཙུན་པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་
དག་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འབྲུག་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན། བསམ་གཏན་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་
བདག་ཉིད་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་ཅིང་ཆོད་མེད་པ་རྣམས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་རྣམས་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་དང་པོ་
བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་ཅིང་

སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱིན་པས་ཆིམ་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
 སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བློན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་མཐར་གྱིས་བྱ་བ་དང་མཐར་གྱིས་བསྐབ་
 བ་དང་མཐར་གྱིས་བསྐབ་པ་ལ་སློབ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས།

ལྷ་རྗེས་སུ་བློན་པ་བསྐྱོམ་མོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོར་བསྟན་ནས། སངས་
 རྒྱས་རྗེས་སུ་བློན་པ་དངོས་ཀྱང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བློན་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེན་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པས་བསྟན། ཆོས་རྗེས་སུ་བློན་པ་ནི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེས་སུ་བློན་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེན་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། དག་འདུན་རྗེས་སུ་བློན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
 འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་འདུན་རྗེས་སུ་བློན་པ་རི་
 ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བློན་པ་ཡང་
 མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 རྗེས་སུ་བློན་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བློན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་པས་གཏོང་
 བ་རྗེས་སུ་བློན་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ལྷ་རྗེས་སུ་
 བློན་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་པས་ལྷ་རྗེས་སུ་བློན་པ་རི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་

ཞེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་
མཐར་གྱིས་བྱ་བ་དང་མཐར་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་མཐར་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་འདོད་པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནང་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། སྤྱི་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་བདུན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་
ལ་ཡང་མཆོན་ཉིད་བཞིས་བསྟན་པའི་དང་པོ་ཟག་པ་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བསྐྱས་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལེའུ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཅིག་པའི་སྐྱད་ནས། དེ་ནས་ཡང་
བཙུམ་ལྗན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྗན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐྱད་ཅེས་གསལ་
ཏོ། །བཙུམ་ལྗན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་རོ་བོ་
ཉིད་ལགས་ན། བཙུམ་ལྗན་འདས་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་སྐྱད་དུ་བྲན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན།

མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ཟག་པ་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་
ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་

པ་ལ་སྟོན་པ་ན་དེ་གང་གི་ཆེ་སྤྱན་པ་སྤྱན་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ལ་གནས་
ནས་སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། མཆོན་ཉིད་གསུམ་
པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡང་མདོ་ལེ་བྱ་
བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པའི་སྟངས་སྟེ།

དེ་ནས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅིས་
གསོལ་རྟོ། །བཙུགས་ལྟར་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་མཆོན་
མ་མ་མཆིས་པ་དང་། རྩེ་ལ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། མ་འབྲེས་པ་དང་། རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱུག་པོ་སྤྱན་པའི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། མཆོན་ཉིད་བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟར་བྱང་ཡོངས་སུ་ཤེས་
ཤིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྲག་ཅ་ལྟ་བུ་དང་།

མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་ཤེས་
སོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་རྟོ། །སྤྱི་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐ་མ་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ལ་
སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་བཞིར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་

མདོ་ལས། དེ་ནས་བཙཅ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་
ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙཅ་ལྡན་འདས་ཅི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སམ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་མགོ་བྱངས་ཏེ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་དོས་དང་སྐྱུར་བ་ནི་འོག་ནས།

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ལ་གནས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་དུ་དབྱེར་
མེད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཙཅ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཐ་དད་པ་དམིགས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་གཉིད་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། གསུམ་པ་འོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་
ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་ལ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་
སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཐུག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་འཁོར་འོའི་མཆོན་དང་
ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཞི་པ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ནི།

བཙཅ་ལྡན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་གང་གིས་འཁོར་བ་
རི་སྤྱིད་པར་འདི་གཉིད་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་
མཉམ་དུ་མཇུག་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་བསྟན། མཇུག་པ་ནི་སྤེལ་ལས་ཡིན་ལ་
དེའི་དོན་ཡང་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་གྱིས་བསྟན། མདོ་ལས་སྤེལ་ལས་དང་པོ་དང་ལྷག་
འོག་མི་མ་སྦྱོར་པས་མདོ་བཙན་པར་བྱས་ནས་དང་པོ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན།

བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་རི་ལྷ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་
 སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོས་སྟོན་བར་སྤྱོད་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་
 དག་བར་སྤྱད་ཅེན་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བསྟན།

གཉིས་པ་བཟང་པོ་དང་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་མདོན་བར་ཞེན་པ་མེད་པའི་
 མཆོན་ཉིད་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འདི་སྤྱད་དུ་འདོམས་ཤིང་
 རྗེས་སུ་སྟོན་ཏེ། དེགས་ཀྱི་བྱ་དག་ཚུར་ཤོག་བྱེད་ཅག་ཡི་གེ་མདོན་བར་བསྐྱབ་
 བ་ལ་མཁས་བར་གྱིས་ཤིག །ཡི་གེ་གཅིག་ལ་མཁས་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བ་ལ་
 སོགས་བས་བསྟན། གསུམ་པ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བས་མི་
 མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་དོར་ཞིང་གཉིན་པོ་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྟོན་པ་རྟོགས་བར་མཛད་
 བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྷ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་
 པོས་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་མཐོང་ནས་སྤྱོད་ཅེ་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཉིད་སྟོན་ཏོ། །

ཅེན་ས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་དག་ལས་སྤྱིར་མི་སྟོག་བར་དེ་ལྷ་རྒྱུད་ཆོས་སྟོན་ཏེ་
 ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་བསྟན། བཞི་བ་སྤྱོད་པ་མཁས་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
 ལ་སོགས་བས་རྣམ་བར་དབེན་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 མཆོན་ཉིད་རི་ལྷ་བའི་བདག་ཉིད་ལ་བཀོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྤྱོད་པའི་པ་རོལ་
 ཏུ་སྤྱོད་པ་འཕམ། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་འཕམ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་

བསྟན། ལྷ་པ་རང་གི་དོན་འཁོར་གསུམ་ནམ་པར་དག་པས་རབ་རྩ་བའི་པ་རོལ་
རྩ་བྱིན་པ་ལ་གོམས་པ་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་
ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཙམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ཙམ་དུ་བས། དེ་
འདི་ལྟར་མཆན་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཙམ་དུ་བས་པ་ལགས་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་བསྟན། རྩག་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་
ལམ་དག་གི་བ་བཅུའི་ལས་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་
སྤྲུལ་པ་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་རྟོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལགས་
ན་བཙམ་ལྡན་འདས་འོན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། བདུན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་
འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་ནམས་དང་གང་ཟག་
གཞན་དག་པན་ཚུན་དུ་འཁྲུགས་ཤིང་གཞོད་སེམས་སུ་གྱུར་པ་དག་མཐོང་ན་འདི་
སྐད་དུ་འདོམས་ཤིང་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བསྟན།
བརྒྱད་པ་སྟོན་པའི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀུན་དུ་འགོ་བརྟེན་གས་པའི་མཆན་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་

ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་
ལྡན་བ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཙེམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མ་མཆིས་བ་ལགས་ན།
བཙེམ་ལྡན་འདས་འོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དག་སྒྲན་
མེད་བ་ཡང་དག་བར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་བར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་
བགྱེད་ཞེས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དག་བར་ཞུགས་བ་ལགས་ཞེས་བ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། དགྲ་བ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་བས་ས་གཉིས་བ་ལ་
སོགས་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བརྟེན་གདགས་པའི་ཆོས་སུ་ཤེས་བ་ལ་འགོད་བ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་
ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གྱིས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཉི་བར་བཟུང་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་སྒྲན་མེད་བ་ཡང་དག་བར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་མངོན་བར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་ཟད་གྱི་ཞེས་བ་མན་ཆད་གྱིས་
བསྟན། བརྟེན་བ་རིམ་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བྲུག་
བར་ཤེས་བ་དང་ཤེས་བྱ་དངོས་པོར་མངོན་བར་མ་ཞེན་པའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་
སུ་མེད་བར་འགོད་བ་ཡང་མདོ་ལས།

དེ་ནས་བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་བ་ལྷ་རིའི་བྱས་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་རྟོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་
ཤེས་རབ་གྱི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་ལ་སྟོན་བ་གང་གིས་སེམས་ཅན་མ་མཆིས་ཤིང་
མཆིས་བ་མ་ལགས་བ་དག་སྒྱིན་བ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་བར་བགྱེད་ཅིང་ཞེས་བ་ལ་

སོགས་པས་བསྟན། བཅུ་གཅིག་པ་ས་བདུན་པ་ལ་ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས།
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་རྟོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་གང་ལ་
སྦྱད་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བགྱི་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཡོངས་སུ་དག་པར་བགྱི་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གང་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་གཉིས་པ་སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་
དུ་བྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། ལེའུ་བདུན་
ཅུ་ཅ་བདུན་པའི་སྐད་ནས། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་
རྟེ། གང་ལ་གནས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དེ་ལྟ་བུའི་
གོ་ཆ་བགོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ལམ་དེ་གང་
ཡིན་སྟུམ་མོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན།

བཅུ་གསུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱོད་པས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་འདི་ལྟར་འདི་ལ་
མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་པར་གང་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་

སོགས་པས་བསྟན། བཅུ་བཞི་བ་ས་དགུ་བ་སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
མ་བྱས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོད་པ་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་ན།
བཅོམ་ལྡན་འདས་འོན་ཏེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱང་
ཆུབ་གྱི་ལམ་བསྐྱེད་པར་བགྱིད་པ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཅོ་ལྡ་
པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོབས་གྱིས་ས་བཅུ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་
སྡོ་ཆོགས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
འོན་ཏེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་
དག་པར་བགྱིད་པ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། བཅུ་དྲུག་བ་སྐྱེ་བ་གཅིག་
གིས་ཐོགས་པའི་རང་གི་དོ་སྤོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པ་
ཡང་མདོ་ལས། ལེ་ལྷ་བདུན་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པའི་ཁྲིད་ནས།

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ངེས་པ་ཞེས་བགྱི་བའམ་འོན་ཏེ་མ་ངེས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་མགོ་བྱངས་ཏེ་འོག་ནས་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཕྱང་པོ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་

བསྟན། བཅུ་བདུན་པ་སྟོགས་བཅུ་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ངེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་མི་མ་སྦྱོར་པའི་གནས་ནམས་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ལགས་ན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བར་སྦྱེས་པའི་རབས་བསྟན་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གང་དུ་མཆེས་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅོ་བརྒྱད་པ་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་རྩུ་འབྱུལ་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་སོང་ཞིང་སྦྱིན་པའམ། ལྷལ་བྲིམས་སམ། བཅོད་པ་འཕ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། བཅུ་དགུ་པ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་པོ་བྱང་ཆུབ་མཐའ་དག་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས།

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་གང་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཞུགས་ན་སྒྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་དག་གང་ལགས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། ཉི་ཤུ་པ་ལས་དང་འབྲས་བུ་

འབྲེལ་བ་ཆུད་མི་བླ་བ་ཡང་མདོ་ལེའུ་བདུན་ཅུ་ཙུང་གུ་པའི་སྒྲུང་ནས། དེ་ནས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཉེ་ཆོས་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་
ལགས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་འོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གང་ལགས་ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཉི་ཤུ་ཙུང་གུ་ཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་བ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལགས་
ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་འོན་རི་ལྟ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
སྒྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་འགྲོ་བ་ལྟེན་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་
བགྱིད་པ་ལགས། ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་མགོ་བྱངས་ནས། གཞན་དུ་ན་བྱང་ཆུབ་
ལ་གཞོལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

ཉི་ཤུ་ཙུང་གུ་ཅིག་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ལ་འགོད་བ་ཡང་མདོ་
ལས། ལེའུ་བདུན་ཅུ་པའི་སྒྲུང་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་
རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཉེ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ལགས་ཉེ། དེ་དག་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཀྱང་མ་མཛད་ཅེས་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཉི་ཤུ་ཙུང་གུ་ཅིག་པ་སྤྱིན་ཅི་

ལོག་གཞི་མེད་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་
བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་
སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ། །

བཙུག་ལྷན་འདས་ཅི་གྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གང་ལ་གནས་ནས་
དངོས་སོའི་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་སོ་བྱུང་བ་འཇམ། འབྱུང་བ་
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མཆིས་ལགས་
སམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
དག་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ལ་འགོད་པ་
ཡང་མདོ་ལས། ལེ་བྱ་བརྒྱན་ཅུ་ཙ་གཅིག་པའི་ཁྲད་ནས། དེ་ནས་བཙུག་
ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ། །བཙུག་
ལྷན་འདས་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་
ཤིང་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་མ་མཐོང་
བ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་ཤིང་རྣམ་པར་བྱང་བར་
འགྱུར་བ་མ་མཆིས་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།

ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་པ་འི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱའི་
ཆོགས་ལ་འགོད་པ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཙུག་
ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ། །བཙུག་
ལྷན་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། བྲག་ཅ་ལྟ་བུ་
དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་། མིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། འི་

ཟེའི་གྲོང་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱུལ་པ་ལྟ་བུ་ལགས་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན།
 ཉི་ཤུ་ཅ་དུག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐ་
 མི་དད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ་ཡང་མཛོད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་གང་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཅི་འདི་གཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
 སམ། འོན་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན། ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་པ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་འགོད་པར་མཛོད་པ་ཡང་མཛོད་ལས། ལེ་ཏུ་བརྒྱད་ཅུ་
 ཅ་གཉིས་པའི་ལྷན་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་
 འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་
 པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལགས་ན་དེ་སྐད་དུ་ཆོས་གང་ཅི་ཡང་མི་
 བབྱིད་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ལེ་ཏུ་འཇུག་ནས། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་དངོས་པོ་ཡང་
 མེད། རང་གི་དངོས་པོ་ཡང་མེད། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མེད་ན། དེ་ལ་གང་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་
 རེ་སྐད་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་རྟོ། །

འདིར་ལེ་ཏུ་འཇུག་མཆམས་རྣམས་ནི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་བཅོན་པར་བྱས་ཏེ།
 སྐར་བ་ཡིན་པས་འབྲུམ་དང་སྐར་བ་ལེ་ཏུ་ཉུང་བས་ལེ་ཏུ་མཆམས་མི་མ་སྒྲུབ་པ་
 རྣམས་མཛོད་ཆོག་བཅོན་པར་བྱས་ཏེ་དོན་དང་སྐར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་
 ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་འབྲུམ་པ་དང་། འབྲིང་དུ་

བསྟན་པ་ཉི་མེ་ལྷ་སྟོང་པ་དང་། བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ནམས་དང་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་བརྒྱད་དང་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་བརྟེན་ཆེན་
པོ་སྟོན་ཏེ་རྣམ་ཀློང་མཛད་པ་རྟོགས་སོ། །

ཡིག་ཉི་ཤུ་རྩ་བཅུ་གཡ་འདི་དཔེ་ཆ་འདི་ནང་དུ་བཞག་ན་དཔེ་ཆ་དེ་ཅི་ཅི་འདྲར་
བགས་ས་ཀྱང་ཉེས་པ་སྟེ་འབྲུང་བར་འཇམ་དཔ་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།།

